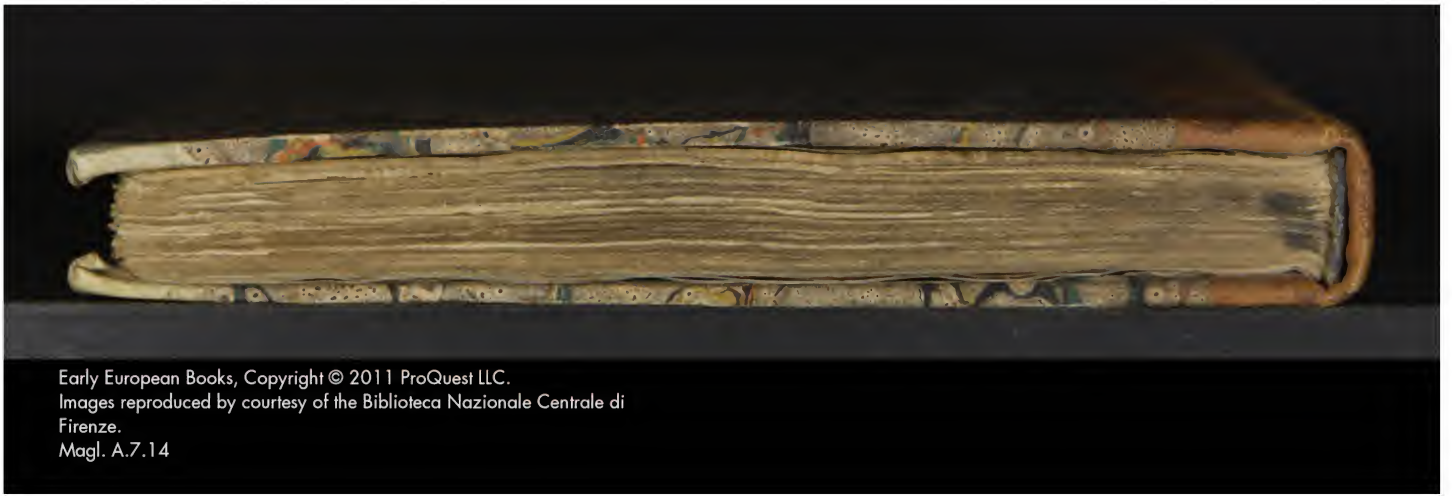

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.14

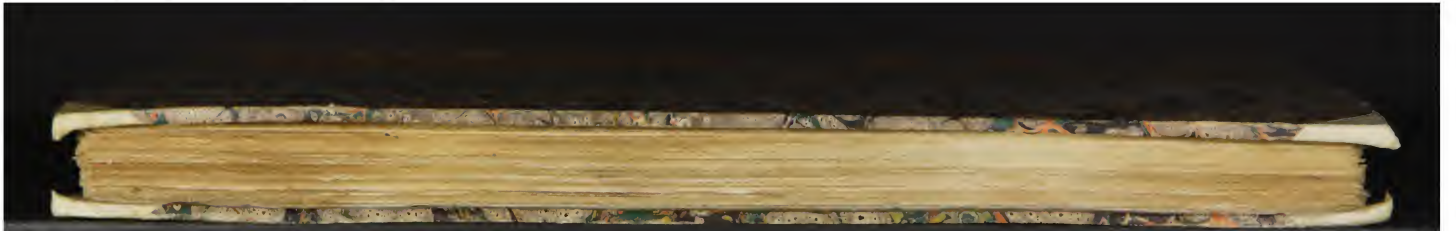

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.7.14

INCUNABULI

A

7

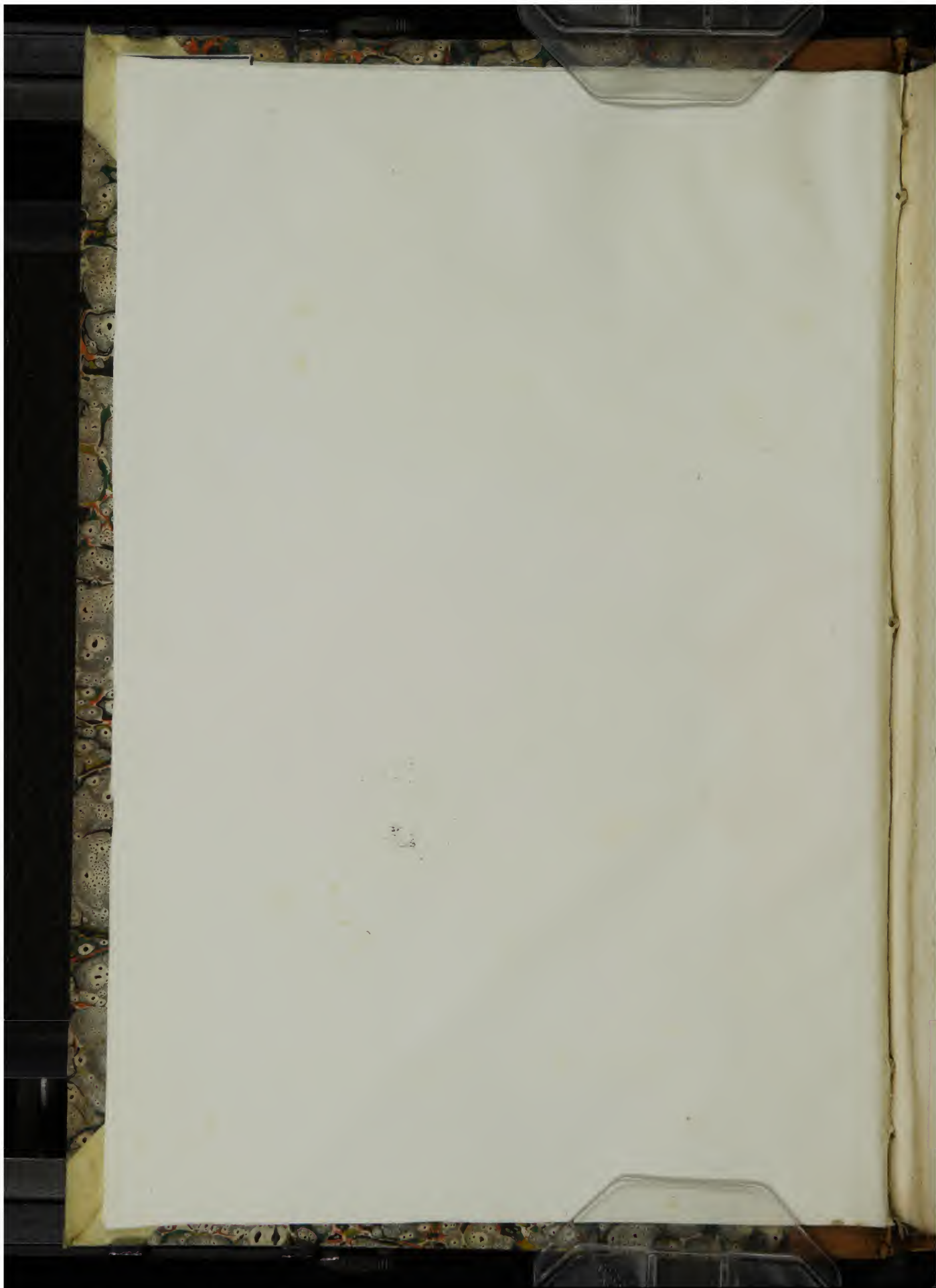
14

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

A 7 14

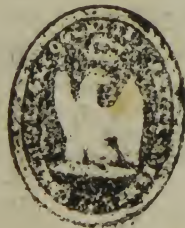
Acta Scitu dignissima docte
q3 cōcinnata Constantiensis
concilii celebratissimi.

Jacobi Locher philomusi poete ⁊
oratoris laureati: Ordinarij poeti
ce studiij Ingolstadtensis decatoſtichon.

Ad lectores

Temporibus nostris etas cum cedat auroꝝum
Scribere gestozum candida facta licet.
Non tñ maioris germanis presidet oris:
Jamq3 suas aras inclita pallas habet.
Ergo qđ electis synodus patresq3 sacrarūt,
Continet iste liber: actaq3 sancta refert
Plaudere iucundis manibus Cōstantia debes:
En tibi concilij pristina fama redit:
Pristina fama redit terso depicta libello:
Delicium culus pectora docta petunt.

Dij bene vortant.

Libreria Albani Firenze 1752

Conradus Sūmerbart sacre theologie p̄fessor: in
studio Tubingēsi ordinarius, Clarissimo ac nobi
li viro Hieronymo de Croaria iuris vtriusq; do
ctori Ingolstadtensis studij ordinario p̄stantissimo
S. P. D.

Ex omnibus rebus: iuriscōsultoz em̄inentissime
q̄s hūanū ingeniū excogitare pōt:
istud maximū p̄stantissimūq; duco: qđ tanto studio: tantaq; lucu
bratiōe ad posteritatē fundit: vt nulla vnq; obliuioe p̄sumari q̄at
q̄ h̄ fecerūt: et huic studio sincerissimo operā frugi sp̄enderūt: a vi
uentib; gr̄am et honorē: a poster; famā ac gl̄iaz immortalitatē: p̄sp̄
ciā meruere. Sed quorsū hec? Venit tā in mentē doctor eximie:
vt te hortari: ad noīs tui famā egregiā: nō desisterē: vt tandē prez
gestaz memoria: conuentus illius: seu Cōstantiensis p̄cilij acta: q̄
penes te longo tpe p̄seruata fuerūt: in publicas manus traderes
Quid em̄ ex om̄i maloz nostroz ac p̄clarissimaz: rez gestaz serie
hac n̄ra tēpestate mēorari pōt: qđ t̄pls diuturnitate: et p̄silioz ma
tūritate synodū Cōstantiensem: atq; charissimū p̄uentus basilicam
multitudinē adquare possit? Non equidē: vt verū fatear: tibi in
nus laudis: q̄ h̄istoricor; p̄ncipi dabit: q̄ tuo fauore curaz exa
ctissima gestoz serie: sessiones cardinaliū: ep̄oz: p̄lator; et p̄ncipū
augustoz numez atq; p̄uentū: actaq; singla Cōstantie p̄cepta: in
lucē mittis: et vt in lucē mitteres: te sepe nūcro multūq; sum horta
tus. Cōstantiense nāq; p̄cilij tā insigne fuit ob rez magnitudinē:
vt alios synodoz p̄uentus facile adumbret. In eo scismata subla
ta sunt: hereses multe extincte: et fides nostra catholica: adiunāte
Sigisimūdo impatore sēmp augusto: confirmata ac corrobōrata
fuit. Interfuerūt huic Concilio q̄nq; nationes totius orbis excel
lentiores Itali: Germani: Galli: Hispani: et Angli: q̄ ppli in diē
hodiernū fidei christiane sacramēta fideliter defendūt ac veneran
tur. Quāobrem: vt tandem receptul canam: tuam humanitatē p
cōmuni studiosorum vtilitate: et patrie nostre gloriā: adhortor: ro
go: adinoneo: vt acta illa Cōstantiensis concilij in publicū m̄t
tas: vt rerum gestarum gloriā ad honorē dei: et fidei roboramen
tum in multoz p̄spectū transeat. Vale. Datū Tubingen No
nis Septembri; Anno, M. cccc. xcix.

Jacobi Locher philomusi poete ⁊ oratoris laureati
ad nobilē ac pstantissimū iuriscōsultū dñm Hiero
nymū de Croaria: carmen admonitōriū.

Fidus amor neru stabili: clarissime doctor:
De tibi coniunxit: palladinūq; decus.
Est etenim studium nobis cōmune duobus:
Virtutis concors est tenor atq; fauor.
Tu quodcūq; iubes: presto tibi nostra voluntas
Paret: ⁊ obsequium iussa benigna facit.
Nāq; tuo monitu nihil est perfectius inq;
Recitra rectum stant tua facta modum.
Quid tamen ipse velim musarū candide fautor
Accipe: non vtar garrulitate cliens.
Te penes: hammonis tanq; responsa tonantis:
Conclij sacri grandia facta latent.
Solut habere cupis iuuenes quod mille foueret:
Quod cupiūt lati theutonicūq; patres.
Da precor in lucem moritura volumina nunq;
His rebus patriam nobilitare potes.
Acta sacri coetus lector mirabatur omnis:
Tractatusq; graues ad memorasse iuuat.
Cesar ab excelso maloz stemmate natus
Intererat synodo: cardineusq; chorus.
Intererant gentes ex omni parte recepte:
Intererant reges: magnanimitiq; duces.
Sol vbi purpuream frontem radiosq; coruscus
Erigit: ⁊ fessos sol vbi sūtit equos:
Et qua flammis uolans psylloz flumina siccāt:
Qua fremit ⁊ boreas: sarmaticūq; mare:
Hoc ad concilium populū venere potentes:
Et voces varias gens peregrina dedit.
Da precor in lucem rerum preconia: differ
Et nihil illud opus quod nouitate valet.

Hieronymus de Troarla iuris vtriusq; doctor zc.
Conrado Sumerhart Theologor pmarior: z
Jacobo Locher philomuso poete z orator: vtriusq;
oim vetustatu studiosissimis, S. D. P.

Accepi idibus septembris monitiones lras: vtri
celebratissimi: tu pedestri fime
tu versibus pfectas: q mihi pter expectatione tradite: animu meuz
in utilitate vestri ppensum valde mouerunt: vt acta Constantiensis
concilij: q vestra industria mirifice comendat: iam emittere, fateor
ingenue multis tpsibus hasce res egregias ac scitu dignas in loco
recondito latuisse, sed me pter ceteros amor patrie stimulauit:
vt vndiq; pusgilli cura inquireret: vbi na gentiu tam speciosi puen
tus acta reposita delitesceret. Curiosa tandem sedulitas effecit: vt in
manus meas hoc totu quod sedulis couitijs efflagitatis veniret
nec id opus in luce patula efferrem: nisi cunctis gentibus christia
nis ardore fidei: z rerum gestarum fructu comodius allaturu foret.
Nectatu vos ambo: sed coplures alij vetustatis auditi: illud a me
exigunt. Moueo: tu in pmissis vris pscib: qz vos auctoritate haud
mediocri in litterario gymnasio suffulsi: has res inclitaz diuitias
pena statera iudicare potest. Moueo deniq; hortatu z fiducia
Johis Ryma vtri puidi q septo codice accepto: tersissimis cha
racteribus acta imprimere curabit: q cu longe lateq; liberos cumulet:
z Germaniam foueat: diligentior erit: vt z illud nostru haud par
ue existimationis opus: accurate impressum: lima politum: con
cinnatq; in lucem prodeat. Vinctus igitur ob comune studio
rum utilitatem ad gloriam patrie. z ad memorabilem recordatio
nem Constantiensis concilij librum scriptum impressoribus tra
didit: vt optimus quisq; vetustatis cupidus sibi coronam reru ge
starum colligat: z memorie comendet illud: quod futuru sit vtile
sucuduq;. Velinq; bonus lector gratias vobis mihiq; referat:
qui citra arrogantiam hunc reru fasciculū publicauimus. Ergo
oram soluentibus z vela dantibus bene precabimur.

Valete.

Cōcreta et acta cōciliū Cōstā.

ſcrosancta genera

ſ
lis ſynodus Baſilienſis in ſpīrituſancto le
gitime cōgregata vniuerſalem ecclīam rep
ſentans ad ppetuā rei memorīā: quoniam
facile labitur humana memorīa et pcluſus
eſt hominū curſus ad nouitates ad regimē
dominici gregis feliciter et votīue diſrigen
dum maxime pſtinere dīnoſcīt vt vniuerſa

lūm geſta pſſiorum ſub fidelis approbatione teſtimonij ad po
ſteritatis memorīā pandant et in cōmuni notiā teneant. Nāq;
cum ſepe caſus eueniāt quoz ſimiles pſtat apud antiquos fuiſſe
decluſos vtile qdem eſt ſcire qle fuerit eozū qui nos pceſſerūt de ſi
milli re iudiciū. Et cum plerūq; in rebus dubijs ad vtranc; ptem
rōnes plurime adducant ad tollendas lites et pſentioes oportu
na cernit veterū autoritas et que ab antiquo facta legiſt ſāctoꝝ diſ
ſinitio patrū. ſic enī ſcriptum eſt. Interroga generationem pſiſti
nam et diſſigēter inueſtiga patrū memorīā. Et iterū. Interroga pa
trem tuū et dicet tibi: maiores tuos et annūciabūt tibi. In pſilijs
pſterea generalib; errores aduerſus ſanctā fidem p tpe inſurgē
tes reprobanē. determinanē qſtiones ad catholicā fidē pſinentes
que deniq; et q̄liter intelligenda ſunt diuina mādata declarant: et
qd illis pſſum eſt p ea ſacri canones edunt q cōſtringētes hoīm
vitas ſcīri ab omnib; debēt. vt pſcripto eoz manifestus cognito
vel inhiſbita declinent vel pmiſſa ſectentur. Hec aut aliaq; pluri
ma attendentes rem vtilem et admodū fructuoſam eſſe cognosci
mus magne Conſtantiē. ſynodi que ad extirpationē ſchiſmat; he
reſum et errorū ac reformationē ecclīe in capite et in mēbris fuiſſe
dīnoſcīt pgregata geſta in vnum de quo nemo ambigere habeat
ad ppetuā rei memorīā librū redigē. Nāq; cū plurima ibidē ma
xīma negocia et digna memoratu pacta fuerint quis non illa col
laudat ad poſteritatis notiā recondi ppetuam. Quis nō opeꝝ
cium duxerit ſcīri ab oībus chriſtīfidelibus quō ſancta Conſtā
tiē. ſynodo opante ecclīa catholica que p qdraginta fere annos
horrendo ſchiſmate diuiſa fuerat ad pfectam vnitatem pacis redijt
felicitis recordatiōis Martino papa qnto ad ſumū aplīce aplar

Hic liber e abbat flore

Acta sacri generalis

assumpto, quibus determinationes ac decreta illius synodi per declarationem auctoritatis universalis ecclesie et generalium conciliorum eadem repensentantur per extirpationem predicti scismatis pro eliminatioe heresum et errorum ac per reformationem ecclesie in capite et in membris edita non libenter audire et cognoscere velit. Neque nos magnam atque evidenter utilitatem ex cognitione gestorum illius sacre synodi resultare perspicientes ac volentes salutis publice et communibus consulere commodis decreta ibidem facta ex actibus eiusdem concilii extrahi et colligi ac fideliter describere. Bulla quoque seu plumbo huius sacri concilii Basiliensis, communiter adhibitis singulis ad id necessariis volumus et mandavimus. Ad cuius operis summationem dilectissimos Ludovicum sancte Susane et Johem sancti Calixti sancte romane ecclesie presbyteros cardinales venerabiles Guilhelmu vercellensem, et Thoma dunkelden, episcopos necnon dilectos ecclesie filios Thoma de Concellis et Martinu bonifacium in theologia magistros et Johem de wathenstein archidiaconum Zagabien, decretorum doctorem ordinavimus et deputavimus. Ipsi autem commissioni nostre multo tempore diligenti cura vacantes iuxta nostrum mandatum extraxerunt et collegerunt ac fideliter describere fecerunt decreta et gesta nonnulla prefati sacri concilii Constantiensis, in unum redigentes volumen quorum tenores sequuntur et sunt tales.

Acta sacri generalis
Constantiensis concilii.

In nomine sancte et indivisi-

due trinitatis. Hic liber continet ordinationes statuta Constitutiones decreta et alia acta et gesta in generali Constantiensis concilio presidente sanctissimo in christo patre et domino nostro domino Johanne divina providentia papa vicesimo tertio recollecta visa et ordinata per nos per honorarios notarios et scribas infra scriptos ad id per eundem dominum nostrum papam ipso approbante concilio deputatos, sub anno domini indictione pontificatu mensibus et diebus inferius annotatis.

Introitus pape Johannis
vicesimotertij ad Constantiam.

Cōcilii Cōstātiensis **In noīe domini nostri ie**

In xpi. anno a nativitate eiusdem millesimo q̄driges-
modecimo q̄rto indictione septia die lune. v. mēsis nouē-
bris pontificat⁹ sanctissimi in xpo p̄ris z dñi n̄ri dñi Joh̄is diuina
p̄uidētia pape vicesimitertij anno q̄nto p̄fat⁹ sanctissimus dñs n̄r
papa q̄ al̄s p̄tinuādo Pisanū generale cōciliū statuit ip̄m cōciliū
itēz quocūq̄ ad hāc ciuitatē Cōstāntiē. quaz ciuitatē die dñica
xxvij. mēsis octobris p̄ime decursi solēniter z honorifice intra-
uit. et ita cōuocauit ad p̄imū diē hui⁹ mēsis vt p̄tz p̄ l̄ras apl̄i-
cas de q̄bo infra in decissione diei sextedecime hui⁹ mēsis fit men-
tio. Sz p̄pter celebritatē festi oīm sanctorū z cōmorationē oīm
defunctorū ad diē sabbati tertīā. et deinde ip̄am tertīā ex certis cau-
sis distulit ad hāc diē. In ip̄a tñ diē oīm sanctorū dñi idēz dñs n̄r
missaz solēntia celebraret inter ip̄a solēntia facto s̄mone ad clerū
p̄ egregiū doctore decretorū dñm Joh̄em volūm p̄ reuerēdissimū
in xpo patrē dñm Franciscū sanctorū Cosmī z Damiani diaco-
nū cardinalē lecta fuit cedula huius tenoris v̄deltcet.

Ad laudē omnipotentis dei z incrementū stat⁹ trāquillī
tatis z pacis vniuersalis ecclesie sancte dei.
Cū sanctissim⁹ dñs n̄r dñs Joh̄es diuina p̄uidētia papa. xxiij. pa-
terna pietate respiciēs in ciuitate Landē. v. idus decēbris pon-
tificat⁹ sui anno. v. p̄tinuando sacrum Pisanū z generale cōciliū
sup̄ reformatione stat⁹ eiusdē eccl̄ie de venerabilū fratrū suorū
sancte romane eccl̄ie cardinalū p̄silio indicxit itēz generale cōciliū
h̄mōi celebrādum in hac ciuitate Constantiē. p̄uincle Ba-
guncinē. in p̄imo kal. nouēbris inchoandū ip̄m Pisanum cōciliū
rursū p̄tinuaturus intīmat de eorundē fratrū p̄silio qd̄ itra-
bit dictum futurū Constantiē. cōciliū deo fauente die sabbati
de mane p̄ime futura in hac eccl̄ia Cōstāntiē. kal. nouēbris
pontificatus eiusdē dñi nostri. anno quinto.

Inchoatio sacri concilij Constantiē.

Item dominus noster papa ip̄a diē quinta
p̄ fellei inchoatiōe dicti cōciliij

Sessio prima

lij pmissa solenni processione astante cū mītris z habitibz tā reue-
rendissimoz dñoz cardinaliū q̄ archiepoz. epoz. electoz abba-
tū z alioz p̄latoz cetū copioso missam de sancto spiritu in ecclesia
Constantien. solēniter celebravit. et per religiosū virū fratrem Jo-
hannē de Uercellis sacre theologie magistz p̄lozem p̄lozatus
de pamōte Bellicen. diocef. pcuratorem ordinis Lunifacen. pro-
nunciat⁹ est sermo ad clez p̄tinens ad materiā. z reuerēdissim⁹ p̄f-
dñs Frācisc⁹ sanctorz Cosine z Damiani cardinalis p̄dic⁹ ex pul-
pito ligneo quē ascendit hec p̄ba alta z itelligibillī voce ptulit Sā-
ctissim⁹ dñs noster papa sacro approbante cōsilio statuit sessione
tenendā die veneris. xvj. hui⁹ mēsis : d̄ et sup quibz oībus z singu-
lis magister Johes de scribanis procurator fiscalis alta z itelligi-
gibillī voce p̄ p̄thonarios dñi nostri pape z clericos z notari-
os camere apostolice petijt fieri publicum z publica instrumēta
ad ppetuam rei memoriā.

Sessio prima,

Veneris sextadecima

D mēsis nouēbris anno inditiōe et p̄tificatu q̄bz supra
sacra z vniuersali sinodo in ecclia Constantien. p̄siden-
te p̄fato dño papa: solenniter p̄gregata celebrataqz missa de sp̄ritu
sancto p̄ reuerēdissimū in xp̄o patrem dñm Jordanū ep̄m Al-
baneū. sancte romane ecclie cardinalē de v̄sūis vulgariter nun-
cupatū. cātatisqz letanijs z alijs deuotis oratiōibz p̄porrectis ad
deū. Idem dñs noster papa inchoans Veritatez dīligite Zach.
vlij. ca. Et adducēs auctoritates noui z veteris testamētī allocu-
tus ē synodū exhortans omēs ad meditandū z solerter insistentū
sup ordinādīs bis que ad ecclie pacem z statum p̄tinent. quo ser-
mone plecto reuerēdissim⁹ in xp̄o pater dñs Frācisc⁹ sanctorz
Cosine z Damiani diaconus Cardinalis Florentin. vulgariter
nūcupat⁹ stans in thalamo eminenti vbi dic⁹ dñs n̄r sed: bat al-
ta z itelligibillī voce legit cedulā sequentē videlicet.
Johānes ep̄s seruus seruoz dei ad futurā rei memoriā intenden-
tes ad executionē eoz. q̄ p̄ felicitis recordatiōis Alexādrū papaz

Bulla cōuocatiōis cōcilii

quintū p̄decessorem nostrū in Pisano p̄cilio decreta fuerūt circa conuocationē p̄ciliū generalis iterū faciendā dum al's p̄sens concilium conuocauim⁹ per l̄ras n̄ras q̄z tenorē h̄ duxim⁹ inserēdū.

Bulla conuocationis concilii.

Iohānes ep̄s seru⁹ suorū dei ad futurā rei memoriaz ad pacē et exaltatōez eccl̄iez trāq̄llitatē xp̄i anī plī prompto corde et efficacī desiderio intēdētes ea libēter ordināim⁹ et querim⁹ p̄ que h̄mōi pacē et exaltatio tranquillitatis merito valeat p̄mereri. Dudum siq̄dem felix recordatiōis Alexā dri pape. v. antecessor noster in sacro Pisano p̄cilio tūc p̄sides ex q̄busdā magnis et arduis causis eundē mouētib⁹ ip̄o approbāte concilio. Inter cetera decreuit iterū generale cōcilium ex tunc ad terminū p̄ se vel successorem suū in loco de quo sibi vel eidem successorī videret fore solēnter cōuocandū Idemq̄ p̄decessor ea q̄ circa cōfirmationem eccl̄ie expedienda restabant p̄tunc suspendit ip̄sumq̄ p̄ciliū vsq̄ ad tempus triennii p̄fatuz p̄tinuandū statuit et progauit. Postmodū p̄o ip̄o Alexandro p̄decessore sic cut deo placuit v̄ita functo nobisq̄ diuina fauente clementia ad ap̄licē sūmī ap̄latus assumptis cum tempus triennij iam aduenerat et nos p̄ vestigia eius p̄decessoris incedere et ordinatiōem p̄fatam ab eo in p̄cilio factam vt p̄feret puro corde et recta volūtate adimplere p̄peremus q̄busdam rationib⁹ tunc expressis aīn n̄rī mouentib⁹ conciliū h̄mōi in romana v̄be que paulo ante d̄ manib⁹ hostiū recuperata p̄sentia n̄ram p̄ cuius cōseruatione plurimū flagitabat debīto tpe conuocauim⁹. verum q̄z veniente postea tēpore constituto p̄lati et ceteri q̄ h̄mōi p̄cilio iteresse debebāt nequaquā in tāto numero p̄uenerunt q̄tum rerum agendarū magnitudo requirere videbat nos p̄ alias progationes p̄ nos factas tandē p̄ciliū ip̄m ad mensem decembris nunc p̄sentem solenniter progauimus ac celebrandū statūim⁹. Locū aut̄ infra certū tēpus reliquim⁹ declarandū vt interim sup̄ eo maturius consulere mus. Post hec p̄o infra dictum tēpus nōdum elapsū per l̄ras charissimī in christo filij n̄ri Sigismundi electi in regem romā norū et Hungarie regis illustris instantissime requisiti vt non p̄peremus in declaratione h̄mōi loci p̄ concilio faciēdo: sed tam in

Bulla cōuocatiōis cōcilii

Declaratiōe loci p̄dicti quā etiā in tpe dīcti cōcilij celebrādī supse-
dere vellem⁹ donec ip̄e nūcios suos sup̄ h̄ instructos ad n̄ram p̄-
sentiā destinaret. Flos votis eiusdē regis q̄ zelo deuotiōis et puri-
tate fidel emanare asp̄iciebam⁹ annūctes aduētiū p̄fatorū nūctoz
q̄s de venerabilū fratrū n̄roz sancte romane ecclie cardinalium
et p̄latorū q̄ rome ī generali cōsistorio ad h̄ vocati fuerūt volūtate
cōsilio et assensu duxim⁹ expectandū. Deinde cum post romane vr-
bis miserabilē casū ad nos tunc apud Florentiā existētes nūctij
accessissent: et ex pte eiusdē regis multa nob̄ circa materiaz sugges-
sissent. eorū auditis relatib⁹ p̄ pleniori expeditiōe dilectos filios
n̄ros Anthoniū sancte Cecilię p̄sbyter et Fran. sacroz Cosme et
Damiani sancte romane ecclie cardinales cū plena p̄tate super
h̄mōi electiōe loci et deputatiōe t̄pis ac simul cū eis dilectū ecclie
filiū n̄rū nobilē vīrū Manuēle chissolareū. anlitē cōstantino-
politānū ad p̄sentiā eiusdē regis transmīsim⁹: q̄ ad eū venientes
tādē de ip̄ius regis cōsilio et assensu ciuitatē Cōstāntiē. puīcie
Maguntinē. p̄ loco h̄mōi cōcilij celebrandi concorditer elege-
runt ac tempore ad inītiandū h̄mōi cōciliū statuerūt diē primā
mēsis nouēbris p̄ime venturū. Deinde p̄o nos q̄ p̄ q̄busdam ar-
duis et magnis negocijs cū eodē rege iuxta n̄rū et ip̄i⁹ desiderij
p̄sonaliter cōueniētes certificati ab eo de abilitate et securitate ci-
uitatis Cōstantie antedīcte quā securitatē ip̄e rex se p̄stiturum in
ip̄o cōcilio p̄sonaliter affuturū pollicet: volentes et ab inītijs cu-
piētes: vt p̄fata celebratio cōcilij salubriter impleat⁹: et optatū cōse-
quā effectū h̄mōi electiōe loci et t̄pis vt p̄ferē factam auctoritate
ap̄lica tenore p̄sentiū. De eorundē fratrū cōsilio et assensu ratifica-
mus: approbam⁹: et p̄firmam⁹: ac ei ap̄lici roboris adiicim⁹ firmi-
tatē p̄fatiq̄ cōcilij In ciuitate p̄dicta Cōstāntiē. diē p̄ma men-
sis nouēbris p̄ime v̄turū inītiandū et auctore d̄no exinde cele-
brandū. eadē auctoritate et cōsensu harū serie statum⁹ p̄nūciam⁹: et
decernim⁹ venerabiles fratres n̄ros patriarchas archiepos. ep̄os
et dilectos filios abbates et ceteros eccliaz et monasterioz p̄ela-
tos hortātes et monētes ac in p̄tute p̄stiti iuramenti et s̄acte obe-
dientie eiusdē mādantes q̄tenus p̄sonaliter necnō charissimos in
x̄po reges et nobiles vīros. p̄ncipes: duces: marchiones et ali-
os q̄ h̄mōi cōcilio interesse debēt: vel qui p̄desse possunt. quoquo

modo p viscera charitat' dñi nři iesu xpi inultates z exhortates
quaten' p pace ecclie z oim christianoz etia psonaliter. vel si pso
naliter no possut p solenes oratores congruo tpe pcellio debeat in
teresset sic pgregata fidelium multitudine copiosa ea q in eode co
cilio ageda incubut deo auctore z adiutore salubriter ordinetur.
Nulli g omnino hoim liceat hac paginā nre ratificatiōis appro
bationis: pfirmatiōis: pnūciatiōis: z decreti infringere. vel ei au
su temerario ptrauenire. Si q's aut h acceptare pūpserit: indigo
nationē oipotentis dei: z beatoz petri z pauli aploz ei se none
rit incurfurū. Datū land. v. id' decēbris pōtificat' nři āno qnto.
Bubinde cū venerabilibz fratribz nris sacre romane
ecclie cardinalibz z nra curia ad hac ciuita
te Cōstātie. venim' tpe pstituto z nūc p dei grāz h existētes cuz
bul' sacre synodi p silio intēdīm' insistere ad pacē exaltationē z re
formatiōez ecclie z trāquillitatē populī christiani.

Et qz in hac re tā ardua non est ppijs vīribz aliqd psumenduz
sed dei adiutorio pfidendū: Ideo a cultu diuino inchoātes hoc
sacro approbate cōcilio ordinauim' q hac ipa die specialis missa
ad hec pstituta diceret sicuti p dei grām nūc celebrata ē: quam
etiā statim' i hac z singulis alijs collegiatis eccl'is secularibz z
regularibz bul' ciuitatis semel in hebdomada: videlz feria. v. hoc
sacro pcellio durante collegialiter celebrari. et vt eo feruent' hūc
sacre celebratiōi fideles insistant q ampliori grē munere senserint
se refectos oibz vere penitētibz z pfessis videlz sacerdotibz dictas
missas celebrantibz p singulis missis vnū annū. interessentibz po
pl. dies de infunctis eis penitētijs in dño relaxem'. Ad cui' etiā
missē celebratiōez exhortamur venerabiles frēs nros sacre roma
ne ecclie cardiales necnō patriarchas archiepos epōs z dilectos
filios abbates: ceterosqz sacerdotes pstitutos vt z ipi ad impetrā
dū pdictū diuinū auxiliū cū deuotione singulis septimanis pdi
ctam missam celebrēt semel qbz celebrantibz z celebrationi inter
essentibz silles indulgētijs elargimur. Exhortamur etiam in dño
oēs z singulos q xpi nomie gloriā vt ad obtinendā optatā con
sumationē tāte rel' diligēter insistant orationibz ieiunijs elemoly
nis: z de alijs pijs opibz vt de' ex nra z epōz hūilitate placat' dig
net' felicem exitū hūc sacre congregatiōi concedere.

sessio prima

Preterea considerantes quod precipuum agendum in concilio generali sunt laudabiles consuetudines antiquorum conciliorum esse debet de his que concernunt catholicam fidem et attendentes quod talia propter summam arduitatem exigant diligentiam tempus sufficientem et studium exhortamur omnes habentes peritiam sacrarum litterarum ut diligenter secum et cum alijs illa cogitent atque tractent que eis videbuntur ad hanc rem utilia et opportuna et quam primum commode poterint illa ad nostram et huiusmodi sacre synodi noticiam perducant ut tempore opportuno possint ea determinare que videbuntur tenenda vel repudianda per utilitatem et incrementum spiritus catholice fidei et specialiter contingentia circa nonnullos errores qui a certis temporibus dicuntur in nonnullis partibus pullulasse et maxime circa illos qui ortum dicuntur habuisse a quodam Johanne Wicleff. Insuper etiam exhortamur omnes catholicos hic congregatos et alios ad hanc synodum venturos ut velint diligenter cogitare et persequi ad nos et eadem sacre synodi perducere ea que possint etiam et congregatio catholicorum ad debitam reformationem et optatam tranquillitatem deo iuvante perducere. Nos stratum namque intentionis et voluntatis est ut omnes hac de causa congregati cum omnimoda libertate possint dicere consulere et facere omnia et singula que per premissis putaverint pertinere.

Ut autem notum sit modus in huiusmodi sacre synodi processu servandus est tam que ad ea que dicenda et determinanda erunt quam quo ad consensum et gestum et morem et compositionem putamus in hoc recurrendum ad observantias antiquorum patrum que maxime colliguntur ex canone Tolletani concilii cuius tenorem duximus hic inferendum.

In loco benedictionis cōsedentes domini sacerdotes nullus debet aut indiscretis vocibus prestrepere aut quibuslibet tumultibus perturbare. nullus etiam falsis vanis vel risibus vel quod est deterius obstinatis disceptationibus tumultuosas voces effundere. Si quis enim ut ait apostolus putat se religiosum non refrenans linguam suam sed seducens cor suum huiusmodi vana est religio. Cultus enim suus iusticia perdit quoniam silentium iudicii obstrepentium turbatio confundit dicente propheta. Erunt enim cultus iusticie silentium. Debet ergo quicquid aut presidentium consultationibus agit aut ab accusantium parte proponitur sic intimissima verborum relatione perferri ut nec preteritiosis vocibus sensus audientium conturbent nec iudicii vigorem

Prima sessio

Si tumultu en eruet. Quicūq; gñ pñctu pñlij hec q̄ pmissa sūt vñs
landa crediderit ⁊ pñra hoc interdicto aut tumultu aut pñmelij
vel risibz pñlij pturbauerit iuxta legis dñine edictū quo pñcipit
eijcere derisores ⁊ exibit cū eo iurgij cū omī dedecore a pñfessione
abstractis a cōicetu recedat ⁊ triū diez excōlcatōis sniam ferat
Et qm̄ cōster pñngere pōt q̄ aliqui ex pñfessionibz nō erūt in sedi-
bus debitis collocati eodē sacro approbāte pñlio decreuimus q̄
ex sessione hñmōi nulli ecclesie vel pñone pñiudiciū generet.

(Deputant hñc mñistri ⁊ officiales Concilij)

Quia pñ ad pñsecutionē hñmōi pñlij requirūt certi mñistri ⁊ offi-
ciales, Ideo hoc sacro approbāte pñlio deputamus infrascriptos
vñz dilectos filios Aragonū de malispñis, loco cuius q̄ pñmo-
tus fuit postea ad eccliam Elisiam pñ nationē Italicā fuit elect⁹
⁊ appositus dñs Jacobo Rodm de Janua, Paulū de iuuenaco
Hermannū de Dwerck, Thomā polcen, Johem de klempeyo
notarios nños: q̄ videndi omēs scripturas que in pñlio eodem
fient curā habeant specialē: ita q̄ pñcorditer ⁊ ordinate fiant sicut
decēs ē. Et oībz ordinatis in pñfatio pñlij se subscribant, necnō di-
lectos mñros Antonium de Luschis, Angelum de Reate, Job
de gestis, Et Petrū de Trilia pñfati pñlij notarios ⁊ scribas q̄ sub
alternent notarijs supñdictis dilectū filiū nobile vñrū Bertoldum
de vñsinis comitē Suauoneñ, ⁊ palatīnū ipsius pñlij custodem
Dilectos filios mñros Johem Basirelfaz aplicaz scriptorem
Jacobū de campis causaz palacij nñi auditorē, Angelū de stu-
blionibz causaz camere aplicē auditorē, Et Petrū pauli de Justi
nopolī canonicū Rauēnateñ, decretorū doctores, Scrutatores
votoz quoz duo ex vna: alij pñ ex altera pñfati pñlij pñe vota scru-
tent ⁊ cū ipsīs duo ex eisdem notarijs: ⁊ duo ex scribis supñdictis in
votoz scrutatione sp̄ debent intesse, Dilectos filios mñrū Petz
de Ancharano vñriusq; iuris, Symonē de perusio iuris ciuil, ra-
phaelē de fulgosijs vñriusq; iur⁹ ⁊ Ardecinū dñonaria iuris ciuil
lis doctores pñfati pñlij aduocatos, Necnō dilectos filios magi-
stros Johēz de scribanis: ⁊ Henricū de pñstro dicti pñlij, pñre-
tores ⁊ pñmotores, Agm̄ gareteñ, de pñstoro mñ, potent, Bar-
tolomeū de pando, ⁊ Michaelē Bolosonis ordinatores sedere
debeant in pñlio supñdicto, Lectis itaq; cedula ⁊ bulla pñdictis

Secūda sessio

dñs cardinalis alta voce interrogans sciscitatus est vtrū omnia et singula in supradicta cedula contenta ipsi synodo placerent. Ad cuius interrogationem omnes et singuli prelati in synodo existentes concorditer nemine discrepante responderunt: placet. Super quibus omnibus et singulis magister Johannes de scribanis fieri petiit per protonotarios ad hoc deputatos publicum et publica instrumenta.

Sessio quando dñs noster papa obtulit cessionem sui papatus.

Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xv. Indictione. viij. pontificatu quoque supradicti die primo martis secunda mensis Martii fuit celebrata sessio in qua dñs noster celebravit missam in ecclesia maiori de spiritus sancto. que celebrata fuerit lecte solennitates que consueverunt in sessionibus. Demum dñs noster sedens in cathedra ante altare conversus ad populum ibidem congregatum legit cedula tenoris sequentis per dñm Vitalem patriarcham antiochenum nomine populi traditam alta voce scilicet inaplenendo.

Ego Johannes papa. xxiij. propter quod totius populi christiani. prefatorum spondeo promitto iuro et voueo deo et ecclesie: et huic sacro concilio sponte et libere dare pacem ipsi ecclesie per viam mee simplicis cessionis papatus et eam facere et adimplere cum effectu iuxta deliberationem patris concilii. si et quando Petrus de luna. Benedictus. xiiij. Et angelus corario. Gregorius. xij. in suis obedientibus nuncupati papatus quem prehendunt per se vel procuratores suos legitimos simpliciter cedant. et tunc in quocumque casu cessionis vel decessus aut alio in quo per meam cessionem petierit dari vñso ecclesie dei ad extirpationem presentis scismatis. Et dum legebat illam clausulam in precripta cedula spondeo promitto voueo et iuro deo. flectit genua versus altare ponendo manus ad pectus dixit hec verba. Et ita promitto obseruare. Quo facto impator surgens de sua cathedra regravatus fuit eisdem domino nostro nomine concilii et suo: flectendo genua deponendo coronam et osculando pedem eiusdem domini nostri. Et etiam dñs patriarcha fuit regravatus eisdem nomine concilii. Post hec cantores inceperunt cantare. Te deum laudamus etc. Et procurator concilii Johannes de scribanis petiit nomine concilii publicum instrumentum a protonotariis et notariis ac scribis sedis apostolicę.

Tertia sessio

Prima sessio post missam pape.

Je lune xxxv. mēsis Martij sup̄dicti fuit sessio g̃nālis in qua p̄sidebat dñs Petrus cardinal Cameracen̄. s. Brisogom p̄sbyt̄ cardinalis q̄ dixit officiū misse. Et in qua rex Romāoz

In habitu imperiali fuit cū suis nobilibus put decuit regē Romanū cui regi assistebat dñs Franciscus cardinalis Florentinus dī aconus Car. s. Cosme z damiant: In qua quidez sessione cantata missa de dñā nostra de annūciatione factum fuit officiū letaniaz cū introitu Exaudi nos dñe qm̄ benigna rē. z coll. pro pace.

Subseq̄nter dñs cardinalis Florentinus iuxta deliberationē sancte synodi p̄nunciavit certos articulos sui constitutionis seruandas ad p̄petuam rei memoriā quoz tenores sequunt̄.

Ad honore laudē z gl̄iam sanctissime trinitatis patris z filij z spūs sancti pacemq; in terris hominib; bone voluntatis diuinitus p̄missam in dei ecclesia cōsequendā hec sancta synodus sacrum generale cōcilium Constantinē. nūcupata p̄ reformatione z vniōne dicte ecclesie in capite z in membris fienda in sp̄ritu sancto legitime congregata decernit declarat diffinit z ordinat vt sequitur.

Et p̄mo q̄ ipsa synodus fuit z est rite z iuste cōuocata ad hunc locū ciuitatis Constantinē. Et silr recte z rite initiata z celebrata.

Item Q̄ p̄ recessum dñi nisi pape de hoc loco Constantinē. vel etiā p̄ recessus alioz p̄latoz seu alioz quocūq; nō est dissolutū h̄ sacz cōcilij sed remanet in sua integritate z auctoritate etiam si que ordinatiōes facte essent in p̄trarium vl̄ in futurum fierent.

Item Istud sacz cōcilij nō debet dissolui neq; dissolui vsq; ad extirpationem p̄sentis scismatis z quousq; ecclesia sit reformatā in fide z morib; in capite z in mēbris.

Item Q̄ ipm̄ sacrum cōcilium nō transferat̄ ad aliū locū nisi ex causa rationabili z de consilio huius concilij deliberanda z concludenda.

Item Q̄ p̄lati z alij q̄ debent interesse huic cōcilio nō recedant de hoc loco ante finitū conciliū nisi ex causa rōnabili examinanda p̄ deputatos seu deputandos ab hoc sacz

Quarta sessio

cro ꝓcilio quā causa examinata z approbata pñt recedere cū licen-
tia huius vel illoꝝ q̄ habet vel habent auctoritatē z tunc recedēs
teneat mittere potestātē suā alijs remanentibꝫ sub penis iuris et
alijs ꝓ hoc sacri ꝓciliū indicendis z in ꝓtraliū faciētes exequē-
dis. Sup̄ his aut̄ articulis lectis z approbatis ꝓ cardinales z cō-
ciliū magister Henricus de Piro ꝓmotor z ꝓcurator ꝓciliꝝ noīe
totius ꝓciliꝝ z imperatoris petijt instrumentū.

Quarta sessio in ordine.

De sabbati. xxx. et penul-

Dima mensis Martij supradicti fuit sessio generalis in
ecclesia cathedrali Constantien. ꝓdicta z celebravit missā
sam de spūs sancto dñs patriarcha antiochenus In qua sessiōe
fuit Romanorꝝ rex in habitu z insignijs ad regem romanum spe-
ctantibꝫ. Et cardinalis Florentinus ꝓnūciavit articulos z ꝓstitu-
tiones sequentes.

In noīe sancte z indiuidue trinitatis ꝓris z filiꝝ z spūs
sancti Amen. Hec sacra synodus Constantien.
generale ꝓciliū faciens ꝓ extirpatione ꝓsentis scismatis z vniōne
ac reformatione ecclesie dei in capite z in mēbris sienda ad laudē
om̄ipotentis dei in spūs sancto legitime ꝓgregata ad ꝓsequendum
facilius securius libentius z vberius vniōnē z reformationē ecclesie
ordinat disponit statuit decernit z declarat vt sequit̄.

Et ꝓmo Q̄ ipsa synodus in spūs sancto ꝓgregata legitime genera-
le ꝓciliū faciens ecclesiam catholicā militantē representans ꝓtates
a christo imēdiate habet: cui quilibet cuiuscūqꝫ status vlt dignita-
tis etiam si papalis existat obedire tenet in his q̄ ꝓtinent ad extir-
pationē dicti scismatis z reformationem generalem ecclesie dei et
in capite z in mēbris.

Item Q̄ sanctissimꝫ dñs noster papa Iohes. xxij. Ro-
manā curiā z officia publica illꝫ vel illoꝝ officia
riōs de hac ciuitate Cōstantien. ad aliū locū nō mutet aut trāsfer-
rat seu ꝓsonas dictoꝝ officiariorꝝ ad sequendū eū directe vel indi-
recte cogat sine deliberatione z ꝓsensu ipsius sancte synodi: z hoc

sessio quarta

quo ad illos officarios vel illa officia p quorum absentia concilium verisimiliter dissolveret vel lederet. Et si contrarium fecisset seu faceret in futurum aut aliquos processus seu mandata contra dictos officarios vel alios quoscunque huic concilio adherentes etiam censuras ecclesiasticas aut alias penas quoscunque pertinetes ut ipsum sequerentur fulminasset fulmiaret seu fulminaverit totum sit irritum et inane nec in eisdem processibus censuris et penis tanquam irritis et inanibus quomodolibet obediendum fore et ea et eos irritat. quinimo dicti officarii in dicta civitate Constantien. suis officiis utantur et illa exerceant libere ut prius: quodam ipsa sacra synodus in eadem civitate celebrabit.

Item Quod omnes et singule translationes prelatorum necnon provisiones eorumdem aut aliorum beneficiatorum quicunque commedationum aut donationum revocationes monitiones censure ecclesiastice processus siue acta et gesta gerenda agenda et fienda per prefatum dominum nostrum aut suos officarios seu commissarios in lesionem concilii seu adherentium eisdem a tempore sui recessus et adherentes huic sacro concilio vel existentes in eodem aut in ipsorum preiudicium seu aliquid eorumdem quomodolibet ipsis inuictis facta aut fienda facite vel facti: faciende vel faciendi ipso iure sint nulla cassa irrita et inania casse irritae et inanes ac nulli roboris vel momenti ex sua auctoritate cassat irritat et annullat.

Item fuit declaratum et conclusum quod de quolibet natione elegantiores qui cognoscant de causis recedere volentium et penis recedentium sine licentia infligendis.

Item Quod per bono rationis non creentur novi cardinales et ne fraude vel dolo dicantur facti dudum cardinales alii: declarat sacrum concilium per non cardinalibus haberi qui non erunt cardinales publice reputati et sentit in recessu eiusdem domini nostri a civitate Constantien. Quibus lectis et approbatis per generale synodum Henricus de piro promotor concilii petijt fieri a notariis concilii et eorum quolibet ipsius concilii nomine instrumentum et instrumenta presentibus ibidem illustribus principibus Friderico Burgravio nurnbergen. Rodulfo duce saxonie. comite de swarczburg magistro curie regis romanorum. comite Bertholdo de vrsinis: ambasciatoribus regis francie: anglie: polonie: noruegie: cypri: necnon Johanne de vice comitibus de mediolano alijs pluribus in multitudine copiosa.

sessio quinta

Quinta sessio.

De sabbati sexta mensis

D Aprilis, anno a natiuitate dñi. M. cccc. xv. Indictione octaua fuit sessio generalis in ecclia cathedrali Constantien. deputata, i q̄ fuit serenissim⁹ romanor⁹ rex p̄fat⁹ i veste imperiali cū nobilib⁹ suis ministratib⁹ sibi i insignijs. In q̄ sessione inē alios cardinales ibidē existētes p̄sidebat p̄llo dñs Jordan⁹ ep̄s Albanen. cardinalis de vñis. Et cātabatur missa de dñā nra p̄ dñm Raynaldū archiep̄m Renen. fuerūtq; p̄nūciati articuli z p̄stitutiones sequētes p̄ reuerēdissimū dñm andrea electum Posnanien.

In noīe sacte et indiuidue trinitatis p̄ris z fili⁹ z spūs sancti amē. Hec sacta synod⁹ Cōstantien. generale p̄ciliū faciēs p̄ extirpationē sp̄s scismatis z vnione z reformatione ecclie del i capite z i mēbris ad laudē oīpotētis del i spūs sacto legitime p̄gregata ad p̄sequēdū facili⁹ secur⁹ i libert⁹ vnionez z reformationē ecclie del ordiat diffinit decernit z declarat vt seq̄.

Et p̄mo declarat q̄ ip̄a in spūs sancto legitime p̄gregata p̄ciliū generale faciēs z eccliaz catholicā rēp̄sentās p̄tates a xpo imēdiatē hz: cui q̄libet cuiuscūq; stat⁹ vlt dignitat⁹ etiā si papalis existat obedire tenet in his q̄ p̄tinet ad fidē et extirpationē dicti scismatis z reformationē dicte ecclie in capite z in mēbris.

Item declarat q̄ q̄cūq; cuiuscūq; p̄ditionis stat⁹ dignitat⁹ etiā si papalis q̄ mādatis statut⁹ seu ordinat⁹ onib⁹ aut p̄ceptis hui⁹ sacre synodi z cuiuscūq; alteri⁹ p̄ciliū generalis legitime p̄gregatū sup̄ p̄missis seu ad ea p̄tinetib⁹ factis vel faciend⁹s obedire p̄tunaciter p̄tempserit nisi resipuerit condigne penitentie subijciat⁹ z debite puniat⁹ etiā ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrēdo.

Item diffinit z ordiat dicta sacta synod⁹: Qd dñs Jōhes papa. xxiij. roman. curiā: z officia publica illi⁹ vlt illoz officarios de hac ciuitate Cōstantien. nō mutet ad aliū locū seu trāsserat, seu p̄sonas dictor⁹ officiorū ad sequēdū eum directe

sessio sexta

vel indirecte cogat sine deliberatione et consensu ipsius sancte synodi. Et si contrarium fecisset: aut faceret in futurum: aut aliquos processus seu mandata contra dictos officiales: aut alios quoscunque huic sacro concilio adherentes etiam censuras ecclesiasticas: vel alias penas quoscunque continentibus ut ipsum sequantur fulminasset fulminaret seu fulminauerit: totum id sit irritum et inane: nec eiusdem processibus censuris et penis tam irritis et inanis quomodolibet obediendum fore. quoniam imo dicti officiales in dicta ciuitate Constantien. suis officiis utantur et illa exercent libere ut prius quodam ipsa sancta synodus in eadem ciuitate celebrabit.

Item ordinat et diffinit quod omnes et singule translationes prelatorum necnon priuationes eorundem aut aliorum beneficiorum officialium administratorum quaruncunque commendarum et donationum reuocationes monitiones censure ecclesiastice processus et quicunque acta gesta gerenda agenda et fienda prefatum dominum Iohannem papam aut suos officiales et commissarios in lesione dicti concilii seu adherentium eidem a tempore inchoationis eiusdem concilii contra adherentes huic sacro concilio vel existentes in eodem aut in temporibus: seu aliquibus eorundem preiudicium quomodolibet ipsis iniunctis facta vel fienda facte vel facti: faciendo vel faciendi auctoritate huic sacro concilio ipso facto sint nulla cassa irrita et inania casse irritae et inanes: ac nullius roboris vel momenti: et eadem auctoritate cassat irritat et annullat.

Item declarat quod dominus Iohannes papa: et omnes prelati et alii ad hoc generale concilium vocati: et alii in eodem concilio existentes in plenaria libertate fuerunt et existunt ut visum est dicto sacro concilio: nec ad noticiam dictorum vocatorum: seu dicti concilii contrarium deductum est: et hoc testificatur dictum sacrum concilium coram deo et hominibus.

Quibus articulis siue constitutionibus lectis dictum concilium eos et eas uniformiter approbavit et conclusit. Super quibus Henricus de proprio promotor et procurator ipsius concilii nomine eiusdem concilii petijt instrumentum.

sessio sexta.

De mercurii. xvii. mensis

o aprilis supradicti fuit sessio generalis in cathedrali ec-

b 2

Beſſio ſexta

eleſia Cōſtantienſi, ſupra dicta celebrata in q̄ p̄mo iuxta morē et rī-
tum aliarū ſeſſionū fuit celebratū officiū de ſpūſancto p̄ reueren-
diū patrē dñm Nicolauz archiepm Bnezneſi, et cātate letante ac
oratiōes more aliarū ſeſſionum cū euāgelio, Ego ſū paſtor bon⁹.
In q̄ ſeſſione fuit rex romanus in inſignib⁹ regalib⁹ cui aſſiſtebāt
dñi Jordanis d̄ vſiniſ et Angel⁹ landeſ, epi cardiales. Et eidē
ſeſſioni p̄ſidebāt tūc reuerēdiſſimus pater dñs Johes eps Ho-
ſtieſi, vice cancellari⁹ cardinalis Viuarieſi, et aſcēderūt ambonē
in q̄ publicari ſolēt p̄ſtitutiōes et alta auſſamēta in p̄ſilio reueren-
diſ patres eps atrebaceſi, p̄ natione gallica, archieps Rigēſis pro
natione germanica, Liſſeldēſ, epus p̄ natione anglica: et ab-
bas Forēſiſ p̄ natione itālica. Et de mādato p̄ſilij fuerunt pro-
nūciati articuli ſequētes p̄ dictū dñm atrobateſi.

In noīe ſancte et indiuidue trinitatis patris et filij et
spūſſancti amē. Hec ſācta ſynod⁹ Cōſtātieſi,
generale p̄ſiliū facies et eccliam catholicā reſentās in ſpūſācto
legitīe p̄gregata ad p̄ſequendū ſacili⁹ pacē et vniōnē eccleſie dei
decernit declarat ordinat ſtatuit diffinit vt ſequitur.

Et p̄mo decernit et declarat p̄curatoriū ſup renūciatiōe papa-
tus faciēda p̄ dñm Johem papā, xliij, p̄ q̄ttuor nationes hui⁹ ſa-
cri concilij deliberatū et ordinatū eſſe bonū vtile et expediens pro
vniōne ſancte matris ecclie.

Item decernit et declarat Qd dñs Johes papa, xliij, te-
net dare et facere dictū p̄curatoriū ad cedendū pa-
patui, p̄ bono vniōis et pacis ecclie iuxta formas cedule p̄ ſpm
oblate cui⁹ p̄curatori⁹ tenor ſequit in hūc modū.

Procuratoriū dandum p̄ papam
Johem, xliij, decretū p̄ conciliū.

Johānes episcopus seruus
ſeruoꝝ dei. Prīdē ad laudē oīpotēſ dei pacē et quietē toti⁹ ppli
chriſtiani vnitatisq; ecclie p̄ſumationē ac extirpatōē p̄ſentis ſcis-
matis generali Cōſtātieſi, appbante cōcilio viā ceſſionis papat⁹
libere obtulim⁹ illāq; p̄ nos fiendā cuꝝ effectu p̄miſſione voto et
ſuramento firmaſim⁹ ſicut in quadā cedula per nos in ſacro p̄ſi-
lio lecta latius p̄tinet, et eſt talis.

Bessio sexta

Ego Iohes papa. xliij. ppter quietē totius plī christiani pfiteor: spondeo et pmitto: voueo et iuro deo et ecclie: ac huic sacro cōcilio sponte et libere dare pacē ipsi ecclie p vltā mee simplici cessione nris papat. et eā facere et adimplere cū effectu iuxta deliberationē p̄sentis cōcilij. Si et qm̄ Petr⁹ de luna Benedict⁹. xliij. et Angelus Corario Gregori⁹. xliij. in suis obediētijs nuncupati papatus quē p̄tendūt p se vel pcuratores suos legitimōs cedāt. et etiā in quocūqz casu cessionis vel decessus: aut alio in q̄ p meaz cessionē poterit dari vnto ecclie dei cū extirpatōe p̄sentis scismatis: ne autē pueni⁹ tāti boni qbusuis fortis hūane casibz impediri valeat aut modo quolibet retractari: sed expedite desideratū pducatur effectū qd̄ desiderioz nroꝝ maximū est: ad dictā cessionē et renūciatōez faciendā in omni casu: in dicta cedula p̄fate obligatiōis nre comprehenso pcuratores nros et nūcios speciales in plenaria libertate et securitate p̄stituti sponte et ex nra mera liberalitate p̄stituti: et ordinamus tales et tales: et ex ipsis quoslibet duos. ipsiqz ex eis quoslibet duobz cedendi et renūciandi nro noīe et pro nobis papatus pcedim⁹ omnimodā auctoritatē facultatem et p̄tatem. ita qd̄ occupatis p̄ditio melior nō existat: nec p occupationē alioꝝ potestas impediat. S; duo quocūqz ex dictis pcuratoribz p̄stitutis siue alijs p̄tradicientibz ignoratibz et irrequisitis et corā nobis p̄sentibz et cessionē p̄sonaliter facere volentibz: vel qd̄ p alios q̄ p nos renūciatio fieret quomodolibet p̄tradicientibz vni eodē pcuratorio possint valeāt et debeāt ipsi renūciationis actū expedire paciscentes et ex tūc p̄trahētes pacto et p̄tractu irrenuocabilibz cū sancta vniuersali ecclia. Et h̄ sacro Constantien. cōcilio ipsam vniuersalē eccliaz rēpresentante. p̄mittētes vouētes et iurantes deo et ecclie et dicto sacro cōcilio qd̄ nunqz dictos pcuratores aut eorum aliquem et p̄tatez illis modo p̄misso p̄cessam ex quauis occasio ne: et causa orta vel oritura etiā cū iure exp̄ssa: et ppter quaz causā vel causas cōstitutus pcurator reuocari facite vel exp̄sse reuocari pōt vel possit: directe vel indirecte reuocabim⁹. nec ipm pcuratorium rōne forme aut p̄sonaz p̄stituendaz vel p̄stitutarū impug nabim⁹ nec s̄ ipm pcuratorū aut p̄sonas p̄stitutas in eodem qz modo de iure vel de facto in iudicio vel extra excipiem⁹ quodqz nō dixim⁹ aut fecim⁹ nec dīcem⁹ aut faciem⁹ in futurū: vel impēdie

Beſſio ſexta

mus directe vel indirecte quo minus eius procuratores potestas
te sibi data i eodē procuratorio iuxta dicti tenorem libere vti pos
sint et valeant renūciantes expresse omnibus exceptionibus et iuris
bus que nobis cōpetere possent de iure vel de facto in p̄senti vel
in futuro circa reuocationē annullationem inualidatōez p̄cura
torij et p̄curatorum huiusmodi, quas q̄dem exceptiones et iura nolu
mus in hac pte aliquāliter nobis suffragari et huiusmodi constitutio
nem et formam p̄curatorij: nequē renūciationes per duos ex eis
vt p̄mitti fiendam valere volumus et statuim⁹, non obstant, quib⁹
buscunq; ex cōmunicatōis suspensionis et alijs inhabilitudinis
sententijs a iure a nobis vel alio quocūq; in eos vel eorū aliquē
quacūq; auctoritate vel causa p̄mulgatis seu promulgandis q̄
bus forsan nunc vel tempore cessatōis et renūciatōis huiusmodi
alij seu interim procuratores huiusmodi seu aliqui eorundez sunt
vel erunt legati quos et quorū quēlibet ad huiusmodi procurato
rium incipendū et p̄dictam renūciationē faciendā absoluimus
et habilitamus p̄ presentes: non obstant, etiam alijs contrarijs quib⁹
buscunq; volentes q̄ renūciatio huiusmodi p̄ eos fienda p̄inde
valeat ac si cessatōez huiusmodi p̄sonaliter fecissem⁹. Supp̄letes
etiam de plenitudine apostolice potestatis omnes defect⁹ in hac
nostra cōstitutione p̄curatorum si qui interuenerunt: ita q̄ huius
modi p̄curatores per quascūq; clausulas etiam p̄tra naturā cō
stitutionis p̄curatorij in ea exp̄ssas ip̄i et eius effectui nociuas
aut inutiles seu in ip̄o vtilis et necessarias nō exp̄ssas sed defici
entes cuiuscunq; tenoris vel effectus existunt nequeat quoquo
modo impugnari, sed firmū et validum in omnibus et p̄ omnia
existat ac si in ea clausule necessarie vel vtilis existeret exp̄sse. Qd̄
quidem p̄curatorium quo ad totālē eius effectum firmum et vali
dum volumus remanere, q̄q; ad clausulas huiusmodi obseruā
das que essent cōtra naturā cōstitutionis p̄curatorij si q̄ essent
apposite nos ex certa scientia om̄i vīa et modo quibus meli⁹ pos
sumus: promittimus: iuramus et obligamus deo et ecclesie ac dī
cto concilio declarantes et statuentes ex sup̄abundāti ip̄a iura in
quātū volunt concedunt aut fauent procuratorem vel procurato
res ex certis causis vel alias reuocari posse: vel irreuocablīter nō
constitui ea quātū ad casum p̄dictū exp̄sse et ex certa nostra sciē

Beſſio ſexta

tia cum hic agat de ſtatu vniuerſalis ecclie ⁊ pace ac publica vti-
litate totius chriſtianiſtatis volum⁹ locum nō habere nec pluri-
cium aliqđ afferre. Nec nos p pmiſſam procuratoriꝝ ꝑſtitutiōez
ab obligatiōe qua fuim⁹ obſtricti ad renūciationē papat⁹ facere
iuxta deliberationē dicti ſacri ꝑciliꝝ in quocūqꝫ caſu i dicta cedu-
la obligatiōis noſtre cōprehēſo volum⁹ quomodolibet libera-
ri qñimo illū in ſuis integritate robore ⁊ firmitate ꝑſiſtere ⁊ ꝑma-
nere quouſqꝫ ꝑ ceſſionē vel deceſſionē hmōi aut aliū caſū quēcū-
qꝫ in ꝑdicta cedula nre obligatiōis cōprehēſū vnio ꝑfecta fuerit
in ecclia ſancta dei. Et ſi quis modo ꝑtingeret hmōi ꝑcuratoriū
aut ꝑcuratores reuocare etiā cū adſeptione harū dictionū videlꝫ
de fratrū nroꝝ ſācte romane ecclie cardinaliū ꝑſilio ⁊ aſſenſu ſeu
ſpm ꝑcuratoriū ſeu ꝑcuratores ſpos inualidare impugnare
aut annullare ſitu ꝑtra ſpm ꝑcuratoriū vel ꝑcuratores de iu-
re vel de facto ⁊ ex quauis cauſa vel occaſiōe exceꝑte ſeu ſpos ꝑ-
curatores directe vl indirecte q̄ min⁹ iuxta tenorē ſpꝝ ꝑcurato-
riꝝ ꝑtate auctoritate ⁊ facultate ſibi data libere vti valeāt poſſint
⁊ debeāt impedire i oib⁹ ⁊ ſingulis caſib⁹ ꝑdictis ex nūc ꝑout ex
tūc ſpꝝ papatui cedim⁹ ⁊ renūciam⁹ ſpo facto ⁊ deinceps ꝑo nō
papa haberi ab oib⁹ chriſtifiſidelib⁹ volum⁹ ꝑenit⁹ ⁊ decernimus:
abſoluētes ex nūc a iuramēto fidelitatis ⁊ obediētie debito ligaz
mūne oēs ⁊ ſingulos dicte romane curie cardiales necnō patriar-
chas archieꝑos eꝑos ꝑlatos ⁊ nros et ſedis aplice officiales ac
etiā nros familiares ⁊ officiarios romanā curiā: ⁊ q̄ſcūqꝫ ali-
os ecclie fideles eccliaſticos ⁊ ſeculares cuiuſcūqꝫ ſtat⁹ grad⁹ vel
ꝑdictionis exiſtāt: ac etiā totū populū chriſtianū q̄s etiā tenore ꝑ-
ſentiū abſolutim⁹ ⁊ vltra ꝑmiſſa ꝑmittim⁹ habere ratus ⁊ gratum
quicqđ ꝑ dictos ꝑcuratores aut eoz duos actū geſtū factū ve-
fuerit in ꝑmiſſis ſeu aliquo ꝑmiſſozū firmiter habiturū ſine aliq̄
contradictione. Datū ꝛc.

Ex papa ꝑſtituat in ꝑcurato-
rio ꝑſonas inſcripſtas.

Item decernit ordinat diffinit et declarat qꝫ dictus dñs
Johes papa i dicto ꝑcuratorio ad dictā ſuā renū-
ciationē faciēdā ꝑter alios q̄s ꝑſtituere velit ꝑſtituat ꝑcuratores
ſuos ꝑſonas inſcripſtas Et ꝑmo ꝑ natiōe gallicana dominos

Beſſio ſexta

Theobaldus archiepiſcopus Biſuntinuſ, Guillelmuſ epiſcopuſ Eboriceſ, Johannē epiſcopuſ Bebeneſ, magiſtruſ Benedictuſ, Benciam magiſtruſ in theologia ordinis ſancti Benedicti, Pro natione italica Pileu archiepiſcopuſ Janueſ, Anthoniſ epiſcopuſ concordieſ, Jacobuſ epiſcopuſ Adriēſ, et Jacobuſ epiſcopuſ Tarniſinuſ, Pro natione anglica Nicolauſ epiſcopuſ Bathomeſ, Robertuſ epiſcopuſ Sarlſterieſ, Johannem epiſcopuſ Lichfeldeſ, Thomā abbateſ ſacte marie extra muros Eboraceſ, ordinis ſancti Benedicti, Pro natione germanica Johes archiepiſcopuſ Rigeſ, Johem epiſcopuſ Luthanſeſ, Petrum epiſcopuſ Riſeſ, Andreā electuſ Poſnaniēſem: oēs conſtituat vel ſaltem de qualibet natione duos

Conciliū deputat legatos ad requirēdū papam ſup. pcuratorio faciendo.

Item deputat dicta ſancta ſynodus ac conſtituit et ordinat ex parte huius ſacri concilii legatos infraſcriptos de dominis cardinalibus: reuerēdū patrem dñm ſacti Marci et Florentinuſ cardinales, pro natione gallicana Theobaldū epiſcopuſ Carcaſſoneſ, Johannes datam, In theologia Jacobuſ de Sars In medicina magiſtros, Pro natione italica epiſcopuſ Febreſ, abbateſ ſancte marie de Florentia, Pro natione germanica Conradum abbateſ Pinganſeſ, Lampertū de Stiſpire decretorum doctores ordinis ſancti Benedicti, Pro natione anglica Thomā Poltheſ, pthonotariuſ ſedis apoſtolice, Bernbardū de Plunheſ decretorū doctorem ordinis ſancti Benedicti ad dictū dñm Johannem papam, xxiij, ad petendum et requirēdū ex parte dicti concilii: q̄ conſtituat procuratores ad reſignandū papatuſ infra duos dies poſtq̄ fuerit requiſitus et pcuratoriū ad dictam reſignationē faciendā faciat et expediat p bono vnionis et pacis eccleſie ſub data forma et bulla,

Qd̄ prelati predicti requirant papam q̄ veniat ad ſcilicet

Item decernit et ordinat q̄ dicti legati ipſm Johannē papam exhortent et requirant ex parte ſacri dicti concilii vt veniat ad hanc ciuitatem Conſtantiēſ, ſine ad villā Ulme: aut ad villam Rauenspurg: vel ad ciuitateſ Baſiliēſ, ad tractandum et p̄ficiendū per eam quātū in eo omnia et ſingula q̄ ex

Beſſio ſexta

pedire videbunt p vnione z reformatione ecclie p hoc ſacri concilium deliberata z deliberanda.

¶ Quidē legatī portent pape ſecuritates debitas.

Item q dīctī legatī ſecuritates debitas ex parte huſſaſ cri p ciliū: z ſereniſſimī pncipis domini regis roma, ipi dño Jobāni pape portēt z cū effectu realiter illi offerāt atqz tradant caſu quo iuxta pmiſſa ad alterum de dīctis locis cū effectu accedat.

Item q dīctus dñs Johānes papa pmiſſat z iuret vnū de p dīctis locis elīgere infra duos dies poſt requiſitionem ſup hoc eidem faciendā computādas: z infra decē a tempore dīcte requiſitionis ad dīctum locum p eum elīgendum accedere z abinde non diſcedere ſine conſenſu dīcti concilij vel quouſ q pmiſſa fuerint cū effectu adimpleta. Et in caſu quo opoſitū faceret recedendo ſine conſenſu dīcti concilij vel pmiſſa non adimplendo extunc put ex nūc conſentiat per bullas haberi p non papa rē, cum clauſulis opportunis. Et ſi non cōſentiat tunc ppter hec z multa alia procedatur contra eum tanqz contra omnes fautores huius ſchiſmatis z ſuſpectuz heretice prauitatis vt fuerit iuris z rationis.

¶ Quidē ſuſſedeatur a proceſſu contra papam donec habeat reſponſio.

Item q pendentibus iſtis ſuſſedeatur de citatōne z pceſſu cōtra eum faciendū donec ſup pmiſſis habeatur eiſ reſponſio dūmodo ſaluus pductus ducis aſtrie i forma petita infra horam ſeſſionis dīei craſtine que erit ſouls. xviij pſentis menſis aprilis p dīctis legatis z cardinalibus mittēdis habeat. Et ſi non habeatur infra dīctū terminum decernatur citatorum p edīctum z alias pcedatur contra dīctū dñm Jobāne papam vt fuerit rationis.

¶ Si papa adimpleuerit pmiſſa ceſſabitur a citatōne.

Item q in caſu quo dīctus dominus Johānes papa p bono pacis z vnionis ecclie pmiſſa adimpleuerit cū effectu z dīctum ſacrum concilium ſup eiſde contentauerit

Beſſio ſexta

ceſſabit a citatione ⁊ pceſſu ⁊ agetur ſecū de ſecuritate et pulſiōe
ſtatus ei⁹ cū omni charitate ⁊ honeſtate.

Qdñs vicecancellarius ſignet ſupplīca-
tiones conſiſtoriales ptribus auditis.

Item decernit diffinit ⁊ ordinat dicta ſancta ſynodus q
domin⁹ cardinalis Hoſtienſis ſancte romane ecclie
vicecancellari⁹ ſupplīcationes conſiſtoriales de iuſticia partibus
auditis ⁊ alias vt in talibus in publico conſiſtorio eſt fieri ſolitu
ſignet ⁊ expediat: quod ſi nō fecerit pcedatur contra eum vt fue-
rit rationis.

Dant cōmiſſarij ꝑtra
Johannem Huſ.

Item q in materia fidelis Johes Huſ auctoritate huſ
ſacri ꝑcellij pcedant archieꝑs Ragulin⁹ ꝑ natione
italica, ꝑ natione germanica eꝑus Flebilenſis, magiſter viſinus
Zaluenda, ꝑ natione gallicana magiſter Guilhelm⁹ comes.
ꝑ natione anglicana in ſacra pagina magiſtri cauſaz dicti Jo-
hānis Huſ ⁊ ſuorū ſequaciū examinando: ⁊ in illo procedendo.
vſq; ad diffinitiuā ſententiā incluſiue.

Cōmiſſarij ꝑdicti recipiant rela-
tionē dñorū cardinalium.

Item q ꝑdicti cōmiſſarij recipiāt relationē dñorū cardis
nalisū Cameracenſis, ſacri Marci ⁊ Florentin⁹, de ꝑ-
ceſſu facto ſup ꝑdenatiōe librorū ⁊ articulorū tā. clv. in Pariſienſi.
⁊ Pragenſi, q etiam ducentorū ſexaginta in Oxonenſi, ſtudijs fa-
cta: necnō ſup ꝑdemnatione memorie Johis wicleff ac ꝑfirman-
da ſententiā lata in concilio romani, ſuper cōdemnatione et com-
buſtione librorum ꝑdicti Johis wicleff: ⁊ relationē ſup ꝑmiſſis
faciant nationibus et huic ſacro concilio ꝑſcriptis cōmode illam
facere poterunt.

Decernitur citatio con-
tra Hieronymum.

Item decernit dicta ſancta ſynodus citationē ꝑtra Hie-
ronymū de Praga de heresi infamatus qꝑ dicta
citatio ꝑtra eū exequat in forma que ſequit.

Macroſacta ſinodus genera

Contra famose libellantes,

Item inhiibet hec sancta synodus oibus cuiuscūq; stat⁹
gradus dignitatis vel cōditionis existant: ne libel
los famosos per se vel p alium seu alios faciant: cōtra quēcunq;

Sessio septima

In hac ciuitate Constantien. existentē sub pena excommunicatiōis quā monitione canonica premissa contra facientes cōtrariuz fert in his scriptis. etiam sub pena carceris q̄q3 cōtra tales qui in pmissis culpabiles seu infamati reperient. pcedat auctoritate hui⁹ sacri concilij vt fuerit rationis.

Concilium decernit litteras missiuas per mundū informatoras de gestis synodalib⁹.

Item decernit sacra synodus lras missiuas ad domios reges. principes ⁊ vniuersitates p nationes huius sacri cōcilij ordinatas ⁊ ordinādas q̄ctius fieri poterit fore mltēdas sub sigillis q̄ttuor p̄latoz q̄ttuor nationū p̄sidentū.

Post quorū articulorū publicatiōē fuit petitiū per dīctos dominos Atrabaten. ⁊ alios sibi assistentes an placerent. Et fuit responsū p omnes nemine discrepante. placet approbādo. Et pmo tor cōcilij petijt instrumēta fieri. Dñs ꝑo vicecancellari⁹ quātuz ad articulū eum ptingentē respondit q̄vellet signare cōmissiōes de iusticia. sed non q̄ contra ius scriptum.

Sessio septima.

Anno a natiuitate domi

a ni. M. cccc. xv. indiciōe. viij. Et dñi nři dñi Joh̄s dī uina. pudentia pape. xxiij. die iouis scđo mēis Maij fuit sessio generalis in ecclia Constantien. supradīcta ad hoc deputata mane hora tertiariū: in qua fuit serenissimus pnceps Sigismundus rex roman. et yngarie ⁊c. cum suis insignijs regalib⁹ et nobilib⁹ in predictis sibi seruētibus. Et i qua presidebat reuerendissimus pater dominus Johannes episcopus Hostien. cardinalis vīuarlen. fuit cantata missa de sp̄ritus sancto p reuerēdum patrem dominū Johannē archiep̄m Ragusinū. qua cātata legebat̄ leranie ⁊c. more altaz sessionum. Quibus siquidē pactis. procedendo ad vltiora reuerēdi p̄es Pileus archiep̄s tanuens ad legendum ⁊ publicandū que legēda ⁊ publicāda erant: ad approbanda ea p̄cillū. Ad approbandū ꝑo eadē Johes patri archa antiočen⁹ p natione gallicana. Anthoni⁹ ep̄s Lōcordeñ. p

Beſſio ſeptima

natiōe italica Johes archieps Rīgēſis p natōe germanica, Buſſ
helm^{us} abbas ſācte marie extra muros Eboracⁱ, pro natōe an
glicana, deputati p q̄ttuor natōes aſcēderūt ambonē, et Hēric^{us}
de Pīro p̄motor ſc̄lij petijt decerni ⁊ ꝓcedi p ipaz ſynodū cīta
tione ſ Johem papā ⁊ ei^{us} fautoreszē, Et vltēri^{us} eidem Johānī
pape ad cōparendū, et alijs cōparere volētib^{us} p eādē ſynodū ⁊ il
luſtriſſimū romanoꝝ regē ibidē ꝓſentē ſaluū ꝓductū ꝓcedi, Quib^{us}
ꝓceſſis ꝓbo p totā ſynodū ⁊ romanū regē dict^{us} reuerēdiſſim^{us}
p̄r dñs Pīle^{us} archieps Janueñ, legebat citatiōnez decretā ſ Jo
hānē papā ⁊ ſuos ſeq̄ces ac receptatores hmōl ſub tenore,

Tenor citatiōis ꝓtra Johānē papam, xxiij.

Sacroſacta Cōſtātien^{ſis} ſynodus generale ſc̄llum
faciēs, et ecclīaz catholicā reſꝓntans
in ſpūſācto legītime ꝓgregata, vniuerſis chrīſtīfidelīb^{us} vnionez
⁊ pacē ecclīe ac gaudiū ſempiternū. ꝓſidē ꝓſt clameſtīnū reſeſ
ſū dñi Johis pape, xxiij, ab hac cluitate Cōſtātien^{ſis}, ⁊ ſ ſacro ge
nerali ſc̄llio Cōſtātien^{ſis}, vnionis ⁊ pacis ecclīe turbatiū ⁊ impe
diitiū: ipamq^{ue} ecclīaz ſcādaliſzātē p nōnullos ꝓlatos ⁊ alios no
biles viros ad eū hui^{us} ex ꝓte ſacri ſc̄llij legatos trāſmiſſos eūdē
req̄ri ac ſūmari fecim^{us} cū debita iñſtantiā: q̄ten^{us} ad ipm ſacrū ſc̄l
lū ⁊ ad hāc cluitatē Cōſtātīā redīret: ea q̄ ꝓtinebāt ad extirpatio
nē ꝓſentis ſciſmat^{is} ⁊ reſormatiōnē ecclīe in capite ⁊ i mēbris faciēs
dā impletur^{us}: ⁊ cū effectū factur^{us} ſic ꝓmiſſerat vouerat ſurauerat ⁊
in ſuis lris ſup ꝓuocatiōe dicti ſc̄llij cōceſſis ſe facturū publica
uerat, ⁊ cū id facere nolle facto nō redeundo: ⁊ ad loca mag^{is} lon
gīnqua fugiēdo oſtēderet ſuūm^{us} p venerabiles viros m̄grōs Hē
ricū de Pīro licēciatū in decret^{is}, ⁊ Johes de Scribanis: de ꝓla
centia cauſaz ⁊ negotioꝝ hui^{us} ſacri ſc̄llij ꝓmotores ⁊ ꝓcurato
res iñſtāter req̄ſiri: q̄ten^{us} ipm dñm Johem papā, xxiij, crimīnib^{us}
herēſis fautorie hui^{us} ꝓſentis ſciſmat^{is} ſymonie mala adminiſtra
tione ⁊ notoria diſlapidatiōe bonoꝝ ⁊ iurū romane ecclīe: ⁊ alla
rum ecclīaz: ⁊ alijs crimīnib^{us} grauib^{us} nedū iñfamatū ſz illis no
torie in ſcādali vniuerſalis ecclīe irretitū, ⁊ in ſuis actib^{us} ⁊ opib^{us}
vita ac morib^{us} notorie ecclīaz dei ſcādaliſzantib^{us} incorrigibiles q̄
ſic vt ꝓmittit clameſtīne de nocte hora ſuſpecta ⁊ habitū trāſſoz
mato a dictis cluitate et cōcilio generali fugit et reſeſſit gregem

sessio septima

dominiciū vt mercenarij deserens generalēq; reformatiōem eccle
sic et heresum extirpationē p dictū sacrum conciliū in capite et i
mēbris faciendā euitare cupiens ad redeundū et reuertendū ad
ciuitatē Cōstantiē. et hoc sacrum cōciliū generale debite cōpellere
z etiā ad h p edictū publicū in valuis eccl'iaz et alioz locoꝝ vt ē
moris affigendū citare et euocare psonaliter. citatiōēq; sup hoc
in forma iuris decretā cōtra eum et eius fautores receptatores et
sequaces decernere z pcedere iterdicta sibi ex nūc oī alienatiōe z
alias in et sup pmissis q̄ eos procedere dignaremur put requirunt
canonice sanctiones. nos autē cōsiderātes petitionē hmoi ratio
nabilem: iustam: z iuri consonā: indemnitatē eccl'ie vniuersalis et
animarū periculis puidere volentes. et nulli in exhibēdo iusticiā
deficere: sicut nec debemus intēdentes in causa z causis et nego
cio huiusmodi rite z mature procedere. ac dante domino iusticiā
ministrare: vt tenemur inquisitione super infamia prius per nos
diligenti p̄habita. considerantesq; q̄ ad locum ad quem idē do
minus Johānes papa sic discedendo: imo verius fugiēdo contu
maciter accessit: et residere dicit de presenti eiusq; domicilijz siue
hospitiū p huiusmodi citatiōe exequēda minime tute adiri pos
se nec ad eum seu p̄p̄inquoꝝrem locum q̄ ad hanc ciuitatem Con
stantiē. haberi possit tutus accessus. auctoritate christi eccl'ie p
fate veri sponsi qua fungimur in hac parte p hoc p̄sens publicū
edictū in sessione publica dicti sacri concilij: necnon in audientia
publica litteraz cōtradictariū more romanū. curie solito legendū
ac valuis seu portis loci audientie sacri causariū palacij aposto
lica necnō palacij apostolici siue domus episcopalis Cōstantiē.
vbi dictus dominus Johannes papa dum in p̄senti ciuitate Con
stantiē. habitabat z habitare solebat maiorisq; z sancti Steffa
ni huius ciuitatis Constantiē. ecclesiarū: z sp̄ius ciuitatis Johā
nis affigendū z affixū p certum temporis interuallum dimittē
dum p̄fatum dominū Johānē papam. xxiij. principalem eiusq;
in dictis criminibz fautores receptatores z sequaces supradictos
ac oēs alios et singulos sua sup hoc interesse credentes citandos
esse decreuimus: z tenore p̄sentijz peremptorie citamus ac citari
volumus decreuim⁹ z mandam⁹ quatenus hīnc ad nonem dies
p̄ime venturos a die executionis hmoi nostre citatiōis sic vt

sessio septima

premittitur legēde assignande publicande et exequende in antea
prīme computandos quos pro peremptorio termino et citatiōe
canonica peremptorie assignamus per p̄sentes. Ip̄e domin⁹ Jo
hannes papa ad p̄sentem ciuitatem Constantiā et hoc sacrum con
cilium in p̄pria persona redeat et reuertat Ip̄eq; et sui fautores re
ceptatores et sequaces personaliter compareant in eorum p̄p̄is
p̄sonis Constantie in p̄tima generali sessione publica huius sa
cri concilij post elapsū terminū p̄dictorum nouem dierum a p̄
fata p̄sentium litterarū sicut p̄fertur fienda publicatione et execu
tione in maiori ecclesia Constantien. immediate celebranda: visu
ri et audituri per nos ordinari decerni et declarari dictū suū clam
destinū recessū fuisse et esse ecclesie dei damnosū: scandalosū:
et opprobriosū: ac vniōis et pacis eius ecclesie perturbatiuum
noctūū impedimentū ac hui⁹ nefandissimū scismatis nutritiū et
roboratiū heresisq; et suspitionis fidei sensitiū: ac a bono vniō
nis et pacis ecclesie p̄fate p̄missionibusq; iuramentis et votis per
ip̄m Johannē papam super hoc factis et p̄missis deuatiū. Tes
tesq; sup̄ notorietate dīctorum criminū ad finem procedendi cō
tra eū super illis terq; super notorijs iurare et admittere. causas
q; cur idem domin⁹ Johannes papa non debeat suspēdi a to
tali administratiōe papatus p̄pter malam et scandalosam admi
nistratiōem et notoriam delapidatiōem dīcturi et alias in et su
per p̄missis et alijs vniuersalem ecclesiam notorie scādālizantibus
p̄tra eū ad electiōē a papatu seu electiōis hīdī declaratiōes et
alijs p̄ sup̄dictos p̄motores p̄positis et p̄ponēdis d̄ iure et iusticia
respōsuri: causasq; q̄ nō debeat suspēdi a totali administratiōe ac
alias in causa et causis et negotio huiusmodi debite processuri ac
procedi v̄suri aliasq; dīcturi facturi et audituri vt iur⁹ fuerit et ra
tionis Inde q; sup̄ p̄missis iusticie completūz vsq; ad sentēti
am diffinitiuam inclusiue recepturi. certifiētes nihilomin⁹ eun
dem dominū Johannē papam et suos sequaces receptatores
et fautores sic citādos q̄ siue in dīcto citatiōis huiusmodi termi
no comparuerint siue non ad p̄missa omnia et singula ac vltē
riora et alia vt iustum fuerit contra eos per nos debite p̄cedē iu
sticia mediante ip̄sorum absentia seu p̄tūmācia nō obstante. Loca
p̄o sessionis p̄fate audientie publice līraz. contradictaz et portaz.

sessio septima

palacii ecclesiarum et locorum predictorum tanquam publica et idonea ad huiusmodi citationem publicandam et exequendam durissime eligendam quam presentem citationem ad instar edictorum publicorum quam olim in albo prioris scribebant suo quasi sonoro pronuntio et patulo iudicio publicabunt. In quibus huiusmodi citationem modo et forma premissis decrevimus et tenore presentium decernimus publicandam et exequendam ne prefatus dominus Johannes et sui fautores et receptatores et sequaces sic citandi possint seu valeant de premissis aliquam ignorantie causam pretereire seu etiam allegare. Cumque non sit verisimile apud ipsos sic citatos incognitum remanere illud quod tam patenter et notorie omnibus extitit publicatum. Volentes nihilominus et auctoritate predicta decernentes quod hec presentis citatio modo et forma predicta executi pronuntios domini Johannis et suos sequentes receptatores et fautores sic citatos totaliter arceat et astringat, et perinde valeat tantumque habeat roboris firmitatem ac si ipsemet dominus Johannes et sui fautores et sequentes in eorum propriis personis citati et apprehensi fuissent et in eis huiusmodi citatio presentia litera lecta publicata et intimata fuisset. Et ne discretus dominus Johannes papa et sui sequaces valeant alio modo se excusare quam minus iuxta premissum terminum compareant ut prefertur quibus ad hoc non teneamur: nihilominus ex superabundanti eisdem domino Johanni et sequacibus damus et tenore presentium ccedimus tutum et liberum saluum conductum ad veniendum ad hanc civitatem Constantiensem et sacratissimam synodum: ita quod in accessu nullum debeant et possint habere impedimentum, et etiam in civitate stare manere libere et secure: iusticia tamen semper salva, predictum etiam saluum conductum sub eadem forma fieri et ccedi fecimus predicto domino Johanni pape et sequacibus eius a serenissimo romanorum et Hungarie rege. De publicatione pro lectura affixione et executione: ac salui conducti provisione datione et cessione premissis modo premissis plenius volumus decernimus et ordinamus unum et plura publicum et publica fieri et fieri instrumentum et instrumenta que nobis plenaria faciant fide de eisdem, et in quibus fide et testimonium premissorum presentes litteras citationis super hoc solenniter decretas fieri fecimus et propriis sigillis presidentium quatuor nationum huius sacri concilii iussimus et fecimus proveniri. Datum Constantien, province Maguntine, in sessione publica: in ecclesia maiori Constantien, solenniter celebrata die ious secunda mensis Maii, indictione pro octava, anno domini, M, cccc, xv, pontificatus prefati domini Johannis pape, xlii, anno quarto.

sessio

VIII

Octava sessio.

De sabbati quarta men-

Dñs Dñi p̄dicti fuit sessio generalis i cathedrall ecclia
Constan. sup̄dicta i q̄ more solito fuit dictuz officium
misse p̄ reuerēdissimū i xpo patrē dñm Johes patriarchā anthio-
cenū de brā & gine: q̄ officio cōpleto legebant letanie vt i sessiōibz
fieri p̄suetū ē cū euāgelio Attēdite a falsis p̄ph̄is et rē. In q̄ sessi-
one int̄ cardinales p̄sidebat dñs Johes eps Hostien. cardinalis
viuarten. in q̄ etiā sessione fuit serenissim⁹ romanoz & vngarie rex
tanq̄s impator cū insignijs regalibz & nobilibz suis & dño Pileo
archiepo Januēse electo ad legēdū q̄ legi debebāt noie p̄clij re-
uerēdis patribz dñis Johē epo Luthosiusien. Pro notione ger-
manica Anthonio epo Cōcordien. Pro italia Tholonen. epo.
Pro natōe gallicana. et Guilhelmo abbate monasterij sacte ma-
rie extra muros Eborac. Pro natōe anglicana ad approbādū lo-
co & noie nationū ascēdētibz in loco in q̄ h̄mōs iuxta determinā-
tionē synodi fieri debebāt. Idē reuerēdus p̄r dñs Pileus archie-
ps Januēn. in ambone legi p̄mo capituluz. firmiter credim⁹.
Quo lecto dñl impator p̄sides & alij approbarūt: & ita crediderūt.
deinde legi sententiā dānationis doctrine Johis wicleff & articu-
lorū. xlv. cul⁹ tenor sequit⁹ & est talis.

Sententiā dānationis doctrine Johannis
wicleff & articulozū quadragintaquinq̄.

Sacrofacta Cōstantien. syno

cus generale p̄clij faciēs: & eccliaz catholicā rēp̄sentās ad extir-
patōnē p̄ntis sc̄ismatis: errorūq̄ & heresū sub ei⁹ ymbra pullulā-
tū eliminationē reformatōez ecclie in sactospiritu legit̄e p̄gres-
sata ad p̄petuā rei memorā fide catholicā (sine q̄ vt ait apls Im-
possibile ē placere deo) a falsis eiusdē fidei cultoribz. imo p̄uersis
impugnatoribz & p̄ sup̄bam incuriositatē intēdētibz pl⁹ sapere q̄s
oportet mūdī gliaz cupētibz oppugnātā sepi⁹ & i illos p̄ fideles
ecclie milites sp̄uales opposito scuto fidel defenstatā fuisse sactorū
patrū scripturū atq̄ gestū instrui mur. Nec q̄ppe bellox genera in

bellis carnalibus israeliticis populi aduersus gentes idolatras p̄signa-
ta fuerūt In his itaq; spūalibus bellis sc̄a eccl̄ia catholica ī fidel
p̄tute superni luminis radijs illustrata dñō puidēte: et sc̄ōz patro-
cinio opem ferēte semp īmaculata pmanens erroris tenebris ve-
lut hostib; pfugatis gloriosissime triūphauit. n̄is p̄o t̄pib; ver?
ille et inuidus hostis noua certamina vt pbat̄ t̄pis huius manife-
festi fiāt suscitauit: quoz dux et pnceps extitit quodā Jōhes wi-
cleff pseudo christian⁹. q̄ dū uiueret aduersus religionem christia-
nā et fidē catholicā p̄tinaciter asseruit et dogmatizauit plures arti-
culos q̄z. xlv. huc pagine duxim⁹ inserēdos q̄ sequūt. (Articu-
li Jōhis wicleff) Substātia panis materialis et sūb̄r substātia
vini material' manēt ī sacramēto altaris. Accidētia panis nō ma-
nēt sine subiecto ī eodē sacramēto. Christ⁹ nō ē ī eodē sacramēto
identice et realiter ī p̄p̄ia p̄sentia corporali. Si ep̄us vel sacer-
dos ē ī p̄ctō mortali nō ordinat: nō p̄ficat: nō cōsecrat nō bapti-
zat. Nō ē fundatū ī euāgelio q̄ xp̄s missam ordinauerit. De⁹
debet obedire diabolo. Si homo debite fuerit p̄tr̄t⁹: oīs p̄fessio
exterior ē sibi superflua et inutilis. Si papa sit p̄escit⁹ et malus et
p̄ cōsequens membrū diaboli non habebit p̄tēz sup̄ fideles ab
aliquo sibi data nisi forte a cesare. Post urbanū sextū non ē ali⁹
quis recipiendus ī papā s̄vluēdū more grecoz sub legib; p̄p̄is.
Cōtra scripturā sac̄ā est q̄ v̄ri eccl̄iastici habeant possessiōes.
Null⁹ p̄lat⁹ debet aliquē excōicare nisi p̄us sciat eū esse excōica-
tum a deo. et q̄ sic excōicat est heretic⁹ ex hoc vel excōmunicatus.
P̄lat⁹ excōicans clericū q̄ appellauit ad regem et cōciliū regni
eo ip̄so traditor ē regis et regni. Illi q̄ dimittūt p̄dicare siue au-
dire verbū dei p̄pter excōicationē hoīm sunt excōicati et ī die su-
discij traditores christi habebūt. Licet alicui diacono vel p̄sby-
tero p̄dicare p̄bū dei absq; auctoritate sedis ap̄lice vel ep̄i catho-
lici. Null⁹ ē dñs ciuilitis: null⁹ ē p̄lat⁹: null⁹ est ep̄s dum ē ī p̄ctō
mortali. Dñi tēporales possūt ad arbitriū suū auferre bona tē-
poralia ab eccl̄ia possessionar; habitualiter delinquētib; id est ex
habitu nō solū actu deliquētib;. Populares possūt ad suū arbi-
triū dños delinquētes corrigere. Decime sūt pure elemosyne et
parrochiani possūt p̄p̄tā suoz p̄latoz ad libitū suū auferre
eas. Speciales orōnes applicate vni p̄sone p̄ p̄latos v̄l religio

fos nō plus p̄sunt eidē q̄s generales paribz ceteris. Conferens elemosynā fratribz ē excōcatus eo facto. Si quis ingredit̄ religione priuatā q̄lecunqz tā possessionatorū q̄ medicantiū reddit̄ ineptior z inhabilior ad obseruantia mādatorū dei. Sancti instituentes religiones priuatas sic instituendo peccauerūt. Religiosi vsuētes i religionibz priuatis nō sūt d̄ religione christiana.

Fratres tenēt p labores manūū victū acq̄rere z n̄ p medicatē. Prima ps ē scādaloſa z p̄suptuose asserta p q̄nto sic generalit̄ z i distincte loquit̄. Et scōda erronea p quāto assertit mendicitatē fratribz nō licere. Om̄es sunt symoniaci qui se obligant orare pro alijs in tēporalibz subueniētibz. Oratio puati nulli valet. Dia de necessitate absoluta veniunt. Confirmatio iuuenū: clericorū ordinatio: locorū consecratio reseruant̄ pape z ep̄is ppter cupiditatem lucri tēporalis z honoris. Vniuersitates studia collegia graduatiōes z magisteria in eisdē sunt vana gentilitate introducta: et t̄m p̄sunt eccl̄ie sicut diabolus. Excōcatio pape z cuiuscunqz plati nō est timēda qz est censura antichristi. Peccant fundantes claustra z ingrediētes sūt viri diabolici. Ditarē clerū est cōtra regulā christi. Silvester papa z Constantīn⁹ impator errauerunt eccl̄iam dotando. Dēs de ordine medicantiū sunt heretici z dātes eis elemosynā sunt excōmunicati. Ingrediētes religionem aut aliq̄ue ordinē eo ipso inhabiles sūt ad seruandū diuina precepta: et p cōsequens ad pueniendū ad regna celorū n̄ sūt apostatauerunt ab eisdē. Papa cū oibz clericis suis possessiōez habētibz sūt heretici eo q̄ possessiōē habēt et oēs p̄sentiētes eis scz dñi seculares z ceteri laici. Ecclesia romanā ē synagoga sathane nec papa ē imediat⁹ z prim⁹ vicari⁹ xp̄i z ap̄loz. Decretales ep̄le sūt apocrise z seducunt a xp̄i fide: z clerici sūt stulti q̄ student eas. Impator z dñi seculares seducti sūt a diabolo vt eccl̄iam ditarēt de bonis tēporalibz. Electio pape a cardinalibz p diabolu ē introducta. Nō ē de necessitate salutis credere romanā eccl̄iaz esse sup̄remā inter alias eccl̄ias. Error est si per romanā eccl̄iam intelligatur vniuersalis eccl̄ia aut p̄cilium generale: aut p q̄nto negare primatuz summi pontificis super alias eccl̄ias particulares. Fatuū est credere indulgentias pape z ep̄iscopoz. Iuramenta illicita sūt que fiūt ad roboranduz humanos contractus

Beſſio

VIII

z cōmercia ciuilia, Auguſtin⁹ Bñdict⁹ Bernhardus dānatī ſūt niſi penſuerūt de hoc q̄ habuerūt poſſeſſiones z inſtituerunt, in trauerūt religiones, et ſic a papa vſq; ad inſimū religioſū oēs ſūt heretici. Oēs religiones indifferēter introducte ſunt a diabolo. Idēq; Jōhes wicleff libros dialogū z trialogū p̄ ipm noīatos z plures alios tractat⁹ volumina z opuscula cōpoſuit. In q̄b⁹ p̄ſcriptos z plures alios dānabiles inſeruit z dogmatizauit articulos quos libros ad ſui puerſi dogmatis publicatiōez publice legendos expoſuit, ex q̄b⁹ inſup multa ſcandala damna aīaz et picula in diuerſis regionib⁹ z preſertim anglie et bohēmie regnīs ſecuta ſūt, aduerſus q̄s in dei veritate exurgētes magiſtri z doctores vniuerſitatū z ſtudioz Oxoniē. z Pragen. articulos p̄dictos ſcholatiſtice diſu p̄ reprobarūt. Reuerēdiſſimī inſup p̄ſes archiepi epi pro tpe Cantuariē. z Eboracen. ſedis aplice legatī in Anglie z Pragen. in Bohēmie regnīs p̄demnarūt. libros etiā eiūſdē Jōhānis wicleff cōburēdos fore dict⁹ archieps Pragen. ſedis apoſtolice cōmiſſari⁹. in hac pte ſentēcialiter iudicauit: z eorū q̄ ſup eſſent. phibuī lectionē fieri. Rurſus hiſ ad noticiāz ſedis aplice z generalis cōcilij deductis roman. pōtifer in cōcilio roman. vltimo celebrato dictos libros tractat⁹ z opuscula p̄denauit iubens illos publice cremari: diſtrict⁹ inhiibendo ne q̄s ipi noīe inſignitus auderet aliquē ſeu aliq̄s ſeu aliq̄ ex dictis libris volumib⁹ tractatib⁹ et opusculis legere: exponere: vel tenere: aut illis quomodolibet vti: vel illos niſi i ipoz reprobatōez allegare publice vlt occulte. Erit ō medio ecclie illa piculoſa ſpurciſſimaq; doctrina eliminare ſuſſit oēs p locoꝝ ordinarios libros tractat⁹ volumina z opuscula hui⁹ auctoritate aplice p cenſurā eccliaſticam etiā ſi op⁹ eēt cū adlectiōe q̄ n̄ parētes pcedere t̄q̄s ſ fautores heretiſis diſſigēter inq̄ri z reptos ac repta publice ignib⁹ cremari.

Hec autē ſācta ſynodus p̄fatos articulos. xlv. examinari fecit z ſep̄l⁹ recenſeri p plures reuerēdiſſimos p̄ſes ecclie roman. cardinales epos abbates m̄gros in theologia: doctores iuris vtriuſq; z plures notabiles i multitudine copioſa. quibus articulis examinatis fuit reptū. put in v̄itate eſt aliq̄s z plures ex ipis fuiſſe z eſſe notorie hereticos a ſāctis patrib⁹ reprobatos. alios non catholicos ſz erroneos. alios ſcādaloſos z blaſphemos. q̄ſdā p̄ſaz

Bessio VIII

aurū offensiuos nōnullos eoz temerarios z sediciosos. Cōptū ē etiā libros et plures alios articulos p̄tinere similitū q̄litarū doctrināq; in dei ecclia insana: z fidel ac morib; inimicaz inducere. Propterea in noīe dñi nři iesu christi hec sancta synodus snias p̄ dictoz archiep̄oz ac cōcilij roman. ratificās z approbās p̄dictos articulos z eoz quēlibet libros eiusdē dialogū z trilogū p̄ eundem Johem wicleff noīatos: z alios eiusdē auctoris libros volumina tractat et opuscula q̄cunq; noīe censeant q̄s hic haberi vult p̄ sufficienter exp̄ssis s̄ p̄petuo decreto reprobāt z cōdēnat et eorūdē libros z cuiuslibet ip̄oz lectōez doctrinā exp̄ssitōez z allegationē nisi ad eoz reprobatiōez oībz christifidelib; phibendo inhibem⁹ oībz z singulis catholicis sub anathematis intermīa: tione ne de cetero dictos articulos vel ip̄oz aliquē audeāt publīce p̄dicare dogmatizare vel tenere vel quomodolibet allegare nisi ad eoz reprobatiōez vt dictū ē: iubens illos libros z tractatus volumina z opuscula p̄libata publice cremari put decretum fuerat in synodo roman. sicut sup̄ ē exp̄ssum. Sup̄ q̄bz exequēdis et debite obseruādis mādāt p̄dicta sancta synodus ordinarijs locorum vigilāter intēdere put ad quēlibet p̄tinet s̄m iura et canonicas sanctiones.

Conciliū pnūciat hereticū Johem wicleff: z memoriam eiusdē z mādāt exhumari ossa eius.

Insuper qz auctoritate snie z decreti roman. cōciliij mandatoq; ecclie z sedis aplice datis dīlationib; debitis p̄cessū fuit sup̄ p̄dēnatiōe dicti Johānis wicleff: z sue memorie edictis p̄positis denunciationibusq; ad vocandū eum q̄ eundē snie eius memoriam defendere vellent si q̄ p̄nitus existerēt. null⁹ p̄o comparuit q̄ eundē snie eius memoriam defensaret. examinatis insup̄ testib; sup̄ impenitētiā finali p̄tinaclaq; dicti wicleff p̄ cōmissarios deputatos p̄ dñm Johēz papā modernū z s̄ cōcilium: seruatisq; seruādis put in tali negotio p̄stulat ordo iuris z ei⁹ impenitētiā ac finali p̄tinaclia p̄ euidētia signa testib; legitimis cōprobata fuit legitie facta fides. Propterea instante p̄curatore fiscalī edictoq; p̄posito ad audiendū sententiā ad hāc diem hec sancta synodus declarat diffinit z sentētiat eundem Johem wicleff fuisse notoriū hereticū p̄tinacliam ac i heresi

sessio

IX

decessisse anathematizando ipsum pariter et suam memoriam adnando decernique: et ordinat corporum eius et ossa illi ab alijs fidelibus corporibus discerni possint exhumari et percul ab ecclesie sepultura factari secundum canonicas et legitimas sanctiones. Supra quibus lectura publicacione pronuntiacione et diffinitione siue adnacione dominus Hostien. presens. et dicti quatuor nationum quatuor presidentes interrogati an placeret. Responderunt omnes et primo Hostien. deinde nationum presidentes quod placeret et approbaverunt omnia predicta.

Sessio nona in qua pducebatur executio citationis contra Johannem papam vicesimum tertium.

Die lune .xiii. mensis maii

supradicti fuit sessio generalis in ecclesia cathedrali Constantien. supradicta. in qua presidebant reverendissimi per dominum Johannes episcopus Hostien. cardinalis vluarlen. cui sessioni interfuit serenissimus princeps Sigismundus romanus. et Hungarie rex cum suis nobilibus insignibus regalibus: et fuit cantata missa de angelis videlicet Benedicte omnes angeli etc. per reverendum patrem dominum Robertum episcopum Sarislerien. nationis anglicane. qua secundum missam cantata legebat letante et alia more aliarum sessionum cum evangelio. Erunt signa in sole et luna etc. Deinde pro dominus Andreas electus Posnonien. legebat quedam conclusiones et litteras quas tenores sequuntur et sunt tales.

Sacro sancta Constan. synodus

ecclesiam catholicam representans in spiritu sancto legitime congregata. Auditis et intellectis propositis et petitis procuratores huius sacri concilii generalis contra dominum Johannem papam. xliij. interducentes in hac causa cum maturitate et mansuetudine et charitate in spiritu sancto procedere. Prefatum dominum Johannem qui ad premissa contra eius proposita et petita usque ad diem crastinum hora quam celebrabit sessio de solita benignitate expectandum decernit et super iam propositis seu petitis pro parte eius fore respondendum.

Concilium dat commissarios in causa inquisitionis contra Johannem papam vicesimum tertium.

Bessio

IX

Item dicta sacra synodus deputat et constituit super propositis contra dictum dominum Johem papam, ceterosque commissarios reuerendissimos dominos cardinales de vrsinis et sancti Marci: nec non reuerendos patres dominos episcopos Concordiensem, et Tarussinum ac Johannem de Bononia sacri palatii apostolici causarum auditorem nationis italice, et episcopos Doleensem, et abbatem sancti Lupi: necnon Guillelmum malignum dicti palatii auditorem nationis gallice, et episcopum Werseburgensem, auditorem nationis germanice episcopum Lichfeldensem, et abbatem beate marie extra muros Eborac nationis anglie canonicum, quibus dat potestatem super predictis testes recipiendi citandi et compellendi ipsosque examinandi secundum petitionem predictorum promotorum prout nature causa requirit. Itaque quilibet ipsorum tres possint predicta inchoare perficere et finire et super notorietate et scandalizatioe et incorrigibilitate dictorum criminum plenarie relationem facere et ad finem procedendi contra dictum papam ut iuris fuerit et rationis.

Concilium deputat suos iudices.

Item dicta sancta synodus constituit et deputat in iudices seu commissarios ad audiendum omnes causas ad dictas sanctas synodus per appellaciones seu querelas deductas deuolutas seu deducendas et deuoluendas reuerendissimos patres Mattheum episcopum Pistoriensem, nationis italice, Johem episcopum vauriensem, nationis gallicane, Nicolaum episcopum Florentensem, nationis germanice, et Robertum episcopum Sarisburiensem, nationis anglie canonicum quibus dat potestatem in predictis citandi in curia et extra eam et alia faciendi que ad dictas causas pertinent et pertinebunt usque ad sententiam diffinitiuam exclusive.

Concilium deputat sessionarios.

Item dicta sacra synodus constituit et deputat in sessionarios per ordinem dominos prelatos ambasiatores et ceteros in sessionibus concilii prout fieri solitum est, videlicet de natione gallicana antiquis nominatos. Et de natione italica dominum Johes de sancto Severino. Et per nationem germanicam magistrum Euerhardum Lupum. Predictis lectis et publicatis promotores petierunt ab ipsa synodo si placeret, adiacentes: si aliquis esset cui non placeret iuxta auctoritatem et facultatem concilii posset surgere et dicere id quod sibi placeret. Et sic fuit ab omnibus responsum per dominum presidentem et omnes

sessio

x

alios, placet: nemine discrepante.

Sessio decima.

Die martis .xiii. mensis

Dñi sup̄dicta fuit sessio generalis in ecclia cathedra
li Cōstantien̄, sup̄dicta: in q̄ reuerendus p̄r dñs Ber-
trandus ep̄s sancti Flori ambasciator regis Cypri cātauit officiū
misse de s̄cta trinitate, et p̄sidebat in eadez sessione reuerēdissim⁹
pater dñs Johes ep̄s Hostien̄, cardinalis viuarien̄, rege roma,
ibidem p̄sente ī insignijs regalib⁹ cū suis nobilib⁹, letanijs ⁊ alijs
in sessionib⁹ legi p̄suetis lectis ⁊ pactis reuerēdissim⁹ p̄r dñs Jo-
hānes patriarcha anthiocen⁹ legebat decretū suspēnsionis pape
cuius tenor sequit̄ in hūc modum.

Sacro sancta generalis syno-

dus Cōstā. eccliaz cath. rēp̄sentās ad extirpatōez p̄ntis sc̄ismatis
⁊ reformatiōe ecclie in capite ⁊ in mēbris faciendā in spū s̄cto le-
gitime p̄gregata vniuersis christifidelib⁹ vñtōnem p̄ceꝝ ecclie ⁊
omne bonū, p̄ridē post clandestinū recessū dñi Johannis pape
xxij. ab hac ciuitate Cōstantien̄, ⁊ h̄ generali Cōstanti. cōcilio vñ-
tōnis ⁊ pactis ecclie p̄turbatū ⁊ impeditū sp̄am eccliaz sc̄ada-
lizantē p̄ nōnullos cardinales ac p̄latos ⁊ alios notabiles v̄ros
ad eū ex pte hui⁹ sacri p̄ciliij legatos trāsmissoꝝ eundē req̄ri ⁊ mo-
neri mandauim⁹ ⁊ fecim⁹ cū debita instātia q̄tenus ad h̄ sacrum
p̄ciliū: ⁊ hāc ciuitatē Cōstantien̄, rediret: ea q̄ p̄tinebāt ad extirpa-
tionē p̄ntis sc̄ismatis ⁊ reformatiōez ecclie in capite ⁊ in mēbris
impletur⁹: ⁊ cuꝝ effectu factur⁹: sicut p̄miserat: vouerat: ⁊ iurauerat:
ac in suis l̄ris sup̄ p̄uocatiōe dicti p̄ciliij p̄cessis se facturū pu-
blicauerat: ⁊ cū id facere nolle facto nō redeundo ⁊ ad loca maḡ
lōgīnqua fugiēdo ostēderet: fuim⁹ p̄ venerabiles v̄ros magistru
Henricū de Piro in decretis licēciatum, et Johes de Scribanis
de placentiā, causaz ⁊ negocioꝝ hui⁹ sacri p̄ciliij p̄motores ⁊ p̄cura-
tores instāter req̄siti q̄ten⁹ sp̄m dñm Johes papā notoriū symo-
niaciū notoriūq̄ bonoꝝ ⁊ rerum ac iurū roman̄, ⁊ aliarū eccliaz

Bessio

X

dei delapidatore fauore huius pestiferi scismatis ac alijs criminibus granibus ecclesiam dei scandalizantibus ne dum infamatum: sed illis in scandalum ecclesie notorie irretitum et incorrigibile quod sicut promissum est clare destine hora suspecta et in habitu transformato a dictis ciuitate et concilio generali fugit et recessit. gregem dominicum ut mercenarius deserens heresimque extirpationem et generale ecclesie reformationem cui se submiserat per dictum sacrum concilium in capite et in membris faciendam euitare cupiens ad redeundum et reuertendum ad ciuitatem Constantiam. et hoc sacrum generale concilium debite compellere: et eum ad hoc etiam per edictum publicum in valuis ecclesiarum et aliorum locorum ut est moris affigendum citare et euocare personaliter citationemque super hoc in forma iuris debita contra eum ac eius fautores receptatores et sequaces decernere et pcedere: et alios in et super promissis contra eos pcedere dignaremur putant requirunt canonice sanctiones. ob quam causam iusticie debemus exigi volentes put tenemur contra eundem dominum Joannem papam. christianum et alios prefatos citationem personales decreuimus ipsosque et alios predictos per edictum publicum in valuis ecclesiarum maioris: et sancti Stephani: ac portis dicte ciuitatis affixum: necnon per audientiam contradicendum ut est moris ad comparandum coram nobis nona die ab executione citationis huiusmodi computanda citari mandauimus et fecimus visuros et audituros per nos ordinari decerni et declarari dictum iam clandestinum recessum fuisse et esse ecclesie dei damnosum: scandalosum: et opprobriosum: ac unionis et pacis ecclesie perturbatum et impedimentum huiusque et nefandissimi scismatis nutrimentum et roboramentum heresimque et suspicionis fidei sensitivum: et a bono unionis et pacis ecclesie prefate promissionibus votis et iuramentis per ipsum dominum Joannem papam super hoc facte denotatum testesque super notorietate dictorum criminum ad finem pcedendi contra eos super talibus tanquam super notorijs iurare visuros causasque cur ipse dominus Joannes papa ab omni administratione spirituali et temporalis ex nunc suspendi non debeat propter ipsius malam administrationem notorie symoniacam bonorum et iurium romanorum. et aliarum ecclesiarum dilapidationem notoriam eius facto culpabili stringentem ac ipsius super promissis et alijs ecclesiam dei scandalizantibus notorie contra eum ad electionem a papatu seu electionis huiusmodi declarationem et alijs per predictos promotores propositis et proponendis de iure et iusticia responsuros ac procedi visuros aliasque dicturos facturos

Bessio

X

et audituros ut iuris fuerit et ratiois, indeque iusticie complemētū
 sup̄ pmissis vsq; ad diffinitiuā sententiā recepturos sicut in alijs
 nris inde pfectis lris et instrumētis sup̄ eoz executionē. Inde rece-
 ptis lati⁹ p̄tinet. Et subsequenter dicta die nona q̄ fuit dies lune
 xiiij. hui⁹ mēsis. Datū corā nobis sessione publicā in ecclia maio-
 ri dicte ciuitatis de mane celebrātib; cōparuerunt p̄dicti p̄moto-
 res et p̄tumaciā dicti dñi Johis pape citati p̄sonaliter non cōpa-
 retis accusarūt et i ei⁹ p̄tumaciā petierunt illū ab administratiōe
 papali ppter causas sup̄ius expressas suspēdi: et alias p̄tra illū iu-
 xta fines in lris dicte citatiōis cōphensos pcedi. Hos cū maturi-
 tate et māsfuctudine et charitate i hac causa pcedere iudētes dictū
 dñm Johes papā p̄ q̄tuor p̄sidētes q̄tuor nationū hui⁹ sacri p̄ci-
 lii generalis Cōstān. videlz Johem patriarchā anthiocenū An-
 thoniū archiep̄m Ragusinū. Nicolaū archiep̄m Gnesinē. et Ni-
 colaū ep̄m Barthoniē. cōmissarios: et p̄ nos ad hoc deputatos
 in valuis dicte ecclie maioris alta et intelligibili voce vocari et p̄-
 clamari trina vice fecim⁹ ad cancellam p̄thonotarijs sedis apli-
 ce et alijs notarijs publicis cū ei⁹dē ad id rogatis ibidem vna cū
 populi multitudine p̄sentib;. Et tandē facta nobis slico sup̄ hoc
 relatione p̄ cōmissarios p̄fatos idem dñs Johes papa sic citat⁹
 vocat⁹ et p̄clamat⁹: in iudicio cōparebat. Adhuc ip̄m de benignita-
 te ecclie solita vsq; ad sessionē diei p̄sentis in dicta ecclia maiorē
 p̄ nos celebranda expectandū decreuim⁹ in processu dicte cause et
 instrumētis inde receptis lati⁹ noscūt cōtineri. Cum autē hoc die
 postea p̄senti q̄ est. xiiij. hui⁹ mēsis. Datū cōparuerint corā no-
 bis dicti p̄motores petētes p̄ nos pronunciari decerni et declara-
 ri eundē dñm Johem papā ppter malā administratiōē ei⁹ noto-
 rie symoniacā: bonorūq; et iurū roman. et aliarū ecclesiarū dila-
 pidationē notoriā facto et culpa ip̄ius dñi Johis pape p̄tingen-
 tē de scq; eccliaz scādalizātē ab omī administratiōe papali et spiri-
 tuali et tēporali añ oīa suspēdi. et vltēr⁹ crimina p̄fata p̄tra eum
 p̄dictos p̄motores p̄posita fuisse et esse notoria et in illis tanq; su-
 per notorijs p̄tra eū fore p̄cedendū etiā p̄ nos p̄nūciari decerni
 et declarari et alis p̄tra eū p̄cedi ut iuris est et alis petītum fuit nos
 debitū iusticie exequi et indemnitatē ecclie ac periculis aīaz q̄ntū
 cū deo possum⁹ obuiare: volētes p̄fatu dñm Johem papā ex sup̄.

abundanti: iterato in valuis maioris dicte ecclesie altā et intelligi
bilitate ter vocari et proclamari fecimus per Franciscū Florenti
num et Lucidū de comite cardinales et alios commissarios preliba
tos ut est moris. Et deinde facta nobis relatio, per eos quod non
comparebat: decernentes eundem fore contumacem ad nostram ordi
nationem super premissis hincinde, propositis et petitis, procedendum duxi
mus in hunc modum.

In nomine sancte et individue

trinitatis patris et filii et spiritus sancti amen. Quia nobis legitime constat
dominum Johes papam, christi, a tempore quod fuit assumptus ad papatum usque nunc
papatum ipsum et politicam ecclesie in scandalum notorium ipsum ecclesie male
administrasse, regnisse et gubernasse: vestraque sua damnable elusque ne
fandis moribus populi exemplum vite male prebuisse et prebere. Et insuper
ecclesias cathedrales monasteria priores conventuales et cetera be
neficia ecclesiastica prelo appreciato symoniaci notorie distribuisse
Bonaque et iura romanorum et aliarum ecclesiarum plurimum notorie dilapidasse,
quodque charitativum munus a premissis desistere noluit sed continue per
severavit et perseverat ecclesias dei in premissis notorie scandalizando. Ea
propter per hanc nostram sententiam, pronunciamus decernimus et declaramus dictum
dominum Johes papam ab omni administratione papali spirituali et te
porali causis premissis fore suspendendum et suspendimus, etque admi
nistrationem ipsam interdiciamus in his scriptis, criminaque premissa
contra eum super mala administratione symoniaci et dilapidatione noto
ria ac etiam mala vestra ecclesiarum ipsam scandalizante, per premissa, proposita
notoria existere, ac de et super eis tanquam de et super notoriis proceden
dum fore et procedi debere ad finem ejiciendi eum a papatu pro
ut iuris fuerit declaramus. Quocirca vos et quilibet vestrum in domo
mino exhortamur vobisque et vestrum cuilibet in virtute sancte obedi
entie et sub pena fautorie dicti schismatis tenore presentium districte in
hibemus ne vos seu aliquis vestrum cuiuscunque conditionis sit gradus seu
dignitatis etiam si regalis cardinalatus patriarchatus archiepiscopatus
episcopatus seu alterius cuiuscunque ecclesiastici vel secularis existat dicto domino
Johanni pape ab omni administratione papali per nos ut premissa iuste
suspenso contra dictam nostram suspensionis sententiam de cetero directe
vel indirecte obediat pareat intendat: aut de bonis rebus iuribus

seu alijs emolumentis roman. ecclie ex quacūq; causa debitis et ad
eū ac papatū pertinentibus et spectantibus quibus modo respōdeat, decer
nētes ex nūc ptra facientes scilēter ptrarū tanq; ptra fautores di
cti scilicet eiusq; dñi Johānis pape fautores et sequaces ad pe
nas iur; et alias ut fuerit rōnis auctoritate hui; sancte synodi fore
pcedendū necnō irritū et inane qcquid a quoq; quib; auctoritate
sciēter vel ignorāter in ptiū ptingerit attentari. Datū Cōstan. pui
cle Magūtū. in sessione publica i ecclia maior solēniter celebra
ta die marti. xliij. mēsis Maij. Anno dñi. M. cccc. xvj. Indictione
octava Pōtificat; pfaci dñi pape. xliij. anno qnto.

Sessio yndecima.

De sabbati. xxv. mensis

Daij supradicti fuit tenta sessio generalis in ecclesia
maiori Cōstantien. supdicta in q; psidebat reuerēdissim;
mus p; dñs Johes eps Hostien. et erat ibidē pñs serenissimus
pnceps dñs Sigismūd; roma. et Hungar. rex i insignijs regali
bus cū nobilib; suis sibi militantib; in q; qdē fuit cātata missa de
spū scto p reuerēdū patrē dñm epm Atrabaten. Qua cantata le
gebāt letante et alia i sessionib; fieri p̄suea. His autē pactis dñs
Andreas elect; Pōfnanien. legebat articulos formatos p̄ dictū
Johes papā et Berthold; wildingen. auditor i sūma dixit et de
clarauit si articul; erat pbat; exponēs p tot testes cū eoz qntitatē
et q̄litate et dignitate. q; articulis et sūmario attestatōez expositis
fuit ad instātiā p̄motoris cōmissū deputatis ad portandū dictos
articulos pape: et sūmarie ad respōdēdū eisde; et eundē vlteri; cō
tandū ad audlendā sniaz ad primā sessionē. Post hec aut fuit pe
titū p pcuratorē p̄clij an placeret omnibus q; fieret processus in
ptra p eum p̄stra. et pmo domin; Johānes episcopus Hostien.
pro collegio et seipo q; placeret. Subsequēter existētes in ambo
ne videlicet archiep̄s Mediolanen. pro natiōe italica Andreas
pōfnanien. electus pro natione germanica abbas sancti Lupi.
pro natiōe gallicana Thomas Polten. pthonotarius. pro nati
one anglicana rñderūt placet. et vlteri; p toti; synodi supposita re

Bessio

XII

sponsū fuit, placet, quibz sic pactis idem Andreas elect⁹ Pofnas
nien, quoddā decretū p approbatiōe scripturarū z deputationis
legebat z publicabat cui⁹ tenor sequit^r z est talis,

Decretū deputationis notariorū,

Item cōstituit z deputat et ordinat dicta sācta synod⁹ p
q̄libet natione vnū pthonotarū videlz p natione
gallicana Johem de Trembleyo, Pro natiōe italica Jacobum
Podin de Janua, Pro natiōe germanica Hermannuz dwerck,
Pro natiōe anglicana Thomā Pltū,

Item notarios nationū, videlz p natiōe gallicana Mi-
chaelē Bolsonis, z Johes Strandi, Pro natiōe ita-
lica Bartholomeū de Snostis z Johem Azel, Pro germanica
natiōe Sūpertū fabri z Biseleū fonentē, Et p natiōe anglicana
Guilhelmū Porezell, q̄b⁹ dat auctoritatē z plenariā prātem oīa
z singula i sacro pnti Cōstātieñ, p̄cilio dicta acta actitata p̄mul-
gata lecta petita z oīa alia q̄cūqz gesta z facta: z oīa q̄cūqz i poste-
rū dicēda agēda actitāda p̄mulgāda publicāda legēda petēda: z
q̄cūqz i, z p dicto sacro p̄cilio: z ad dictū sacrum p̄ciliū quomodoli-
bet p̄tinētia faciēda pagenda i formā publicā redigēdt z alis con-
scribēdi: appbatqz dicta sācta synodus oīa z singula p sp̄os, p̄tho-
notarios z notarios in dicto sacro p̄cilio, z ad ipm sacrum p̄ciliū
q̄modolibet p̄tinētia p̄scripta z tā in publicā formā q̄ alias i scri-
ptis seu actis quomodocūqz redacta vsqz nūc sub q̄buscūqz ver-
bis p dictū sacrum p̄ciliū fuerint statuta decreta ordinata p̄nūcia-
ta z quomodolibet diffinita, quo decreto lecto fuit petitū p p̄cur-
ratorē an placeret p̄nt p̄nūciatū extitit: fultqz respōsū p p̄sidentem
sessionis h̄mōl et etiā q̄ttuor p̄sidentes q̄ttuor nationū, et deinde
p totius synodi supposita p x̄bum: placet,

Sessio duodecima in q̄ cōmissarij ad Johes papā fecerunt
relatiōē z lata fuit sentētia diffinitiva p̄tra ipm,

De mercuriū. xxix. mēsis

Daij, sup̄dicti fuit sessio general^r i ecclīa maiori Con-
stātieñ, in q̄ p̄sidebat reuerēdissim⁹ p̄r dñs Johes c̄ps

Hostien. cardinalis vluariē. pūte serenissimo pncipe Sigismūdo
do roman. rege insignijs regalibz cū suis nobilibz i eisdē sibi ful
entibz fuit decāratuz officiū mīssē de spūsācto p dñm patriarchā
anthiocenū. quo cōpleto dicebant letante zc. vt moris ē. Quibz
pactis fuit facta relatio a legat. z nūcijs mīssis ad Johem papā
p organū dñi Johis epī vau ren. quēadmodū articlis z attestā
tiōibz pētis i pcessu sacri Cōstātie. Scilicet qd ipm dñm Johē pa
pā eidē exhibēt offerēdo ex pte pēlī ipius si qd veller opponere
qd libere posset. Itē intīmato eidē termīo ad pferēdū sniaz qd re
spondisset pbo se p del ecclia z el vntione plura fecisse etiaz aūq
fuisset in papā assūpt. z aū dicti pēlī Cōstantie. inchoatōez in
q etia obtulit liberā papat. sui cessiōne. z q turpiter inde recesser
rat bene recognoscebat. maluissetqz illa die sine anie sue pūdicio
mortu. esse qz ita turpiter se recessisse. qz p pcessū sacri pēlī nul
lam defensionē facere volebat. s; prout p cedulaz sua manu sub
scriptā datā cardinalibz q ad eū venerāt ptebāt. vouebat z p
sentialiter pmittebat stare ac se in oibz pformare oīm ordinatiōi
declaratōi z determinatiōi dñi sacri pēlī. ac insup omnimodū
pcessū p idē cōciliū p eundē habitū ratificabat asserēs q nō ali
ter voluit p dñis articlis respōdere. affirmās pēlī Cōstātie.
sacrisimū ē errareqz nō posse. ac cōciliū Pisani ptnuatiū. z q
ipī sacro Cōstātie. pēlīo nūqz ptradere veller. etia si in Bono
nia aut al. quouis loco si mag. accepto psonalitā esset cū id si
bi min. nō eēt qz publice fateri se i papatu nullū ius hē. De snia
aūt ferenda qd sūme sibi placeret vt qcto lata eidē referret. quā
oīm reuerētia etia cū bīrreti sui depositiōe recipet et eā qntū in se
foret cōfirmaret ratificaret approbaret z emulgaret. put dictū p
cessū ac oia p ipm in pēlīo gēta extūc ratificabat appabat z cō
firmabat. pmittebatqz p ea se aliq processū tps non venire. Pre
dicta relatiōe cōpleta reuerēdus pr dñs ep. Arebaten. legebat
sniaz diffinitivā ptra Johem papā. xxiij. ac pstitutiōes quasda
quoz tenores sequunt hoc modo.

Ex nō procedatur ad electionē pape si ptingat
sedem vacare sine expreso pſensu pēlī.

Sacrosancta generalis Con

stantienſis ſynodus eccliam catholicam reſentans ad extirpationem preſentis ſchiſmatis et erroris ecclieq; reformationem in capite et in membris faciendam in ſpūſancto legitime cōgregata ad faciendum et liberum et vtili vniōne ecclie pſequendam pronūciat decernit ſtatuit et ordinat vt ſi cōtingat ſedem aplice quouis modo vacare in pma vacatiōe ad electiōem futuri ſūmi pōtificis nullo modo procedat ſine deliberatiōe et conſenſu huius ſacri generalis concilij: et ſi contrariū fieret fit ipſo facto irritū et inane auctoritate dicti ſacri concilij: nullusq; electū ſed decretū in papā recipiat nec illi vt pape quomodolibet adhereat vel obediat ſub pena ſunto rite dicti ſchiſmatis et maledictiōis eterne. puniantq; hoc caſu eligeſtes et electus ſi conſentiat ac illi adherentes penis p hoc ſacrū conciliū ordinandis. Suppeditq; dicta ſacra ſynodus p bono vniōnis ecclie oia iura poſitiua etia in concilijs generalibus edita et ipſorum ſtatuta ordinatiōes conſtitutiones et conſuetudines privilegia quibuscūq; cōceſſa et penas contra quoscūq; editas in quibz effectū dicti decreti impedire poſſent quoquo modo.

Sententia diffinitiva contra Johes papā. xliij.

In nomine ſacte et indiuidue trinitatis patris et filij et ſpūſſancti amē. Sacroſacta generalis ſynodus Conſtantiēſis in ſpūſancto legitime cōgregata: inuocato xpī nomine ſolū deū p oculis habens viſis articulis in hac cauſa p dñm Johem papā. xliij. format et oblatiſ ac pbatōibz eorū dē factis eiūſdē ſubmiſſiōe ſpōtanea vna cū toto pceſſu huius cauſe habita matura deliberatiōe ſup eiūſdē p hāc ſententiā diffinituaz quā fert in hiſ ſcriptis pronūciat decernit et declarat reſeſſū p pſatum dñm minū Johannē papā. xliij. ab hac cluſtrate Conſtantiēſis. et dicto ſacro Conſtantiēſi concilio generali clauſtine et de nocte hora ſuſpecta in habitu diſſimilato et indecenti factum fuiſſe et eſſe illicitum ecclie dei et dicto concilio notorie ſcādaloſū. pacis et vniōnis ecclie turbatiū et impeditiū: ſchiſmatis inueterati nutritiū a voto promiſſorum et iuramento p ſpm dñm Johem papā deo et ecclie et huic ſacro concilio pſtitis dirimatiū. ipm q; dñm Johem ſymoniacū notoriū bonorūq; et iuriū nedū roman. ſz aliarū eccliarū plurimū et aliorū locorū plorū dilapidatorē notoriū: malumq;

spiritualiū z temporalīū ecclīe administratorem z dispensatorem
fuisse z eē suis detestabilibz inhonestis vīta z moribz ecclīaz dei et
pplm christiānū notorie scādalizātē aū ei⁹ assūptioez ad papatū z
post vsqz ad ista tēpora, spm qz p pmissa ecclīaz dei z populū chri
stianū notorie scādalizasse et scādalizare: postqz monitiōes debi
tas z charitatiuas iterat⁹ et crebris vicibz eidem factas i pmissis
malis ptnaciter pseuerasse seqz ex h⁹ notorie incorrigibile reddi
disse ipsūqz ppter pmissa z alia crimia in pcessu dicte cause p eū de
ducta z pnta tāqz indignū z inutile z dānosū a papatu et omni
ei⁹ administratiōe spūali z tēporali amouendū: priuandū: z deponen
dū fore. Et cū dicta sancta synodus amonet priuat z deponit vni
uersos z singulos christicolos cuiuscūqz stat⁹ dignitatis vel pdi
tionis existāt: ab ei⁹ obediētia fidelitate z iuramēto absolutos de
clarādo, inhibēdo isup vniuersis christifidelibz ne eūdēy pmissis
a papatu sic depositū de cetero i papā nominēt: aut illi tāqz pa pe
adhereāt: seu quoqz mō obediāt. Et nihillomin⁹ ex certa scia et de
plenitudine potatis supplet dicta synodus scz oēs z singlos defect⁹
si qui forsan i pmissis aut aliquo pmissorum interuenerunt eūqz
ad stādū z morādū i aliq bono loco z honesto sub custodia tuta
serenissimī pncipis dñi Sigismūdi Ro. z Hungarie rē. reg⁹ vni
uersalis ecclīe aduocatī: z defensoris deuotissimī noīe dicti sacri
general⁹ concilij qsdū dicto sacro concilio generali p bono vñionis
ecclīe dei videbit⁹ pdenandū fore: z eadē snia pdenat alias po pe
nas qz p dictis crimibz z excessibz inferri deberēt iuxta canonicas sā
ctiōes dictū conciliū arbitrio suo reseruat declarandas z infligen
das fm qz rigor iusticie vel misericōle ratio suadebit.

Qd neuter pendentū reeligat in papā.

Item Statuit decernit z ordinat dicta sacra synodus p
bono vñionis ecclīe dei qz nullo vnqz tempore re
eligat in papā domīn⁹ Balthesar Cossa nuper Johannes papa
xiiij. nec Angel⁹ Corrarlo Gregori⁹ xij. nec Pet⁹ de luna. Bñdī
et xij. i suis obediētijs sic noiati. et si pñtū fieret id sit ipso facto
irritū z inane: null⁹ qz cuiuscūqz dignitatis vel peminēte. etiā si im
periali: regali: cardinaiat⁹ vel pōtifficali dignitate pfulgeat eis vel
eorū alteri ptra hoc decretū nullo vnqz tēpore obediāt seu adhere
at sub pena fautorie dicti scilicet z maledictiōis eterne ad qz p

Sessio XIII

Presumptores si qui in posterum fuerint etiam cum inuocatione brachij secularis et alijs rigide procedat. Datum Constanti, pulchre Daguntin, in sessione publica in maiori ecclesia solenniter celebrata die mercurij, 29. mensis Maij. Anno dñi. M. cccc. xv. Indictione, 8.

Pro iudicibus qui vocentur plati absentes.

Item decernit dicta sancta synodus quod quattuor generales iudices deputati debeant vocare platos absentes ad synodum et punire non venientes prout eis de iure et fin deum videbitur expedire. Datum etc.

Quibus sic ut permittit letus dominus Johannes Episcopus hostien. presidens pro fuit quod si aliquis esset ibidem prius dicte sine diffinitione predicere volens seu eius pronuntiatione surgeret et diceret et in casu qui non dixerit habebit talis per presentem Tunc nemine respondente siue loquente. Ipse dominus hostien. hunc respondere nomine collegij cardinalium qui placet. Deinde ipsi commissarii in ambone quilibet per nationem suam videlicet Johannes patriarcha antiochenus per nationem gallicanam, Nicolaus Mosburgen. per germanicam Antonius episcopus Concordien. per nationem italicam, Et patriarcha us per nationem anglicam placet responderunt.

Sessio tredecima.

De sabbati quindecima mensis Junij anno a natiuitate dñi. M.

cccc. xv. Indictione, viij. sessio generalis in ecclesia maiori Constantien. in qua fuit cantatum officium misse de beata virgine maria per Reuerendum patrem dominum Jo-

hannem luthonustien. Quo completo legebantur letanie etc. more altarum sessionum prius ibidem serenissimo principi. F. Romanum et hungarie etc. rege. Presidebat in eadem sessione Reuerendissimus pater dominus Johannes episcopus hostien. cardinalis viuarien. Ex deputatione vero ipsius synodi archiepiscopus Mediolan. legebat quidam ordinationes et decreta de cetero in romana ecclesia tenenda et obseruanda quorum tenores inferius sequuntur in hunc modum.

In nomine sancte et indiuidue trinitatis p. et fi. et st. Amen Cum in nonnullis mundi partibus quidam temerarie asserere presumant populum christianum debere sacramentum eucharistie sub utraque panis et vini specie suscipere et non solum sub specie panis sed etiam sub specie vi-

Bessio XIII

In plim laicū passim cōscent etiā post cenā vel alias non se iunū z
 cōicandū esse p̄tinaciter asseruerunt q̄ laudabilē ecclīe p̄suetudī
 nē rōnabilr approbatā quā tāq̄ sacrilegā dānabilr reprobare co
 nant. hūc est q̄ hoc p̄ns p̄ciliū sacz ḡnale Constañ. in sp̄s sancto
 legitime p̄gregatū aduersus hunc errorē salutē fidelīū p̄uidere sa
 tagēs matura pluriū doctoꝝ tā dīuini q̄ hūani iuris deliberatio
 ne p̄hābita declarat decernit z diffinit q̄ licz christus post cenam
 instituerit z suis discipulis admīstrauerit sub vtraq̄ specie panis
 z vini s̄ venerabile sacm̄. tū hoc nō obstante sacroꝝ canonū au
 ctōritas laudabilis z approbata p̄suetudo ecclīe fūauit z fuit q̄
 h̄mōi sacm̄ nō d̄z p̄fici post cenā neq̄ a fidelibz recipi nō se iunū
 nisi ī casu infirmitatis aut alterius necessitatis a iure vel ecclīa cō
 cesso vl' admisso. Et sicut hec p̄suetudo ad euitandū aliqua picu
 la z scandala rōnabilr introducta q̄d licz in p̄mītiua ecclīa h̄mōi
 sacm̄ recipit a fidelibz sub vtraq̄ sp̄e: postea a p̄ficiētibz sub vtra
 q̄: z a laicis t̄m̄mō sub sp̄e panis suscipiat. cū firmissime credēdū
 sit: z nullatenus dubitandū integrū xp̄i corpus z sanguinē tā sub
 sp̄e panis q̄ sub sp̄e vini veracit̄ p̄tineri. Unde cū h̄mōi p̄suetudo
 ab ecclīa z sctis patrībz rōnabilr introducta z dīutissime obfua
 ra sit: h̄nda est p̄ lege quā nō l̄z reprobare aut sine ecclīe aucto
 ritate p̄ libitō mutare. Quapropter dicere q̄ hāc p̄suetudinē aut legē
 obfuare sit sacrilegū aut illicitū censeri debet erroneū. z p̄tinaciter
 asserentes oppositū p̄missōz tāq̄ heretici arcendi sūt z grauit̄ pu
 niendi p̄ diocesanos locoꝝ seu officiales eoz aut inq̄sitores here
 tice p̄uitatis in regnīs seu puīcijs in q̄bz s̄ h̄ decretū aliqd fuerit
 forsan attentatū aut p̄sūptū iuxta canonicas z legitiās sanctiōes
 in fauorē catholice fidelis p̄ hereticos z eoz fautores salubrit̄ adin
 uentas.

Qu nullus p̄sbyter sub pena excoicationis cōscent
 plim sub vtraq̄ specie panis z vini.

Item ipsa sancta synod⁹ decernit z declarat sup̄ ista ma
 teria reuerēdissimis in xp̄o p̄rībz z dñis p̄iarchis
 p̄maribz archiep̄is ep̄is z eoz in sp̄ualibz vicarijs vbilibet p̄stitu
 tis p̄cessus esse dirigendos. in q̄bz eis cōmittat z mandet auctori
 tate huius sacri p̄ciliū sub pena excoicationis vt effectualr puniāt
 s̄ h̄ decretūz excedentes eos q̄ cōscando plim sub vtraq̄ sp̄e pa

Sessio XIII

nīs et vīnī exhortauerūt: et sic faciendū eē suscipiāt inuicta eis, p mō
culpe pnia salutarī. Qui pō ex illis ad penitētiā redire nō curauē
rūt aīo indurato p censuras ecclīasticas p eos vt heretici sūt coer
cendī. Inuocato etiā ad h si opus fuerit auxilio brachiū secularē.
Quibz lectis ingri Johes de scribanis et mgi Henricus de Piro
pmotores petierunt rīderi p dñm impatore cardinales et ceteros
platos an placeret. Presidens aut dñs Hostien. rīdit noīe colle
gij cardinaliū. placet. Silr rex Roma. Sic successiue reuerēdissī
mī pīes dñi epī Anthonius p cordien. p italica. Stephanus do
len. p Ballicana. Nicolaus meriburgen. p germanica. et Patrici
cius cartagen. p anglicana in ambone exītes rīderūt Placet.

Sessio quartadecima in qua Carolus de malatestis, re
nūciauit papatuī noīe dñi Gregorij duodecimi.

Inno a nati ultate dñi. M. cccc. xv. Aplī
ca sede vacante regnanteq; se
renissimo et inuictissimo pncipe dño Sigisimūdo Ro
ma. et hungarie zc. rege. Regnoz suoz anno hungarie
xxxix. Romane electiōis qnto. Coronatiōis pō pmo. die aut Joz
uis qrtā mensis Julij fuit tenta sessio gñalis p. s. synodi Cōstān
in ecclīa cathedrali Cōstān. sup dicta. pūte ibidē dicto serenissī
mo dño Sigisimūdo Ro. et hunga. zc. rege. cū insignijs regalibz
et nobilibz sibi in his fueribz vīcz dñis Lodouico comiti palatī
no rhēn. in pmo sine mūdo. Henrico duce bavarie in ense. Frī
derico Burgūto nurnbergensi in ceptro. et Andrea filio Sueua
le barone de hungaria in corona mīstrantibz ceterisq; pncipibz in
numero copioso. Pñtibz ibidē reuerēdissimis pñtibz Johē epō
Hostien. viuarien. cardinali. Angelo landen. Jordano de vīsi
nis ceterisq; cardinalibus Patriarchis archiepiscopis episcopis
abbatibus et alijs patribz in copiosa multitudine. In cuius q
dem sessionis pncipio pfatus dñs Roma. rex indutus vestibus
regalibus recessit de sua sede solita et transiit ad altā sedē posī
tam in fronte aliarum tanq; pīdens p tunc in concilio Johanne
dñici triti. s. Sixti cardinali ragusino. et Carolo de malatestis. do
micello Ariminensi procuratoribus domini Angeli Corrarior
Grego. duodecimi. in sua obediētia nūcupatī ad auctorizandū

Bessio XIII

De illis et cedendum papatu noie dicti Gregorij sedentibus iuxta reges
in quodam banco respiciente versus congregatione synodi Constanti.
Deinde cantatis antipha Veni sancte spiritus, ac hymno Veni cre
ator spiritus dictaque collecta de pace per dominum cancellarium cardinalem
Aluarianum, subsequenter per venerabile virum dominum Job venner probo
notarium domini Ludouici comitis palatini lecte fuerunt due bulle se
quentis tenoris.

Gregorius episcopus seruus seruorum dei dilectis filiis Johi
triti sancti Sixti probo cardinali apostolice se
dis legato et Johi in patriarcha Constanti nopolitano electo nostris
et eiusdem sedis nunciis, Et venerabili fratri wernero archiepiscopo tre
uerensi necnon nobilibus viris Ludouico comiti palatino rheno et Ca
rolo de malatestis, domicello ariminese, in prouincia Romandiole
per nos et sanctam romanam ecclesiam rectori S. et apostolicam dei beati. Terrenas
affectus tenebre humane prout liberandas per modulum luminis
rationis cum lux illa que dicitur, Ego sum lux mundi se luminantem ostendit: et per
to terreno detinent affectu minus illius splendoris contingit in
quod edocemur errorem cauendum: amorque rectum sequendum ut via omnia ad
illam pacem que est cum deo homini mortali felicitas preferenda quam negare non
possumus ipsos errores commissos circa papatum nosque aduersari
um astutis repulso ad pacem et ecclesie christi claram statum per viam renuncia
tionis per progressu firmiter desiderantes ut cum spes aliquam scintillaret oc
currimus erogando Ex eodem igitur affectu continuo intellecta, prout de
talia regula cum affectione concordia ad ecclesie pacem cum nationibus que vo
cauit ad ciuitatem Constantiam, exhiberati libenti animo prompti sumus ut
semper fuimus per extirpationem horrendorum scismaticum et integra vniione me
rito optanda et perficienda dimittere libere papatum, quibus nobis clarum
tam ex titulo sancte memorie vrbani, vii. predecessoris nostri et canonica nostra
electione quam clarissime ex nostra puritate cum efficaci voluntate et recta.
Quapropter potius et aliter respiciamus et effectum qui intendit serenitatis
regie cor mentem animum et opa post sui aduentum ad Constantiam, fructuo
sa aduertentes quamque extrinsecus quibus artificio demonstrant et perfide
tes exinde de eius serenitatis dispositione deo grata et in eo sperantes
cuius res gerit quod serenitatem eandem diriget in agendis et nos etiam qui
missorum effectum istis ibidem et ut possitis in predictis efficere melius et va
lere qui efficacior prestat a nobis prout prout vos habere nobis seu illis ex

Bessio XIII

nobis q̄ vbi illi interfuerint p̄gregatiōz ipsas inq̄ntū p̄ dictā serēs
nitate reglā z nō Baldesare se nūcupari faciente Johem. xxiij. vo
catā vice nostra ad p̄dictoz effectū p̄notādī z auctorisandī in ḡna
le p̄cellū: remota t̄n om̄ino dicti Balhesar p̄sidentia z p̄sentia ab
eisdē: necnō oīa q̄ postq̄ sic feceritis disponēt p̄ vā reintegratiōe
ac vnione ecclie ac p̄fatorz sc̄smatū extirpatiōe p̄ p̄gregatiōz cā
dē: remotis: vt p̄mittit p̄sidentia z p̄sicia dicti Balhesar vice n̄ra
sili r̄ auctorisandī z p̄firmandī plenā z liberā de plenitudine p̄tatis
p̄cedimus tenore p̄sentii facultatē. Datū arminij. iij. idus Mar
tij. Pontificatus nostri anno nono.

Gregorius ep̄us seruus seruoz dei dilecto filio no
bilit̄ viro Carolo de malatestis. domicel
lo arminien. in puluclā n̄ra Romandole p̄ nobis z. s. Ro. eccles
sia rectori Salutē z aplicā b̄ndictionē. Cū ad laudē oīpotentis
dei z bonū ecclie sue. s. p̄ vnione reintegratiōe z pace christianoꝝ
z sc̄smatū extirpatione p̄ch dolor nūc vlgentiū vltra alios nunci
os n̄ros te tanq̄ n̄ram ad maiestātē reglā Constañ. p̄sonalr̄ desti
nemus nos volentes p̄ter z optantes vt eo p̄fectius p̄ficere va
leas in p̄missis q̄ maiori fueris auctoritate munitus. tibi cū subor
dinata sit renūciatio canonice z certe electiōi vnici futuri summi
pontificis z alia etiā necessaria habeant interuenire. pro p̄dictoz
effectu salubriter p̄sequēdo tibi p̄uentendo: aut illis cū q̄bo tue p̄
uidencie videbif̄ expedire modis p̄gruis z opportunis tractandī
practicandī z p̄cludendī q̄ tibi vīsa fuerint vālia z necessaria. ad
p̄dicta: etiā si fuerint talia que mandata alia z tibi data excede
rent q̄ntūcūq̄ z mandatū exigerent specificū z speciale. Et si aliq̄
videbif̄ tibi magis p̄uenire p̄sone eccliasice illa expediri facien
dī p̄ p̄sonā eccliasicā quā elegeris z ei sic electe et iuxta tuā dispo
sitionē facture p̄ntis tenore de plenitudine aplicē p̄tatis plenam
z liberā p̄cedimus facultatē. Datū arminij. iij. idus Martij. Pō
tificatus nostri anno nono. Quibus bullis lectis dñs Carolus
put in eisdē p̄tinebat h̄ns maiorē auctoritatē q̄ ceteri cōmisit p̄fa
to dño Johi dñici cardinali vices suas ad auctorisandū z appro
bandū dictū p̄cellū. Quā cōmissione in se recipēs facta breuī col
latōe cū themate Dñs vnānimes in oīone estote: auctorisauit p̄cl
lūm. put in cedula tenoris sequentis.

Beſſio XIII

Cedula auctorizationis concilij.

Quia sanctissimus dñs: dñs Grego. papa. xij. audiuit in-
tellerit atq; multipl'r est informatus de celebri fama
hui' sancte congregatiōis p gñali pcellio Constañ. in christi noie cō-
gregate. Idcirco idē dñs n'r auīdus ecclesiastice vnionis z refor-
matiōis z extirpatiōis heretice puitatis cōmissionem fecit put in
eisdē l'ris tunc lectis dñoscit p'neri. Qu' qdē cōmissiōis z mā-
dati vigore Johes miseratione diuina eti. s. Sicut p'sbyter cardis
nalis Ragusinus vulgarit nuncupatus p me z collegis meis in
hac pte hic existētibz. in noie p'ris z filij z s. auctoritate dñi n'ri pa-
pe qñtū ad eundē spectat: vt p'dicta sancta vnio reformatio z he-
retice puitatis extirpatio deo auctore meliorē sortiant effectum: z
vt sub diuersoz p'fessione pastoz discedētes christiani in vnita-
te scē m'ris eccl'ie z charitatis vinculo p'ligant istud sacri pcellii
gñale puoco: z omīa p ipm agenda auctoritō z pfirmo iuxta mo-
dū formā z put in l'ris dñi n'ri nūc lectis plenus p'neri.

His aut pactis reuerendissimus p'r dñs Bartholo. archiep'us
mediolanen. legebat capitula z ordinatiōes pceptas p celliū Cō-
stañ. tenores vero dictoz capituloz sequunt z sunt tales.

Cū pncipiū cuiuslibet rei potissima ps sit vt pncipiū decens et
amabile deo z possibilis eccl'ie reintegratio fiat. Sacrosancta ge-
neralis synodus Constañ. in spūscō legitime pgregata eccl'iam
catholicā repñtans: vt iste due obediētie vīez illa q p'fitef Johes
xij. olim fuisse papā. Et illa que p'fitef dñm Greg. xij. esse papā
vniant vni alteri: z altera alteri p'ligant sub capite christo dictas
puocationē auctorizationē approbationē z pfirmationē nose illius
dñi q in sua obediētia d'r Grego. xij. nunc factas qñtum ad ipm
spectare vīdeat: qz abundans ad certitudinē p bona cautela nemi
nocet: sed omībz pdest in omībz z p omīa. admittit z amodo has
sup'dictas obediēcias p'iunctas z vnitas esse decernit z declarat
in vno corpe dñi n'ri lesu christi z hui' sacri v'lis concilij genera-
lis in noie p'ris z filij z spūsancti. Tollunt p'cessus z ea. in duabz
obediētijs hūc inde decreti occasione scilicet.

Aliud capitulum.

Sacrosancta synodus gñalis Constañ. rē. Pro
maiori pace z securitate vniois eccl'

Bessio XIII

clesie oēs et singulos pcessus censuras penas et snias i olim vocati
Johis et eius q d: Grego, xij, obedientijs iā punctionis occasione
vlex cā scismatis hinc vel inde latas decretas pmulgatas seu ful
minatas et oēm exinde ptractā maculā siue notā iuris aut facti q
ad easdē obedientias tollit abolet et irritat atq; cassat, Om̄s q; et
singulas psonas dictarū obedientiarū cuiuscūq; pditionis vel sex?
existāt in statib; dignitatib; et officijs q alīs canonice seu rōnabilr
tenēt possident et exercent ad abūdantē cautelā habilltat: et cū eis
qntū opportunū fuerit aut indigent dispensat hec scā synodus ex
certis bonis respectib; statuit et ordinat q p notarios q de pmissi
sis rogabant instrumētis p eos pficiēdis nulla fiat mentio de ro
mano pontifice vel sede aplica, Sed de anno regnoz serenissimī
pncipis dñi Sigismūdi Ro. et Hun. rēgē, et hoc vsq; ad cessi
onem inclusiue. His deniq; lectis dictus dñs Johes dñi car
dinalis ragusinus p cardinales sistentes in pcellio receptus est ad
osculū pacis et collocatus ē inter Franciscū venetiarū, et anthoniū
aquilegiē, pbros cardiales, fuitq; psequēter cantata missa de spū
sancto p dñm almanū cardinālē pisanū cū fmone ad clez: et post
modū missē officio finito accessit locū pidentie dictus dñs reue
rendissimus Johes ep̄s Hostien. cardinalis viuariē, fuitq; di
ctū officiū letantiarū aliarū more sessionū cū euāgelio, Si q; venit
ad me et nō odit p̄em suū rē, Et dictus dñs Job venner legebat
bullā dñi Grego. ad cessionē papatus tenoris sequētis.

Procuratorium ad renūciandum rē.

Gregorius ep̄us seruus seruoz dei dilecto filio nobi
li viro Carolo de malatesti, domicello
ariminē, in puincia Romanidiōle p nobis r. s. Ro. ecclīa recto
ri Salutē et aplicā bñdī. Diuina grā dirigēte fideliter et pure co
nati fuimus ab ip̄o initio nostre assumptionis scisma extirpare et
ecclesiā deducere ad clarū et pacificū statū integraliter et vt debuim
mus et volumus et p̄tinue cū potuimus aduertere opportunitatē
faciendī efficacī voluntate adhibuimus diligentīā nrām: sed flu
pus diuersarū cupiditatū tenebrarū a timore altissimi alienarū mul
tis et varijs inuolutionibus facto pposito obstiterunt et per vias
duras multiplici delicto astrictos incidere cōpulerūt, Et cum nu
per verissimilr dubitaremus grauiora pparari recentē recepim?

Bessio   XIII

de celo lumē aperiri: et reglā maiestates p maturos pcessus pura
mente ad lucē et pacē integrā christianoz scismatibz de celo repul
sis desideria puenire corruptis affectibz obulando et rectas vias
optando de qbz grās altissimō reddimus et ab eo leticiam suscipi
mus sine cui? grā nullū rectū efficaciter fundamentū a qua dēz
diuina grā nō dubitamus tuā nobilitatē et aīn fuisse et esse pstan
ter directū. Cū ergo destinauerimus pstantiā ad eandē reglā mas
lestatē dilectos filios Johē cīti. s. Sixti pbīm cardinalē sedis
aplice legatū. et Johē in pīarchā pstantinopo. electum. nros et
eiusdem sedis nūcios cū certis līs et mandatis nris fideliter pce
pti fm opportunitatē q tunc videbat. Nūc vero spe bona pcepta
dilatato corde christianoz pacem et integrā yniōnē in dño deside
rantes tuā nobilitatē in qua plene pfidimus et charissimā vt pso
nā nram tenem? duce dño ad reglā maiestātē ipsam in Cōstantiā
destinamus vt anīmus tuus quē semp inuenimus sacre ynfors
amatorē nobiscū leticia impleat. Et ppterea ad pdicta oīa plena
ria exequēda te q etiā in ciuitate nra Ariminēsi. et in nōnullis pro
nobis et eadē ecclīa in tpalibz es vicarius oīm mō vīa iure et for
ma qbz meli? fieri possit tenore pntis de plenitudine aplice pātis
pcuratorē nrm facimus specialē dantes et pcedentes tibi et pcura
tori nro de plenitudine dicte aplice pātis oīmmodā plenā et libe
rā facultatē nro et dicte ecclīe noīe tractandi. pcurandi totalr pclu
dendi et effectualiter inducēdi sincerā et integrā yniōnē ecclīe sano
cte del p oēm et quālibet rōnabile vīa pūctim et diuīsim q tibi. p
curatorē nro videbunt accōmoda ac quōlibet opportuna. etiam si
forent maiora expīlat et mandatū exigerēt qntūcūqz speciale et
q nos ipse facere possemus si psonalr itressemus pmitterēs deo
et ecclīe. s. del ratū gratū et firmū ppetuo irrevocabilr bīturi qcad
p te. pcuratorē nrm actū gestū seu factū fuerit in pmissis id facturū
dante dño inuolabilr obseruari. pmitterēs fide et sub testatiōe
diuini iudicij q pātem hīcōi tibi sic vt pmitterē attributā et pcessā
reuocare nō intendimus nec reuocabimus te pbo publice vel oc
culte et supplētes oēm defectū si qz in pnti mandato fuerit admiss
sus vel in eo aliqd est omissum. Datus arimin. xj. idus Martij.
Pontificatus nri anno nono.

Qua cedula lecta dñs Carolus leuans se dixit hec verba. Cū

Beſſio XIII

ſanctiſſimus dñs noſter Grego. papa duodecimus me ſuū pcuratorē pſtituerit ad cedēdū modo ⁊ forma put in ſuis lris nūc lectis diſciſ p̄tineri. Ego Carolus ſup̄dictus ſciēs intentionē dñi n̄ri ſanctiſſimi Grego. pape. xij. fuiſſe ⁊ eſſe totalē ad reintegratio- nē chriſtianoꝝ ſi poſſit largiente dño fieri. ⁊ in hoc oīm q̄ntū in eo eſt operā p̄ſtare p̄ futurā papatus ceſſionē p̄ ſe ⁊ ſuos ⁊ q̄dem ab om̄ibꝫ cauēat q̄ hoc ſc̄m̄ p̄poſituz impedire poſſent aut differre p̄ h̄ ſacrū p̄ciliū declarari ⁊ determinari peto hūiliter ⁊ inſtanter vi- rū p̄ vnione eccleſie dei ⁊ totali reintegratio- ne p̄ dei gr̄az pcuran- da ſacro p̄cilio vtile ⁊ expediens videat q̄ noīe p̄fact dñi pape fiat hic Coſtantie ceſſio ante q̄s Niciā accedat ſeu an petrus de lu- na q̄ in ſua obedientia dī bñdictus cedere velit v̄l nolit experiat̄. Quibꝫ dictis p̄factus dñs archiepiſcopus mediolaneſis. in ambone exi- ſtens deputatus p̄ ſynodū reſpondit in modū q̄ ſequit̄.

Conciliū determinat q̄ vtile ⁊ expediens ē q̄ fiat hic in Coſtantia renunciatio.

Sacroſancta gñalis ſynodus Conſtan̄. determi- nat ⁊ declarat expediens ⁊ vtile fo- re p̄ vnione. ſ. eccleſie dei ⁊ totali reintegratio- ne p̄ dei gr̄am pcurā- da q̄ noīe illius dñi q̄ in ſua obedientia diſci Grego. xij. fiat hic in Coſtantia ceſſio ante q̄s Niciā accedat ſeu an Petrus de luna q̄ in ſua obedientia diſci Benedictus cedere velit v̄l nolit expe- riatur. Subſequenter dictus dñs archiepiſcopus mediolaneſis. legit capitula que ſequunt̄.

Ex vacante ſede nō pcedat ad electionē romani pōtiſicis. **Sacroſan** cta generalis Conſtan̄. ſynodus ad facili- us liberius ⁊ vtilius integrā vnionē eccleſie p̄ſequendā p̄nūciat ſtatuit ⁊ ordinat q̄ p̄textu cuiuſcuq̄ ceſ- ſionis aut vacatiois ſedis ap̄lice ſiue papatus durante p̄nti p̄cilio ſacte vel ſaciende ad electionē futuri ſūmi pontificis nullate- nus pcedat ſine deliberatione ⁊ p̄ſenſu huiꝫ ſacri gñalis concilij ⁊ ſi p̄trariū fieret ſit ipſo facto auctoritate huiꝫ ſacri p̄ciliij irritum ⁊ inane: nulluſq̄ electū p̄tra hoc decretū in papā recipiat nec illi vt pape quoq̄modo obediat ſub pena maledictionis ⁊ ſauorie ſclamat̄is punianſq̄ in hoc caſu eligētes ⁊ electus ſi p̄ſentiat ac illi

Beſſio XIII

adherētes penis p hoc ſacrū ꝓcllū ordinādīs, Suspendit qꝫ dī
cta ſancta ſynodus p bono vnionis ecclīe omīa ſura poſitūa in
ꝓcllīs gñalībꝫ edita z ipſoz ſtatuta ordinatōes ꝓſuetudīnes z ꝓ
uilegia qꝫuſcūqꝫ ꝓceſſa: z penas ꝫ qꝫcūqꝫ editas inqꝫntū dīctī de
cretī effectū impedīre poſſunt quoquo modo.

Electio ſūmī pontificis fiat mō z forma p ꝓcllū ordi
nandīs: z qꝫ ꝓcllū nō diſſoluā donec ſit facta electio: z
qꝫ ad h̄ rex romanorꝫ det operam.

Sacro ſancta gñalis Conſtañ, ſynodus vt ecclīe ſancte
dei eo melius z ſincerius pūdeat ſtatuit z ordiat
pñūciat z decernit: qꝫ prima electio romanī pontificis fiat modo
forma loco z tpe z materia p ſacrū ꝓcllū ordinādīs. Et qꝫ idē ꝓcl
lū poſſit z valeat in futurꝫ qꝫcūqꝫ ꝓſonas cuiuſcūqꝫ ſtatus obediē
tie ſint aut fuerit ad electiōz h̄mōī actiue z paſſiue z alios qꝫcūqꝫ
actus ecclīaſticos z oīa alia opportuna: nō obſtātībꝫ qꝫuſcūqꝫ ꝫ
ceſſ. bꝫ ꝫcīs aut ſentētijs habilitare recte z deputare mō z forma
qꝫ etīa vīdebitꝫ expedīre. qꝫ ſacrum ꝓcllū nō diſſoluā donec
electio h̄mōī fuerit celebrata. Exhortās dīcta ſctā ſynodus inui
ctiſſimū ꝫncīpe dñm romanorꝫ z hungarie regē ꝫſter z reqꝫrens qꝫ
tenus tāqꝫ ꝫius ecclīe aduocatus z ſacrī ꝓcllī defenſor z ꝫtector
oīm ad hoc opam efficacitꝫ impendat z verbo regis velle facere h̄
pñūciat ac līas ſue maieltatis deſup fieri decernat.

Concllū omnia p Gregoriū, xij, in ſua obedientia alias
canonice z rōnabilr geſta approbat z ratificat.

Sacro ſancta gñalis ſynodus Conſtañ, zc, omīa z ſingu
la ꝫ illū dñm qꝫ dī Greg. xij, in ſua reali obediē
tia aplīca auctoritate mediate vī imediate alīs canōice z rōnabilr
hucūqꝫ geſta facta diſpensata ordinata ꝫceſſa z indulta: z etiam
vſqꝫ ad tps ſue noticie renūciatōis p eo faciende qꝫ tps vltra mē
ſem poſt h̄mōī renūciatōnē volumus extēdi gerenda faciēda diſ
pensanda ordinanda ꝫcedenda z indulgenda ex certa ſcientia ra
tificat z ex ſuperabundanti cautela ad certitudinē boni approbat
z firmat. ſtatuens z ordinans qꝫ ex cauſa vel occasione ſclīmatīs
vel cuiuſcūqꝫ macule vel inhabilitatis ex eo ꝫuenientū nō vale

Beſſio XIII

ant infringi vel ꝓtra ea excipi aut in dubiū reuocari nō obſtantibus diſpoſitionibꝫ in ꝓtrarium facientibꝫ.

Decretū qꝫ nō reeligat Gregorius: nō eſſe factū ad ipſius Gregorij inhabilitatem.

Sacro ſancta ſynodus gñalis Conſtañ. declarat ſtatuti ſeu ordinationē factam alias ꝓ illud ſacrū ꝓcilij in quo inter alia cauetur qꝫ ille dñs qui dicitur in ſua obedientia Gregorius. xij. nullo vnqꝫ tꝑe reeligatur in papā nō fuiſſe factum ad ipſius dñi Greg. inhabilitatem tanqꝫ nō ſit capax papatus: ſꝫ ꝓ bono pactis eccleſie ꝫ futuris ſcandalis ſcripulis ꝫ ſuſpitiōnibus euſtandis.

Concilij reſeruat ꝫ facturū declarat qꝫ ꝓuidebit vbi duo vel plures in eodē titulo ex diuerſis obedientijs concurrūt.

Item ſacroſancta ſynodus Conſtañ. reſeruat ꝫ ſe facturū declarat. vbi duo vel plures in eodem titulo ex diuerſis obedientijs ꝓcurrunt qꝫ ſacrū ꝓcilij cū debita manſuetudine ꝫ rōnabili equitate: ita qꝫ vna ꝓs alia deterius nō tractabiliter vtriuſqꝫ obedientie honore qñtū fieri poterit ſaluo ꝓ ꝫ ſe vel ad B ſpecialiter deputandos anteqꝫ ſepabit ꝫ ꝓuidebit mō ꝫ tꝑe.

Concilij recipit ꝫ admittit in cardinales. cardinales dñi Gregorij pape. xij.

Item ſacroſancta ſynodus Conſtañ. ex nunc immediate ꝫ poſt ceſſionē ſeu renūciationē noie illius dñi qui dicit Gregorius. xij. de papatu ꝫ eundem faciendum ipm dñm Gregorij ꝫ reuerēdiſſimos in chriſto ꝓies dños Anthonij epm Portuenſ. Johem eti. s. Sixti Sabielem eti. s. Clementis. Angelum eti. ſanctorꝫ Petri ꝫ Marcelli. Blandellum eti. s. Sabine ꝫ ſbyteros. ꝫ Petrum. s. Marie in coſmedin diaconū ſue obedientie cardinales recipit ꝫ admittit: eoſqꝫ vt tales haberi vult: ꝫ ab omnibus venerari. necnō dignitate emolumento ꝫ voce ꝫ alijs cardinaliū ꝫ priuilegijs vt veros cardinales vti fuiſſe pariter ꝫ gaudere. Saluis tamen alijs conſtitutionibus ꝫ ſtatutis in ꝫ preſenti ſeſſione ꝫ ꝫ mulgatis ꝫ inferius ꝫ ꝫ mulgandis de electione roma

Bessio XIII

ni pontificis facientibus mentionem.

¶ Officarii dñi Gregorij gaudeant eoz officiis.

Item sacrosancta synodus Constā. rē. statuit z ordiat q̄ oēs officiales z curiales eiusdē dñi qui dicitur Greg. xij. in officiis z gradibus ipsorū alias canonice adeptis gaudeant: z ea rōnabiliter administrent. put alij officiales alterius in different saluo vbi in aliq̄ officio mutus v̄l certus nūerus dz. hñi fm̄ p̄suetudinē romane curie circa qd̄ sacri p̄ciliū sibi reservat. p̄uidendū cū debita mansuetudine z rōnabili eq̄tate: ita q̄ vna ps alia deterius nō tractabit vtriusq̄ obediētie honore q̄ntum fieri poterit sp̄ saluo p̄ se vel ad hoc specialit̄ deputandos anteq̄ separabit̄. p̄videat mō z tpe opportunis.

¶ Nullus recedat sine licentia.

Item Sacrosancta synodus rē. ne ante electionem futuri romani pontificis z aliorū in eodē p̄cilio agendorū ipm̄ sanctū p̄ciliū dissoluat̄ p̄turber̄: aut p̄ eius salutē vel p̄ speritatē aliquid machinef. vel etiā sc̄tā ipsius statuta z ordinatio nes quolibet molestant̄ aut trāsgrediant̄ statuit ordinat z diffinit q̄ quecūq̄ p̄sona p̄ciliū cuiuscūq̄ status grad⁹ ordinis aut p̄eminētie exsistat ab hoc sacro p̄cilio deinceps sine licentia p̄ciliū vel ad hoc deputandorū recesserit. z quecūq̄ p̄ciliū aut quis alla p̄sona ipm̄ p̄ciliū quolibet p̄turbauerit: aut p̄ eius salutē v̄l p̄ speritatē quicq̄ machinata fuerit vel ipsius sacri p̄ciliū p̄nt̄ in hac p̄sentī sessiōe statuta aut ordinatiōes temerarie violauerit infregerit aut transgressa fuerit v̄llo mō tāq̄ v̄ntionē p̄turbans: sc̄lma faciens. de heresi suspecta ac rea criminis lese maiestatis p̄petuo sit infam̄ mis om̄iq̄ dignitate honore statu officio z b̄nficio eccl̄iasticis z secularibz. etiā si imperialis regalis cardinalatus aut pontificalis existat ip̄o iure puata ope p̄motiōis oīno sublata nec aliq̄tenus aptat̄ ei ianua dignitatis aut honor̄ eccl̄iasticū aut mūdant̄.

¶ Impator det operā vt p̄ciliū sit tutū.

Item sacrosancta synodus Constā. exhortat̄ inuictissimū m̄ p̄ncipē dñm Sigismūdū Romanorū z Hungarie regē q̄tū placeat patētes l̄ras sue maiestatis sigillis dare z oībz p̄ncipibz vasallis z subdit̄ sacri imperij z p̄sertim ciuibz z incolis cluat̄ Constā. p̄cipere z mādare q̄ manutenebūt z defen

Bessio XIII

dent p̄dictū sacru p̄ciliū in sincera z totali libertate in om̄i euentu
 vsq; ad electionē futuri sūmi pontificis z alias q̄dū durauerit: z
 q̄ si z q̄n sacru p̄ciliū deliberauerit ad electiōz romanū pontificis
 hic fore p̄cedendū oēm ad hoc operā efficacē impendat q̄ h̄mōt
 electio sit tā libera z secunda: hoc autē specialr̄ furent rectores z p̄su
 les huius ciuitatis fidelr̄ obseruare. Et quicūq; istā libertatē tutelā
 aut securitatē aliquāl̄ impediuerit: fraudē circa eā fecerit aut q̄n
 tū in eo fuerit nō obfuerit cuiuscūq; dignitatis status aut p̄di
 tōis existat om̄i cessante p̄uilegio eo ipso inīaz imp̄ialis banni in
 currat p̄petuo sit infamis, nec ei vnq; porte dignitatis pateant nec
 ad aliqd̄ officiū publicū admittat̄, q̄nimo omnib; feudis ac alijs
 bonis q̄ a romano tenet impio sit ipso iure puatus. Ciuitas autē
 seu vniuersitas Constañ, nisi p̄sules z rectores p̄dicta obseruare
 rint: aut si ea veniant eo ipso bāno imp̄iali subiaceāt z oib; p̄u
 legijs z libratib; z gratijs ip̄salib; seu regalib; sit penit̄ destituta.
 His autē p̄lectis dictus dñs Carolus facta pulcra collatiōe cū
 rhemate. Facta est cū angelo multitudo celestis zc. p̄legit cedulā
 de renunciatiōe papatus noīe dīcti Grego. in forma sequenti.

Carolus renūciat papatu noīe dñi Grego. xij.

Ego Carolus de malateis arimī, z nōnullaz aliaz terraz
 rū in tp̄alib; vicariis necnō puincie Romandiole re
 ctor p̄scitissimo in xp̄o p̄e dño Grego. diuina p̄uidencia papa. xij.
 z sancta romana eccl̄ia gñalis: atq; eiusdē sc̄tissimi dñi n̄ri pape:
 p̄curator h̄is ad infra scripta plenū spectare z irreuocabile man
 datū quēadmodū p̄stat p̄ bullā autenticā sc̄tissimi dñi n̄ri p̄dicti
 p̄xime lectā nulla oppressus aut coactus violentia atz nullo duct̄
 errore vt oib; apte pateat p̄ effectū q̄nta sinceritate q̄ntaq; cordis
 affectiōe sacra vniōē z reintegratiōē christianorū in vnitāte, s.
 m̄ris eccl̄ie p̄secutus fuit: p̄sequat̄q; p̄ vīā etiā renunciatiōis in
 clusiue pure z libere z sincere p̄curatoris noīe ip̄i sanctissimi dñi
 n̄ri Grego. pape. xij. in noīe p̄ris z filij z sp̄ūsc̄ti renūcio z cedo ex
 p̄sse in h̄is scriptis realiter z cū effectū iuri titulo z possessioni qd̄
 quē z quā ipse h̄z in papatu z resigno noīe p̄fati dñi n̄ri papati z
 om̄e ius papatus titulū z possessionē qd̄ quē z quā h̄z corā dño
 n̄ro iesu xp̄o q̄ eccl̄ie sue sancte est caput z sp̄ōsus in hac sacrosan
 cta synodo z vlt̄ p̄ellio sanctā romanā z vlem eccl̄iam rep̄ntante

Beſſio XIII

Qua cedula lecta archiepiſcopus mediolaneſis, Rēdendo ad p̄dicta legebat in hunc modum.

Sacroſancta generalis ſynodus Conſtañ. in ſpūſancto legiti me ꝑgregata v̄lem eccliam catholicā reſentans ceſſionē renūcia tionē ⁊ reſignationē ꝑ pte illius dñi q̄ in ſua obediētia dicebatur Grego. xij. ſuri titulo ⁊ poſſeſſionē qđ quē vel quā habuit in paꝑatu: vel ſi quod quē vel quā nūc habuit in papatu ꝑ magnificū ⁊ potentē dñm Carolū de malateſt. hic p̄ntem eiꝯqꝫ ad h̄ ꝑcura torē irrevocabilē ꝑ eodē dño q̄ dicebat Grego. xij. factas admittit approbat ⁊ collaudat in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti Amen.

Exrequiraſ petrus de luna auctoritate ꝑciliij ad cedendū.

Sacroſancta generalis ſynodus Coſtañ. ꝙc. Cū in romana ecclia dudū grauis ⁊ pe ſtilens exorta ſcīſſura hūano generi inimico ꝑcurante innūerabls lia chriſtiano ꝑplo attulerat detrimenta. q̄bꝫ obulandis ac ꝑ ſntes gratione fabrice catholice q̄uis multa queſita fuerint remedia iꝯ mensis laboribꝫ ſollicitudinibꝫ ⁊ expenſis. inter q̄ ꝑſtantius ⁊ valē diꝯ totū pene chriſtianitati dudū ⁊ nup etiā huic ſacro viſum ſit ceſſionē ⁊ renūciationē papatus fieri ꝑ quēlibet ꝑ papa ſeu Roꝑ mano ꝑōnifice ſe gerentē. nec hactenus ceſſio ſeu renūciatio huiꝯ facta aut reintegratio aut ſcīſmatis extirpatio fuerit ſubſecuta. mī ſericors tū ⁊ miſerator dñs ſponſam ſuā ſanctā eccliam diebꝫ ꝑri mis reſpexit oculis pietatis. dū vīz in hac ſancta Conſtañ. ſyno do ꝑter nōnulla alia ſancte vnionis ecclie ꝑparamēta ꝑluncti ſub capite chriſto in vna ecclia: duabꝫ vīz olim nūcupati Johis ⁊ il luis q̄ dicebat Grego. xij. obediētij. magnificus dñs Carolus de malateſt. pleniffimū ad hoc hñs mandatū ꝑ ꝑſato dño q̄ dice bat Grego. xij. eiꝯqꝫ noīe omī ſuri titulo ⁊ poſſeſſioī qđ quem ⁊ quā vel ſi qđ quē vel quā habuit in papatu nō ſine magno ipſius dñi q̄ dicebat Greg. xij. laudis ꝑconio ceſſerit renūciauerit expſſe realiter ⁊ cū effectu ⁊ reſignauerit noīe p̄dicti dñi q̄ dicebat Grego. xij. papatū ⁊ omē ſus papatus titulū ⁊ poſſeſſionē qđ queꝫ ⁊ quā ſi qđ quē ⁊ quā habuit in papatu. Cūqꝫ Petrꝯ de luna in ſua obediētia Bñdictus nūcupatus dudū memoratā ceſſionis ⁊ re nūciationis papatus vīa acceptauerit eāqꝫ diuerſis ꝑmiſſionibꝫ

Bessio XIII

votis et iuramentis firmanerit nec adhuc fecerit sed ptelauerit vsq
 mō et put fere toti christianitati est notoriū et māifestū sancta syno
 dus Constan. sup̄dicta q̄ntū in ea est q̄ ad sanctā yntionē vtile fue
 rit nolens relinq̄re iprouisum declarat statuit et diffinit p̄fatū Pe
 trū de luna ex sup̄abundanti p̄pcuratores sacri concilij ad h̄ sp̄ali
 ter p̄stituēdos loco et tpe opportunis fore solēnit requirēdū vt infra
 spaciū .x. dier̄ requisitiōnē h̄mōi imēdiare sequentiū om̄i uni papat̄
 qd̄ se p̄tendit habere necnō titulo et possessiōi seu detentiōi eiusdē
 cedat et renūciat totalit̄ et absolute. Qd̄ si nō fecerit dicta sc̄ta syno
 dus dñm Pet̄ et nūc put ex tūc p̄nūciat decernit et declarat suū
 se et esse notoriū sc̄ismaticū antiq̄ tanti sc̄ismatis nutritorē defenso
 rē fautorē approbatorē incorrigibilē et p̄tinacē hereticū a catholiz
 ca fide deuū p̄missiōnū vtorū et iuramentorū suorū transgressorē et
 eccl̄iam dei notorie scandalisāntē et p̄pterea om̄i honore et dignita
 te etiā papali se reddidisse indignū. Ip̄mq; p̄ sacros canones for
 re abiectū eiectū p̄uatū et p̄cisum ab om̄i iure seu possessiōe et detē
 tiōe q̄ h̄z seu p̄tendit h̄re in papatu mādando p̄cipiendo et inhibē
 do eidē ne se amplius p̄ romano p̄ntifice gerere p̄sumat oibz ch̄i
 stifidelibz etiā si impiali regali cardinalat̄ pontificali aut alia q̄z
 uis eccl̄astica vel seculari dignitate p̄fulgeant ne eidē Petro aut
 eius successoribz in hac pte postea obediāt pareāt vel intendāt au
 xiliū p̄siliū vel fauorē p̄stent yllo mō sed eū tāq̄ sc̄ismaticū eccl̄ia
 stice yntionis p̄turbatorē et hereticū vitent et p̄sequantur toto
 posse bona fide realiter et cum effectu. Et huic sacro concilio ac fu
 turo per dei gratiam Romano pontifici eligendū contra dictum
 Petrum eius successores fautores atq; sequaces quos etiā dicta
 sc̄ta synodus tanq̄ sc̄ismaticos et hereticos vult p̄sequi et haberi
 assistant fideliter et cum effectu inuictissimū dñm p̄ncipem St̄
 gismundum Romanorū et Hungarie rē. regem exhortans specia
 liter et requisrens quatenus tanq̄ pius ecclesie aduocatus et sacri
 concilij defensor. hoc idem se mox tunc facturum et suis et sacri im
 perij subditis mandaturum promittere dignetur et fideliter ob
 seruare.

Quo capitulo lecto fuit responsum p̄ deputatos q̄tuor natio
 nū. placet. necnō p̄ dñm Hostien. noie collegij cardinaliū et demū.
 p̄ regem Romanorū. Placet.

sessio xv

Sessio quintadecima.

De sabbati sexta dicti mensis Julij fuit sessio generalis concilij loco et hora consuetis in qua fuit romanorum et hungarorum rex cum nobilibus suis sibi insigniis regalibus presentibus presidente in eadem Johanne episcopo Hostienensi cardinali vniuersitatem. fuitque in ea celebratum officium missae de domina nostra per reuerendissimum patrem dominum Nicolaum archiepiscopum Buesuensem. Qua cantata legebantur reliqua more sessionum: et reuerendus pater dominus anthonijs episcopus concordienensis legebat quoddam statutum cuius tenor sequitur. et est talis.

Decretum silentij.

Sacro sancta synodus Constantiensis. etc. Precipit et mandat sub pena excommunicationis late sententie quam non venientes incurrere vult ipso facto: et sub pena carcerum duorum mensium et fauoris heresis ne aliquis cuiuscunque status auctoritatis gradus ordinis preeminentie aut additionis fuerit etiam si imperiali regali cardinalatus archiepiscopali episcopali prefulgeat dignitate in hac presenti sessione deo auctore hodie celebranda ipsam sessionem seu pronuntiantes et loquentes in eadem perturbet murmuret impediat aut quicunque strepitum voce vel manibus aut pedibus faciat. Et quia iam materia deo annuente tractanda per omnes nationes et sanctos patres spiritu sancto dirigente unanimiter et concorditer conclusa est. prout audieris prohibet et mandat eadem sancta synodus sub simili pena ac fauoris heresis ut quis clamare contradicere aut etiam surgere disputare vel defendere aut alta voce loqui audeat nisi ad hoc per ipsam sanctam synodum deputatus: alioquin faciētes decreuit eo ipso excommunicationis vinculo inodatos penas carceris et duriores expressat minime euasuros.

Quia quidem constitutione deputati quattuor nationum videlicet Anthonijs Concordienensis. noie italice. Stephanus doleus. noie gallicane. Nicolaus merseburgenus noie germanice. et Patricius cartagenus. noie anglicane. dominus Johannes Hostienensis. presidentis noie collegij cardinalium per verbum placet approbaverunt.

Consequenter episcopus Concordienensis legebat sententiam contra Johannem hus de regno bohemie qui fuit degradatus in presentia concilij et traditus curie seculari.

Sententia contra Johannem hus.

Bessio   XV

Sacrosancta gñalis Constā. synodus eccliam cas
tholicam repñtans in spūs sancto legitime
cōgregata ad ppetuā rei memoriā: qz teste rei veritate arbor mala
fructus malos facere p̄suevit. hinc ē q̄ vlr dānate mēorle Johes
wickleff sua mortifera doctrina nō in christo Iesu per euangeliz
vt olīm sancti p̄res filios genuere: sed p̄tra christi salutarē fidem
velut radix virulenta plures genuit filios pestiferos q̄s sui pueri
si dogmatis reliquit successores aduersus quos hec sancta syno
dus tanq̄ spurios et illegitimos filios cogit insurgere et eorū erro
res ab agro dñico tanq̄ rep̄es noctuas cura p̄uigili et cultro au
ctoritatis ecclesiastice refecare: ne vt cancer serpant in pernīcīem
alioz. Cū itaq̄ in sacro generali cōsilio nup̄ Rome celebrato de
cretum fuerit doctrinā damnate memoriē Johis wickleff dam
nandā esse: et libros eius h̄mōl doctrinam p̄ninentes fore tāq̄ he
reticos comburendos: et doctrinam ipsam damnatā: et libros ei
tanq̄ doctrinam insanam et pestiferā includentes combustos fu
isse cum effectu et h̄mōl decretū auctoritate cōsiliū fuerit approba
tum. Nihilominus tamen q̄dam Johes huss in hoc sacro cōs
ilio hīc p̄sonaliter p̄stitutus nō christi sed potius Johis wickleff
heresiarche discipulus post et p̄tra damnationē et decretū h̄mōl
ausu temerario p̄trauentens errores eius plures et hereses tā ab
ecclesia dei q̄ etiā a certis olīm reuerendis in christo p̄ribz dñis
archiep̄iscopis ep̄is diuersorū regnorū et mgr̄is in theologia plu
rū studiorū condemnatos dogmatizauit asseruit et p̄dicauit p̄ser
tīm damnationi scolastice ipsorū articulorū wickleff facte plures
in vniuersitate Pragensi cū suis complicibz in scolis et in p̄dicatibz
onibz p̄blice resistendo: ac ip̄m Johem wickleff vtrum catho
licum et doctorem euangelicū in fauorem eius doctrine corā mul
titudine clerici et p̄p̄li declarauit. certos etiā articulos infra scriptos
et plures alios et merito damnabiles tanq̄ catholicos esse asseruit
et publicauit q̄ in libris ipsius Johis huss et ep̄isculis notorie
p̄tinent. Quapropter habita p̄ p̄us plenaria informatione de p̄
missis et diligenti deliberatione reuerendissimorū in christo pa
trū dñorū. s. Romane ecclesie cardinaliū patriarcharū archiep̄isco
rū ep̄orū et ceterorū p̄latorū et doctoz sacre pagine et iuris vtriusq̄
in multitudine copiosa hec sacrosancta Constā. synodus decla

Bessio   xv

rat et diffinit articulos infrascriptos qui habita collatione per plures
magistros in sacra pagina reperti fuerunt contineri in eius libris et opu-
sculis manu propria scriptis, et quod etiam idem Johannes huss in publica
audientia coram patribus et platis huius sacri concilii confessus fuit in suis
libris et opusculis contineri non esse catholicos nec tanquam tales esse
dogmatizandos: sed ex eis plures esse erroneos alios scandaloso-
sos et nonnullos eorundem esse notorie hereticos et iam dudum a san-
ctis patribus et generalibus conciliis reprobatos et damnatos, Ipsosque pre-
dicare dogmatizare aut quolibet approbare districte inhibendo. **S**ed
cum infrascripti articuli expressse continentur in libris seu tractatibus suis
videlicet in libro quem intulatur de ecclesia et alijs suis opusculis: ideo li-
bros predictos et doctrinam suam et singulos alios tractatus et opuscula
in latino siue vulgari Bohemico per ipsum editos aut in quocunque alio
idiomate per alium vel alios translatos, hec sacrosancta synodus repro-
bat atque condemnat ipsos comburendos publice et solenniter in presentia
cleri et populi in ciuitate Constantiensi, et alibi decernit et diffinit adhibens
propter premissa omnem eius doctrinam merito esse et fore suspectam de fide: et
ab omnibus christifidelibus euitandam: et ut de medio ecclesie illa pernicio-
sa doctrina eliminetur. Nec sacrosancta synodus prius iubet per locorum or-
dinarios tractatus et opuscula huiusmodi per censuram ecclesiasticam: etiam si
opus sit cum adlectione pene et fauorile heresis diligenter inquiri et
repertos ignibus publice cremari. Si quis autem huius sententie ac
decreti violator aut preceptor extiterit, statuit eadem sancta synodus
per locorum ordinarios et inquisitores heretice prauitatis contra talem vel ta-
les veluti suspectum vel suspectos de heresi procedendum. **V**isis insuper
per actus et actus in causa inquisitionis de et super heresi contra predictum
Johannem huss habitis et factis: habita per prius fidelem et plenariam con-
sultationem in huiusmodi causa deputatorum relatione: aliorumque magistorum in
theologia ac doctorum iuris utriusque inde et super actis actitatis ac dis-
cretis testimonij fidedignorum et plurimorum que dicta ipsi Johannes huss per
se et publice lecta sunt coram patribus et platis huius sacri concilij
per quorum testimonij dicta apertissime constat eundem Johannem multa ma-
la scandalosa seditiosa et periculosas hereses dogmatizasse in publi-
co: et per multa annorum curricula predicasse. Christi nomine inuocato
hec sacrosancta synodus Constantiensis, solum deum per oculos hominum per hanc
diffinitiuam sententiam quam profert in his scriptis pronunciat decernit et

Sessio   xv

declarat dictum Johem huss fuisse et esse verum et manifestum hereticum. Ipseque errores et hereses dudum damnatos et plurima scandalosa precepta aurius offensiva temeraria et seditiosa dogmatizasse et publice predicasse in non modica offensam divine maiestatis ac vltis ecclesie scandalum et fidelis catholice detrimentum, clauces etiam ecclesie et censuras ecclesiasticas viliipendisse: in quibus per annos multos persistit animo indurato: christifideles per suam pertinaciam nimium scandalizans cum appellatione ad dominum nostrum iesum christum tanquam ad summum iudicem omissis ecclesiasticis medijs interposuerit: in qua multa falsa iniuriosa posuit et scandalosa ipsius sedis apostolice censurarum ecclesiasticarum et clauum in contemptum. Idcirco propter premissa et alia plura prefatus Johem huss hereticum fuisse et esse hec sancta synodus pronunciat et tanquam hereticum iudicandum et condemnandum fore iudicat et condemnat per presentes dictamque appellationem tanquam iniuriosam et scandalosam et illi foris iurisdictionis ecclesiastice reprobandam. Ipseque Johem huss plenus christianum maxime in regno bohemie in predicandis suis publicis et scripturis per eum compilatis seduxisse ac eiusdem populi christiani non verace predicatoris euangelij christi finem expositionem sanctorum doctorum sed fuisse verius seductorem verum quia per ea que hec sacrosancta synodus vidit et audiuit cognouit eundem Johem huss pertinacem et incorrigibilem et adeo taliter quod non cupiebat ad gremium sancte matris ecclesie redire neque hereses et errores per eum publice defensatos et predicatos velle abluare. Idcirco hoc sacrum concilium Constancie eundem Johem huss ab ordine sacerdotali et alijs ordinibus quibus exstitit insignitus deponendum et degradandum fore declarat et decernit committens nihilominus reuerendis in christo patribus archiepiscopo mediolanensi, Feltrensi, Astetensi, Alexandrino Bagarenensi, et varenensi episcopis: ut in presentia huius sacrosancte synodi dictam degradationem: finem quod ordo iuris requirit debite erequant.

Hec sancta synodus Constancie Johem huss attento quod ecclesia dei non habeat ultra quod agere valeat iudicio seculari relinquere et ipsum curie seculari relinquendum fore decernit.

Articuli donati Johis huss de quibus super fit mentio
Unica est sancta vniuersalis ecclesia que est predestinata
 totius vniuersitatis, et infra sequitur. Vniuersal

sancta ecclesia tm̄ est vna: sicut tantū est nūerus vnus oīm pdesti-
natoꝝ. Paulus nunq̄ fuit membrū diaboli: licz fecerit act⁹ q̄sdaz
actib⁹ ecclesie malignantiū p̄siles. Presciti non sunt ptes ecclesie
cū nulla pars eius ab ea finaliter excidit eo q̄ pdestinationis cha-
ritas quē ipsa ligat nō excidit. Due nature diuinitas ⁊ hūanitas
sunt vnus christus. Prescitus ⁊ si aliquādo sit in grā fm̄ p̄sentem
iusticiam: tm̄ nūq̄ est ps sancte ecclesie, ⁊ pdestinatus semp̄ manet
mēbz eccleie licz aliqñ excidit a grā aduenticia: sed nō grā pdesti-
nationis. Sumēdo ecclīaz p̄uocatione pdestinatoꝝ siue sit in
gratia siue nō fm̄ p̄sentem iusticiam, isto modo ecclesia est articu-
lus fidelū. Petrus nō fuit nec ē caput ecclīe sancte catholice. Sa-
cerdotes quolibet criminoſe viuentes sacerdotij polluit potesta-
tem ⁊ sic vt filij infideles sentiūt infideliter. De septē sacramentis
ecclesie de clauib⁹ officijs censuris morib⁹ ceremonijs ⁊ sacris re-
bus ecclesie: veneratione reliquiarū indulgentijs ⁊ ordinib⁹. Pa-
palis dignitas a cesare inoleuit ⁊ pape pfectio ⁊ institutio a cesar-
is potentia emanauit. Nullus sine reuelatione assereret rationa-
biliter de se vl' de alio q̄ esset caput p̄ticularis sancte ecclīe, nec Ro-
pōtifer est caput Romane ecclesie. Nō oportet credere q̄ iste qui
cūq̄ romanus pontifer sit caput cuiuscūq̄ p̄ticularis ecclesie san-
cte nisi deus euz pdestinauerit. Nemo gerit vicem christi vel Pe-
tri nisi sequatur eum in moribus: cum nulla alia sequela sit perti-
nentioꝝ nec aliter a deo recipiat procuratoriam potestatem: quia
ad illud officiū vicarij requirūt: ⁊ moꝝ p̄formitas ⁊ institutiōis au-
ctoꝝritas. Papa nō est manifestus ⁊ verus successor p̄ncipis aplo-
rum Petri si viuūt moribus contrarijs Petro, ⁊ si querit auarici-
am est vicarius Jude schariothis. Et parē euidētia cardinales
nō sunt manifesti ⁊ veri successores collegij alioꝝ aploꝝ christi ni-
si vixerint more aploꝝ. Euanter consilia ⁊ mandata dñi n̄ri Jesu
christi. Doctores ponētes q̄ aliquis per censuram ecclesiasticam
emendandus si corrigi noluerit iudicio seculari est tradendus p̄
certo sequunt in hoc pontifices scribas ⁊ phariseos q̄ christū no-
lentē eis obedire in omib⁹ dicentes: nobis nō licz interficere quē-
q̄ ipm̄ seculari iudicio tradiderūt, eo q̄ t̄les sunt homicidē graui-
ores q̄ pylatus. Obedientia ecclesiastica est obedientia fm̄ adinūē-
tionem sacerdotū ecclesie p̄ter expressam auctoritatem scripture,

Bessio XV

Divisio imediata humanorum operum est quod sint virtuosa vel vitiosa: quod si homo est vitiosus et agit quicquid tunc agit vitiose, quod sicut crimen quod vitium dicitur: siue peccatum mortale inficit vel iter actus hominis, sic virtus virtificat omnes actus hominis virtuosos. Sacerdos virtuosus secundum legem et hominis noticiam scripture ad affectum ad edificandum populum debet predicare non obstante prentensa excommunicatione et infra. Quod si papa vel alius prepositus mandat sacerdoti sic disposito non predicare non debet obedire subditus. Quilibet predicantis officium de mandato accipit qui ad sacerdotium accedit et illud mandatum debet exequi prentensa excommunicatione non obstante. Per censuras ecclesiasticas excommunicationis suspensionis et interdicti ad sui exaltationem clerus populum laicalem sibi suppediat auariciam multiplicat maliciam, ptegit et viam preparat antichristo. Si gnus autem evidens est quod ab antichristo tales precedant censuram: quod vocant in premissis suis fulminationes quibus clerus principalissime prece dit contra illos qui denudant nequitiam antichristi: quam clerus maxime per se usurpat. Si prepositus est malus et perfert si est prescitus tunc ut iudas apostolus est diabolus fur et filius perditionis et non caput sancte militantis ecclesie cum nec sit membrum eius. Gratia predestinationis est vinculum quod corpus ecclesie et quilibet eius membrum iungit ipsi capiti insolubile. Papa vel prelatus malus et prescitus est equivoce pastor et vere fur et latro. Papa non debet dici sanctissimus etiam secundum officium: quod alius rex etiam deberet dici sanctissimus secundum officium, et prebites dicerent sancti imo etiam diabolus deberet dici sanctus cum sit officarius dei. Si papa vivit christo contrarie etiam si ascenderet per ritum et legitimam electionem secundum constitutionem humanam vulgatam, tamen aliunde ascenderet quam per christum. Dato etiam quod intraret per electores a deo principaliter factam. Nam iudas scharioth rite et legitime est electus a deo iesu christo ad apostolatum et tamen ascendit aliunde in ovile ovium. Condemnatio. xlv. articuloz Johannis wickleff per doctores facta est irrationalis et iniqua et malefacta et ficta est causa per eos allegata videlicet ex eo quod nullus eorum sit catholicus, sed quilibet eorum aut est hereticus aut erroneus aut scandalosus. Nam corpus quod electores vel maiores ipsorum ipsi presenserint viva voce secundum ritum hominum in persona aliqua eo ipso illa persona legitime electa, vel quod eo ipso est verus et manifestus vicarius vel successor petri apostoli vel alterius apostoli in officio ecclesiastico. Unde si electores boni vel male elegerint omnibus electi debemus credere, nam eo ipso quod quis

copioſius opat' meritoꝛie ad pfectū eccl'ie habz a deo ad h' copioſius ptatez. Non eſt ſcintilla apparentie q' oportet eſſe vnū caput in ſpūalibz regens eccl'iam qd' ſemp cū ip'a militante eccl'ia cōteruet. Chriſtus ſine talibz capitibz monſtruoſis p ſuos veraces diſcipulos ſparſos p orbem terraz melius ſuā eccl'eſiam regularet. Apl'i z fideles ſacerdotes dñi ſtrēue in neceſſarijs ad ſalutē regularūt eccl'iam anteq' pape officiūz foret introductū ſic facerent deficīēte pſūme poſſibile papa vſq' ad diē iudicij. Nullus ē dñs ciuilibz nullus p'latuſ nulluſ ep'uſ dñi eſt in pctō mortali.

Subſequenter fuit lecta p eundē ep'm Concordienſi ſinia cōdemā nando illū articulū. Quilibet tyrānuſ rē. Et fuit rñſum p depu tatos nationū q̄ttuor. pſidentē z regē. placet. Itē fuit lecta p dñm Stephanū ep'm Doleñ. cedula ī ipeditores venientiū ad p'alla Condemnatō illuſ ppoſitionis Quilibet tyrānuſ.

Precipua ſollicitudine volētes hec ſacroſancta ſynodus ad extirpatōnē erroꝝ z hereſuſ in diſ uerſis mūdi ptibz inualeſcentiū pūdere ſicut tenet: z ad hoc col' lecta eſt. nup accepit q' nōnulle aſſertioē erronee in fide z bonis moribz ac multipl'r ſcandalofe. totiuſq' reſpublice ſtatū z ordinē ſubuertere molētes dogmatifate ſunt inter q's hec diſſertio dela ta eſt. Quilibet tyrānuſ pōt z debz l'cite z meritoꝛie occidit p quē cūq' vaſallū ſuū z ſubditū etiam p inſidias vel blandiciā vel adulationes: non obſtante quocūq' iuramento ſeu p'federatione factis cū eo nō expectata ſententiā vel mādato iudicis cuiuſcūq' Aduerſus hunc erroꝛem ſatagens hec ſctā ſynodus inſurgere z ip'm funditus tollere p'habita deliberatiōe matura declarat de cernit z diffinit h'mōi doctrinam erroneā eſſe in fide z in moribz: ipſamq' tanq' ſcādaloſam z ad fraudes deceptiones z mendacia p'ditiones plura vias dantem reprobāt z p'demnat. Declarat in ſuper decernit z diffinit q' p'tinaciter doctrinam hanc p'nictoſiſſi mā aſſerentes ſunt heretici z tanq' tales iuxta canonicas ſanctio nes puniendi.

Conſtitutio concilij p'tra ſuuaſores ſeu ſpollato res accedentes z recedentes a concilio.

Sacroſancta generalis ſynodus Conſtañ. vniſ uerſalem eccl'eſiam reſp'tans in

Bessio   XV

ipsi sancto ad extirpationē scismatis heresumq; et errorū: necnō ipse
 us ecclesie in capite et in mēbris debitas reformationem legitime
 congregata. ad futurā rei mēoriā: iusticiā et equitatem exerceri nō du
 bitat si q̄s noxie volūtatis adeo captiuat pueris intentio q̄ pcessit
 bus aplis impudent obuiare auctoritatē sanctiōis canonice cō
 demnātes in aliorū plabunt iniurias et offensas: ecclesiastica censu
 fura pcellat et p demerito culpe rigores adijciat iudicialie ptātis.
 Nam si q̄libet p campū licentie freno deposito molestie vagaret
 impune facile quisq; seuiret in primū et nervus disciplinātis in
 sticie rūperet. Sane licet nōnulli Roma. pontifices antiq̄s Ro
 mane ecclie morē et p̄suetudinē obseruātes. put ad eos ex debito
 aplatus sibi iuncti officij p̄tinebat p certos suos pcessus in die
 cene dñi annis singulis solennit publicantes int̄ alios om̄s et sin
 gulos qui ad sedem aplicam venientes vel recedentes ab ea. nec
 nō in illos omnes et singulos qui p se vel alium seu alias quascū
 q; personas ecclesiasticas vel seculares ad Romanā curiam sup
 eoz causis et negocijs accedentes illaq; in eadem curia prosequē
 tes aut pcuratores gestores aduocatos et p̄motores ipsoz ac etia
 am auditores siue iudices qui sup dictis causis seu negotijs des
 putant occasione causarum emergentium bulusimodī verberant
 mutilant vel occidunt cuiuscūq; dignitatis ordinis conditionis
 aut status forēt: p̄dicta v̄l eoz aliqua cōmittentes excoicationis
 et anathematizationis sentētiās a quibus nullus p alium q̄s Ro
 manū pontificez posset p̄terq̄ in mortis articulo p̄stitutus absol
 ut: nec etiam tunc nisi de stando mandat̄s ecclesie et satisfactioe
 p̄standa sufficienti cautione p̄missa candelis accensis et ad terraz
 piectis p̄mulgauerāt et eos qui taliter excoīcat̄s: et eos qui tali
 ter et anathematizatis vel eoz alicui p̄sumerent beneficium abso
 lutionis impendere similibus sententijs innotauerūt: eisq; p̄di
 carionis lectionis administrationis sacroz ecclesiasticoz et con
 fessionem audiendi interdixerūt officium: necnō quicūq; iniuria
 tores quozūlibet ad sacra concilia generalia venientū seu stantiū
 in ipsis aut recedentiū ab eisdem diuersas censuras ecclesiasticas
 et penas tā ex canonis q̄s diuini iuris dispositione incurrant: tū si
 cut ad nostram fidedignoz multitudinē valida insinuatione pue
 nūt noticiā nōnulli iniquitatis filij p̄ditionis alumni huiusmodi

censuras vllipendentes ac hmoi sacri pcellij extirpationis scisma
 tis heresum et error: ipsiusq; ecclesie reformationis perturbatores
 diabolico spu instigante. nec dignitati: nec ordini deferentes dei ti
 more postposito: nefarijs et sacrilegis ausibus nonnullas psonas
 ecclesiasticas et seculares etia pontificali dignitate pditas ad se
 dem aplicam vel Romanam curiam seu pns gñale pcellu in ciuitate
 Constan. puincie Maguntine vbi nunc romana curia existit in
 spu sancto legitime pgregata venientes aut recedentes ab eisdem
 inuadere capere arrestare detinere incarcerare mutilare occidere
 ac spoliare bonis suis vl' iniurijs affligere q plurimis et alias ma
 le tractare temeritate ppta psumpserut et dietim psumut in aplic
 sedis et sacri pcellij vllipendiū et pemptū et error pdictor extirpa
 tionis disturbu suar animar piculu et scandalu plurimor. Hos
 igit volentes in pmissis: necno aduersus quoscūq; ad ipm pcellu
 et quelibet alia futura generalia pcella accedentes ac si antes in ip
 sis seu recedentes ab eisdem ne ab alijs deu non timentib; temera
 rijs iniurijs infestent et opprimant violentijs: et ne quibusuis de
 linquedi aut excessus pmittedi pateat audacia de opportuno et sa
 lubri remedio puidere hmoi necno omnes alios et singulos alios
 pcessus sententias et censuras aduersus quarūlibet psonar ecclesi
 asticar vel seculariū ad sacra gñalia pcella venientiu aut stantiū
 in ipsis seu recedentiū ab eisdem molestatores perturbatores vl' in
 iuriatores auctoritate dei oipotentis pris et filij et spu sancti. exte
 dentes oēs et singulos cuiuscūq; dignitatis gratus status vl' cō
 ditionis fuerint etia si pontificali: imperiali: regali: vl' alia quacūq;
 ecclesiastica vel mundana pfulgeant dignitate: q quascūq; psonas
 ecclesiasticas vel seculares q ad hmoi sedē aplicā Ro. curiam s pnti
 durate pcellio vel ad ipm et quecūq; alia gñalia pcella venientes et
 stantes in ipsis aut ab eis recedentes temeritate ppta p se vel aliū
 seu alios arrestare: inuadere: capere: detinere: incarcerare: mutila
 re: occidere aut bonis suis spoliare vel iniurijs affligere: seu spos
 sic et elinquentes receptare: aut alias quolibet impedire seu ea ppetra
 tiū facta et cōmissa rata et gta hie vel eis dare auxiliū piliū vel fa
 uore publice vel occulte directe vel indirecte psumpserint in futurū
 filib; excoicationis anathematizationis sententijs inodamus coīpo
 Terras qz ipo et cuiuscūq; q in pmissis vl' eor aliq transgressor

Bessio   XV

vel p̄ceptoꝝ fuerit: dñi tñ vnusculuſq; ſic tranſgreſſoꝝ vñ p̄ceptoꝝ
 vñ vnā dñoceli nō p̄tineat, necnō om̄ia ciuitates villas caſtra
 oppida ⁊ quelibz alia loca in q̄b; h̄mōi exceſſuū patratoꝝ ſeu eoꝝ
 rñ receptatoꝝ vel ipſis p̄ſentētes fauētes aut dātes auxilii p̄ſi
 liū vel fauorē publice morabunt, necnō illa in q̄b; h̄mōi p̄ſone q̄
 ſic temeritate p̄pria detēte fuerint q̄dū extiterint in eiſdē memoꝝ
 ta auctoritate eccl̄iaſtico ſupponimus interdicto, Q̄ ſi terra eiſdē
 duas dñocē, vel amplius p̄tineat dñō domicilij p̄ncipalis ipſius
 ⁊ illā etiā in q̄ fuerit delictū cōmiſſum ſi ſua ſit: ⁊ duas alias q̄ ſub
 ipſo ſunt eidem loco magis vicine interdicto ſubiacerē volumus
 ſup̄dicto, ac etiā oēs ⁊ ſingulos h̄mōi excōſcations ⁊ anathemati
 ſationis ſentētijs ligatos in q̄buſlibet eccl̄iaſijs loco vbi tale deli
 ctū fuerit p̄petratū vel terris ⁊ locis p̄pter h̄ interdictis magis pul
 ſatis vbiſlibet exiſtentib; oib; dieb; dñicis ⁊ feſtiuis: pulſatis
 campanis candelis accenſis publice nunciari ac terras ciuitates
 villas caſtra oppida ⁊ loca eccl̄iaſtico interdicto p̄dicto ſuppoſita
 donec ipſi ſic excōſcati meruerint ab h̄mōi ſentētijs b̄n̄ficiū abſo
 lutōis obtinere, Dictūq; interdictū debuerit relaxari: ita tñ q̄ nul
 lus ex tranſgreſſoꝝ ac p̄ceptoꝝ h̄mōi p̄ aliū q̄ Roma, pontificē
 vel ſacri p̄cellij auctoritate poſſit niſi dñarar in mortis articulo cō
 ſtitutus: nec etiā tñ niſi de ſtando mandatis eccl̄ie ſatiffactiōe vñ
 ſufficienti cautione, ſic hec cōmode facere poſſent p̄mitus p̄ſi ita
 abſoluti vel interdictū h̄mōi relaxari, Eos ſo cuiuſcūq; dignitatē
 ordinis ſtatus aut p̄ditionis fuerint: etiam ſi pontificali dignitatē
 te p̄fulgeant q̄ tñ tenorē p̄ntiū p̄ceſſuū talib; vel eoꝝ alicui abſolu
 tionis b̄n̄ficiū ipendere p̄ſi p̄ſerint: volumus ſtatuiſſe ⁊ decer
 niſſe ſilicet excōſcations anathematizationis ſentētijs fore in no
 datos eo ipſo: ipſiq; p̄dications lectiōis admiſſiatiōis ſac̄oꝝ et
 audiendi p̄ſſiōes officiū auctoritate interdicimus ſup̄dicta: in
 ſinuantes tranſgreſſoꝝ ⁊ p̄ceptoꝝ in p̄dictis q̄d ſpūali ⁊ t̄pali
 put eoꝝ requirere exceſſus ⁊ demerita grauius p̄cedet: nō obſtā
 tibus quibuſcūq; p̄ſtitutionib; ap̄licis ⁊ q̄buſlibet p̄uilegijs in
 dul
 gētijs ⁊ l̄tis ap̄licis ḡn̄alib; vel ſpecialib; q̄tūcūq; tenorē exiſtant
 eiſdē tranſgreſſoꝝ ⁊ p̄ceptoꝝ vel q̄buſuis alijs cōiter vel diu
 ſim a dicta ſede p̄ceſſis, etiā q̄ ſuſpendi vel excōſcati aut eoꝝ terre
 dñia ciuitates ville caſtra oppida ⁊ alia loca interdicti nō poſſint;

Bessio   XV

etiam si de ipsis et eorum tenoribus esset in ipsis nostris processibus mentio specialis facienda quod ne homines finias et processus qui minus includant in eis per ea valeant se terras domus civitates villas castra oppida et loca hominum tueri et quod ad hoc tollimus et penitus reuocamus. Et insuper mandamus ut homines prius processus ad eodem omnino noticiam deducant chartas sine membranis processus continentes eosdem in maiori et sancti Stephani Constantiensi ecclesiarum valuis affigat quod processus ipsos suo quis sonoro preconsilio et patulo inditio publicabit ut predicti quod processus cernant nullam possint excusationem pretendere vel ignorantiam allegare: quod ad eos processus hominum non puenerint vel ignoranterint eosdem: cum non sit verisimile remanere incognitum quod ad ipsos quod tam patenter fuit publicum catum. Ceterum omnibus et singulis dominis patriarchis primatibus archiepiscopis episcopis ceterisque locorum ordinariis precipimus et mandamus ut ipsi et eorum quilibet per se vel alium seu alios sub pena excommunicationis quam in ipsorum quolibet quod mandatorum nostrorum hominum transgressor et preceptor fuerit incurrere volumus ipso facto penes nostros processus per eorum aut chartarum vel membranarum seu transumptorum continendum eosdem quibus sicut nostris processibus tantum volumus fide adhiberi in ecclesiarum valuis seu alijs locis afflictione publicetur et prefatos transgressores et preceptores hominum excommunicationis et anathematizationis sententijs ligatos ac terras civitates villas castra oppida et loca prefata hominum ecclesiastico interdictione supposita quod primus ipsis vel eorum aliqui de hoc legitime persistant tamdiu in ecclesijs dominicis et alijs festiuis diebus dum inibi maior fuerit populi multitudo campanis pulsatis et candelis accensis et extinctis denuncietur et interdictum hominum inuiolabiliter faciant observari per censuras ecclesiasticas aut alia iuris remedia. Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis donec ipsi transgressores et preceptores meruerint ab hominum excommunicationis et anathematizationis sententijs absolutiois nostre beneficium obtinere. Dictumque interdictum merito debuerit relaxari non obstantibus omnibus supradictis seu si aliquibus coniunctum vel diuisum a sede predicta indultum existat quod interdictum suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto hominum mentionem. Datum Constantiensi die nonas Iulij Anno a nativitate domini. M. cccc. xv. sede apostolica vacante. regnum serenissimum principis domini Sigismundi Roma. et hunc regem. vicem electionis quanto coronationis primo hungarie rex. Intra autem

Sessio XVI

sessione libri Johis huius fuerunt combusti in platea palatii episcopalis
vltz de ecclesia et opuscula eiusdem.

Sessio XVI.

De iouis

undecima mensis Julij supradicti fuit
ut sessio generalis in maiori ecclesia
celebrata Constantia. In qua presidebat reuerendissimus pater
dominus Johannes episcopus Hostien. cardinalis vtiuarien. et fuit
cantatum officium missae de spiritu sancto per reuerendum patrem dominum Nicolaum
episcopum merseburgen. qui propleto legebant letante et cetera. mox et aliarum sessio
num. et dominus andreas electus Posnaniensis. legebat certa capitula et ordi-
nationes seruandas tenoris subsequents.

Deputatio ambasciatorum concilii ad Arogoniam.

Sacrosan

cta Constantia. synodus generalis concilium faciens
in spiritu sancto legitime congregata fuit mente
et effectum ordinationis seu decreti in vltima sessione facti seu lecti
ad requirendum dominum Petrum de luna Benedictum. xiiij. in sua obedientia
notatum et alia faciendum que fuerint necessaria et opportuna: facit com-
stitutum et ordinatum procuratores generales vltz reuerendissimos in christo
patres dominos Jacobum Turoensem. archiepiscopum. Petrum Ripensem. Jacobum
Adriensem. Joannem Sebernen. episcopos. Joannem abbatem Eligij nouio-
nen. Conradum de susato. sacre theologie magistros. Joannem de opzsis
sacri palatii auditorem. Petrum Paulum de iustiniopoli vniuersum iurum
Lapertum de stipite porum poratus puentalis de Borna leodien.
diocesis. Joannem wellis Hugonem holbabe Bernhardum de planta de
cretoz. et Joannem de fabca legum doctores priores et acceptates. et Ben-
dictum genclani vniuersitatis Parisien. sacre theologie professorem absen-
tem tamquam priorem. ita tamen quod ipsi omnes aut ipsorum quatuor: vna tamen cum consensu se-
renissimum principis domini Sigismundi Regis. et huius. regem. si prius fuerit alijs
non volentibus aut volentibus cum ipso domino Benedicto. xiiij. in sua obedientia
notato aut alijs ab eo super his sufficienter potestate huiusmodi tractare et con-
dere ac ipsorum quilibet insolidum ipsum dominum Petrum Benedictum notatum
ut preterit requirere et alia preiunctum vel diuersim facere. possint sic et per
in instrumentis publicis super his faciendis vel preiunctis eisque traden-
dis plenius videbitur contineri.

Quod iudicibus potestas citandi sub pena punitionis
illos qui clandestine recesserunt a concilio.

Bessio XVI

Item eadē sancta synodus reuerendis in christo patribus Sarlisterien. Ploceñ. Laureñ. z Pestozien. ep̄is alias p̄ audiendis causis ad p̄ns sac̄ū cōcilium deuolutis z deuoluendis seu alias spectantes p̄ idē cōcilium deputatis: citādī etiā sub pena p̄uatiōis p̄ edictū in curia exequendū sufficēti informatiōe p̄uā oēs z singulos p̄latos z curie officiales aliosq; ad ip̄m cōcilium vocatos: q̄ ab hoc sacro cōcilio clandestine sine licentiā recesserūt: vt infra certū p̄petentē terminū eis assignandū p̄sonalit̄ reuertant̄ z redeāt: plenā tribuit p̄tatem.

Q̄ littere de iusticia expediant̄.

Item Eadē sancta synodus ordinat vt l̄re d̄ iusticia: al̄s in curia expediri solite dūmō pus fm antiquā curie p̄suetudinē debitū cursum suum faciant sancte synodi noīe z sigillo p̄ reuerendū p̄fem z dñm Johem ep̄m Hostien. sancte Romanē eccl̄ie cardinalē z vicecancellariū expediant̄.

Q̄ p̄sidentes habeant p̄tātē dandilicentiā recedentibz

Item Eadem sancta synodus quatuor p̄sidentibz natis nū vt ipsi oēs aut eoz tres singl̄is ad p̄ns cōcilium vocatis seu vocē hñtibz z ab eodē recedere cupiētibz vbi rōnabil̄ cā suberit licenciā recedēdi dare possint plenā tribuit facultatē.

Mandat camerario q̄ cardinalibz ceterisq; indigentibz debeat de bonis camere p̄uidere.

Item p̄cipit z mandat dño camerario sancte sedis apl̄is ce aut eius locū tenenti seu vicecamerario vt dñs cardinalibz z p̄latis ceterisq; indigentibz in h̄ sacro cōcilio exñtibz necessarijs z vtilibz debeat subuenire z de bonis camere p̄uidere Quibz lectis dñs deputati z demū dñs Johes ep̄us p̄ses Hostien. p̄sidentis responderūt. Placet.

Mandat cōcilium registrari instrumenta de ratificatione sententię p̄tra Johem huso.

Item eadē sc̄ta synodus ordinat iubet z decernit instr̄a i ratificatiōe snie depositiōis p̄ h̄ sac̄z cōcilium nup̄ late p̄ dñm Baldusarē colsa. olīm Johem papā. xxiij. necnō renūciatiōis p̄ eū facte de papatu seu de iure qd̄ poterat in eo p̄tendere apud acta ipsius cōcilij in loco suo p̄gruo registrari z inseri.

Mandat transsumi l̄ras de cessione Gregorij.

Sessio XVII

Item ordinat et decernit bullas et instrumenta olim dñi Grego. pape. cñ. in sua obedientia nuncupati nup in cessione papatus p cū seu eius noīe facta in dicto sacro cōcilio p ducta in formā publicā transsumi seu de ipsis transsumpta publicā fieri p pthonarios et notarios huius sacri cōcilij qñ trāslūptis decernit fidē indubīā adhiberi tanq̃ originalibz ipsis auctoritate ipsius cōcilij. Deputati quo q̃tuor nationū earū et dictus Hostien. collegij cardinaliū noībz approbando rñderunt. Placet.

Sessio. XVII. de recessu dñi impatoris quē concilium benedixit.

Helene quādecima mensis Julij Constan. pulencie maguntin. in ecclia fuit tena et solēnē celebrata sessio gñalis pñte ibi serenissimo pncipe dño Sigismūdo Ro. et Hun. et. rege. vna cum q̃ pluribz pncipibz duclbz comitibz et nobilibz in q̃ celebrauit officiū misse reuerēdus p̃r dñs Udalricus epus verden. p̃sidebatqz sessiōi hmoi reuerēdissimus p̃r dñs Iohes epus Hostien. cardinalis vluarfen. indutus pontificalibz et singulis ordinatis legēbant letanie ac alie deuote orōnes more aliar sessionum. Ipsīs aut omibz expletis dñs Sigismūdus rex p̃dictus stetit añ altare genibz flexis in veste nō imperiali sed q̃ridiana et capite denudato. Assistentibz eidē reuerēdissimis p̃ribz dñis Landen. et de vrsinis sc̃te Ro. ecclie cardinalibz fuitqz interm cantata letania. et cū peruentū ē ad locū vt eccliaz dñs p̃sicens legīt in hūc modū. Tuaz regē nr̃m impatorē electū hic pñte ecclie tue aduocatū et defensorē ad p̃fectā reintegratiōē vnitatis ecclie p̃fate iter arripientē dirigere. p̃tegere et p̃seruare digneris fuit rñsum. te rogamus audī nos. Secūdo dixit. vt eccliam tuā et eundē regem electū ab oībz inimicis visibilibz et inuisibilibz p̃seruare et defensare digneris Tertio dixit. vt eundē impatorē electū. etiā ad nos incolumē reducere digneris. fuitqz rñsum sc̃do et tertio. sicut p̃mo. Completa letania ip̃e p̃sicens p̃uertit se ad impatorē discendo p̃ces. Saluti fac suū tuū dñe. Nihil p̃ficiat inimic⁹ in eo. Esto ei dñe turris fortitudis. Et decātata orōne p pace ecclie redeunteqz ipatore ad sedē suā dñs Anthonius epus p̃cordien. legīt quandā bullam et alta capitula infra scripta tenoris sequentis.

Beſſio XVII

Bulla legationis dñi Angeli olim Gregorij
duodecimi ⁊ puiſionis eiusdem.

Sacroſancta gñalis ſynodus Coſtañ. in ſpūſancto
legitime ꝑgregata vñem eccl'iaz repñtans
Cū chriſtífideles pñs in dño deuotis affectibꝫ multꝫ tꝑibꝫ ſollici
tudinibꝫ ipenſis laboribꝫ atꝫ curis occupatꝫ fuerint circa extirpā
da ſciſmata de eccleſia ſancta dei. ⁊ poſt atꝫ inter alia huꝫ peſtife
ri morbi queſita remedia toti pene chriſtianitati ⁊ huic tandē ſa
cro ꝑcilio Coſtañ. facilius ⁊ potius antidotū ad hꝫ exequēdū vñ
ſum fuit renūciationes ac ceſſiones fieri debere ꝑ quolibet ꝑ pa
pa ſeu romano pontifice ſe gerentē. ꝑcipue qꝫ ꝑpter pacē ⁊ tranqꝫ
litate ſancte mñs eccl'ie totalis reintegrationis ordinē ad ꝑfectioꝫ
auctore bonoꝫ oīm deducendū laudabilē hūilitate ꝑſequutus ſit
dñs vñꝫ reuerēdiſſimus dñs Angelus de Loranio qꝫ in ſua obe
dientia Grego. xij. dicebat renūciando vñꝫ cedendoꝫ expñſe in
ſcriptꝫ realiter ⁊ cū effectu ſui titulo ⁊ poſſeſſionē qđ quē ⁊ quā
vel ſi quod quē aut quā habuit in papatu: ⁊ reſignādo papatū ⁊
oīm ius papatus titulū ⁊ poſſeſſionē qđ quē ⁊ quā habebat vel
hꝫ dicebat ꝑ manus magnifici viri dñi Caroli de malateſtiꝫ ꝑꝫ
ſancta Romana eccl'ia arimīni ⁊ nōnullaz aliaz terraz in tꝑalibꝫ
⁊ rectorꝫ ꝑuincie Romandiole gñalis plenū ⁊ ſpectale ad hꝫ man
datū habentis quēadmodū in geſtis ſiue actis publicis in ſeſſio
ne dicti ſacri ꝑcilij quarta die huius menſis Julij facta ꝑ inſtrū
menta autētica cōprobaꝫ. Et attēdens dicta ſcra ſynodus Con
ſtañ. qꝫ ſponte ⁊ liberalitꝫ in ꝑſcriptis ceſſioe renūciatioe ⁊ reſigna
tione ꝑ ipm Angelū. ⁊ ꝑ eodeꝫ ꝑceſſum fuerit. vñꝫ ad effectū deo
gratū ⁊ cōmodabilē incluſiue: ⁊ ſam ad ſpūſ ſancte ſynodi decla
rationē anteꝫ ille dñs qꝫ in ſua obedientia dñi Bñdictus ceſſerit
aut cedere voluerit expertreꝫ: quātaꝫ bona ex his ſcra mñs eccl'ie
attulit ac vñiuerſo ꝑꝫo chriſtiano ꝑueniant ſintꝫ dño largiente
ꝑuentura. Et qꝫ ſereniſſimus ꝑnceps ⁊ inuictiſſimus dñs Sigis
mūdus dei grā Roma. ⁊ hungarie ꝫ. rex. ſupꝫ dicta etiā ꝑia ꝑſide
ratione aduertens quedā capitula ſeu articulos ꝑſone ſecuritate
ac quietē vñte ⁊ ſtatuꝫ ꝑdecentiā dicti dñi Angeli olim in ſua obe
dientia Grego. xij. nūcupatꝫ ꝑcernēta dicte ſancte ſynodi exhibuit.
atꝫ ꝑꝫ rex ſit. volens dicta ſancta ſynodus ꝫ eccleſie ſancte vñꝫ

Bessio   xvii

deant quāto sibi bñfacientes spā mī ecclīa gratitudine psequat
pēpue tantī filiū z defensoris pēbō inclināta statuit ordinat z de-
cernit q̄ dictus angelus inter sancte Roma ecclīe cardinales sit
z esse debeat epālī titulo p pñs pēllū aut futurū Romanū pon-
tificē suo tpe p pace ecclīe declarando cū omībō honoribō z emo-
limentis z alijs debitis seu p̄suetis ppetuo insignitus. secundūq̄
post Ro. pontificē dignitate z ordine habeat. nec aliq̄s scē Ro.
ecclīe cardinaliū sibi in h̄ pferat. Saluo si ille q̄ in sua obediētia
dī Bñdictus. siliter renūciauerit z cesserit iurē titulo z possēssiōi
papatus qd̄ quē z quā se p̄tendit h̄re z ip̄os ambos in eodē loco
sue tractatū simul psonalr pcurrere p̄tingat qd̄ tunc in sacri con-
ciliū ante electionē z futuri pontificis Roma. post electionē p̄tate
eritat inter ip̄os duos gratificando q̄s p̄minēat ordinat. In
sup̄ dicta sancta synodus statuit ordinat z decernit q̄ dictus dñs
Angelus q̄ad vixerit sit scē sedis aplice in p̄uincia marchie an-
conitane z p̄sīdatus farsen. cū p̄uisione salario gagijs muneribō
z honoribō solitis cardinalis legatus de latere in spūalibō z tpālī
bus atq̄ vicariū irreuocablr p̄mansurus. cū omībō z singulis
facultatibō z auctoribō hmōi legatorū q̄ legatis talibō p̄cedi p̄ sedē
aplicam in forma plenissīma p̄sueuerūt. q̄q̄ eidem Angelo fauo-
res z grē sedis aplice in p̄bendis bñficijs z alijs p̄uisionibō largi
flue impendant. Prēterea dicta sancta synodus statuit ordinat z
diffinit. q̄ idem dñs Angelus rōne z occasione spūalis z tpālīs
administratiōis papatus vere ac putatiue quocūq̄ z qualiter
cūq̄ vsq̄ in p̄ntem diem z quousq̄ p̄ formā p̄stitutionis p̄die in
dicta sancta synodo facte eidem licebit quē z quā habuit aliquā-
dō aut cuiusuis legatiōis vicariatus seu nūciatiōis sedis aplice
aut alterius gestiōis siue administratiōis noīe Ro. ecclīe. z
maxīe in p̄uincia marchie Anthonitan. vel alibi dñ mīorī funge-
bat officio. ac etiā occasione vel causa sue p̄sone non possit neq̄
debeat de actis gestis ordinatis indultis p̄cessis receptis leuatis
habitis z erogatis donatis z alienatis ac effusis q̄ttatis libera-
tis aut alijs quibuscūq̄ seu q̄litercūq̄ factis seu pactis p̄ euz seu
eius noīe aut ad eū vl̄ p̄tate ei⁹ quodq̄ mō p̄uenerint ad cuiuscūq̄
officiū vl̄ cuiuscūq̄ p̄sone instantiā cuiusuis dignitatis p̄minētis
status gradus ordinis vel cōditiōis aut secus etiā si papalis

Bessio   XVII

imperialis vel regalis existat de iure vel de facto aut aliter quilibet
 quod pueniri denunciarī accusari vexari inquietari impediri ordinari
 rē siue extraordinarie cuius promotione vel siue in iudicio siue extra
 p se vel aliu aplice pccili pntis aut aliqua quis auctoritate ordina
 ria vel subdelegata seu alias molestari nec ptra eū inquiri valeat
 nec vllō vnq; tpe realiter vl psonalr vel criminalr aut mixtū seu
 alias quocūq; etiā si dolus vel fraus aut aliq alia corruptela cir
 ca pmissa vel eoz aliquod re ipa vel alias notari possent aut dice
 rent quolibet iternuisse. Quod idē dñs Angelus nō teneat nec de
 beat cuiq; vt pmittit psonē in iudicio vl extra de pmissis vel aliq
 eoz aut dependentibz emergētibz pneris siue prius extraneis a
 pmissis vel aliq pmissoz rñdere rōnem reddere aut calculū face
 re: etiā corā gentibz aplice camere vel alijs quibz modo: directe vl
 indirecē publice vel occulte: nisi qtenus sibi ppria pscia cui quo
 ad hoc totaliter relinquit dictauerit faciendū. Dicta nāq; sancta
 synodus ex supabundanti liberat dictū Angelū de hīs omnibus
 vnuerfis et singulis alijsq; in qbuscūq; pondere numero et mēsu
 ra cuiusuis qūlitaris qūntitaris generis vl spēi iuris corpore pphē
 soz vel nō existant que omnia hīc et eoz valores notia cognōia qūl
 tates genera ac species habere voluit et vult p speculoce et expse
 declaratis: ac si de eis expsa mentio facta foret. etiā si sacra fue
 rint aut pphana cōmuniter vel diuissim seu mixtū ad quēcūq; va
 lorem ascendant attenta libera et spontanea cessione papatus per
 spm dñm Carolū de malatestis. pcuratorē eius pridem in hmoi
 sancta synodo facta pro pace et vnione in ecclia sancta del pdicta
 qūntū in eo fuerit modis omnibus pmouendis quibz Romane
 ecclesie obligatus aut obnoxius fuerit vl dici potuerit siue possit
 ex nunc quittat liberat penitus et absoluit: necnō vult et nunciat
 eū ab illis omnibz totaliter exemptū quittū libez et absolutū, et
 demq; dño Angelo p se vel suis heredibus ac successoribus om
 nia et singula sancte Romane ecclesie et aplice camere p eum qua
 litercūq; debita vel alias p eo plenarie libere et pure remittit do
 nat et largit. Tollit deniq; ex certa scientia quo ad pmissa omnia
 et singula inualidat atq; suspendit dicta sancta synodus tam resti
 tutōis in integrum q; de vacatiōe sedis: et omnia alia iura et bñfi
 cia siue priuilegia p que romane ecclesie apostoliceq; camere aut

Bessio decima septima

futuro eius pontifici cōtra pmissa vel aliquod eorū subueniē:
aut de ipsīs vel eorum aliquid infringi seu aliquid possent trāf
gredi aut violari. Decernens irritum et inane si quid in cōtrarium
a quouis quouis auctoritate vel quouis ingenio vel colore cōtra
gerit attemptari. nō obstantibz quo ad omnia et singula supradicta
tam canonicis q̄ civilibus iuribus et apostolicis generalium
cōciliorum cōstitutionibz ac alijs dispositionibz contrarijs quibz
cunqz. Statuens et ordinans dicta sancta synodus q̄ q̄libet futu
rus roman⁹ pontifex omnia et singula supradicta studeat inuiso
labiliter obseruare: eaqz suis apostolicis lris in forma plena con
grua et decenti approbet ratificet de nouo cōcedat indulgeat atqz
cōfirmet. et q̄ quicūqz romanū pontificem eligentes quo ad hoc
ante sui apostolat⁹ intromissionē sub vinculo prestandē iuramētū
obligent efficaciter et asstringant: mandans et p̄cipiens dicta san
cta synodus q̄ vltra sacri cōcilij publica gesta seu munimenta so
lito more super pmissis cōficienda fiāt sup̄ pmissis omnibz et quo
libet eorum ad maiore certitudinē patentes lre sub sigillo cōcilij
in forma plenissima cum omnibz et singulis clausulis nō obstanti
bus necessarijs reuocatorijs et derogatorijs et alijs opportunis
dicto dño Angelo seu alteri vel alijs p eo recipienti vel recipien
tibus assignande.

Impediens regem Romanorū in itinere ad
regē Aragonū sit ipso iure excommunicatus.

Quia dignum est laborātes p pace sacrosancte ecclesie ple
na libertate securitateqz gaudere: nullisqz impedimē
tis seu molestijs inquietari. hec sacrosancta Constantien. synod⁹
ecclesiam catholicā representās in spū sancto legitime cōgregata
statuit diffinit et ordinat q̄ quicūqz cuiuscūqz status aut cōditio
nis existat. etiam si regalis: cardinalatus: patriarchalis: archieps
copalis: episcopalis: ducat⁹: principatus: comitatus: marchiona
tus. seu alterius cuiuscūqz dignitatis seu status ecclesiastici vel se
cularis existat q̄ serenissimū et christianissimū dñm Sigismundū
Roman. et Hungarie et regem. vel alios cum eodē ad cōueniendū
cum dño rege Aragonū p pace ecclesie ad extirpationē p̄n
tis scissinatis p hoc sacri cōcilium ordinatos ad dictā cōuentionē
euntes vel recedētes impediuerit turbauerit vel molestauerit aut

Sessio decima octaua

aliquod damnū in psonis aut bonis aut famulis eorum intulerit
aut inferri per aliū seu alios. directe vel indirecte: clam vel palam:
seu quoquo mō inferri pcurauerit: sniam excoicationis auctori-
te hui⁹ sacri cōcilij generalis ipso facto incurrat. absolutioñ. et us-
dem ipi sacro cōcilio seu futuro vnico et indubitato summo pon-
tiffici pter q̄ in mortis articulo specialit̄ reseruata: et vlt̄r⁹ omni
honore et dignitate officio bñficio ecclesiastico et seculari sit ipso
facto priuatus.

Excelebretur missa singulis dieb⁹ dominis
ris per cōcilium et fiat pcessio: et interessen-
tes habeant centū dies indulgentiarum.

Item vt deus prefati serenissimi principis et aliorū cū eo
ad dictā cōuentionē ecclesie sue gressus dirigere et
corda illoz cum q̄bus acturi ad eandē pacē seu clementiā inducer-
re: et illos cū dicta pace obtenta ad dictū sacrum cōcilium incolumes
reducere dignet̄. statuit et ordinat sancta synodus q̄ singulis septi-
manis die dñico fiat pcessio generalis i hac ciuitate Constantiē.
cum missa solenni q̄bus pcessionē et misse oēs plati in hoc cōcilio
existētes interesse teneant̄ vestimētis pontificalib⁹ vt est moris in-
duti. Cōcedit dicta sancta synod⁹ cuilibet pmissis interessenti cen-
tum dies indulgentiarū. et totidem cuilibet psbytero vnā missam
celebranti. et alijs q̄ deuote semel in die pater noster et aue maria
pro dicta incolumitate orando dixerint. xl. dies indulgentiarū in
forma ecclesie cōsuetā. Lectis supradictis p deputatos q̄tuor
nationū et dominū p̄sidentē fuit cōcorditer responsum: Placet.

Sessio decima octaua.

Anno et inditiōe quibus

supra. die vero sabbati. xviij. mēsis Augusti fuit celebra-
ta sessio generalis in maiori ecclia Constañ. in q̄ p̄side-
bat Reuerēdissim⁹ p̄r dñs Iohes ep̄s Hostien. sc̄r̄e romane eccle-
sie Cardinalis et vicecancellari⁹. fuisseq̄ decantatū officium misse de
assumptiōe b̄r̄e virginis marie p dñm Petrū ep̄m Olernen. Quo
finito legebant̄ letante: et alia fiebāt more altarū sessionū. Quib⁹
expletis dominus Antonius ep̄s Concordien. legebat articulos

sessio decima octaua

inferius descriptos.

Datur potestas iudicibus diffiniendi et causas per dominos cognoscendi.

Super sacrosancta et vniuersalis synodus Constantien. Reuerendos in xpo p̄ses dños Pistorien. dauren. plocen. et saristerien. ep̄os ad audiendū causas et q̄relas ad sp̄m p̄cellū deuolutas seu deducēdas vsq; ad sniam exclusiue deputauit. Nequies igit̄ ip̄a sc̄ta synod⁹ diuersis alijs occupata negocijs ip̄az causarū finali decisioni intendere, nolēs eas absq; finali decisione diu p̄pterea remanere p̄dicti dñs ep̄s etiam causas ip̄as finalit̄ sūmarie sūmplr et de plano sine strepitu et figura iudicij finiendas et terminādas, assumptis sibi in rimandis p̄cessibz et sentēijs p̄ferēdis q̄tuor assessoribz de q̄tuor nationibus eiusdē synodi p̄ eos eligēdis p̄tibz nō suspectis sup̄ q̄ corū p̄sc̄tēle onerent causis tm̄ cathedraliū ecclesiarū et maioribz earundē causarum dūtaxat exceptis plenariā tribuit potestātē, et vt eo facilius negocia et cause ad finē optatū pueniāt: eadē sc̄ta synodus vt ipsi q̄tuor aut tres aut duo ex ip̄is alijs statutis horis nō venientibz terminos ip̄os in ip̄is causis occurrētes teneri et obseruari facere: et als vsq; ad diffinituā sniam exclusiue in causis ip̄is p̄cedere possint et valeāt ordinat statuit et decernit.

Et adhibeat fides bulle concilij.

Item statuit ordinat et decernit dicta sc̄ta synod⁹ q̄ q̄buscūq; veris l̄ris sub bulla ip̄i synodi cōficiendīs in q̄buscūq; causis negocijs et factis stetur firmit̄ in iudicio et extra vbicūq; exhibite fuerint vel ostēse, illaz fides ip̄is adhibeat q̄ veris l̄ris aplicis bullatis p̄suenit et debet merito adhiberi ac eandē vim illudq; robur habeant in omnibz et p̄ oīa quā et quod ip̄e l̄re aplicie habēt et h̄re debēt et possunt quoquo mō sup̄ cui⁹ bulle vsu et custodia p̄ cōcilium deliberabitur.

Excomittentes falsum circa bullā p̄cellū puniant sicut falsarij litterarū apostolicarum.

Item predicta synod⁹ s̄l̄r statuit ordinat et decernit q̄ oēs et singuli qui dolū et fraudē seu falsitatē aliquā c̄r ca h̄mōl l̄ras bullandas dicte synodi pro tpe forsitan cōmiserint et illi etiam qui in hoc consenserunt aut talia fieri procurauerunt

Sessio decima octaua

vel litteris falsis scienter vsi fuerint illas censuras ecclesiasticas et penas incurrat quas falsificatores lras aplicari, et qui illis lris scienter vtunt necnō participes nulle cause nullū crīmen incurrūt iuxta canonicas sanctiones.

Ql lre expediant sup gratijs p olim papā Johānem cōcessis exceptis expectatis et exorbitantibz.

Item similiter statuit decernit et ordinat dicta sancta synodus q lre sup oībz et singulis gratijs p dñm Balthasarem tunc Johannē papā. xxiij, factis vsqz ad ipius ad ministratōis suspensionē in spūalibz et temporalibz, scz que fuit die Martis. xiiij, mensis Maij pñtis anni signatis possint et debeant p Reuerendissimū in chris̄to patrē et dñm: dñm Johannē ep̄m Hostien̄, sacrosancte Romane ecclesie Cardinālē et vicecellariū: et quattuor sibi adiūctos de q̄ttuor nationibz, vīcz dños Concordien̄, p italica, Arminen̄, p gallicana, Theodoriciū wym p germanica, et dñm Robertū apellien̄, pro anglicana, auctoritate dicte synodi sub modis et formis quibz summi pontifices lras gratiarū cōcessionū suoz pdecessorū Romanū, pontificū in similibz expedire cōsueuerunt iuxta cōstitutiones et regulas ac obseruantias: et stilum cancellarie aplicē et sub noīe et bulla dicte synodi expediri expectationibz et exorbitantijs dñtaxat exceptis.

Deputant ambasiatores ad Italiam.

Sacrosancta synodus Constantinē, mittit ad ambasiatores suos ad Reuerendissimū patrē et dñm: dñm Angelū Corrariū ep̄m Cardinālē olim Gregoriū. xij, in sua obediētia nominatū, et dños Cardinales secum existentes, et ad alios p̄es Italie sup factis et negocijs ecclesie cum instructionibz et facultatibz deliberatis et cōclusis, quorū ambasiatorū noīa sunt hec, vīcz dñi Archieps mediolanen̄, Archieps Ragusin̄, Ep̄s sancti Flori, Abbas Florentin̄, prepositus quinqz ecclien̄, magister Johannes scolij, Quibz lectis fuit p deputatos et p̄sidentem cōcorditer responsum: placet,

Sessio decimanona,

sessio decimanona

Anno a natiuitate domini

a ni D,cccc,xv. Inditione, viij. die Lune, xliij. mensis septembris, sede aplica vacante fuit celebrata sessio generalis p synodū Constantiē, in qua fuit celebratū officiū missę per Reuerendū patrē dñm Nicolaū ep̄m Assisiū, Qua missa celebrata incipiebant letante: et alia flebāt vt in sessionibz fieri solitum est. Presidebat vero in eadē sessione Reuerendissim⁹ p̄r dñs Johes ep̄s Hostien⁹, cardinalis Aluarien⁹. In qua sessione Hieronymus de Praga p Reuerendissimū patrē dñm Petrū Cardinalem Cameracen⁹, et alios deputatos p cōcilium in materia fidelis instruct⁹ et informat⁹ de fide recta sc̄te matris eccl̄ie qui tam fuerat accusatus de heresi ⁊ p cōcilium sup hoc incarceratus quandā reuocationis seu abiurationis papiri cedulā stans in ambone publice alta et intelligibili voce legebat, reuocās ⁊ abiurās, put in eadem cedula cuius tenor sequitur.

Abiuratio Hieronymi de Praga.

Ego Hieronym⁹ de Praga artiū liberaliū magister cognos- scens verā catholicā eccl̄iā ⁊ aplicā fidē anathematizo omnē heresim, precipue eam de qua hacten⁹ infamatus fui et quā p̄teritis temporibz dogmatizauerūt et tenuerunt Johannes wyckliff et Johes hus in suis opusculis libellis seu sermonibus ad clerū et ad populū, p̄pter quā causam p̄dicti cum suis dogmatibus et erroribus damnati sunt ab hac Cōstantiē, synodo tāq̄ heretici, et eorum doctrina predicta sententialiter damnata maxime in nōnullis articulis expressis in sententijs p hoc sacrum cōcilium cōtra ipsos latis. Cōsentio autē sancte Romanē, eccl̄ie et aplicę sedis et huic sacro cōcilio: et ore ac corde p̄fiteor in oībus ⁊ p oīa: ⁊ p̄sertim de clauibz, sacramētis, ordinibz, officijs, et censuris ecclesiasticis: indulgentijs, et reliquijs sanctorū et ecclesiastica libertate, ac etiā de cōsuetudinibz ⁊ alijs omnibz ad religionē christiāā p̄tinentibus put ipsa romana eccl̄ia et aplica sedes et hoc sacrum cōciliū p̄fiteor, et specialit̄ q̄ p̄dictorū articulorū plures sunt notorie heretici et dudū a sc̄tis patribz reprobati, quidā vero blasphemici, alij erronei, alij scandalosi, quidā etiā plarū auribz offensiuī: et ipsorū nōnulli temerarij ⁊ seditiosi, ⁊ p talibz fuerūt p̄dicti articuli p hoc

sessio decimanona

sacrum concilium nup cōdemnari et inhibitiū omnisbus et singulis catholicis sub anathematis interminatione: ne de cetero dictos articulos seu eorum aliquem aliquis predicare dogmatizare vel tenere presumeret.

Item Ego Hieronym^{us} aūdictus qz in nōnullis artibus scolasticis ad psuadendā opīnionē de vniuersalibz realibz, et qvna cōis generis essentia specificasset plā eiūsdē speciei supposita et qdlibz eoz vt Ambrosi^{us} Hieronym^{us} Augustin^{us} et sic d singulis. Et ad h inducendū velut exēplo sensibili descripsi qndam triangularē figurā quā scutū fidei noīaui. Ideo ad excludendum intellectū erroneū et scandalosum quē fortassis aliq ex h accipere potuerūt dico assero et declaro q dictā figurā nō feci nec eaz noīaui scutū fidei ea intentiōe q velle dictā opīnionē de vniuersalibus extollere sup opīnionē contrariā: sic qsi esset scutū fidei q sine ei^{us} positione non posset fides aut catholica veritas ptegi et defendi cū nec dicte positioni velim pīnaciter adherere. Sed hoc ideo dixi, qz i dicte figure triangularis descriptione ponebā exemplū q diuina essentia ē tria differētia supposita et qdlibet eoz scz pater et fili^{us} et spū sanctū. Cui quidē trīnitatis articulis ē pceptū scutū fidei et veritatis catholice fundamentū. Preterea vt cunctis pateat que fuerunt cause quare fui reputatus adherere et fauere dicto quondam Johanni hufis notū facio p pntes. q cum multoties audīuissem eum in pdicationibz et scolis credidi eū virū bonū esse: nec in aliquo obulare traditionibz scē matris ecclē ac scōroz doctorum. immo etiā cū nup in hac ciuitate mihi fuissent oblatis articuli p eū positi et p hoc sacrum concilium damnati prima fronte non credidi suos esse saltē in ea forma. Cūqz ab aliquibz egregijs doctoribz et magistris i sacra pagina audiuissem affirmari q sui erāt postulauī p mea plena informatiōe mihi ostendi libros man^{us} sue in quibz dicti articuli cōtineri dicebant. qbus mihi ostēsis manu ppta eiūsdē scriptis quā vt meā ppiam bñ cognosco: dictos articulos oēs et singulos in ea forma qua dānati sunt reperi esse cōscriptos. Unde nō immerito comprehendī et cōprehēdo ipsuz et suam doctrinā cum eorū sequacibz per sacrum concilium damnatam et reprobatā fuisse tanqz hereticā et insanā. Et hec oīa supradicta dico pure et sine cōditione vt iam plene et sufficienter infoz

Bessio decimanona

matus de predictis sententijs latis p hoc sacrum cōcilium cōtra doctrinas dictorum quondam Johannis wycleff et Johannis bus et cōtra ipoz psonas qbus sentētijs tāq̃ deuotus catholicus in oibz et p oia hūiliter p̃sentio atq̃ adhereo.

Item Ego idem supradictus Hieronymus qui al's coram Reuerendissimis patribz dñis cardinalibz et venerandis dñis p̃latis et doctoribz et alijs venerabilibz psonis huius sacri cōcilij in isto eodē loco voluntarie libere et spontanee exponēs et declarās intentionē meā inter alia loquēs de ecclia eā tripharie distīxi. Et vt pcepti postea tūc a quibusdā intellectū est q̃ vellem dicere q̃ in ecclesia triumphante esset fides: cū tñ credo firmiter q̃ ibi sit beatifica visio enigmatīcā cognitiōe excludēs. nūc dīco assero et declaro q̃ nūq̃ fuit intentionis mee q̃ ibi esset fides sub rōne fidei. Sed cognitio fidem subequiuālentē excedēs. Et generalit̃ quicqd̃ ibi vel antea dixerim refero et subijcio hūilī corde determinationi bul' sacri cōcilij Cōstantieñ.

Insuper iuro et p sanctā trinitatē et p hec sacrosancta euāgēlia me in veritate ecclie catholice sp̃ et sine dubio pmanfurū: et oēs q̃ cōtra hanc fidē venerint cū dogmatibus suis eterno anathemate dignos esse p̃nuncio. Et si ego ipse alīqñ qd̃ absit aliquid cōtra sentire aut p̃dicare p̃sumpsero canoꝝ num seueritati subiaceaz et eterne pene obligat' inuentar. Hāc autē cōfessionem et p̃fessionis mee paginam corā hoc sacro cōcilio generalit̃ libere et volūtariē porrigo: et eidē me p̃p̃ia manu subscripsi et hec singula conscripsi.

Deinde dñs Berthold' wildung sacri palacij apl'ci causarū auditor legebāt q̃ndā ordinatiōis cedulā cōceptā sup̃ regula sancti Frācis̃ci et alia infrascripti tenoris subsequētis de p̃sensu p̃tū.

Dilectis ecclesie filiis genera

li et puincialibz ministris custodibz: ceterisq̃ ordinis minoris p̃fessoribz salutē et oīpotētis dei b̃ndictionē. Supplicatōibz psonaz q̃ voto religiōis sūt astrictē: illis p̃sertim libet annuim' q̃s ad finē tendere conspiciamus p̃ quē persone ip̃e sub placata tranquillitate iuxta suā professionē quiescāt ac sedulū et tranquillū in humilitatē

Beſſio decimanona

ſpiritu dñi reddere valeāt ſamulatū. nup ſiquidē ſupplicatio pro parte religioſorū virozū guardianorū et fratrum veſtri ordinis cōuentuū. vīcz Sagienſi. de ſcō Andomaro Morienſi. diocē. de varēcis Remenſi. de dola Biſuntinſi. de laualle Cenomanenſi. de elſcio Namſateſi. de ambasia Turonenſi. de ſcō Johē Angelicitenſi. ranconenſi. de dozcorlo. de Tholero. et de Fontirnaco cōitatis Valceacenſi. diocē. inter puīcias Francie. Burgundie. et Turonenſi. iuxta modum dicti ordinis exiſtentū nobis humiliter pſentata cōtinebat. q̄ dñina cooperante clementia temporibz his noſſimis regulari obſervatiā veſtri tam dicti ordinis in pſatis cōuentibz inceperat vlgere. ſed varijs obſtantibz impedimētis p miniſtros et custodes illarū puīciarū eis preſtitis in ipa ſtricta obſervantiā nō mediocriter impediebant. quoz impedimentozū occaſione ſcandala multa pullulabāt: humiliterz deuote ſupplicātes q̄tū eis de remedio opportuno puidere dignaremur. Nos igit̄ eoz ſupplicatiōibz tāq̄ iuſtis benigne annuentes. cupiētesq̄ multa ſcandala de medio veſtri ordinis tollere: atq̄ vniſtrate in eo conſeruata fratres in pacis dulcedine pſeruare. ſtatuiū? z decernim? eiſdē ſupplicatiōibz fore puldendū. et de facto tenore pūitium eis puidemus iuxta formā p Reuerendiſſimos p̄ces dños. vīcz Jordanū ep̄m Albanenſi. de vrlinis ipi? ordinis p̄tectoꝝ. et Petrum. ſcī Briſagoni p̄b̄m Cardinale Cameracenſi. vulgarit̄ nuncupatoſ. ſcī Romanū. ecclīe Cardinalis. z alioſ ex pte hui? ſacri ſciliū ſup hoc deputatoſ ſpecialiter auſatā ordinatā z traditā. atq̄ per religioſum fratrem Johannē Rhotan ſacra pagina pfeſſoꝝ z vicariū miniſtri generalis antedicti. vñacū alijs pluribz magiſtris z diſcretis patribz ipi? ordinis ex vna pte. et frēs p̄noiatos pūitus reſſentantes ex alia p̄cordatā. vīcz q̄ frēs cōuentus p̄dictoꝝ de cetero z quicq̄ aliud ſup hoc p ſacrum ſciliū generale fuerit ordinatū poſſint et valeāt q̄libet in ſua puīcia eligere de ſua ſtricta obſervantiā vnū fratrem idoneū quē in ſc̄ptis miniſtro illi? puīcie pſentatū. ipm dictus miniſter infra triduū poſt h̄mōi pſentationē ſuā vicariū pſtituere debeat ad ipos regendū inſolidū: loco et vice ei? z eis puldendū in omnibz q̄buſcūq̄ z ipſis modis q̄b ip̄e miniſter p̄ouincialis etiā puidere poſſet. ita q̄ de ipoz fratrum regimine in nullo poſſint ſe intromittere dicti puīciales vel custodes ſed ad

Beſſio decimanoſa

ipſos vſcarlos cura et correctio eoz nō ptineat, excepto q̄ ad ſue ſuperſoritatſ cognitionē miniſter puincialis ipſos poſſit ſi volue rit viſitare in p̄p̄ta perſona, et tunc punire de cōſenſu maiorū z diſ cretorum cōuentus in quo fiet hec viſitatio quicq̄d punitione di gnum repperierit, quē ſi cōſtituere renuerit modo p̄dicto ex tūc cō ſtitutio eiſdem p̄ſentatī ad vicariū miniſtri generalis inferius annotatū deuoluat et ptineat absolute. Qui quidē vſcarij hmōi trum puincialiū poſſint et debeant vñacum fratribz diſcretis ſi bi ſubditis in forma ſolita in electionibz ordinis ſeruata inſimul eligere inter ſe vñum alium fratrem ad hoc ſufficientē et idoneū pro eozundem vſcariorum correptione et totius ſtrictē huius obſeruā tie in p̄dictis puincitijs meliori regimine quem per eos in ſcrip tis miniſtro generali ordinis qui erit pro tempore humiliter p̄ ſentatum ipm miniſter ſuper illis ſuum vicariū cōſtituere infra tri duum poſt illā p̄ſentationē benigne debeat et charitatine, alioq̄n ipo tri duo tranſacto fit z habeat vicarius ipſi⁹ generalis auctori tate ipſius ſacri cōcilli cōſtitutus. Qui quidē vſcarij generalis in ſua cōgregatiōe vel alſ ſolus debeat et poſſit vicarios p̄actos quotiens opus erit punire et ipſis ac fratribz alijs ſibi ſubditis p̄uidere in omnibz quibuſcūq̄ caſibus quibus miniſter genera lis eis potuiſſet p̄uidere ne ipſos vt ſepius cōtingit quoties gene rali miniſtro indigent lōgius oporteat euagare Et p̄ hac vice p̄i maria cōſtituimus in p̄ſatum generalis miniſtri vicariū fratrem Nicolaum Rudolſi apud vos de hac obſeruantia laudabili, pui dentia ac diligentia ſolerti multipliciter cōmendatū quem volu mus poſſe deponi quotiens vicarijs et alijs fratribz diſcretis ſepe dictis vīdebitur expedire. Poſſit tñ generalis miniſter qui eſt: qui erit pro tempore ipſos fratres et cōuentus ī ſua p̄ſona quoties vo luerit viſitare p̄ſentato vſcarlo nō obſtante et punire ſi quid in di cta viſitatione puniendū reſpexerit ſicut moris eſt in ordine z alſ facere cōſueuit. Veruntū non intendimus q̄ p̄acti vicarij p̄pter mortem de poſitionē ſeu mutationē illorum quorum vice fungun tur poſſent a ſuis officijs remoueri vī in eis impediri: niſi ſup hoc aſſenſus maiorum et diſcretorū ſibi ſubditorum p̄ſus interuene rīt ad quos ſemp eoz deponere et alios eligere antedictis genera li puincialibzq̄ miniſtris p̄ſentare modo et forma p̄miſſis q̄tiēs

Beſſio decimanona

ſuerit opportunuꝝ volum⁹ et decernimus p̄tinere. Inſuper poſſit
et debeat ipſe generalis vicariuſ et ſucceſſores cōuentuſ ſibi pro
tempore ſubdiſtoſ ad ſtatū dicte ſtrictę obſeruantię conſonū iuxta
Declarationeſ et ſtatuta ſediſ aplice et ordinis reducere, tollendo
quaſcūqꝫ ſupfluitateſ ſiue ſint in rebus mobilibꝫ ſiue immobiliꝫ
quantū fieri poterit bono modo habito ſemper cōſilio maioruꝝ
et diſcretoruꝝ ſibi obediētiū: eligendo ſi opus fuerit aliquoſ fideleſ
qui ipſaſ ſupfluitateſ auctoritate hui⁹ ſacri ꝑaliꝝ vendāt
cōmutent: aut alſ in ꝑiſ operibꝫ cōuertant. Inſup ſtatuiſmus qꝫ
omneſ et ſinguli cōuentuſ ꝑdictaruꝝ ꝑuinciarū quotieſſe maio
ri vel ſanioriꝝ partiꝝ fratruꝝ in eiſ exiſtentiuꝝ placuerit ad hanc ſtri
ctam obſeruantiaꝝ ſe reducere et vicariꝝ antedictiſ ſe ſubdere hoc
libere facere poſſint. Et etiā ſinguli fratres cuiuſlibet cōuent⁹ di
cti ordinis ꝑtradictiōe cuiuſcūqꝫ nō obſtante a quorū vicarioꝝ
obediētiā ꝫ ſublectiōe null⁹ exteꝝ poſſit ſine ſpeciali lniaꝝ vicariꝝ ge
neraliſ aūdictiſ, nō tñ ꝑ hoc intendim⁹ qñ fratres ꝫ cōuent⁹ qꝫ vo
luerint poſſint ꝑm hāc ſtrictā obſeruantiaꝝ viuere manēdo etiā im
mediate ſub cura miniſtroꝝ ꝑuincialiū, exceptiſ tñ ꝑuincialiſ cō
uentibꝫ et cōuentu de Wirabello ꝑictauiē, diocꝫ quē volumuſ
expreſſe ꝫ ordinam⁹ cure ꝫ regimini ꝑdictoꝝ vicarioꝝ ſubefſe ꝫ ex
cauſa, vt ſicut in eo hec ſtricta obſeruantiaꝝ regulariſ in partibꝫ illiſ
ſumpſit exordiū: ita in illo tanqꝫ in alioꝝ ſpeculo ſemp eluceſcat.
Eterū cū iuxta ſniam ſapiētis volatiliſ ad ſibi ſimiliſ libetꝝ cō
ueniant, ſtatuiſmus qꝫ qñ fratres hmoi obſeruātſe ꝑegrinationiſ
ſtudio: vel alſ ꝫ mūdū ꝑficiſcentꝝ ad loca ꝫuent⁹ cōſtatiſ ordinis
declinent ſi voluerint, ad aliaꝝ vero loca fratruꝝ in obſeruātia ſibi ſi
milium ſemp declinare teneantꝝ iuxta quod in ſtatutiſ ordinis cō
tinetur. Inſup qꝫlibet ꝑuincialiſ miniſter ꝑuinciarū ꝑmiſſarū vi
carlo generali ſepedicto ꝫ ꝑnti duos cōuent⁹ in ſua ꝫouincia fi
deliter aſſignet aptoſ ad manendū miniſtoſ libꝝ et aliꝝ rebus
pro cultu diuino qñeſ ab eodē vicario ꝫ lꝝaſ aut alſ in ſuo ꝫoꝝ
uincialiꝫ capitulo fuerit redꝫſitꝝ eligēdoſ ꝫ ipm ꝫuinciale, ita qꝫ ꝫꝫ
hanc aſſignationē mobiliſia qꝫcūqꝫ dictꝫ ꝫuentibꝫ ꝫtinetiaꝝ quodcūqꝫ
ſit nō debeāt abigi ſeu ſegregari ꝫm diſpoſitionē ꝫtectoꝝ veſtri
ordinis. Et ſi cōtigerit qꝫ miniſtri ꝫuincialeſ ꝫ cūſtodeſ vel aliꝝ
expulerint vel eleceꝝint fratres huiuſmodi obſeruātſe ab aliqꝫ ſeu

sessio decimanona

aliquibus cōuentuū p̄noīatoꝝ a. xv. mensibꝫ citra v̄solēter et al̄s loꝝ
co eoz ibidē collocauerit. vel mobilia ad ip̄os. p̄uērus seu aliq̄ue
ip̄oz īpectātia depoztauerint volumꝫ et mandamꝫ discretē p̄dictos
fr̄es īdelate recedere et exire a dicto p̄uēto mādātes tenore p̄ntiū
p̄libato vicario generali q̄tū actio n̄ra oībz modis q̄bz fieri pote
terit honeste et licite ip̄os exire et p̄dicta bona restitūere cōpellat p̄
censuras ecclesiasticas et alios fr̄es et subditos suos de nouo ibi
dem collocādo oībz q̄buscūqꝫ dīstricte p̄hibētes ne q̄s eū sup hoc
impedire p̄sumat sub excoīcationis pena: sꝫ magis ei p̄beat vnus
quisqꝫ sup h̄ req̄sitꝫ p̄ipm potꝫ auxiliū et iuuamen. Statuētes vl
terꝫ qꝫ fr̄es h̄mōi stricte obfūātie figāt capellā honoris: l̄ maneāt
cōtinuo in domibꝫ seculariū causa p̄fessiois vel alia: citra tñ alto
rū fratrū v̄l ordinis p̄iudiciū. ne forsan freno obediētie laxato vel
p̄phana p̄uersatione feruor deuotiois eoz tepescat. Precipimus
insup et mādāꝫ dīstricte ī p̄tute sc̄te obediētie oībz et singulꝫ fratr̄s
bus p̄uentuū p̄dictoz et alijs ī futurū sub cura et regimie p̄tactoz
vicarioꝝ p̄stitutoꝝ q̄tū ip̄is firmitꝫ obediāt et pareāt cū effectu in
oībz ī q̄bz fr̄es illiꝫ ordīs suis generalibꝫ et p̄uicialibꝫ mīstr̄s obedi
re debeāt aut tenēt. Ceterū cū p̄dicta sūt de volūtate p̄tiū sic p̄fertꝫ
p̄ nos statuta et ordīa dīstricte īhibemꝫ oībz et singulꝫ mīstr̄s et
custodibꝫ q̄ sūt et erūt in futurꝫ: et alijs fratribꝫ v̄l ordīs ne occasiōe
cōtrouersie p̄us sup his mote aut p̄secutiōis in p̄nti cōcilio facie
aut alia quauis causa fr̄es de hac obseruātia p̄ntes vel futuros ī
quietēt molestē vel affligāt: seu eoz vicarios vel de secta noua vel
reprobata quomodolibet vocēt. Nec etiā fr̄es dicte obseruātie al̄
os fratres vestri ordinis aut elemosynas aut oblatiōes sibi dan
das impedire p̄sumāt. Qꝫ si de cetero alij alijs facto circa p̄mis
sa aut totum aliquid hīc inde īfursati fuerint manus violentas
in eis ponendo: eos incarcerando: arrestando: libris spoliando
aut alias maculam heresis falso imponendo sententiā excoī
municatiōis ip̄so facto incurraut īfuriatores a qua non possūt ar
ticulo mortis excepto: absolui. nisi per eundem Cardinālē q̄ pro
tempore huius ordinis erit protector. De ceteris vero leuioribus
iniurijs verbalibus omnes quicūqꝫ fuerint in hoc culpabiles
deprehensi per eorum p̄elatos puniantur circa p̄missa sententiaꝝ
rum fulminationibꝫ aut appellationibꝫ interpositis et l̄ris felicis

Beſſio decimanoſa

reſcordationis Alexandri pape. v. et earū ꝑfirmationē. nō obſtante
quas tenore ꝑntium reuocamꝑ: caſſamus: et annullamꝑ. ac nullꝑ
roboris vel momēti declaramꝑ: et alijs q̄buſcūqꝫ ſtatutis aplicis
vel h̄mōt ordinis in ꝑtraliū editis nō obſtantibꝫ. Nulli ergo ꝛc.
Datum Conſtantię. ix. Kal. Octobris. Anno a nat̄iuitate dñi.
M. cccc. xv. aplica ſede vacante.

Q̄ nō obſtantibꝫ ſaluis cōductibꝫ impatoris regū ꝛc.
poſſit ꝑ iudicē cōpetentē de heret̄ica ꝑauitate inq̄ri.

Preſens ſancta ſynodꝑ ex q̄uis ſaluo cōductu ꝑ impe-
ratorē reges et alios ſeculi ꝑnc̄ipes hereticis
vel de hereti diffamatis putātes eoſdē ſic a ſuis erroribꝫ reuocare
quocūqꝫ v̄nculo ſe aſtrinxerint ꝑceſſo nullū fidel catholice vel iu-
riſdictiōi eccl̄iaſtice ꝑiudiciū generari vel impedimentū ꝑſtari poſſe
ſeu debere declarat. q̄ minꝑ dicto ſaluo cōductu nō obſtā. liceat
iudici cōpetēt̄i eccl̄iaſtico de h̄mōt ꝑſonarū erroribꝫ inq̄rere ꝛ al̄s
ꝑtra eos debite ꝑcedere eoſdēqꝫ ꝑn̄tre q̄tū iuſticia ſua debet ſi ſu-
os ꝑiſnacitē recuſauerit: et ſā ſi de ſaluo ꝑductu ꝑſiſt ad locū vene-
rint iudicij al̄s nō vēturi. nec ſic ꝑmittentē cū al̄s fecerit qd̄ in ſꝑo
eſt ex hoc in aliq̄ remaniſſe obligatū.

Ex dñis vicecancellariꝑ expediat Karolinā ſub
bulla ſacri cōc̄lii Conſtantiē.

Cum in generalibꝫ ꝑcilijs maxie Lateranē. ꝑuide qdā fue-
rint ſtatuta libertatē eccl̄iaſticā ꝑcernētia q̄ ꝑic mēoꝝ
r̄le Fridericꝑ ſcōs ī feruore deuotōis roman. eccl̄ie tūc ꝑſiſtes. et ſā
qdā ſtatuit ꝛ ad ſūꝑerz demū ꝑ ſe. recor. Honorii tertii fuit eiꝫ
Friderici ꝑſtitutio approbata. ꝛ ꝑſequēter ꝑ diue mēorie Karolū
q̄rū eadē fuit approbata. et qdā alia ī fauorē eccl̄ie libertat̄s ad ſeꝛ-
cta q̄ in libris cācellarie romane eccl̄ie latꝑ ꝑtinent. Hec ſc̄a ſyno-
dus decernit ꝛ mādat dñō vicecācellario eiꝫ roman. eccl̄ie vt
executores l̄ras ſup̄ ſꝑis expediat ī forma dari ſolita

Cōmittunt̄ cauſe heretiſ certis iudicibꝫ.

Item ꝑdicta ſynodꝑ Conſtantiē. oēs et ſingulas cau-
ſas et cauſas heretiſ ex erronea ꝛ ꝑuerſa doct̄ina
damnate memorie Johannis huſs heretiſ in regno Bohe-
mię: et in morauia exortas ſapientes etiam criminales ex eis vel
eorum occasione cōtra qualcūqꝫ ꝑſonas tam eccl̄iaſticas q̄

Beilio decimanona

seculares cuiuscūq; status gradus ordinis vel cōditionis aut pē-
minentie existant: et quacūq; p̄fulgeant dignitate emergentes: dī-
ctiq; Johannis huius et dogmatū falsorū eiusdē fautores: defenso-
res et sequaces Reuerēdis in xpo patribus et dñis: dñis Johan-
ni patriarche Constantinopolitano. et Johanni epo Siluane-
sen. cōiunctim et diuisim cōmittit audlendas decidendas cognō-
scendas et sine debito terminandas cum omnib; et singulis suis
emergentib; incidentib; dependentib; et connexis, et cū potestate
cstandi p̄sonaliter omnes et singulos suspectos in fide ibidem de-
gentes: et corā eis in genere et in specie noīandos cōiunctim et di-
sim in Romana curia p̄ edictū publicū et in p̄tib; et in locis cōi-
cinis affigendū et publicandū cū ad easdē partes p̄sertim ad p̄di-
ctos de fide suspectos p̄ huius citatione exequenda tutus nō pa-
teat accessus. habita tñ p̄ius in formatiōne summaria in p̄missis:
nō obstant, q̄ al̄s p̄fata synodus certis iudicib; generaliter quarū
cūq; heresim causas cōmiserit vsq; ad diffinituā sniam exclusi-
ue cognoscēdi: et corā q̄bus aliq̄ue pendent indecisse et alijs con-
trarijs nō obstant, quibuscūq;.

Beneficiati in cōcilio p̄sentes recipiant fru-
ctus beneficiorum eorum in absentia.

Item cum absentes causa reipublice ecclesiastice p̄sone
in ecclesijs in q̄b; bñficiati sūt p̄ntes merito repu-
tantur. Ideoq; vt oēs et singuli bñficiati huius sacri cōcilij p̄ntes
et qui ad illud p̄ tpe accesserint cōmodi⁹ ipi cōcilio interesse, et in
illo vsq; ad finē valeāt remanere dictū cōciliū statuit et decernit q̄
ipsi omnes et singuli p̄residentib; siue p̄ntibus interim in suis be-
nificijs sunt habēdi. ita q̄ oēs et singulos reddūt fructus et puen-
tus suoz beneficiorū ac residentie p̄sonalis in ipis bñficijs in quib;
bus residebāt: aut in quib; residerēt si eiusdē cōcilij p̄secutio seu in-
teressentia eis non obstatet. ac alijs etiā curiales bñficiati q̄ de suis
bñficijs ad p̄fatū cōciliū nō accesserūt. al̄s tñ p̄sentes in curia in
eodē cōcilio laborauerūt: etiā si p̄imā nō fecerint residentia p̄sona-
lem cōsuetā vnius tantū beneficij p̄ quolibet eoz vsq; hui⁹ de-
creti eorundē bñficiatorū absentijs de alijs suis bñficijs de iure
cōsuetudine: p̄uilegio aut licētia suozū superiorū semp saluis: etiā
si canonicat⁹ aut p̄bende aut dignitates aut p̄sonatus vel officia

Beſſio decimanona

In cathedralibz et metropolitanis maiores poſt pontificales ſeu collegiatſ eccleſijs hmoiſ principales fuerint durante ipo cōcilio eſſedēqz in eodem pōcilio pdurantibz etiā a tempore ſtineris arrepti hmoiſ ad pſatum cōciliū quouſqz ad eadē ſua beneficia ſpe cōcilio finito cōmode redire potuerint: aut q̄dū curiales predicti in eodem cōcilio laborauerint cum ea integritate p̄cipere valeant et debeant cū illos p̄cipere ſi in ſuis bñficijs p̄dictis interim pſentiaſter pſonaliter reſiderēt et adminiſtrarēt i eisdē quotidianis diſtributionibz dumtaxat acceptis, p̄trarijs nō obſtantibz quibz cūqz et cū executionibz exp̄mēdis cancellaria ſi fuerit opportunū,

Q̄lſe ſup p̄uiſionibz ad patriarchalē metropo-
litana et alias eccleſias per olim papā Johannē
vſqz ad ſuſpenſionē cōceſſe expediantur.

Item dicta ſancta ſynod⁹ ſtatuit ordinat⁹ decernit q̄ lſe ſuper quibz cūqz p̄uiſionibz ad quacūqz patriarchales metropolitanas et alias cathedrales eccleſias ac etiā monaſteria de quibz cūqz pſonis per dñm Balthaſarem tunc Johannem papam. xxiij. vſqz ad ipſius adminiſtrationis in ſpiritalia et temporalibus ſuſpenſionem factis de quibus p̄ libros Reuerendiſſimi patris domini Johannis epi Hoſtieſi. ſancte romane eccleſie vicecancellarij et cancellarie apoſtolice cōſtabit per eundem epiſcopū et cancellarium ſub nomine ⁊ bulla dicte ſynod⁹ di poſſint et debeant expediri: quattuor deputatis nationū ſibi aſſiſtentibz: et hoc niſi ex libro ipſo p̄motionum ſm ſtilum cancellarie appareat obſtaculum: vel aliſ canoncum impedimentū. Preſmiſſis vero lectis fuit reſponſum per dños epiſcopos deputatos nomine quattuor nationū. ac dominum Johannē epi Hoſtieſi. nomine collegij cardinalium: placet. Contradiſcente tñ reuerendo patre domino Helya Auiciē. epiſcopo pro ſe et dño Dominico de Ragufio ambiaſiatore et nūcio archiepiſcopi Spalaceſi. qui duo in hmoiſ ſtatutum ſuper p̄uiſionibus ad patriarchales rē. nō cōſenſerūt. Et dñs dominicus dixit ipſum ſtatutū ſm omnia ſua verba non placere et preſertim vltimam clauſulam: videlicet. Et hoc niſi ex libro p̄motionum ſm ſtilum curſe appareat obſtaculum.

Sessio vicesima

Sessio vicesima sup monitorio cōtra ducem
Austrie pro episcopo Tridentinensi.

Anno a natiuitate domini

a ni. M. cccc. xv. Inditione 30. vltij. die Iouis. xxi. mē
sis Nouēbris. fuit celebrata sessio generalis in maiori
ecclia Cōstantien. p̄sidente in eadē Reuerēdissimo in xpo p̄re dño
Jobe epo Hostien. sc̄tē romane ecclie cardinali z vicecācellario.
fuitq; decantata missa solēns de gloriosa virgine maria p reuerē
dum patrē dñm Antoniū ep̄m Zopoludē. Qua cōpleta fiebant
solēnitates more aliarū sessionū. q̄bus expletis reuerend⁹ p̄r dñs
Antonius eps Lōcordien. legebat monitorij et aliarū ordinatio
num cedulas tenoris subsequētis.

Decretū monitoriū in causa Tridentina

Sacrosancta generalis synod⁹ Constañ. vnuer
sis et singulis xp̄ifidelib⁹ salutem et
oīpotēti dei benedictionē. Graue q̄relā venerabil⁹ fratris n̄ri Be
orgij ep̄i Tridentin. accepim⁹ p̄nētē: q̄ illustris p̄nceps Fride
ricus dux Austrie ip̄m in canonica possessiōe ecclie z ciuitat⁹ Tri
dentin. et oppidoz castroz villarū terrarū et locoz iurūq; z alioz
bonoz mobilū et immobilū ad eandē ecclēsiā: et ip̄m ep̄m p̄nē
tū alias. xvj. annis pacifice existentē ecclia ciuitate opidis castri
terris villis locis ac iurib⁹ bonis bimōi temerarie et de facto spo
liasset: eaq; nouē annis citra detinisset et adhuc detinet occupa
tas et occupata: fruct⁹ redditus z puentus subleuādo et percipien
do ex eisde ac ip̄m cepisset z carcerib⁹ mancipatū affecisset plurib⁹
graui⁹ violētij⁹ ac iniurijs p̄p̄ q̄ anathemat⁹ sacrilegij⁹ z alias pe
nas a iure p̄tra talia pperrātes pmulgatas incurrisset q̄b⁹ infor
duisset p longa tpa et inforde de p̄nti: nōnullasq; pmissiones ac
etiā certa iuramēta z l̄ras tēpore sue captiuitatis et añ seu post in
p̄iudiciū libertatis ecclēsiastice: dicteq; ecclēsie Tridentin. damnu
nō modicū ab eodē ep̄o incursionib⁹ et metu extorsit. Et vltērius
idem Frideric⁹ nup dū inter serenissimū Sigismundū roman.
et hungarie regem: ac ip̄m Fridericū ducem post executionē su
sticie p̄tra eundē Fridericū p dictum dñm regem factā submissio
nis tractatus firmaretur se iuramētū vīnculo astrinxisset q̄ si que

Beſſio vicesima

perſone tam eccleſiaſtiche q̃ ſeculares dicto regi de ipſo Friderico cōquererent: et ab ipſo rege ſibi peterēt iuſticie cōplementū mīnīſtrari. ipſe Frideric⁹ dux ſtare deberet ordinationi dicti regis et facere que dictus rex diceret et ordinaret. Quod quidē licet rex ipſe dicto Georgio ep̃o de p̃miſſis graulter corā eodē cōquerente deſcreuiſſet q̃ ipſe Frideric⁹ dux eccleſiā: ciuitatē: oppida: caſtra: villas terras ac loca ac iura et bona h̃mōi q̃bus ipſm Georgiū ep̃m notorie ſpoliauerat: notorieq; detinet occupatas et occupata eidem Georgio reſtitueret. ip̃mq; pmitteret eoz poſſeſſione in poſterum pacifice viſ et gaudere. Alibi loimīnus idē Frideric⁹ dux p pte dicti ep̃i interpellatus et ſufficīēter requiſitus hoc facere nō curafſet hacten⁹: nec curat de p̃nti. Quapropter at tēta p̃miſſoz exceſſuū et ſpolij notorieſate et rei euidentia: idē ep̃us p nos ſuper p̃miſſis de opportuno remedio ſibi puldere et lras monitoriales cōtra pfatuz Fridericū ducē et alios forſan occupatores et detentores eccleſie ciuitatis oppidorū caſtrozū villarū terrarū locoz et bonoz h̃mōi etiā ſi ducalis vel alteri⁹ cuiuſcunq; ſtatus gradus vel p̃minentie eſſent decerni et cōcedi. Ip̃mq; Fridericū ducē et occupatores et detentores p̃dictos ſub penis iuris et cōſtitutionis a diue memorie Karolo q̃rto cōtra tales facinoroſos et ſacrilegos edite et alijs penis grauiorib; req̃ri et moneri quatin⁹ infra certū terminū idē Frideric⁹ dux et occupatores ac detentores p̃dicti eccleſiā ciuitatē caſtra oppida terras villas iura et alia bona h̃mōi q̃bus eundem Georgiū ep̃m ſpoliaſſet ſeu ſpoliauit. ac etiā q̃cunq; caſtra et bona añ et poſt p pretactā expoliationē ad dictā eccleſiā Tridentinā deuoluta q̃ detinerēt ſeu detinēt occupatas ſeu occupata reſtitueret et reſtituerēt et alias ſibi circa iniurias et p̃cepta et alia debite ſatisfacerēt: necnō ſe vaſallos et ſubditos ſuos et eccleſie ſue p̃dicte a p̃dictis iuramētis et p̃miſſionib; abſolui: et p̃dictas lras caſſari irritari et annullari humiliter et cū inſtantia debita poſtulauit. et alis circa p̃miſſa petijt et cōcluſit ſicut in petitionib; p parte eiufdē ep̃i verbo et in ſcriptis et in actis corā nobis inter dictas ptes factis et redactis plenius noſciſ contineri. Nos vero p notorieſate facti et alis practicata in cauſa h̃mōi corā nobis et a nobis deputatis nobis cōſtitit et cōſtat petitionē h̃mōi fore iuſtam. Ip̃mq; Fridericū ducem et occupatores et detentores h̃mōi partib; ip̃is antedictis

Beſſio vicesima

et ſeruatis ſeruandis predictis prius ad hoc legitime citatis deſ-
creuimus fore ꝓcedendas decernimusq; et concedimus in for-
ma que ſequitur.

Donitorum in forma debita
contra ducem Aultrie.

Sacroſancta generalis ſynodus vniuerſos et ſin-
gulos venerabiles fratres patriar-
chas archiepoſ epoſ et dilectos eccleſie filioſ Abbateſ prioreſ
ꝓpoſitoſ decanoſ canoſ ſcolasticos tam cathedraliu q; colle-
giataru canonicos parrochialiūq; rectoreſ eccleſiaru, ceteroſ ꝓ-
ſbyteroſ clericoſ notarioſ et tabellioneſ publicoſ ꝓ alemania et
italia: et aliſ vbiſbet coſtitutoſ et eorum: queliſbet tenore ꝓſentium
requſimus et monemus ꝓmo ſecundo tertio et ꝓemptorie, co-
muniter et diuiſim, eſſe et eorū cuilibet in vltute ſancte obediē-
tie et ſub inſcriptis ſententiariū ꝓenis diſtrictē ꝓciꝓiendo māda-
mus: q̄tinuſ infra ſex dieſu ſpaciu ꝓſtq; ꝓ parte dicti Geor-
gij epi vltore ꝓntium fuerint requiſiti: vel eorū alter fuerit requiſi-
tuſ, quos ſex dieſum duos ꝓmo: duos ꝓ ſecundo: et reliquos
duoſ dieſ eis et eorum cuilibet ꝓ tertio et ꝓemptorio termino ac
canonica monſtratione aſſignamus, ita q; in hiſ exequendiſ alter al-
terum nō expectet, nec vnus ꝓ alio ſe excuſet: ꝓfatum Fridericum
ducem, et quocūq; alioſ eccleſie et ciuitatiſ Tridentiſ, necnon
oppidoꝝ caſtroꝝ terrarum locorum ac ſurium et bonoꝝ quoru
cuq; ad ipam eccleſiā ꝓtinentiū predictoꝝ forſan occupatoꝝ et
deſentoreſ vaſalloſ et ſubditoſ, etiā ſi ducaliſ alteriuſ cuſuſcuq;
dignitatiſ ſtatuſ ac ꝓeminentie fuerint in eorum ꝓꝓriis ꝓſoniſ
ſi et vbi ꝓ ꝓmiſſoꝝ ac inſcriptoꝝum executione, ad eorum ꝓ-
ſentiaſ tutuſ parebit aſſeſſuſ. Alioquin ꝓ edictum publicum in
audiencia publica coꝓradictariū legendū, necnō cathedraliſ et ſan-
cti Stephani Coſtantiſ, ac loci circūſciniſ, vici Aquilegiſ,
Salzburgenſ, Friſingenſ, Briſinenſ, Curienſ, Feltrenſ, et Verno-
nenſ, eccleſiſ aſſigendū et inibi publicandū ex parte nra Frideri-
cum ducem Aultrie et alioſ occupatoꝝ ꝓdictoſ requirāt et mo-
neant, quos noſ etiā tenore ꝓntium ſic requiriꝓ et monemus,
Iꝓiſq; Friderico duci in ꝓtute ſcē obediētie et ſub anathematiſ ſa-
cilegiꝓ ꝓriuatōiſ oim bonoꝝ feudalium q; ab eccleſia ſeu imperio

Beſſio vicesima

obtinere et inhabilitatiōis ſui et filiorum ſuorum maſculorum ad obtinen-
dum tam feuda q̃ officia et beneficia viſq; ad ſecundā generationē
et honorū et fame ac cōmunione in filiis principū quaz ipſum
Fridericū ducem iuxta cōſtitutionē diue memorie Karoli quar-
ti cōtra tales facinorofos et ſacrilegos editā a ſede aplice canoni-
ſatam et approbatā. quiniſſimo et piuriū rōne inſtramenti in manib;
regis Romani. p ipm ducē preſtitit: et alijs ſecularib; perſonis ſub
excoicationis et priuationis minorū feudalium quas ipas pſonas
ſeculares ſup̃dictas. necnō eccleſiaſticis pſonis ſub dicte excoſca-
tiōis ac priuationis oim beneficiorū eccleſiaſticoꝝ et inhabilitatio-
nis ad illa et q̃cuq; alia bñficia i poſterū obtinēda. ac ſuſpenſiōis
a diuinis q̃ ad capla. necnō interditi q̃ ad oia territoria p̃dicti du-
cis Friderici et ceterorū occupatoꝝ et detentorū cenſuris et penis
quas eccleſiaſticas pſonas p̃dictas ſi in p̃miſſis deſiderint et mā-
datis et monitionib; huiusmodi nō paruerint ſeu nō paruerit incidere
volumus ipſo facto. et q̃s in ipos ex nunc. put ex tunc. c. ex tunc. put
ex nunc canonica monitione p̃miſſa ſerui. in his ſcriptis niſi mā-
datis huiusmodi obediſſent diſtincte p̃cipiendo mandent ſeu alter eorū
mandet: quibus nos etiam tenore p̃ſentium ſic mandamus quat-
nus ipſe Fridericus dux et alij forſan occupatores et detentores
huiusmodi infra triginta dierū ſpacium poſt requiſitionē et monitiō-
nem immediate ſequentiū. et quorū dierum decem pro primo decem
pro ſecundo et reliquos decem pro tertio et pemptorio termino.
ac monitione canonica eis et eorū cuilibet assignam⁹ ab occu-
pationibus et detentionibus eccleſie ciuitatis oppidorū caſtorum
terrarum et locorū. necnō iurium et bonorum p̃dictorum et illorū
que ante et poſt preſentaz ſpoliationē ad illam eccleſiā Tridentinā.
ſunt deuoluita penitus et omnino deſiſtant et eorum quilibet de-
ſiſtat. ac ipſi Georgio aut procuratori ſeu procuratoribus ſub ei⁹ no-
mine poſſeſſionē corporale reale et actualē eccleſie ciuitatis op-
pidorum caſtorum terrarū. necnō iurium et bonorū p̃dictorum
efficaciter et ſine dolo et fraude reſtituāt et reſtitui faciāt et p̃mittāt.
et eorū quilibet reſtituat et reſtitui faciat et p̃mittat. Ipſe q̃z Frideric⁹
dux Georgio ep̃o de p̃ceptis huiusmodi ſatiſfaciat. Inuocato etiā ad
hoc ſi op⁹ fuerit auxilio brachij ſecularis. Vaſalli quoq; et nobi-
les Officiarij capitanei et ſubditi tam eccleſiaſtici q̃ ſeculares ſua

Bessio vicesima

pradicti infra sex dies post lecturā et publicationem et affixionē
presentium: necnon lapsum dictorum triginta dierum terminus
immediate sequentium. quorum sex dierum duos pro primo duos
os, p secundo et reliqs duos dies p tertio z pemptorio termino
eis et eorum cuilibet per simile edictum assignamus et assignari
pcepimus z mandamus pfato Georgio episcopo tanq̃ eorū ve
ro domino et nō ipsi Friderico duci seu alteri cuiq̃ in omnibz
prout als cōfuerūt facere teneantur. Nō obstantibus quibz
cunqz iuramentis in cōtrarium pstitis: a quibz eos vt pmittit ab
soluimus efficaciter pareant obediant z intendant: et eorū quibz
bet pareat obediat et intendat. Et insuper in casu quo prefatus
dux Fridericus et alij forsan occupatores et detētores, necnō va
salli nobiles officarij capitanei z subditi z alij supdicti mandati
hmōi ifra terminos supdictos n̄ paruerūt ex tūc put ex nūc z ex nūc
prout ex tunc omnes et singulos vasallos nobiles officarios ca
pitaneos: necnō occupatores et detētores in ciuitate et dioc̃. Trī
dentineū. seu alibi cōmorantes et cōstitutos: quorum pntia p exe
cutione pmissorum et infrascriptorum facienda tute adiri nō po
test per simile edictum pari modo et forma legendum publican
dum et affigendum Fridericum ducem et alios occupatores et
detētores: tenore presentium peremptorie citamus ac per dele
gatos nostros supradictos citari volumus et mandamus: quat
nus ipse Fridericus dux et alij forsan occupatores et detētores
huiusmodi moniti et requisiti octaua die post lapsum dictorum
triginta dierum eis assignatorum immediate sequenti si iuridic
ca fuerit. Alioquin proxima die iuridica ex tunc sequenti. Alij ve
ro vt nobiles capitanei officarij et subditi per edictum huiusmo
di moniti et requisiti. xx. die post lapsum dictorum sex dierum eis
assignatorum immediate sequentium si iuridica fuerit. Alioquin
proxima die iuridica sequenti cōpareant coram nobis vel iudici
bus per nos deputatis: seu interim deputandis penas censuras
ac sententias hmōi declarari. et ipse Fridericus dux procedi vi
suri et audiri. Certificantes nihilominus eosdem q̃ vsqz ad de
clarationem penarū predictarū pcedemus iusticia mediante. Ve
nerabilibus vero fratribus patriarchis archiep̃is et episcopis q̃
bus ob reuerentiam suarū pontificaliū dignitatū duxim⁹ merito

Beſſio viceſima

Deferendum ſi in p̄dictis deliquerint vel aliquis eorū deliquerit.
ſex dierum canonica monitione p̄miſſa Ingreſſum eccleſie interdi-
cimus In his ſcriptis. Si vero h̄mōi interdictū p̄ alios ſex dies
ſuſtinuerint ſeu alter eorū ſuſtinuerit ip̄os ſuſpēdimus a diuinis
Si vero h̄mōi interdicti z ſuſpenſiōn. ſn̄as animis qđ abſit ſuſti-
nuerint vel alter eorū qđ abſit ſuſtinuerit indurat. Ip̄os ex nūc put
ex tunc: et ex tunc put ex nunc ex cōmunicatiōis ſn̄a innodam?
Inferiores vero ep̄is q̄ in p̄miſſis exequendis negligētes fuerint
vel eorum aliq̄s poſt lapſum ſex dierum terminum ex cōicatiōis
ſn̄am incurrere volum⁹ ip̄o facto. Abſolutionē vero oīem et ſin-
gulorum qui p̄ſatas n̄as ſn̄as aut earū aliquam incurrerint vel
aliq̄s eorū incurrerit quoquo mō nobis aut ſummo futuro ponti-
fici t̄mō reſeruamus. Loca vero audientiē et valuarū p̄dictarū
tāq̄ publica et idonea ad executionē p̄dictorū vt p̄mittit publi-
candum ad inſtar publicorū edictorū q̄ olim in albo p̄torio ſcribe-
bantur duximus elīgēda: q̄ p̄ntes noſtras l̄ras ſuo q̄ſi ſonoro p̄-
conio z patulo iudicio publicabūt in q̄bus n̄as l̄ras modo p̄es-
miſſo decernim⁹ publicandas ne p̄noīati moniti z citati de p̄miſ-
ſis aliquā ignorantia p̄tendere valeant vel etiā allegare cū nō ſit
verīſimile apud dictos ſic citatos et monitos remanere incogni-
tum qđ tam patenter et notorie exiit publicatū. Volētes nihilo-
minus et decernētes q̄ p̄ntes n̄e l̄re dictos monitos z citatos p̄
inde arceant et aſtringāt acſi eorū p̄p̄is p̄ſonis publicate fuīſſent
De executione p̄miſſorū z de his q̄ in p̄miſſis z q̄libet p̄miſſorū
vos p̄ſcripti venerabiles fratres patriarche archiepi et ep̄i: voſq̄
aliq̄ delegati n̄ri feceritis ſeu aliq̄s eorū fecerit nos p̄ inſtra publica
ſeu alia legitiſima documēta legitiſime certificare nō obmittatis ſub
penis ſupradictis. q̄bus et cuiſlibet v̄m in p̄miſſis dabim⁹ plenā
fidē. Datū Conſtan. xj. kal. decēbris Anno a natiuitate dñi M.
cccc. xv. aplica ſede vacante.

Quibus lectis fuit reſponſum dictum z alta voce clamatū p̄
dominos Concordienſem, italice, Tholonenſem, galliſcanē. Verſebur-
genſem, germanice, et Cartagenſem, anglicane ep̄iſcopos quattuor na-
tionum, et per eorum quemlibet nomine ip̄orū et cuiuſlibet earū.
Placet. Procurator vero p̄ſati dñi ductis p̄ſtat⁹ fuit de nullitate
monitorij z de grauamie z appellādo z petijt inſtrm.

sessio vicesima

Congregatio ad audiendum ambasciatorum missorum ad Petrum de luna et regem Aragonum.

Anno a natiuitate domini M.

cccc, xvj. Inditione nona die vero Iouis, xxx. mensis Januarij. fuit celebrata congregatio generalis in maiori ecclesia Constan. p relatione ambasciatorum missorum ad Petrum de luna in sua obedientia Benedicti, xlij. nominati, et serenissimum principem dominum Ferdinandum Aragonum regem. et Reuerendissimum patrem dominum Jacobum archiepiscopum Turonensem, unum de ambasciatoribus missus ex parte concilij existens in ambone unacum collegis suis nomine proprio et ambasciatorum suorum fecit relationem ambasciate sue. Qua facta legit quosdam articulos seu capitula per serenissimum principem dominum Sigismundum Romanum. et Hungarie regem. ac ambasciatores sacri concilij ex una. et dominos de obedientia ipsius Petri de luna Harbane concordata ex altera partibus. Quorum capitulorum tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis.

Die Veneris, xlij. mensis Decembris Anno domini. M. cccc, xv. Inditione, xlij. in capitulo noue ecclesie Harbone. in camera magistri turris noui palatii episcopalis Harbone hora secunda post meridiem. ante tantum prandium capitula sequentia per serenissimum dominum Romanum. regem et duos minus legatos concilij Constantien. sic per eius obedientiam nunciati ab una parte. et dominos ambasciatores dominorum illustrissimorum regum et potentum aliorum dominorum principum obedientie domini Benedicti, xlij. sic etiam per eius obedientiam nunciati ab altera. per unionem in sancta dei ecclesia concordanda concordata extiterunt cum dei adiutorio modo infrascripto.

Tenor capitulorum concordatorum.

Primo quod conuocatio fiat per prelatos ceterosque viros ecclesiasticos in dicto concilio Constan. sic per eius obedientiam ut prefertur nunciato existentes. et congregatos de regibus et principibus predictis cardinalibus et prelatibus ceterisque viris de obedientia dicti domini Benedicti pape. xlij. sic etiam per eius obedientiam ut prefertur nunciati qui ad generale concilium debent et sunt consueti vocari per litteras oportunas

Beſſio vicesima

dictorū dñorū de cōſilio Conſtañ. q̄ emanēt ab eis ſub noībꝫ gene-
ralibus et ſub denominatioe tituli dignitatū ſive nominū appella-
tiuorum ſine expreſſione p̄ſtorū noīū vel p̄ſtorū dignitatuꝝ
ſim formam hic cōcordatam et inferius inſertā. Et q̄ dicte littere
dirigantur nedum ad dños reges et principes et cardinales: ſed et
alios quoscūqꝫ p̄latos obediētie predicti dñi Benedicti. Et q̄ di-
cti dñi reges et principes ſp̄ſus obediētie ſumant onus faciendi
preſentari dictas l̄ras cōuocatorias regibus et principibꝫ dicte
obediētie iſta capitula firmantibꝫ. et q̄ in dictis l̄ris cōuocato-
rijs p̄ſigatur terminus ad intereſſendū in ciuitate Conſtantiē.
pro vniendo ſe et faciendū cōcilium generale vñacum alijs ibidē
cōgregatis. triū menſū cōputandorum a die p̄ſentationis dicta-
rum litterarū fiende dño regi Aragonū in Perpiniano ſi fuerit:
vel alibi in ciuitate Brachioneſi. ſi fuerit p̄ſens vel abſens. et in caſu
abſentie ſufficiat preſentare l̄ras antedictas vicario regis vel cō-
ſiliarijs dicte ciuitatis aut maiorī parti eorundē. Et vlcēuerſa q̄
p̄ſati domini reges et principes maxime dicte obediētie dñi Be-
nediti faciant l̄ras cōuocatorias ad p̄nominatos p̄latos cetero-
ſqꝫ dominos de cōſilio emanandis vt preſertur. vel p̄ ſuos am-
baſatores vel procuratores miſtendos ſufficiēti poteſtate ſufful-
tos ibidem in Conſtañ. cōgregatos cōuocabunt hoc addito ac-
etiam intellectu q̄ l̄re cōuocationis miſtantur ad dñm regē Ara-
gonum ſexaginta numero. vlcē viginti que dirigant ad ſereniſſi-
mum dñm regem Caſtelle et p̄latos regni ſui. et alie viginti q̄ diri-
gantur ad ſereniſſimū dñm regem Aragonū et Sicilię: et p̄la-
tos regnorum ſuorum. et decem que dirigantur ad illuſtriſſimum
dñm regem Nauarrie: et p̄latos iuriſdictionis ſp̄ſus. Et quinqꝫ
que dirigantur p̄potenti dño comiti Furi: prout in eiſdem l̄ris de
bet ſerioſius cōtineri.

Secundo q̄ dicte cōuocationes fiende p̄ dños de cō-
ſilio Conſtañ. et etiā p̄ dictos dños reges
et alios rē. Necnō et cōgregatis et cōſtitutis cōſilijs generalis ſicda
p̄ dictos dños reges et ceteros de obediētia dicti dñi Benedicti
et. poſſint fieri et fiāt generalit̄ vt deferat honori cōſilij Conſtañ.
iā dicti. ſcē. p̄ extirpatioe ſchiſmat̄ et heretiſm. p̄ ſer a Romanū. ecclia

Beſſio vicesima

pro reformatione vniuersalis ecclie in capite et in membris et p vnicō eligēdo pastore et p alijs causis et rōnibz q̄ ad generale cōciliū de iure p̄tinet et spectat. Sed ad p̄tē p̄mittat et firmet per serenissimū dñm imperatōrē et p dños p̄noīatos p̄latos et ceteros spectabiles viros hīc missos ex p̄tē dñoz de dicto cōcilio Constañ. noīe dicti cōciliij et etiam p̄prio mediante publico instrumēto cū iuramentis qđ in cōcilio Constañ. vniendo et cōstituēdo vt p̄ferē nō tractabūt ordinabunt statuent vel tractari ordinari aut fieri p̄mittent decreta aliq̄ p̄cernentia aut tangentia dictos dños reges p̄ncipes p̄latos et alios de obediētia dicti dñi Bēdicti et electiōis futuri summi pontificis et reformationis ecclie in capite et in membris et causa heresum cū dependenti. et emergenti. Et qđ dicti dñi de dicto cōcilio Constañ. rectificabūt et approbabūt huiusmodi p̄missionē et obligatiōnem mediantibz publicis instrumētis vt sup̄. et qđ nihilomin⁹ p̄dicta p̄missio ratificatio et securitas specialit̄ cōfirmet et rata habeatur et nouit firmet et statuent p̄ dictū formandū cōciliū sufficientē put fieri debeat et est solitū aūq̄ p̄cedat et p̄cedat valeat ad aliquos actus postq̄ fuerint vniū. et qđ si p̄trariū fieret dñi reges et p̄ncipes et aliij de obediētia dicti dñi Bēdicti ab exp̄sso ex nūc agūt et dicunt qđ illa sit in p̄trariū facta p̄ formandū et vniendū cōciliū habeant p̄ inualidis atq̄ nullis ip̄o iure. et qđ ad obseruationē eorū dicti dñi reges et p̄ncipes et ceteri de p̄noīata obediētia dicti dñi Bēdicti minime teneantur

Tertio qđ p̄fatis de obediētia dñi Bēdicti venientibus ad Constañ. statim fiat vniō eorundē ad dictum cōciliū Constañ. p̄ faciēdo vnum vniuersale cōciliū. Quo facto dicti dñi reges et p̄ncipes et aliij de obediētia eiusdem dñi Bēdicti dicūt esse certissimū qđ nō p̄nt licite obedire alicui in papā eligēdo vt vero pape nisi prius vacaret papat⁹ morte aut renunciatiōe dicti dñi Bēdicti pure licite et libere facta put d̄ iure diuino p̄ter et hūano teneē. vel p̄ iustā et legitimā ip̄i depositiōne seu depositiōis declaratiōne ac electiōne a papam p̄ dictū cōciliū vel el⁹ auctoritate fiendā. Propterea in fauorē dicte vniōis p̄sequēde est p̄cordatū inter serenissimū dñm regē Romanū. et alios dños de cōcilio Constañ. qđ ab eis sacrū cōciliū generale appell

sessio vicesima

latur et inter ambasiatores et procuratores dictorum dñorum regum et principum qui sunt de obedientia dicti dñi Benedicti q̄ anteq̄ ad electionem vñci summi pontificis procedi valeat per dictum cōcilium vel per alios ad quos ptineat pcedatur p dictū conciliū sic vñtū cōtra eundē dñm Benedictū nolentē aut subterfugientē renūciare pure et libere put de iure diuino pariterz hūa no pōt et debeat pcedi p dictā iustā z legitimā ei⁹ depositionē seu depositōis declarationē et alias put pferē ita tñ q̄ forme et fiat processus nouus p dictū cōcilium cōtra eundē dñm Benedictū iuste et legitime. Ad cui⁹ verificatiōes z decisiōē nullaten⁹ habeatur ratio ad pcessum Pisani cōcilij vel inias ibidē latas: vt illo vel illis dictū cōcilij in modū pbatōis vel in vim pcessus vel iudicij nō vtatur. Et q̄ processa cognita et sententata p dictū cōcilium modo p̄dicto dicti dñi Reges et pñcipes: et ceteri obedientes dicti dñi Benedicti rata z grata habebūt: et illa minime impugnabūt. Item q̄ si cardinales dicti dñi Benedicti sic vocati vt supra in lris cōuocatorijs venerint ad dictū cōcilium admittant p idem cōcilij ad oēs actus ibidē expediēdos: et etiā ad electionē futurū summi pontificis suo casu. et fm q̄ alij cardinales vocatorum Gregorij et Johānis admittent. Et si vocati vt sup̄ nō venerint psonaliter ad iam dictū cōcilij: sed p alias psonas sufficiens pcuratorum habētes: recipient et admittent psonē p̄dicte ad oēs actus cōcilij put pcuratores dñoz cardinaliū dictoz dñoz Johānis z Gregorij admittent z recipient. et fm q̄ dictū vñiendū cōcilij circa p̄dictos oēs cardinales duxerit ordinandū.

Quarto q̄ per dictum vñiendū cōcilium si et inquā-
tum fuerit necessariū vel opportunū ad vberio-
rem cautelam tollantur aboleant annullentur et irritent quicūq̄
processus sentētie decreta ordinatiōes statuta et pene p olim Gre-
gorium et olim Johannē et suos p̄decessores ac p cōcilium con-
uocatum. P̄sso a tempore exortū sc̄ismatici z cōtra occasiōē vel cau-
sa ipius sc̄ismatici facta et facite prolata cōtra dominos reges pñ-
cipes et alios quoscūq̄ obedientie dicti domini Benedicti ac etiā
cōtra quasuis alias personas que dicto Benedicto nō adherent
post dictam electionem seu depositionis declarationē: et contra

sessio vicesima

quascūq; vniuersitates villas et loca quatinus tangat et tangere possit dictos dños reges et principes et alios obediētie dicti domini Benedicti: et omnia et singula inde secuta omnem effectum eorum tollendo: et omnem maculam siue notam que cōtracta fuerit ob predicta. Et idem intelligatur dictum de persona dicti Benedicti casu quo renunciauerit pure et libere et ante sententias dicte electionis. Intellecto tamē et declarato qd dictū cōciliū non possit se iuuare processibus et sententijs aduersus dictum dominū Benedictū latis in processu et sententijs inde ferendis cōtra eundem dominū Benedictū: de quib; supra in tertio articulo cōtinetur. et fiat similiter de sententijs latis per dictum dñm Benedictum cōtra obediētiā dicti cōcilij dños Reges principes personas singulares villas et loca: et qd statuatur in prima sessione dicti cōcilij tempore quo fieri dicta vniō qd nunq; de cetero ratio ne vel occasione dicti scismatis aut adhesionis dicti domini Benedicti et sui pdecessoris dñi Clementis possit cōtra dños reges pncipes plos et alios de obediētia dicti dñi Benedicti quolibet pcedi in iudicio vel extra.

Quinto qd per dictum formandum cōciliū approbentur laudētur et cōfirmentur: et etiā meliori modo quo fieri possit plenissime firmentur omnes et singuli concessiones dispensationes gratie facte per dictum dominū Benedictum quibuscūq; personis dicte sue obediētie. de quibuscūq; dignitatibus archiepiscopatib; episcopatibus et officijs et beneficijs alijs quibuscūq; infra suam obediētiā que nunc est de his q nunc possident: et quēcūq; infeudationes inuestiture contractus et alie cōcessionis et gratie facte vsq; in diem prime requisitiōis facte eidem Benedicto per reges et principes sue obediētie quibuscūq; personis sue obediētie infra suā obediētiā q nunc est etiā secularibus tā regibus Aragonū castelle Flauarre Comitib; Armeziaci et Fuxi: q; filijs et liberis eorū cōiunctim et diuisim de his q nunc possident: et etiā alijs cuiuscūq; cōditionis existant. de his q nunc possident. hoc tamen intellecto et declarato qd si ab aliquib; prelaturis seu magisterijs dignitatib; vel beneficijs quibuscūq; durante scismate fuerint sepata vel alio segregata aliqua mēbra ca:

Beſſio vicesima

ſtrā vllle ſeu alia bona redditus puentus ſeu emolumenta ac reſponſiones camere vel alia ſura quecunq; de quibus fuerit aliqbus forſan iam puiſum: vel facta collatio ſeu infeudatio infra ſuz am obedientiā cōſtituta: quā p̄dicta ipſis prelaturis magiſterijs ſeu magiſtratibus dignitatibus et beneficijs vt capiti reſtiti et reintegrari valeant per concilium antedictum et ceteris de alijs dignitatibus et beneficijs prouideatur prout prouidentie cōcilij fuerit viſum p̄dictas p̄firmatiōes approbatiōes et cōfirmationes huic cōtētas nullū impedimentū his p̄ſteſ. Et idē fiat ecōuerſo de alia obedientia.

Beſſio q̄ cardiales dicti domini Benedicti ſi fuerint vo-
luerint ire aut miſſere ad iam dictum formandū
cōcilium ſeu ad electionē ſummī pontificis cum vacauerit papa
tus altero de dictis tribus modis vt ſupra in dicto tertio capitulo
dictum eſt faciendam cōuocati modo quo ſupra, et adherere vo-
lentes opinioni dictorum domīnorū regum et principū obediē-
tie dicti dñi Benedicti deputentur recipiantur et admittant vt ve-
ri cardinales ſancte vniuerſalis eccleſie, et vt tales habeant et ab
hominibus honorentur, necnō dignitatibus emolumentis ac alijs
cardinalatus privilegijs p̄minentijs et p̄rogatiuis vt p̄mittitur
frui pariter et gaudere. Salus tñ alijs cōſtitutionibus et ſtatutis
per dictum cōcilium p̄mulgandis de electione Romani pon-
tificis facientibus mentionem.

Beptimo q̄ p̄uideat p̄dictū formandū cōcilium circa
officiales romane curie dicti dñi Benedicti
cti dñi tñ eidē dño Benedicto nō adhereāt poſt ſubtractionē obe-
dientie ſi eā fieri cōtingat vel poſt electionē p̄dictā.

Octauo q̄ ſi ante renūciationē ſeu electionē dicti dñi
Benedicti p̄nominatā ipm cōtingat decede-
re p̄mittant dicti dñi reges et p̄ncipes eius obediētie atq; ſurent
q̄ nō p̄mittēt fieri in eorū regnis et terris electionē aliquā p̄ cardi-
nales ipſius vel alios iporū vice, immo quantū in eis erit modis
omnibus prohibebunt et caſu quo fieret p̄ illos electio, illi ſic es-
lecto p̄ eos nō adherebunt vel obediēt quoquo modo: neq; in eos
rum terris et regnis illum ſic electū aliquaten⁹ ſuſtinebūt vel ſuz

Beſſio vicesima

ſtineri pmiſſet. Sed electionē in dicto caſu p dictū formandū cō
ciliū pmiſſet fieri: et electo p illud in papā in dicto caſu vt ſo ſum
mo pontifici indubie adhibebūt.

Nono q̄ prefatum formandum cōcilium debite pvideat
cum decenti manſuetudine et rationabili equitate
q̄ vbi duo vel plures in eodem titulo ex diuerſis obedientijs cō
currunt quilibet eorum in dicto cōcilio tractabitur honore vtriuſq̄
q̄ obedientie ſemper ſaluo. et q̄ ante finem dicti cōcilij idem cōci
lium prouidebit in dictis caſibus taliter q̄ illorum quorumlibet
honor et ſtatus q̄dū vixerint debite ſupportent et interim nihil in
noueſ cōtra aliquē p̄dictorū quſq̄ dictū cōciliū ad eundē ſummū
pontificem eligendum prouiſum fuerit debite ſuper iſtis.

Decimo q̄ dictus dñs rex Roman. et dñi q̄ ſunt pñ
tes ex pte dñorū de cōcilio Cōſtañ. illoz noie
et etiā p̄prio q̄tū ad eos ſpectat in eoz bona fide aſſecurēt et aſſecu
rari faciāt p dñm regē Francie. et dños ducē Aquitanie. Delphī
num. vienneſ. et regē Ludouicū. et dñm comitē Sabaudier p to
tum dñum ipoz dictū Benedictū ſi ire voluerit vel mittere ad di
ctū cōciliū et oēs et ſingulos ambafiatores et pcuratores ſpūs dñi
Benedicti et dñorū regū et p̄ncipū et alias quſuis pſonas ſiue ſint
cardinales et alij plari ſi accedere voluerint: ac alios quſlibet obe
dientie dicti dñi Benedicti: tā clericos q̄ laicos cuiusuis ſtat⁹ q̄d⁹
aut p̄dictiōis exiſtāt cū gentib⁹ et familiarib⁹ ſuis et bonis eoz cum
ſufficiētib⁹ lris de ſaluo p̄ductu q̄ tute et libere poſſint ire trāſire et
morari p ſtinerā et loca quſq̄ ad Cōſtañ. incluſiue: et ſtare in dicta
ciuitate Conſtañ. et i dicto cōcilio q̄dū eis et cuiſbet eoz placue
rit: et reuerti ab illis cū voluerint et alia in oib⁹ p oia cundo ſtando
et redeundo pleniffima gaudeāt ſibertate. et q̄ officiales et pſules
Conſtañ. in abſentia p̄dicti dñi Regis Roman. et alij ad q̄s ſpe
ctat iurent: et mediante eoz iuramento pmiſſant q̄ fideliter obſer
uabūt q̄ntum ad eos ſpectat et obſeruari facient p̄miſſa omnia et
ſingula et defendent et tuebuntur ſupradictos omnes et ſingulos
in perſonis et bonis pro toto poſſe omni fraude ceſſante et nullaz
imprefſionē aut violentiam directe vel indirecte facient aut fieri
permittent tam dictis perſonis vel eoz ſingulis nec bonis eorum

Beſſio vicesima

quoquo modo et omnia iſta firmabuntur proprijs iuramentis p
dictū dñm regem Romanū, per ſe et per alios dominos pro con
cilio Conſtantiē, hic pſentes, tam nomine dicti concilij q̄, pprio
Que guldatica et aſſecuramēta mittantur domino regi Arago
num vnacum litteris conuocatorijs dicti concilij ad hoc vt di
ctus dominus rex poſſit certificare vocandos de dictis ſecuriſta
tibus et ſalutis cōductibz: ne dicti vocati dicta occaſſione ſe valeāt
abeundo ſeu mittendo ad dictū cōcilium excuſare.

Undecimo q̄ dictus dominus rex Romanū, ſuo
nomine et pro ſucceſſoribus ſuis et alijs
domini hic pſentes nomine dictorum dominorū de cōcilio Cō
ſtantiē, et pprio iurabunt ſingulariter: et promittent q̄ omnia et
ſingula in predictis capitulis et eorum quolibet contenta facient
quantum in eis erit omni dolo ceſſante per dominos cardinales
p̄iarchas archiepiſcopos epos et alios p̄latos ambiaſiatores do
minorum regum et principum et alios in dicto cōcilio Conſtan
tiē, exiſtentes vt ſingulares per ſe vel perſonas ad hoc ſufficienter
et poteſtate ſuffultaſ approbati firmari et iurari anteq̄ concedan
tur dicte littere cōuocatoriſe. Et q̄ in prima ſeſſione facta vnione
ad dictum concilium pro dicto vniuerſali cōcilio predicta facient
concedent ſtatuent ordinabunt et iurabunt. Et ſi cōtrarium pre
miſſorum vel alicuius ipſorum fieret, vel predicta omnia et ſingula
nō adſimplerentur fierent et exequerētur prout in dictis capitu
lis et eorū quolibet cōtinetur ex nunc agunt et dicūt dicti dñi re
ges et principes p̄lati et alijs ipſius obediētie dñi Benedicti ab ex
preſſo q̄ ipſo facto ſit irritū et inane. Et ad obſeruantiā p̄ntium ca
pitulorum minime vel etiam alicuius eorū teneant: et etiā ambia
ſiatores regum et principū hic p̄ntes obediētie dñi Benedicti fir
ment et iurent dictis noibz dictorum duorū regum et principū
pro ſe et ſucceſſoribus ſuis tenere et obſeruare omnia et ſingula ſu
pra dicta quantum in eis erit.

Duodecimo q̄ de p̄dictis omnibz et ſingulis firm
mentur et tradantur cuilibet partiū p̄
dictorū tot q̄t neceſſaria fuerint publica inſtrumenta.

sessio vicesima

Anno a natiuitate domi **R.**

cccc. xvj. Inditione nona. die Martis. iiii. mensis Februarij Cōstantie in ecclesia fuit cōgregatio generalis. Et dñs archiepiscopus Laurentius vnus ex ambasiatoribz concilij ad ptes Aragonie in ambone existens proposuit quō iuxta cōuenta in capitulis Flarboneñ. omnes et singuli dñi Cardinales p̄lati ambasiatores et p̄curatores existentes in ipso concilio tenerent medijs eorū iuramentis dicta capitula approbare. et supplicauit ita fieri. Dñi vero de cōcilio ibidem stantes nemine discrepante responderūt. Placet. Approbarūtqz dicta capitula et iurauerūt ea fideliter obseruare. vtz dñi Cardinales et prelati ad pectora sua. Ceteri vero dñi ad sancta euangelia corporale p̄stare iuramentū scrutantibz hmoi iuramēta a dextero latere dñs Johanne de Trembleyo sedis apostolice et sacri Constañ. cōciliij protonotario. a sinistro vero latere Baltero Grassi p̄loze ecclesie Rhodi ordinis sancti Johānis Hierosolymitañ. cū nōnullis alijs sacri cōciliij notarijs et scribts. Nomina illoz qui iurauerunt approbationē capitulorum. Et primo cardinales.

Johannes Hostien. Angelus penestrinus Lan. den. Jordanus Tusculan. de vrsinis epi cardinales. Antonius Bonomeñ. Franciscus Venetiarum. Johes dominici Ragusin. Antonius Aquilegien. Gabriel Senen. Petr. Lameracen. Branda Placentin. Angel. Veroneñ. Guillelm. sc̄i Marci. Almanus Pisan. Antoni. de Eholanco. p̄sbyteri cardinales Raimaldus de Brancacis. Amedr. Salutarū. Ludouicus de Flischo. Odo de Columna. Lucidus de Comitis. Franciscus Florentin. diaconi cardinales Johānes Cōstantinopolitan. Johes Anthiocen. patriarche. Nicolaus Benezneñ. p̄ ecclesia sua et rege Polonie. Archieps Petrus Ripen. p̄ se et rege Dacie. Suetie et Noruegie. Jacob. Placen. p̄ se et rege Polonie et duce wstoldo. Nicolaus Batoniē. p̄ se et rege Anglie. Andreas Collocen. pro se et rege Roman. Nicola. Werseburgē. p̄ se et Archiepo Magdeburgē. Johes Silsricen. p̄ se et rege Dacie Noruegie et. Martin. Atrebatē. pro se et duce Burgundie. Jacob. Adrien. p̄ se et Archiepo Rauena.

Beſſio vicesima

reñ. Delias Auiteñ. nulli pterq̃s Romani. ſubdir⁹ ecclie. Iohes
Claureñ. p. puincia Tholoſana. Foederic⁹ Auguſteñ. Patrici⁹
Cartageñ. Iacob⁹ Eſſinus. Martin⁹ Apuntin. Georgi⁹ Triden
tinus. Henric⁹ Feltreñ. Antoni⁹ Còcordieñ. p. ſe et epo Aqueñ.
Steffanus Doleñ. Vitalis Tholoneñ. Ludonic⁹ Bangareñ.
Ulricus Verdeñ. Alanus Leoneñ. Iohes wormatiēñ. Iohes
firman⁹ p. ſe et archiepo Brundeſino. et abbate ſ. Nicolai de Au
ſauno. Alaning⁹ Holan⁹. Nicolaus Aſſiſſinarū p. ſe et domi
no Bertholdo Maſſaueñ. et Andrea nucerino Sinoneñ. p. ab
bate ſcti Georgij de Venerijs. Iohes waruneñ. pcurator Po
mezameñ. Culmeñ. et Sambineñ. epoz. Epus Tudertinus p. ſe
et abbatibus Marſian. et ſcti Benedicti de Bogabo de organis.
Epus Caſſis p. ſe et tribz epis. et Abbate Auguſteñ. in Francia.
Symon Anthonitanēñ. Blaſſus Eluſinus p. ſe et Peruſineñ.
Corthoneñ. Vigillarū maſſue. et Caſſertaneñ. epis. Iohes Sil
uaneteñ. ambaliator vniuerſitatis Parſiēñ. Thomas Senon.
epi. Iohānes Rauateñ. Andreas Poſnamieñ. ambaliator regi
Polonie. et magni ducis witoldi fratris Lithwante duc. Astro
gius militeñ. pcurator dñoz archiepi Sindratin. et ſuoz ſuffra
ganeoz electi. Iohannes abbas Ciſtertieñ. pcurator ſpecialis p
toto ordine Ciſtertieñ. Caſpar ſcti Iohānis heremis de Peruſio
decretoz doctor. ambaliator et pcurator p. prouincia Burdegaz
leñ. Mattheus Clareuallis ambaliator ecclie Gallican. in theo
logia magiſtri. Guilhelmus de p̄cibus ordinis Ciſtertieñ. Vene
reñ dioceſ. Guilbelm⁹ ſcti Pauli de Cornuto Turoneñ. dioceſ. Jo
hannes viſicampi Romonieñ. dioceſ. Guilhelmus ſcti Saluato
ris demane dioceſ. Magoloñ. p. puincia Harboñ. Guilhelmus
de monaſterio de tellis Bituriceñ. dioceſ. in decretiſ licentiat⁹. Ri
colaus ſancte marie de Columba ordinis Ciſtercieñ. Placentin.
dioceſ. p. ſe et abbatibz de ſtrata de benudulo de ſctō Thoma ſan
ctorum Nazaret et Celſi Veroneñ. Siſſridus de Euageñ. ordi
nis ſcti benedicti. Auguſteñ. dioceſ. abbas ſcti Petri Cabiloneñ.
Euerardus abbas in lantz p. ſe et monaſterio ſuo: et tāq̃ p. parte
omniū abbatum ordinis ſcti Benedicti Tulleñ. dioceſ. Alexan
der abbas monaſterij ſancte Marie de bello fonte ordinis vctez
ſancti Benedicti dioceſ. Valleaceñ. licentiat⁹ in decretis amba

Beffio vicesima

basiliator ecclie regni Francie pro puincia Burdebaleñ, et pcurator
tor epi Lauconseñ. Henric^{us} abbas vtriusq^{ue} iuris licentiar^{um} amba
siator vniuersitat^{is} Andeganeñ. Abbas Otto Burneñ. ordinis s.
Benedicti. Abbas Rumeñ. Johes abbas monasterij de Bobo
stodu Ebreduneñ. dioc^{esis}. Johes abbas de fontib^{us} p. puincia Ebra
ceñ. Abbas scⁱ Vassen. p. ecclia regni Francie et Delphinat^{us}.
Abbas de Bolo in Anglia. Abbas sanati Bildasij. Abbas de
lanheim. Abbates

Nomina ambasiator^{um} et pcurator^{um}.

Steffanus de Balliaco canonic^{us} et archidiacon^{us} lo
sateñ. in ecclia Tholosan. pcurator capit
tuli. magister Johes basire pcurator dñi Ludouici archiepi Ro
thomageñ. Johes de Trembleyo sedis aplice pthonotari^{us} pcur
rator capituli Ebreduneñ. Nicola^{us} verdis sacri palacij aplici cau
sarū auditor ambasiator archiepi Breneñ. Nicolaus augemij et
Gullbelmus brillert ambasiatores regis Lypri. Thomas abbas
brē marie Eberaci ambasiator regis Anglie. Petr^{us} Canthon am
basiator ducis Burgundie. Leo de nastenco licentiar^{um} in legib^{us}.
decan^{us} Bisuntin. Theodor^{us} de monasterio p. vniuersitate Co
lonieñ. Johes Brum p. epo Halberstadeñ. Prior de Rhodis p
hospitalib^{us} scⁱ Johis hierosolymitan. Antonius meosst p. epo
Brationopolitano et ordine pdicator^{um}. Abbas Storij pro rege
Noruegie. et monasterio suo. et epo Lincopeñ. Petr^{us} de mera p
epo et capitulo Traiecteñ. Paul^{us} de praga p. epo Luthomisteñ
Jacob baruth p. abbate scⁱ Lamperti Saltzburgeñ. dioc^{esis}. Ra
mundus de nouobello p. epo Bithuriceñ. et abbate scⁱ Libertij
Agateñ. dioc^{esis}. Frater angel^{us} abbas monasterij in buna Saltz
burgeñ. dioc^{esis} ordi^{nis} Cistercieñ. p. monasterio suo et duce Ernesto
Austrie. Petr^{us} pposit^{us} canonicor^{um} regulariū mōasterij i legingen
p. monasterio suo. et Johes burgrauio Furnbergeñ. mag^{ister} Petr^{us}
de pulcka p. vniuersitate studij wiennē. Paul^{us} ladaura p. vni
uersitate Cracouieñ. Johannes hugueneri p. vniuersitate Aui
nionē. et cert^{us} abbatib^{us}. Henric^{us} d. abundeñ. p. vniuersitate Oro
nieñ. Steffan^{us} plarcs p. epo luthosimiseñ. et vniuersitate prageñ.
Petr^{us} parib^{us} ordi^{nis} theutonicor^{um} p. dicto ordie. Michael bolo
sonis p. caplis wiennē. marboneñ. viunacieñ. et Ebredun. Andre
as Cantor lubiceñ. p. epo et capitulo Lubiceñ. necnō p. episcopo

Bessio vice sima

et capitulo Brandenburgen. Johannes de burnen p epō Do-
nasterien. wilhelmus prothos p epō Ruseñ, Arimican. et Affri-
can. Johes Bretz Regine p abbate Doberdeus Pragen. dioc.
ordinis scī Benedicti. Darblas de ville pro pposito in Vien-
na Pataulen. dioc. Conradus abbas Pigamen. ordinis sancti
Benedicti. Johannes gerwer pro Henrico epō Verden. Phi-
lippus de lapsa pro abbate Priden. ordinis scī Benedicti. Jaco-
bus alberti p archiepō Rauenaten. Ferrarien. epō Parmen. epō
et marchione ferrarien. Johes Bigatl p capitulo Veneten. Fri-
dericus de spū pro Archiepō Rauenaten. epō Ferrarien. Par-
men. et marchione Ferrarien. Benedictus de Buillelactis clericus
camere pro episcopo Arcuraten. Frater Antonius de pecoto ge-
neralis ordinis minorū pro toto ordine. Jacobus Conradini pro
episcopis Breinen. Ramegustanen. et pro abbate scē Andree de
Sexto Januen. dioc. Johes Tremosius pro ppositis Tboalo-
leren. dioc. Pragen. ordinis Premonstraten. Egidius petri cano-
nicus Colūbricen. et epō Uisen. Johes decanus Lemonicen. p p-
uicta bishuricen. et epō lemontē. Raimundus greg. p epō siltarien.
Elfinus archidiaconus Staren. pro episcopo Staren. Johes de
Filsco ppositus scī Adriani de Trigandio dioc. Januen. p epi-
scopis Vercellen. et Vigintimelien. Laurentius gnoda Canonius
Lincopensis pro epō Lincopen. Theodericus Cintenberga Can-
cellarius epī Abzacen. pro ducibus Slesie et wolmar salis et Lu-
derus rector pro epō Hildesemen. et capitulo eiusdē. Coante amo-
nis pro duce Britanie. rege Scocie. comite Noruegie. et comite
Sabaudie. Johes de Perona canonius et procurator ecclesie capi-
tuli Turonen. Frater Benardus prior domus Cartusie. prope
Argentinam. Procurator prioris maioris Carthusie Guilbel-
mus de Forliuio rector cōuentus fratrum heremitarum scī Augustini
de Forliuijs. procurator dñi Georgij de ordelassz dñi Forliuij. Sal-
terus grasse procurator magistri et totius ordinis scī Johannis
Hierosolymitan. viri scilicet iuris doctor. Nicolaus officialis Bri-
xinen. pro epō et clero Brixinen. et Ernesto duce Austrie. Petrus
de Holtzkirchen pro se et abbate Fulden. ordinis scī Benedicti
Herbipolen. dioc. et pposito Rumbergen. patauen. dioc. Fra-
ter Antonius costis ordinis pdicatoz. Johes de Vincellis procura-

Bello   XIX

tor abbatís et Cōuentus ac totius ordinis Cluniacē. et procurator abbatís sc̃i Rigandi et prioris de charitate. Johannes de Bozello ordinis minorū cōuentus Parisiē. ordinis antedicti regens. necnō fratris Johānis quingonelli p̃fati i p̃uincia Francie p̃uincial' mistri. pcurator. Frater Petr⁹ Cornibelli. pcurator abbatís sc̃i Nicolai p̃pe Andegane. Johes brossandi pcurator epi et capituli Wirapice. Symon de bechens archidiaconus Vapnice. pcurator capli eiusdē et Alrebatē. Aymericus de arcis. pcurator p̃positi montislonis et sup̃ ordinis et abbatís Sangmaci. Jacobo crasseti l̃raz aplicarum scriproz. procurator capituli Aulnionē. et munacē. Bego de rogerijs in legibz licentiatus. pcurator epi Vnice. et deputatus p̃ prouincia Harbonē. Berengarius meseroudi pcurator suetus sc̃i Gullhelmi de desertis Lodonē. dioc̃. Johes senescalli. pcurator dñi abbatís Premonstratē. et totius ordinis. et Johānes de ponlexo prior Roman. curie et celerarius monasterij sc̃i Antonij. et p̃ceptor de Reuverso ac pcurator totius ordinis sc̃i Antonij et Augustini ac pcurator epi Taurinē. Johes wyperdus pro abbate Filtanē. ordinis sc̃i Benedicti Rothomage. dioc̃. Frater Antonius de Piro generalis ordinis minorū. Pasqueri⁹ de vallibus baccalarius in decretis. pcurator Abbatís sc̃i Ricarij in poncio ordinis sc̃i Benedicti. al's Almbactē. dioc̃. Petr⁹ gmeconi litte raru sacre penitentie scriptor et pcurator epi et capituli Conserane. de Braumicis de Padua Cōcordiē. pcurator epi Cōcordiē. p̃uincle Aquilegiē. Johannes de boues. pcurator regis Fracie. et pcurator monasterij sc̃i Augustini. Oliuerus longuenet in artibz et medicinis magister. baccalari⁹ in decretis pcurator epi Trecore. abbatū de Bulagio. de malareyo. de Begar et Resme. sancti Benedicti Cisterciē. ordinis. et Venece. et Raucenate. et Trecore. dioc̃. Sanfridus danli licentiatus in legibz. pcurator episcopi Lemonste. et abbatís sancti Martialis Lemonste. dioc̃. Petrus de rocosello prior prioratus conuentualis bte marie de Aurate. Theodorici⁹ pcurator dñi archiep̃i Tolosani. missus et noiatus p̃ prouincia Tolosani. et epi Agate. Raymū⁹ dus de remeguerla licentiat⁹ in decretis p̃or maioris ecclesie Electē. pcurator epi et capituli Electē. Tierricus de sc̃o Deodaro

b

Bessio   XX

licentiatus in legibz. z magister in artibz ambasiator vniuersitatis
 Aurelianeñ. et pcurator epoz Tullesñ. et Xanctesñ. Verneius mī
 litis decan⁹ ecclesie Bambergesñ. Brement. diocē. Henricus de
 molendino canonic⁹ Brement. ambasiator domini archiepi Bre
 ment. wilhelm⁹ voss i vtroqz iure baccalar⁹ canonic⁹ grationopo
 litan⁹. Guilhelm⁹ burcell dñi Michaelis archiepi ambam pma
 tīs hibernie. ac dñi Thome epi Dfforlesñ. pcurator. Guilhelm⁹ d
 spelunca canonic⁹ Holesñ. missus noie illustrissime dñe Johanz
 ne Flaurie et regine Anglie: et noie p̄rito. Robert⁹ p̄rito. Lellsz
 norum vscari⁹ et pcurator abbatis Clunlacen. z eiusdē cōuentus
 Watilconesñ. diocē. p̄ ipis et suo Clunlacen. ordine. Symō qua
 tadrloz canonic⁹ s. Remigij pcurator dñoz epoz Andeganesñ.
 et Aunioneñ. Thomas bouotant licentiatus in legibz pcurator
 epi Andeganesñ. et oīm scōz Andeganesñ. et Johānes de pratis
 monasterioz ordlnis sc̄i Augustini Maclomesñ. diocē. Ermoz
 gandus de cesserijs licentiar⁹ in decretis archiep̄s byter Norboñ. z
 prior de capite stagno Norboñ. diocē. ambasiator vniuersitatis
 montispestulani magalonesñ. diocē. Antoni⁹ de zwauenarde p̄cu
 rator p̄posit⁹ decani et capituli ecclie sc̄i saluatoris Herbeberesñ.
 diocē. et decani z capituli ecclesie br̄e marie Curtacesñ. Tornacesñ.
 diocē. Hugo de cesserio canonicus ecclie Catracesñ. pcurator epi
 Catracesñ. Johes doctoz licentiar⁹ in legibz. archidiacon⁹ de Sa
 balio. et canonic⁹ ecclesie Cenomanesñ. puīcie Turonesñ. p̄cura
 tor decani et capituli ecclesie Cenomanesñ. Frater Petr⁹ de salien
 te celerarius monasterij Aurellaci sancti Flori diocē. licentiatus
 in theologia et in decretis. vicarius epi Strationopolitani. et p̄cu
 rator Vapniceñ. epi. nechon abbatis Conchesñ. Rutenesñ. diocē.
 Johes honorodie vtriusqz iuris licentiar⁹ ambasiator vniuersi
 tatis Andeganesñ. Hugo fabri magister in artibz et medicinis p̄
 curator epi Cameracesñ. Elsius scolaris p̄ abbate sc̄i Laurentij
 Fauensñ. diocē. Orho de miler p̄positus ecclesie Herbipolen. Joz
 hannes habunde p̄ se z ep̄o Exstereñ. et duce Franconie. Lamo
 perus de grolia p̄ se et regno Hungarie. Bertoldus ruke p̄posi
 tus Lubicesñ. p̄ se et epi Tarbateñ. Vsilien. z Curonesñ. Petrus
 storck in theologia doctor p̄ vniuersitate studij Lypsen. Johan
 nes creste licentiatus in vtroqz. p̄o duce Guilhelmo Baurie. co

Sessio XXI

mite Holandie, haunonte, et Zelandie. Magister Albertus de Hurenberga p se et epus Bambergen. Philippus de lompressa lraz apostolicar scriptor p se et Bartholomeo abbate monasterij scij Laurentij extra muros Tridentini. Luntzo de swela auditor sacri palacij aplici, et Albertus varemtrapp p se et archiepiscopus Pragen. Johannes et Arnoldus forchelm lraz apostolicarum scriptores p se et electo Beteu. Dischael de czedel rector parochialis ecclesie in losen wratislamen. diocesis, p pposito Martaleu. ordinis Premostraten. Constanti. diocesis. Nicolaus de ballionibus por generalis ordinis scij sepulchri dominici. Seminianus p se et abbas sancte trinitatis Veronen. ordinis vallis umbrose. Basilus de trissis procurator episcopi Ultani. Fridericus epingulginas p abbate monasterij Cassanen. Et Jacobo episcopo Spoletano. episcopo Auterino. et p Nicolao de crucis de Fulgino Dominus Arpinus de Alexandria p episcopo Altiganen.

Sessio vicesima prima.

Anno a natiuitate domini

a ni. M. cccc. xvi. die vero sabbati, xxx. et penultima mensis maij, fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constanti. psidebat eldem Reuerendissimo patre domino Johanne episcopo hostien. cardinali. In qua quidem sessione dicebatur officium missae de spiritu sancto cum letanias et alijs in sessionibus requisitis. Quibus expletis fiebat sermo ad clerum p Reuerendum patrem Jacobum episcopum Lauden. q p suo themate assumpsit verba hec vitz. Exprobrauit deus incredulitatem eorum et duriciam. Et eo finito magister Hieronymus de praga in medio cristes ascendens quandam bancum replicauit contra prefatum dominum Jacobum: et eius sermonem et alia diuersa dixit et allegauit. Quibus et alijs pluribus auditis Reuerendissimus pater dominus patriarcha Constantinopolitanus vniuersus de commissarijs ipsius synodi dicto magistro Hieronymo pnter audire suam diffinitiuam contra eundem Hieronymum de praga alta et intelligibili voce in scriptis legit et promulgauit put et quemadmodum in quadam cedula papirea quam in suis manibus tenebat: tenoris inferius inserti plenius continetur et hic. Qua siquidem sententia lecta et p synodum vniuersaliter approbata et p deputatos nationum Antonium Cocordien. Altale

b 2

Beſſio XXI

Tholoneū, Nicolaū Berſeburgeū, ⁊ Patriciū Cartageū, epos
ac pſatum dñm Hoſtieū, p verbū placet. Idem Hieronym⁹ tras
ditus eſt poteſtati ſeculari ⁊ cōbuſtus fuit.

Tenor ſententie diffiniſiue late
cōtra Hieronymum de praga.

In nomie domini amē. Chri
ſtus deus et ſaluator noſter vitis matura cuius pater agricola eſt
diſcipulos ceteroſq; fideles ſuos in illis inſtituens inquit. Si
quis in me nō manſerit mittetur foras ſicut palmes ⁊ areſcet. Cu
ius ſummi doctoris ⁊ magiſtri doctrinā ſequens et precepta exe
quēs hec ſctā Conſtañ. ſynod⁹ i cā inquiſitiōis heretice prauitatis
p eandē ſanctā ſynodū mota fama publica referēte. et clamoroſa
inſinuatōi. monſtrāte ꝑ magm Hieronymū dictū de praga. dī
ctū magiſtrū i artibz laicū. ex cui⁹ cauſe act⁹ ⁊ ꝑceſſibz ꝑſtat eundē
Hieronymū tenuiſſe aſſeruiſſe dogmatizāſſe nōnullos articulos
hereticos ⁊ erroneos dudū a ſctis ꝑibz reprobatoſ. q̄dā ꝑo blaſ
phemos et alios ſcandalosos: et alios ꝑiarū aurū offeñſiuos te
merarios ⁊ ſeditioſos dudū ꝑ dammate memorie viros Johannē
wycleff et Johannē buſs aſſertos ꝑdicatos ⁊ dogmatizatos. ac
in nōnullis eoz libris et opusculis inſertos. Quiq; doctrina et li
bz ꝑdictoz Johis wycleff et Johis buſs. ac wycleff memoria
diſciq; iohānis buſs ꝑſona p eandē ſanctā ſynodū et eſus ſniam
de heresi dammati et dammate fuerūt. Quāq; damnationis ſniam
idē Hieronym⁹ poſtmodū pendēte bimōl inquiſitiōis cauſa i ea
dem ſctā ſynodo ꝓgnoſcēs et ꝑſcēs verā catholicā et aplicam ſi
dem approbauit ⁊ eidē ꝑſenſit: anathematizauit oēm heretiſm: ꝑcl
ꝑue eā de q̄ erat infamat⁹ et ſe cōſitebat infamatū: et quā ꝑteritis
ꝑibz dogmatizauerūt et tenuerūt Johes wycleff ⁊ Johes buſs
in ſuis opusculis: ſermonibz et libellis. et ꝑpter quā ſeu q̄s cū ſuis
dogmatibz et erroribz ab eadē ſctā ſynodo dānati fuerūt tāq; here
tiſci. et eoz doctrina ſili dammata. ꝑmiſſoꝝq; oīm damnationē
ꝑfeſſus. et iurauit ſe i hac fidel veritate ꝑmanſurū. Et ſi iꝑe quicq;
cōtra ſentire vel ꝑdicare ꝑſumpſerit canonū ſeueritati ſubiacere et
eterne pene voluit obligari. necnō ſuā ꝑfeſſionē manu ſua con
ſcriptam: eidem ſanctā ſynodo obrulit atq; dediſt. Poſt quas ꝑ

Sessio XXI

fessionē et abiurationē multis diebus trāfactis sicut canis ad vomitum rediens ut virus pestilentissimū qđ in suo latitabat pectore publice euomeret, audientia publicā sibi dari in eadē scā synodo publice cōgregata asseruit dixit et pfessus est in effectu qđ prefate sentētie damnatiōis dīctorū Johānis wycleff et Johāis hufis inique cōsenserat, et illā sniam approbādo mentitus fuit, nec verebatur se cōfiteri mentitū, quimmo pfessionē approbatōnē et pfessio- nem suas sup illorum damnatiōne reuocabat nunc et in eternum asserens se in libris Johānis wycleff et Johāis hufis nullā vnq̄ heresim vel errorē legisse: licet añ fuerit cōfessus et pbatus sit eu- denter ipm libros eorū diligenter studuisse legisse et dogmatizasse et in q̄bus cōstat plures errores et hereses cōtineri. Verum idem Hieronym⁹ de sacro altaris et trāsubstantiatiōe panis in corp⁹ p- fessus est se tenere et credere qđ ecclesia tenet: dīcēs se plus crede- re Augustino et ceteris ecclie doctorib⁹ q̄ Johāis wycleff et hufis damnatis errorib⁹ adherere. Illozūq̄ fautorē fuisse et esse, ppter qđ eadē scā synod⁹ eundē Hieronymū palmitē putridū aridū in vite nō manentē foras miltendūz decernit, ipm q̄ hereticū et in here- sim relapsum excomunicatum anathematizātū, pnunciat et decla- rat atq̄ damnat.

Sessio vicesima secunda de vnione amba-
 satorum regis Aragonum.

De Jouis. xv. mēsis oc-
 tobris Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xvj. Inditio-
 ne. ix. fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclia Cō-
 stan. ad h̄ specialit̄ deputata. Et Reuerēdissim⁹ p̄ dñs Barthol-
 lomeus archiepiscop⁹ Mediolanēn. cedula tenoris sequētis le-
 git et publicauit.

Decretū locatiōis ambasiatorū regis Aragonū.

Sacro sancta Constān. synod⁹ cōsiderās qđ ad suā
 et suorū ad h̄ deputatorū instantiam
 oratores charissimorū ecclie filiorū Jacobi et Johē, regis et regine
 hierusalē et Sicille illustriū req̄siti fuerūt ut qm expectant oratores

b 3

res charissimi ecclesie filij regis Castelle et legionis illustris huc ad synodum venturi ad perficiendum cum ipsa synodo ecclesie unionem placeret eisdem oratoribus dictorum regis et regine dimittere locum quem in loco sessionis nunc tenet tamquam eisdem oratoribus dicti regis Castelle venturibus debebitur: et durante presentis concilio vadant ad premissam inmediate presentibus ambasciatores etiam charissimi filij regis anglie illustris. Item eadem synodus decernit et statuit quod ob hoc ventiant siue non ventiant dicti oratores regis castelle non preiudicet eisdem regi et regine eorum regnis, nec dictis oratoribus suis eorum nomine aut alijs quibuscumque quod ad locum et honorem quem sibi in hac synodo debetur tam in sessionibus processionibus alijs quibuscumque. Et si contingat quod medio tempore aduentum oratorum dicti regis Castelle aliquis vel aliqui oratores alterius regis sederet in loco predicto ambasciatores dictorum regis Jacobi et Johanne regine dimisso declarat eadem synodus quod hoc erit de tolerantia permissione et gratia et per hac vice deputat, et per hoc illi vel illis nullum ius acquirat ex sessione predicta, nec preiudicet dictis ambasciatoribus regis et regine predictorum: et regnis in processionibus vel alijs actibus qui concurrerent in hac synodo.

Post hec autem reuerendus magister dominus Antonius taxal generalis ordinis beate marie de mercede, in dicto ambone existens legit cedula tenoris subsequentis.

Cedula lecta per ambasciatores regis Aragonum. Nos Johannes Raymundi comes Cardone, frater Antonius taxal sacre pagine magistr generalis ordinis beate marie de mercede, Raymundus catmar miles sperans in deo, Cardona iurisperitus, Sundissalvus garssie de sancta maria decretoz, et Michael de nauersvtriusque iuris doctores oratores et procuratores illustrissimi principis et domini nostri domini Alfonsi regis Aragonum etc. volentes et intendentes adimplere conuentum Harbone unitam inter serenissimum principem et dominum dominum Sigismundum Romanum, et Hungarie etc. regem, et procuratores nuncios et legatos presentis congregationis Constantie, ex una, et etiam oratores et procuratores ac nuncios domini regum Castelle, Aragonum, et Nauarre, Necnon illustrium principum domini Fari et Armentaci comitum ex alia parte, nos in hoc loco coram presentibus vestris offerentes nos ad exequendum dictam conventionem: et omnia et singula preterita in ea, et si nunc attendentes quod in primo capitulo dicte conventionis continetur, quod conoca

nō fiat p̄ p̄latos ceterosq; viros ecclesiasticos hui⁹ congregatiōis p̄
l̄ras q̄ dirigant ad duos p̄ncipes, et alios de obediētia dñi Bene
dicti pape, xij. q̄ndā noiati, et viceuerſa q̄ p̄fati dñi reges de obe
diētia dicti dñi Benedicti faciāt l̄ras p̄uocatorias ad vos p̄noia
tos p̄latos p̄uocabūt, et attēto etiā q̄ p̄uocatorie l̄re p̄ pte v̄ra dī
cto dño regi Aragonū p̄ntate fuerūt, volum⁹ nos ſatiffacere dī
cto capitulo cui⁹ tenor q̄ntū ad l̄ras cōuocatorias q̄ in eo p̄tinen
tur talis eſt, *Diseratiōe diuina ep̄i rē.*

Post lecturā p̄o p̄fate cedula p̄fat⁹ dñs archieps̄ mediolaneñ,
p̄dictas l̄ras p̄uocatorias legit alta voce ī dicto ambone existens,
Littere conuocatorie.

Diseratiōe diuina ep̄isco

m p̄i p̄sbyteri diaconi cardinales p̄larche archiepi ep̄i p̄
lati et ceteri in Conſtañ, puincie Maguntineñ, in xp̄i
noīe congregati, Illuſtri principi Ferdinando dei gr̄a Aragonū et
Sicilie regi Salutē et ecclesiasticā vn̄tonē ſelicit̄ intueri. Quāq̄
miſēdie dñi neq; mēſurā ponere neq; ei⁹dē t̄pa diffinire poſſum⁹
indies, atrū q̄s diligit caſtigās cōp̄tū habem⁹ flagellat vt in tēpta
tiōe puentū faciāt p̄batos ampliori retributiōe p̄ſequat̄. Ip̄o ſc̄
quidē p̄mittēte a. xxx. vij. annis et ampli⁹ p̄ls ei⁹dē peculiaris q̄
xp̄iano noīe gloriāmur afflicti fuim⁹ peſtifero execrabili ſc̄ſmate
p̄nti cul⁹ occaſione oīm pene bñ v̄luēdi modoz ſtat⁹ p̄fract⁹ ē vt
ceſſaret angel⁹ p̄cutiēs altiffimū exorauim⁹ et indefeſſe ad id ſudo
res noſtros et animos aptauimus, p̄piciēſ populo ſuo miſericors
dñs deprecamur, et ſm̄ altitudinem celī a terra corroboret miſeri
cordiam ſuam ſup̄ t̄mētes ſe. Vñ q̄q; varios perpeſſi fuim⁹ pro
pace eccleſie cōſequenda labores per anni circulum et vltra circa
h̄ vacauerim⁹ nondum venit dies domini in qua pace frui opta
bamus, verum appropinquat ſperamus in ei⁹s auctore: qz arras
ip̄ius repperim⁹, nam dñs qui Gregorius, xij. in ſua obediētia
dicebat ſua ſponte ceſſit, Sic et dñs q̄ Iohes, xxiij. dicebat facere
voluit atq; fecit. Ut aut̄ h̄ idē faceret dñs Pet̄⁹ de luna q̄ Bene
dict⁹, xij. ī ſua obediētia noiāt legatos et nūcios n̄ros ad ſereniſſi
mā v̄ſtrā, et ip̄m cū ſereniſſimo Romāñ, rege venerabiles et reuerē
dos p̄res et doctiſſimos v̄ſros archiepm̄ Turoñ, et alios collegas

Bessio   XXII

destinaueram? Qui quidē dñs Petr⁹ admonit⁹ rogatus exhortatus et requisit⁹ hūlliter apte debite et iuridice cessionē p spm iure diuino pariter et hūano, et al's multipliciter debitā facere noluit, sed hucusq; distulit atq; differt in tot⁹ ecclie scandalū: ac populi cbrī stiani iacturā et aīe sue detrimentū. Quā quidē cessionē vt faceret p vos fuit dictus dñs Petr⁹ de luna requisitus pluries, et p pñci⁹ pes et comites notabiles obediēte sue. Idcirco vt filij pñ matris sue cōpatientes enitūmur et qntū in nobis ē nisi fulm⁹ pacē pdictā obtinere et aīos virtuosoz virozū ad hoc allicere: qñinus in illo q est verus ecclesie sponsus congregati in vñū simul matrē ecclesiā diuissam vniam⁹, et indecēta qlibet q dicti scismatis occasione pulularūt tollam⁹ et de medio auferamus. Hinc serenitatē vestrā obsecram⁹ p viscera misericordie dei nrī: et p aspersionē sui pñciosissimī sanguinis et p pñcū redemptōis nrē exorā⁹ reqñimus et monemus qñinus ob dei nrī reuerentiā ad tractandū vna nobiscum sup infra scriptis veniatis et subditos vros q possint et debēt cōcilijs generalib⁹ interesse q's vna vobiscū pñtib⁹ cōuocam⁹ in eatis inducat⁹ et eosdē auctoritate a deo vobis tradita: q pñtis culmina intra ecclesiā pñcipatus pñcio decore tenet⁹: et de eadē reddituri estis rationē iuxta dispositōis vobis tradite modū cōuocet⁹ vt infra tres menses immediate sequētes pñsentationē p Pñtam aut Barthonē de pñtib⁹ faciendā cōcordatā ī caplis die, xij, decemb⁹ bñs pñime lapsi Harbone sup materiam vnionis firmitis atq; factis. De q quidē pñtatōe certificabimini in Constān. cōpareatis ad scisma sedandū: vnionē ecclie pcurandā, Reformationē etiam ipī ecclie tā ī capite q's ī mēbris cōplendā, et deiectionē dicti Benedicti effectualit⁹ faciendā et ad electionē futuri Romān. pontificis pcedendū, ac p alijs causis et rōnib⁹ q ad generale pñciliū de iure pñnēt et spectāt, p hoc em̄ quē xps suo sanguine pñcioso acq'siuit in vñū ouile ad gloriā eternā psequendā apta mēte ad debitum deo et ecclie nrī nre reddituri: eterneq; retributiōis pñia psequi poteritis. Datū et actū Cōstantie ī ecclia cathedrali dicti loci in q p pñmissis fueram⁹ congregati scđo Nonas Februarij, Anno a natīuitate dñi. M. cccc. xvj. aplica sede vacante.

Postquam autē pfatus archieps suā lecturā cōpleuisset: ambasiatores dicti regis Arago

Bessio XXII

num volentes satisfacere dicto capitulo dixerunt p organū prefati magistri Antonij taxal vt sequit.

Nos oratores et pcuratores illustrissimi principis dñi Alphonsi dñi nri regis Aragonū zc, cōuocam⁹ vos oēs platos z ceteros dños de hac gregatiōe iuxta tenorē dicti capli Deinde plati z ceteri in ipa gregatiōe existētes p organū dicti archiepi mediolaneñ, responderūt in hunc modū.

Nos miseratione dñi epi p̄sbi z diaconū cardiales p̄tarche archiepi epi plati z ceteri hic gregati dictā duocationē acceptam⁹ et offerim⁹ nos patos sine dilatiōe q̄cūq; ad pcedendū ad vltē rioraret insup req̄rim⁹ vos oratores et pcuratores p̄dictos q̄m⁹ ad vnionē faciendā nobiscū pcedat⁹ iuxta tenorē tertij capli cō uentis dñs p̄dicte qd̄ incipit, Tertio q̄ p̄fati de obediētia dñi benedicti zc, Oratores p̄o regis Aragonū rñderūt p organū dicti dñi Antonij taxal: dicentes,

Nos oratores et pcuratores p̄dicti dicto noie vnim⁹ nos vobis iuxta tenorē capli añdicti Vox dñi plati z ceteri dixerūt z responderūt p organū dñi Bartholomei archiepi mediolaneñ, vt sequitur.

Nos miseratione dñi epi p̄sbi diaconi cardinales p̄tarche archiepi epi plati zc, et ceteri hic gregati sup̄ dictā vnionē vestrā acceptam⁹, Et ecōuerso nos vob pcuratorib⁹ p̄dictis dicto noie iuxta tenorē dicti capli vnim⁹, et sic tā plati q̄ ambastatores p̄dicti dixerūt submissa voce, In noie p̄is z filij et sp̄s sc̄i, Et sup̄ premisissis perierūt instr̄m et instrumēta hincinde z presidentes p nationib⁹, ac Cardinalis Hostien⁹, p collegio cardinaliū responderunt, placet.

Quib⁹ sic pacti p̄fati dñi ambastatores regis Aragonū descēderūt ambonē z iuerunt in scamno in q̄ sedebāt dñi ambastatores regis Francie, et interpositi fuerunt inter eosdē in hūc modū, P̄io em̄ in p̄mo loco sedebat egregi⁹ vir Johes de Bersono cancellarius ecclie Parisien⁹, sacre theologie p̄fessor ambastator Franco rū regis, Et post eū sedebat dñs Raymund⁹ Roch comes Cardone ambastator Aragonū regis, et sic de singulis.

Quib⁹ sic ordinatez in bona p̄cordia cōpletis Reuerendissimi

Beſſio   XXII

dñi cardinales ac ceteri dñi et p̄lati pluuiatibz se induerūt mītras capitibz imponētes, et reuerendissim⁹ pater dñs ep̄s Hostien⁹, sc̄e Roman⁹, ecclie cardinalis in eadē sessione p̄sides exīstēs: assumptis secū diacono et subdiacono et alijs vt est moris, Diacon⁹ dixit alta voce cantando, Orate, et hoc dicto oēs genibus flexis p̄ aliqđ t̄p̄s iteruallū orauerūt zc. Oibz ceremonijs p̄pletis solēniter put est de more aliarū sessionum, lectoqz euangelio, Hoc est p̄ceptum meū vt diligatis inuicem, archiep̄us Mediolanēn⁹, legīt decreta et capitula sequentia.

Concessio vocum ambasiatorū regis Aragonum.

Sacrosancta generalis synodus Cōstān⁹, in sp̄s ritus sc̄o legitime cōgregata, ex certa sciētia et etiā certis ex causis animos dicte synodi specialit̄ mouentibz, p̄ bono pacis et vnionis reintegrande in ecclesia sc̄a delstatuit et decernit, ac salua semp̄ prestatiōe infrascripta quā in oibz capitulis et in singulis eoz p̄sibz voluit hīc p̄ repetita liberalliter p̄cedit dilectis ecclie filiis nobilibz religiosīs et egregijs Joh̄ Raymūdi floch Cardone comiti, fratri Antonio taxal sacre palatine m̄gro general' ordīs b̄tē marie de mercede, et Raymūdo d̄ fantiū, et militi sperātū i deo, Cardone iurissp̄to, Gundissaluo garssie d̄ sc̄a maria decretoz, et Michaeli d̄ nautis vtriusqz iur' doctoribz oratoribz, pcuratoribz ābasiatoribz et p̄siliarijs clarissimis ip̄i⁹ ecclie filijs Alfonsi regis Aragonū illustris, et p̄ maiori robore et firmitate eisdē oratoribz p̄ntibz puenit ac paciscit qd oratores p̄fati p̄ntes et alij v̄turi oratores eiusdē regis hīc durāte p̄cilio: et p̄ hac vice tantā habeāt vocē tāte p̄tutis et auctoritat' q̄nte essent voces oīm p̄latoz ecclesiasticarūqz p̄sonaz regū et terraz ip̄i⁹ regis q̄ possidet citra et vltra mare q̄ ad generale p̄ciliū sūt assuete vocari: et in hac natiōe hispanica i q̄erūt, qd p̄ hoc p̄ciliū expediāt negocia p̄ nationes iuxta modū qui in presenti concilio hacten⁹ obseruat⁹ est.

Item qd clarissim⁹ ecclie filij reges Castelle portugalie et nauarre illustres habeāt eandē ḡraz q̄ ex nūc intellegit p̄cessa inq̄stū vel pcuratores eoz hīc cā voluerint, Ip̄s tñ regibz castelle et nauarre obseruātibz capla i ciuitate Harbanēn⁹, inf̄ clarissimū ecclie filiū Sigismundū Roman⁹, et Hungarie regem illustre, et dilectos etiā ip̄i⁹ ecclie filios pcuratores et nūcios dicte

synodi ex vna. et procuratores et oratores predictorum regum Aragonum et navarre. et dilectorum ecclesie filiorum Furi et Armentaci comitum parribus ex altera cōcordata.

Item predicta cōcessio valeat p platis et psonis ecclesiarum sticiis predictis tūc a p̄silio absentibus.

Item q solēniter ptestat q p̄dicta p̄cessio atq; statuta decretata puentōes et pacta b̄mōs oīno intelligāt facta sine aliq p̄iudicio caploz p̄dictoz ī dicta ciuitate Narbon. p̄cor̄ datorz q̄b̄ caplis p̄cordat ac p̄cordia dicta facta synod̄o oīno stare intendit. nec ab eis in toto vel in pte recedere: et ita ī p̄ntia oratorz p̄dictoz solēniter p̄statur.

Subsequēter idē archieps legit in ambone q sequunt.

Sacrosancta general synod̄ Constan. in sp̄scto legitime p̄gregata. viso et p̄siderato caplo sc̄do ex caplis narbon. inter clarissimū eccl̄ie filiū Sigis mūdū Ro. et Hūg. rē. regē illustrē. et dilectōs etiā eccl̄ie filios p̄curatores nūcios dicte synodi ex vna. et procuratores et oratores clarissimoz dicte eccl̄ie filioz castelle aragonū et navarre regū illustrū. et dilectorz eccl̄ie filioz furi et armentaci comitū p̄ibz ex altera p̄cordat qd̄ incipit. Sc̄do q dicte p̄uocatiōes fidezē. volēs ī oibz obfuare dictū caplin p̄mittit ratū h̄z securat et sp̄alr p̄firmat: ac nouit fir̄mat ac statuit et decernit in oibz et p oīa put in dicto caplo p̄tinet. viso etiā. iiii. caplo dictoz caploz qd̄ incipit. Quarto q p dictūz vniendū p̄siliū rē. abolet tollit annullat eadē sc̄tā synod̄ q̄scūq; p̄cessus sn̄as ordinatiōes statuta et penas: vt ī dicto caplo q̄rto supra descripto p̄tinet vsq; ibi. Et qd̄ statuat rē.

Itē statuit eadē sc̄tā synod̄ q nūq; de cetero rōne vel occasione dicti sc̄ismat̄ aut adhesionis dicti dñi b̄ndicti et sui p̄decessoris dñi Clemētis possit q̄ dictos reges p̄ncipes et alios de obia dicti b̄ndicti quōlibet p̄cedi in iudicio v̄l extra vt ī fine dicti capli q̄rit sup̄ descripti p̄tinet. Viso etiā q̄nto caplo qd̄ incipit. Quinto q p dictū formandū caplin et p̄siliū rē. eadē sc̄tā synodus approbat laudat cōfirmat et meliori mō q fieri pōt plenissime fir̄met oēs et singulas dispensatiōes gr̄as et p̄cessiōes factas p dñm b̄ndictū p̄dictū q̄busuis p̄sonis sue obic: de q̄busuis dignitatibz vt ī dicto q̄nto caplo p̄tinet vsq; in diē p̄me requisitiōis facte eidē dño Benedcto p̄ reges et p̄ncipes sue obediētie vt in sp̄o capis

Bessio   XXIII

tulo cōtinetur. Viso etiā vndecimo capitulo qđ incipit. Undecimo qđ dictus dñs rex rē. Et attēto qđ dicit in dicto vndecimo capitulo ibi. Et qđ in pma sessione dicta scā synod⁹ rē. facit cōcedit statuit z ordinat in oib⁹ et p oia vt in dicto. xj. capitulo p̄tinet.

Omnia p̄missa tā p̄lati ceteriq; notabiles v̄lri sessionis interestes q̄ oratores sepe facti expresse iurauerūt. Juramēta autē p̄dicta noīe cōcilij et alioz quozū intererat de sp̄ius cōcilij mādato requisuerunt et receperunt Reuerendī patres domini Jacobus rodin⁹ a pte dextra in qua sedēt ep̄l z p̄byteri cardinales. et Thomas Polteñ. scē sedis aplice p̄thonotari⁹ a parte sinistra: in qua sedent diaconi cardinales rē.

Quib⁹ p̄stis p̄fatus dñs Mediolaneñ. legit cedulam tenoris sequētis Et p̄dicta omnia et singula intelligant et locū habeāt semp attento tenore oīm et singulozū capituloz. Harbone cōcordatorum. quib⁹ et eozum cullibet dicta sancta synodus stare intendit nec ab eis vel eozū aliquo in toto vel iparte recedere. Ad quā ex pte nationū z dñoz cardinaliū fuit r̄sum: placet. Deinde dñs Antoni⁹ taxal legit q̄ndā cedulā tenoris subsequētis.

Cedula acceptatiōis per ambasiatores regis Aragonum lecta.

Nos Johannes Raymūdi floch comes Cardone. frater Antoni⁹ taxal sacre pagine magister generalis ordinis brē marie de mercede. Raymund⁹ zatmar miles sperās ī deo Caridona iurisperitus. Sundissaluus garssie de scā maria decretorū. et Michael de nauers vtriusq; iuris doctores. oratores. p̄curatores ambasiatores z p̄cellarij illustrissimī p̄ncipis z dñi nostri Alfonsi regis Aragonū rē. dicit noīb⁹ et q̄libet ipoz noīm oib⁹ q̄ alijs meliorib⁹ mō v̄la iure forma causa z noīb⁹ q̄b⁹ validi⁹ et efficaci⁹ possum⁹ z valem⁹ oia z singula decreta statuta z p̄testatiōes. necnō p̄uentiōes ac pacta p̄ sacrosancā generalē synodum Cōstañ. nobiscū dicti noīb⁹ facta z edita: et q̄ nūc sunt seriosus lecta sp̄a habētes. p̄ sufficiēter. exp̄ssis et solēniter repetitis vice noīe dñi n̄ri regis p̄fati. ac oīm regnozū et terrarū suarū acceptam⁹ assentim⁹ approbam⁹ z solēniter p̄firmam⁹. et similiter sic ipa synodus protestata. et qđ nō intendit recedere a capitulis in p̄dicta ciuitate Harboneñ. cōcordatis de quib⁹ in decreto p̄n̄i p̄cilij nūc de

Sessio XXIII

proximo edito qd hec volumus habere p exp̃sso et specifice declarato facta existit mentio specialis. Ita et nos dictis noibz et q̃libet eoz solēniter prestamur, et sup oibz superi⁹ descriptis p̃motores cōciliij perterū t̃ instrumēta, et s̃l̃r ambassatores regis Aragonū p ozganū Antonij taxal hoc idē petierūt.

Predictis pactis Antonius taxal fecit collationē ad cōmendationem regis et regine Aragonū assumēs p themate, Rex tu⁹ veni. Matih. xxi. Qua collatione facta Reuerendissim⁹ pater dñs Francisc⁹ sc̃toz Cosme et Damiani cardinalis noie synodi respōdendū, Antonius taxal fecit breuē collationē dicens, Exultemus omnes in dño. Post cuius collationem ceperūt omnes cantare hymnū, Te deum laudam⁹ zc. Et orōne dicta fuit cantata missa de spiritus sancto p Reuerendissimū patrē Cardinālē Aquilegiē, vulgariter nuncupatū, Acta fuerūt hec Anno Inditione mense et loco quibus supra zc.

Sessio vicesimatertia.

De Iouis quinta men

dis nouemb̃ris Anno a natiuitate dñi M. cccc. xviij. Inditionē. ix. fuit celebrata generalis sessio in maiori eclesia Constañ. p̃sidente eidē sessioni Reuerēdissimo p̃re dño Joanne ep̃o Hostien. sc̃te Romanē, ecclesie cardinali et vicecancellario. Fuitq; cantatū officiū missę de sp̃u sc̃to p dñm Johem patriarchā Anthiocenū. Quo expleto legebant letanie: et alta fiebāt q̃ in sessionibz fieri solēt. Eisdē p̃plet⁹ Reuerēdissim⁹ p̃r dñs Bartholome⁹ archiep̃s Mediolan. legit et publicauit ordinationem sc̃te synodi sub tenore sequenti.

Commissio deputatoz data sup informatione summaria faciēda ad effectū citationis p̃soz nalis et p̃dictū cōtra Petrū de luna.

Sacro sancta generalis synod⁹ Constañ. in spū sc̃to legitime p̃gregata i auctore pacis vno deo dño nro Iesu xp̃o q̃ sibi sponsam vnā sanctā ecclesiā sui p̃ciosi sanguis p̃cto cōpauit q̃ in xp̃o Iesu sūmo angulari lapidē creuit in rēplū sanctū i dño. sūctisq; simul partētibz fecit vtraq;

Bessio   XXIII

vñū vt in pace sferet loc⁹ eius ad tollendū pacis obstacula. vnien
 damq; scissurā fideliū in q̄ ille xp̄l aduersari⁹ caput eccl̄ie malignā
 tiū dolēs satis et erubescēs hoīem pstantē ex lutea materia chari
 tatē in terra tenere quā in celo nequerat h̄ie ip̄i⁹ sp̄ose xp̄i p scisma
 pestiferū pchdolor ingens et tā d̄lurnis vtpoet. xxxviii. annorū
 t̄pibz iā ptractis charitatē vulnerauit rescidit vnitatēq; licet in
 mūgna pte spūsc̄i grā in p̄ntil sacratissima generali synodo ad h̄
 p̄cipue inter cetera pgregata cooperāte p̄iuncta sit p̄iectionē et rez
 nūciationē dñi Balbasaris olim Johes. xlii. et denunciationē
 Angeli Gregorij. xlii. in sua obia nūcupatū. q̄. Inter se cū Petro d̄
 luna B̄ndicto. xlii. i sua obia nūcupato de papatu cōtendebāt.
 Quorū Johis et Gregorij del grā in eadē sc̄tā synodo obedientie
 sunt vnite. Atq; hostis ille vn̄tatis et pacis in reliq; pte. vīc; i sua
 obed̄t̄ia d̄icti dñi Petri Benedicti nūcupatū. seu ei⁹ pte p̄ elusdē
 dñi dur̄clē p̄inaciā et p̄tumiā in graue et maximū scandalū vni
 uersalis eccl̄ie et xp̄iani populi atq; periculū fidei catholice et rus
 ne fidelū animarū scisma detinet: et lachrymabiliter vulneratā. eadē
 sc̄tā synod⁹ inter cetera ad ip̄m scisma et hereses al̄s extirpandā p
 curandāq; ip̄ius eccl̄ie vnionē p̄cipue cōgregata. p̄siderās q̄ p
 missis attentis torū hui⁹ reliqui scissmatis pondus in p̄sona d̄icti
 dñi Benedicti consistit. et q̄ in eo solo stat quo minus ip̄m scisma
 rad̄ictus extirpet: et p̄sequēs resultet p̄fata vn̄o eccl̄ie sc̄tē del
 et attendēs q̄ tā in d̄lurnis t̄pibz q̄bus hoc scisma pestiferū p
 tractū est oīm doctissimorū vīrozū xp̄i fidelū ingenia. etiā cū sum
 mis studijs et laboribz attētis maxime difficultatibz eiusdē scissma
 tis nullā viā possibilē et securā sine fidelū scandalo ad p̄fatū sciss
 ma extirpandū rep̄ire potuerūt p̄ter cessionē de papatu oīm con
 tendentiū. Quā viā idem dñs Benedictus vocatus a suis vt mul
 torum fidelū vox testat ante suā electionē a suis in papam. p pa
 ce danda eccl̄ie laudauerat et approbauerat: atq; in ip̄o conclauit
 qñ fuit electus p̄misit et iurauit p̄sequi vnionē eccl̄ie p oēs vias
 accōmodas vsq; ad cessionem de papatu inclusiue si ip̄sum in pa
 pam eligi cōtingeret: vt cardinalibus qui tunc erant vel eorū ma
 iori parti expedire videretur. atq; post suam electionem idem pro
 misit et iurauit: d̄ictaq; cōditio postmodū etiam purificata extir
 pit. et deinde pro pace danda eccl̄ia p̄miserit et iurauerit papatū

suo pretensio cedere altero videlicet Johanne et Gregorio cum eo contendente cedente mortuo vel eiecto: que etiam conditio in ambobus videlicet Johanne et Gregorio predictis solenniter implera est ut preteritur. Attendens igitur quod idem dominus dictus a suis Benedictus iam viginti duobus annis completis papatum suum tenuit, quibus temporibus multifarie multisque modis de parte regum principum prelatorum et aliorum christianorum tam sue quam alterius obedientie etiam post purificationem conditionem predictarum fuit cum magnis et iteratis instantiis seriose solenniter humiliter et deuote requisitus: quatinus pro tollendo huiusmodi scismate et pro unione ecclesie sancte dei velle suo pretensio papatum cedere prout omnium fidelium seu maioris partis illorum iudicium tenebat iure diuino propter et humano: quod facere se propterea pertinaciter recusauit: et subterfugia quedam adhibens ad excusandum excusationes in partibus ecclesiarum ipsam huiusmodi scismate quod ipse tollere potuit relinquens: nullam debitam curam aut diligentem sufficiens et effectuale adhibuit ad ipsum scisma tollendum et ecclesie unionem consequendam, sed ad unum terrarum angulum in castro munitissimo pomisule in litore maris ut ad eum non est tutus accessus se reclusit, ab omni suo posse prefatum inueteratum scisma nutrit et fouet: et impedimenta quecumque potest prestat et procurat ne ad dictam unionem peruenire possit: que omnia sunt sanctorum decreta heresim inferunt manifestam. Ea propter supra premissis et alijs declarandis in processu et latius exprimendis volens eadem sancta synodus euacuare quod experta est ut sequatur perfectum et ad ipsum scisma penitus submouendum procedere, licet premissa omnia notoria et vera cõiter habeantur et reputentur: et super illis tota fidelium clamat multitudo sibi ipsi satagens puidere quasi pro quodam huiusmodi prouisionis remedij fundamento committit deuotissime ecclesie filijs Guilhelmo tunc sancti Marci, et Francisco sanctorum Cosme et Damiani dicto Florentini sancte Romanæ ecclesie cardinali, Johi electo patriarche Constantinopoli, ac venerabilibus fratribus Stephano doctore, Roberto sarisariensi, episcopo, ac dilectis ecclesie filijs iacobo electo Parmensi, Guilhelmo pulchrino portus, fratri Antonio taxal generali ordinis beate marie de mercede, fratri Mauricio de praga sacre pagine professoribus, Michaeli de Hauers, Nicolao wordis iuris utriusque, et Johanni belles decretoz doctoribus et eorum maiori parti

Sessio XXIII

quatin⁹ sup⁹ pmissis oibus et singulis ac eoz⁹ circūstantijs depen⁹
dentib⁹ et conexis, ac alijs ad ea quolibet facientib⁹. Illoz⁹q⁹ noto
rietate fama et clamore: ac etia⁹ q⁹ loca insignia p⁹sistūt viciniora di⁹
cto castro Pamstole ad q⁹ sit tutus accessus summarie et diligēter
inquirāt: testes et alia p⁹bationū genera recipiāt et examinēt, eoz⁹
q⁹ dicta et attestatiōes et alia q⁹cūq⁹ inuenerint in scriptis et forma
publica redigāt seu redigi faciāt, et etiā sacre synodo rep⁹sentēt et fi⁹
deliter referāt: vt ex inde ipa synod⁹ pcedat decernat et statuāt put
ad pacē et salutē ecclie et fideliū: extirpatioē scismatis et vniōē
ip⁹ ecclie fm iusticiā videt expedire. Datq⁹ eisdē cōmissarijs et ma
iori spoz⁹ pti testes p censurā ecclesiasticā cōpellēdi p⁹itati testimo
niū p⁹bibere: et alios q⁹cūq⁹ p⁹stantes ad p⁹dicta impedimēta coer
cendū et alia faciēdi circa pmissa necessaria et etiā opportuna ple⁹
nam et liberam potestātē.

Lecta aut dicta ordinatiōe dicit⁹ p⁹iarcha Antiochen⁹ p oib⁹ di
cte synodi nationib⁹: et de spoz⁹ p⁹sensu r⁹ndit p p⁹bū: placet. Et p⁹fat⁹
d⁹ns Hostien⁹ noīe collegij Cardinaliū silr r⁹ndit, placet.

Sessio vicesimaquartā p citatio⁹
ne decernēda p⁹tra Petrū de luna.

De sabbati .xxviii. dicti

mensis nouēbris fuit sessio generalis p synodū Con
stañ, mane hora tertiariū i ecclia maiori p⁹dicte Cōstañ,
solēniter celebrata, in q⁹ reuerēdissim⁹ p⁹ d⁹ns p⁹iarcha Anthoce
nus officiū misse celebrauit. Quo finito more aliaz sessionū lege
bant letanie. Presidebat aut eidē sessioni d⁹ns iohes ep⁹s Hostien⁹.
Reuerēdissim⁹ aut p⁹ d⁹ns Steffan⁹ ep⁹s Dolen⁹. de mādato et or
dinatiōe sc⁹e synodi ordinatiōe ipoz⁹ cōmissarioz⁹ legebat citatio⁹
nē decretā p⁹ Petrū de luna: cui⁹ citatiōis tenor seq⁹t et est talis.

Tenor citatiōis p⁹tra Petrū de luna.

Sacrofancta generalis synod⁹ Cōstañ, vniuersis
et singlis venerabilib⁹ fratrib⁹ p⁹iar
chis archiep⁹is ep⁹is ac dilectis ecclie filijs abbatib⁹ p⁹orib⁹ p⁹positis
decanis archidiaconis, tā cathedraliū q⁹ collegiatarū canonicis
parrochialiū ac cōuentuū ac regulariū eccliaz rectorib⁹: ceterisq⁹

Bessio   XXIII

vris ecclesiasticis, necnō notarijs z tabellionibz publicis qbus
 cūqz, ac alijs xpī fidelibz vbilibet pstitutis: et cuilibet eoz insolidū
 ad q̄s pntes nre lre puerint salutē z oīpotentis dei bndictionē
 ac mādatz nris z ecclie dilgēter obedire. Clamat scā fidelū mī
 ecclia spōsa xpī, clamat xpīanī populī multitudo, clamauerūt iā
 a multis annis ad dñm, cū p hoc tā vrgēs dūturnis tpibz scisma
 pestiferū tribularet z tribulant. nec in totū adhuc exaudiuit eos
 Attendūt em̄ q̄nta p hoc infaustū pestiferūqz scisma et diuisionis
 mun⁹ nephandissimū ē vniuersalis ecclie calamitas q̄ inuetera
 ta scissura: q̄qz letalis infirmitas, q̄qz postremo graues z ppe ca
 sum ruine tā p̄dolor in vltaz moribz: in statu z honestate cleri taz
 in libertatibz suis: et qd̄ grau⁹ est ī cultura dei z officio ecclesiasti
 co. qd̄qz grauissimū ē in relīgīōe z fide xpīana ipa deformat ecclie
 sta: insurrexerūt z pullulant in diuersis regiōibz horrendē hereses
 a tpiibz hui⁹ pntissimū scismat, et nisi eidem ecclie de vnicō sū
 mo pastore z indubitato xpī vicario, puldeat celeritē p cul⁹ puiden
 tiā cū dei auxillio p̄fatz occurrat p̄culis, z tā grauibz vniuersalis
 ecclie moribz p̄p̄etēs adhibeat medela, p̄tmescedū ē ne labat, put
 iā sepe lapsus ē oīs decor ei⁹: defqz vniuersi gētibz in p̄emptū. Et
 stat⁹ ei⁹ sit vt iā esse incepit ī obprobriū z p̄culatōne ex q̄bz ecclie
 sia dei z fidelī p̄p̄s xpīan⁹ ḡue scandalū patiunt. Et q̄ licz dñs be
 nedict⁹ papa, xliij, a. xxiij, annis citra se ī sua obediētia nuncupat⁹ p
 ceteris istud scisma qd̄ añ elusdē dñi Bndicti electionē tā, xviij, an
 nis ipō existēte cardinali durauerat tot⁹ viribz tollere: etiā vsqz ad
 exponendū aīam p grege dñico teneret z teneat, licet etiā eidē be
 nedicto ecclie p̄dicte calamitates scissure z alia p̄cula z scādala p
 missa īcognita nō fuerūt nec sint, sed eidē z toti p̄plo xpīano no
 toria. Ip̄eqz p̄dictis calamitatibz z scissuris: p̄cul⁹ z scādalis ob
 uiare: ac totū p̄dictū scisma tollere potuerit adhuc possz: attēto ma
 xime q̄ Iohes papa, xxiij, sic ī sua obediētia nūcupat⁹ a suo papa
 tu tā p̄ illi⁹ canonicā electionē q̄z p suā renūciatōne amor⁹ sit. Et
 Grego, xij, sic ī sua obia nūcupat⁹ spōte renūciauerit, solo ipō be
 nedicto p papa postmodū se gerētē: sup quē z in q̄ p̄ncipalitē totū
 pond⁹ dicti pestiferi scismat⁹ z facultas illō subueniēdi, et a q̄ p̄mīs
 sa oīa mala z p̄cula puerūt z pdurāt, cōstat et p̄sistit adhuc, li
 cet insup idē dñs Bndict⁹ existēs cardinal⁹ añ ipi⁹ electionē ad tot⁹

lendu dicitu scisma via renunciatiois mutue pretendentiu de papa
tu laudauerit approbauerit et dixerit esse utiliore et faciliore, et iur
rauerit solenit cu alijs cardinalibz ipi obie imminere electioe sum
mi pontificis Romani, in sua obediencia p eos fieda: q si ipm in pa
pam ptingeret assumi, put fuit assumpt? ipe vnione ecclie sine ex
cusatioe dilatioe z machinatioe qbuscuqz diligenter psequeret per
oēs vias accomodas etia vsqz ad cessionē papat? Inclusive si pfa
tis cardinalibz q tunc erant vel eoz maiori pti videret expedire, Ipe
qz in papā assumpt? idē iurauerat z postea dictis cardinalibz vel
eoz maiori pti, imo oibz pter vnū vltimū fuit expedire q ipe vnio
nem ecclesie psequeret p viā mutue cessionis et q illā offerret. Et
hoc idē eidē Benedicto p eos i papā assumpto extitit postmodū de
claratū et dicta purificata p dicto. Fuitqz deinde ex pte clarissimū
ecclie filij Karoli Francoz regis p suos solēnes legatos clare me
morie duces bituricens, et burgundie patruos, et Aurellan, fratre
dicti regis, et alios plures ad eū ppter h destīnatos. Necnō zela
tores pacis ecclie cardinales p fati Bndicti notati, et postmodū
ex pte dicti Francie: necnō clarissimoz ecclie filioz Anglie z Ca
stelle regū p suos solēnes ambasiatores, et deinde specialiter z sin
gularit ex pte eiusdē ecclie filij charissimū wenceslai Bohemie tūc
Romani, regis, et pnr p alios plures cū magna deuotioe z hūilita
te supplicatū et etiā in vltimū pstiti p eū iuramēti reqsit? qm velle p
sequi vnionē ecclie p viā mutue cessionis sue z alteri? pretendētes cū
eo de papatu apud quē sūt pseq habebāt i mādatis z intendebāt.
Que viā fuerat fuit z ē ab oibz xpifidelibz maxie a pncipibz et pla
tis, ac vniuersitatibz generalū studioz atqz doctoribz z prudētibz
viris diuersarū obediētiarū pdictarū: ac a maiori pte eorundē ap
probata, et in tā diuurnis tpiibz nlla alia accomoda secura efficax
et facilis ad tollendū scisma pns attētis difficultatibz in iure z i fa
cto potuit repiri, reputatūqz fuit z est a doctissimis viris z pntis di
uinis z hūani iuris, q idē Bndict? p vnione ipi? ecclie: ac tollēdo
ecclie scādalo z scīmate suo papatū cedere tenebat et teneb, llez in
sup idē bndict? aliqrū deuict? instātia deo z ecclie pmiserit iuraue
rit et vouerit, p vnione ecclie cedere papatū: altero de papatu cu
eo cōtendente cedente mortuo vel eiecto: et Iohes, xxiij, elect? fue
rit z cesserit, ac Gregorius p fatus cesserit vt preferit. Fueritqz idē

Bessio   XXIII

Benedictus post hec omnia nullo p papa se gerente nisi ipso ex pte principū sue obediētie, necnō vniuersorū fidelīū solēnter p charissimū ecclē filiū Sigisimundū Romanū, qui ppter hoc ad eū psonaliter accessit et clare memorie Ferdinandū Aragonū regem, atq nōnullos alios pncipes et dños sue obediētie apud eū ppter hoc psonaliter crescentes. Necnō legatos Francie Anglie z Castelle pdictorū, necnō charissimī ecclē filij Karolū Nauarre regū, atq generalis cōcilij Constān, puincie Maguntinē, sic p obediētiā dicti Johannis et Gregorij tūc nuncupari cū magna deuotione humilitate z instātia sepe requisit. q̄tinus pmissis attentis cū nō esset humanitus possibile dictas alias obediēcias ad suam obediētiā reduci, z in eo pncipaliter cōsistebat pond⁹ scismatis z facultas illud tollēdi, veller dare pacē ecclē z scisma tollere p suā de suo papatu renūciationē ad qd tenebat de iure diuino parit et hūano, p̄sertim cū nulla alia via sedandi scismatis pdicti p tot prudentiū ingenta et labores tā diuturnis t̄pib potuerit ad hoc accōmoda vt p̄mittitur reperiri. Idē tū Benedict⁹ tanto rū regū ac principū quinimmo quasi toti ecclē hmoi toties iteratis p̄ci⁹ bus requisitionib et admonitionib cōtra p̄pria iuramenta recusat et sp̄etis: ac minime exauditis, p̄fatisq̄ ip̄sus ecclē calamitatib scandalis atq piculis nō p̄pariēs nec puidēs de loco p p̄p̄niā, ad quē p̄fati reges z pncipes ac legati p p̄missis p̄uenerāt cuz armata manu recessit, et ad Coliberiū portū maris vbi suas galeas armatas habebat se trāstulit. In q̄ loco existēs fuit ad huc de p̄missis req̄sit⁹ p pte oratorū regū Castelle Aragonū et Nauarre ac principū pdictorū. Quā req̄sitionē tūc nō exaudiuit sed in longū p̄traxit: nec etiā postea exaudiuit, et de dicto loco recedēs in munitissimo castro panistole Dertusien, d̄loc⁹, vbi ad eū nō est tur⁹ accessus se reclusit, vbi ex pte p̄fati regis Aragonū de p̄missa cessione fiēda pro pace ecclē fuit iterū et tertio requisitus, et iterum recusauit: et suo posse p̄fatum tam inueteratum scisma nutrit et fovet, et impedimenta quecūq̄ potest p̄stitit et p̄stat, procurauit et procurat ne ad p̄dictā vniōem pueniri posset, que omnia scisma et heresim inferunt seu inferre censent, p que etiā turbatur z scandalizat⁹ ledit⁹ z piculat⁹ stat⁹ vniuersalis ecclē: p̄dicte dūq̄ fuit turbatus scandalizatus z lesus, quod etiā scandalū tantū est

Sessio   XXIII

q̄ attento vniuersalis ecclie statu nulla rōne pōt de cōgregatiōe fī
 delitū remoueri nisi ip̄o cedente mortuo vel electo, etiā si h̄ereticū
 ius in papatu. Ex q̄b̄ idē Benedic⁹ apparuit fuisse et esse fautor
 nutritor inueteratū scismatici p̄dicti: atq; scismatic⁹ et hereticus esse
 censend⁹. Et sup̄ his oīb̄ fuit et est publice et diuini⁹ diffamatus.
 taliter q̄ sine scandalo ecclie dissimulari nō pōt: nec sine periculo
 tolerari. Sup̄ q̄b̄ clamore valido clamat et cōquerit p̄p̄s xp̄ia⁹
 nus et p̄missa q̄ in factos cōsistunt notoria reputat atq; vera. Cō
 ueniētes igit̄ in vñū more solito canonice cōuocati, ac replētan⁹
 tes vniuersalē ecclesiā p̄fideles in dñō q̄ cepit in nobis bonū op⁹
 duob; tā ip̄i⁹ auxiliante gr̄a remotis impedimentis: et ip̄e pficiet.
 exurgēs misereb̄t syon: q̄ tps miserēdi ei⁹ q̄ venit tps. Cōtra ter
 tiū vicē dñm Benedictū diu expectatū: sed ad cor adhuc minime
 reuertentē decreuim⁹ sup̄ p̄missis oīb̄ et singulis fore summarie et
 de plano p̄ nos p̄cedendū p̄pter q̄ sup̄ fama et notorietate p̄missio
 rū summarie et simplr mādauim⁹ p̄ nōnullos venerabiles fr̄es et
 dilectos ecclie filios Cardinales sc̄e Romanē, ecclie et alios p̄la
 tos: et alios tā sacre pagine q̄ vtriusq; iuris p̄fessores: cōmissa
 rios n̄ros ad hoc electos et specialiter deputatos inq̄ri in forma
 tionēq; recipi quā legitime receptas referri iussim⁹ in publica ses
 siōe n̄ra totū sacrosctē Cōstān. synodū. Qua plene audita et discus
 sa maturo decreuim⁹: atq; digesto cōcilio in et sup̄ p̄missis saltem
 q̄tū ad officinā p̄ntis iudicij p̄tinet p̄cedendū fore vt in notorijs
 p̄fatū Benedictū, et si forsan attenta natura p̄fati p̄cessus notoriū
 citandus minime iuris rigore seruato veniret citandū fore ad cau
 telā in hoc dūtaxat citatiōis articulo rigore iuris indulgēdo, non
 intendētes sup̄ hoc quāvis mō formā notoriū p̄cessus seu ei⁹ ordinē
 obmittere seu relaxare, et iudicial' seu ordinariū p̄cessus eligere seu
 exq̄rere formā. Et q̄ eundē Benedictū fecisse et facere q̄ min⁹ ad
 p̄sonā suā pateat tutus accessus sup̄ his recepta sumaria et legiti
 ma informatiōe reperim⁹ nos specialit̄ et ex certa scia eundē Be
 nedictū citari decreuim⁹ p̄ edictū publicū ad instar edictorū i albo
 p̄torio positō. Citationēq; in audientia publica eiusdē sacri cōcilij
 quā vicē et effectū aplice curie et audientie aplice l̄r̄az decernimus
 obtinere publice faciendā, vobisq; oīb̄ et singulis et cuilibet v̄m
 sup̄ his exequendis publice fueritis requisit et fuerit requisitus in

Bessio   XXIII

virtute sancte obedientie precipim⁹ et mandam⁹ quatinus vigore l^{ras} nostrarū p^{ntiū} p^{os} vel aliū seu alios citet⁹ publice p^{fatū} Bⁿ dictū: quē etiā nos earundē l^{ras} tenore citam⁹. Ip^{as}q^{ue} l^{ras} n^{ras} publice legat⁹ v^l legi faciat⁹ in audientia l^{ras} p^{dictarū} ac valuis maioris eccl^{ie} Constaⁿ, affigat⁹ seu affigi faciat⁹. Insuperq^{ue} et ex sup^{er}abundanti ad p^{sonā} eiusdē benedicti si ad ip^m vob^{is} vel al^{io} cui v^{rm} req^uisitis, vel req^usito tutus forsan fuerit accessus. Sinaut ad portas dicti castri ville seu loci paristole: si etiam illuc vobis vel v^{rm} alicui vt p^{mittit} fuerit tutus accessus. Alioq^{ue} in ecclesia Dertusien^{si}, et in valuis eccl^{iarū} maioris ville scti matthei: aut ville aut castri Cerrarie eiusdē Dertusien^{si}, dioc^{es}, aut in alijs locis cit^{ra} cūnicinis q^{ue} ad hoc idonea decernim⁹ in ip^{os} locorū eccl^{esiarū} inter ip^{as} missarū solētia easdē n^{ras} l^{ras} alta et intelligibili voce publice legatis et legi faciat⁹ p^{os} vel aliū, eundēq^{ue} Benedictū citet⁹ pemptorie: ac vno edicto pemptorio p^{os} oib^{us}, quē etiā eodem mō p^{os} easdē p^{ntes} l^{ras} citam⁹ ad cōparēdū p^{sonalr} i eccl^{ia} cathedrālī Cōstaⁿ, et in loco sessionis n^{re} ad diē centesimū, vic^{is} a die lectionis earundē l^{ras} n^{ras} in audientia publica p^{dicta}, vel ad diē lxx, a die citationis facte ad p^{sonā} suā vel ad valuas domicilij sui si vt p^{mittit} ita fieri p^{tingat}. Alioq^{ue} a die citationis facte et publicate in eccl^{ia} Dertusien^{si}, p^{dicta}. Quē terminū p^{mo} scdo tertio et pemptorio terminis assignam⁹ ad videndū et audiendū sup^{er} p^{mis}is oib^{us} et singulis, et maxie sup^{er} crimine heresis et scismat^{is} p^{dicto}rum tāq^{ue} sup^{er} notorijs, et al^{ijs}, p^{cedi} ad oēs et singulos actus et articulos iudicij seu cause h^{uius}modi vsq^{ue} ad diffinitiuā sententiā inclusiue. Ip^{as}q^{ue} sniam videndū p^{ferri} et audiendū put iuris fuerit, et put utilitati p^{dicte} vniuersalis eccl^{ie} visum fuerit expedire, intimando eidē publice put etiā nos p^{os} easdē l^{ras} int^{imam}, q^{ue} si ue venerit siue nō, nos etiā ipⁱ absentia diuina repleta p^{ntia} cōtra eū sup^{er} p^{mis}is oib^{us} et singulis vsq^{ue} ad diffinitiuā sniam inclusiue p^{cedem}, put ad utilitatē ip^s vniuersalis eccl^{ie} mediāte iusticia vⁱ debet faciendū. Volum⁹ aut^{em} et mādā⁹ q^{uatinus} easdē n^{ras} l^{ras} q^{ue} duplicādas et triplicādas, et etiā q^{uicūq} opus fuerit multiplicādas mādā⁹ et decernim⁹ in valuis maioris eccl^{ie} Dertusien^{si}, p^{dicte} affigat⁹ et affigi faciat⁹ et affixas dimittat⁹ p^{os} duas horas. Et de inde loco ip^{as} nostrarū l^{ras} sic affixarū copiā illarū sub sig^{illo} alicui⁹.

notarij eiusdem lris originalibz receptis affigatis vel affigi faciatis et
affixa dimittatis: q̄tin⁹ toties in tot locis facta earundē lraz et ci-
tationis publicatio oīs ignorātie et tergiversatiōis locū excludat
Decernentes q̄ citatiōe hui⁹ facta in audiētia publica lraz, neco-
nō in ecclia Dertusien. p̄fata cū affixionibz ad valuas ecclesiaruz
p̄dictaz vt p̄mittit et alteri⁹ ipaz et q̄libet earundē citatiōnū sic va-
leat et illū arceat post lapsum terminoz citatiōnū ipaz et cuiuslibz
earundē acsi ad p̄p̄ia ipi⁹ p̄sonā citat⁹ extitisset, et eidē p̄sonalit nre
p̄dicte lre lecte et p̄ntate extitissent, oēs et singlos reges et p̄ncipes
ac dños t̄pales, et p̄cipue charissimū ecclie filiū Alfonsuz regem
Aragonuz: omnesqz secularē ac t̄palē exercētes iurisdictionē q̄cūqz
noīe siue titulo nuncupēt req̄rim⁹ in fide xpī et dei, Vosqz n̄hilo-
min⁹ ex pte nra req̄ratis: q̄tin⁹ vob aut vrm cullibz i exequēdis p̄-
missis p̄beāt auxiliū p̄siliū et fauorē, Vosqz et vrm quēlibet ab oī
impedimēto vel impedimētis p̄missa oīa et singla q̄stū in eis erit
p̄tegāt et defendāt mādantes vob et vrm singul⁹ put ad quēlibet p̄-
tinebit: q̄tin⁹ nob in nra generali sessiōe de gestis p̄ vos et respon-
sis fidelit sub publicis instrumētis infra terminos citatiōnū ipaz re-
latiōē faciatis et debite p̄ntetis, Datū Cōstān. iij. kal. decembris
Anno a natiuitate dñi M. cccc. xvj. in nra publica sessiōe.

Qua q̄dē citatiōe sic lecta Reuerend⁹ p̄ dñs Antoni⁹ Concor-
dien. Alan⁹ Leoneñ. ep̄l. Gundissaluu⁹ d̄ sc̄a maria decretoz do-
ctor, Patrici⁹ Carthagen. et Nicola⁹ Werseburgen. ep̄l. noīe na-
tionū hui⁹ sc̄i synodi, ac Iohes ep̄s Hostien. sc̄e Ro. ecclie car-
dinalis et vicecancellari⁹ noīe sacri collegij dñoz cardinaliū r̄nde-
runt et q̄libet eoz r̄ndit: placet.

Sessionio vicesimaquinta.

Anno domini. M. cccc. xvi.

a Inditiōe, ix. die m̄o lune, xliij. m̄sis decembris fuit sessio
generalis in maiori ecclia Cōstān. solennit celebrata p̄
vniōne oratorū et p̄curatoz magnifici dñi comitis de fuxo, et triuz
statuū dñoz suoz ipi⁹ et suoz illorū noībz. Fuerūt aut dicti amba
fiatores Reuerēdissim⁹ dñs Petr⁹ sc̄e Ro. ecclie cardinalis de fu-
xo, ac reuerendi p̄res Sauci⁹ Oloreñ, et Bernard⁹ Aduren. ep̄l.

Sessio XXVI

Fuitq; ibidē modus et ordo seruatus in hac sessione sicut in vnione ambasciatorū regis Aragonū, put i sessione, xxiij. sup. p. t. n. e. f.

Postq; pō facta fuit vnio et incorporatio ad sacrum cōcilium doctorū oratorū et procuratorū p̄fati magnifici comitis de fuxo, triūq; statū dñorū suorū reuerēdissim⁹ in xpo p̄i dñs Bartholome⁹ archiep̄s mediolanens. legebat cedula tenoris subsequētis.

Decretū cōcessionis Olomuceñ,
ecclesie in cōmendam.

Sacrofancta Constān. synod⁹ p̄cedit et cōmīssio
tit custodiā curā regimē et admini
stratiōē ecclie Olomuceñ, in spūalib⁹ et tpalib⁹ in regno Bohe
mie et marchionatu Morauie vacans, p̄ p̄nti et legitima admi
nistratiōē carētis p̄ obitū bone mēorie wencellai p̄larche antho
centi q̄ auctoritate aplīca q̄ad vlueret eā habebat in cōmendā in fa
uorē fidei: et vt necessitati et vtilitati ip̄i ecclie occurrat venerabili
fratri Johi Luthosmisseñ, vsq; ad electiōz futuri sūmi pontificis
Romani, et ex post ad tres mēses imēdiate sequētes: mandās et cō
mittēs venerabili fratri Johi ep̄o Hostien⁹, scilicet Ro. ecclie cardī
nali et vicecācellario lras sup. h̄ opportunas i forma debita et gra
tis de mādato expedire. Et post hec d̄ mādato cōcilij p̄dicti fuit re
sponsus p̄ dños ad h̄ deputatos. vīcz, R. p. dños Antoniū ep̄m
Cōcordien⁹, p̄ italica, Johem p̄sbonotariū de Tremleio p̄ gallis
cana, Gundissalū de sancta maria p̄ hispanica, Patricium ep̄m
Cartagen⁹, p̄ anglicana, Nicolaū ep̄m Werseburgen⁹, p̄ germani
ca nationib⁹, Et Johem ep̄m Hostien⁹, cardinālē Eliuarien⁹, noīe
cardinalium p̄ verbū: placet.

Sessio vicesimal sexta, p̄ vnione
ambasciatorū regis Nauarre.

Jeionis xxiij. mēis decēbris fuit sessio gene
ralis in maiori ecclia Constān. so
lennit̄ celebrata, inq̄ fuit facta vnio ad sacrum Cōstān. cō
cilium nomine illustrissim⁹ p̄ncipis dñi Karoli regis Nauarre
per suos solennes ambasciatores, vīcz Guilhelmū arnoldi Baio
nen⁹, et Nicolū Aqueñ. ep̄os. Eximū Ayner canonicum et archi
diaconū i ecclia Pampinolen⁹, in sacra pagina ingim⁹, et Johem

de letoua legū doctorē, Fuit autē in hac vnione seruatur idem mos
 dus et ordo q̄ in vnione oratorū regis Aragonū. Anteq̄ vero sup̄
 noīati regis fieret dicta vnio et incorporatio reuerendus pater dñs
 Franciscus ep̄s Aretin⁹ legi q̄ndā cedula certorū ordinatiōis et de-
 creti, Cui⁹ tenor de x̄bo ad verbū sequitur talis.

Decretū de nō derogando iuri alicui⁹
 nationis de prioritare vtorum.

Sacrosancta generalis Constan. synod⁹ in spiri-
 tus sancti legitime cōgregata p̄ bono
 ecclesiastice vnionis pacis et concordie nationū ex certa scia decla-
 rat statuit ordinat et decernit, q̄ salus sp̄ honorib⁹ locis p̄rogati-
 uis et excellētijs fm̄ morem laudabilem et consuetudinē Romanā, eccle-
 siarū omnium xp̄ifidelium ab antiquis debitis et consuetis regib⁹ sin-
 gulis et p̄ncipib⁹ orthodoxis et eorū ambasciatorib⁹ et nūcijs: tā in
 p̄ntia summi p̄ntificis q̄ alibi et tā in hac p̄ntia, et alijs q̄buscūq̄
 cōsilijs generalib⁹ rōne ordinis in hoc sacro concilio obseruari ac-
 tus vel in posterū obseruādi, inter nationes siue in respondēdo si-
 ue in scribēdo aut sigillādo vlt̄ al̄s p̄ q̄scūq̄ scripturas sigillatiōes
 p̄testatiōes seu collatiōes: aut aliq̄ h̄mōi gesta ab ip̄is aut eorū p̄-
 sidentib⁹ cōiter vel diuisim in ip̄o sacro concilio, siue al̄s in cōgrega-
 tionib⁹ generalib⁹ siue specialib⁹: seu locis alijs q̄buscūq̄ et q̄liter-
 cūq̄: nihil oīno excellētie seu p̄eminētie aut cuiuscūq̄ alteri⁹ iuris
 p̄prietatis aut possessiōis, vel q̄si alicui nationi p̄missa: vel aliqd
 eorū acq̄rit̄ seu acquisitū sit seu quīs mō accrescat seu accreuisse cē-
 seat circa p̄oritātē vlt̄ posterioritātē aut al̄s circa p̄missa, illaq̄, p̄hi-
 bet in futurū ad p̄missa aut p̄missorū aliqd quolibet allegari. Et in
 sup̄ ex sup̄abundanti cautela et ex certa scia eadē sacrosctā synod⁹
 oīa et singula ex q̄buscūq̄ q̄litercūq̄ quocūq̄ et vbicūq̄ in p̄mis-
 sis habita siue gesta aliq̄ p̄ q̄ possint aliq̄ prioritas vel posterioritas
 inter nationes easdē quolibet argui vel notari oīno p̄fectis
 h̄is q̄strū ad effectū h̄mōi nulli⁹ efficacie roboris vel momēti esse
 decernit: reseruās ip̄is nationib⁹ et cuilibet earū añ p̄ns cōcilium
 Cōstan. al̄s cōpetētes et competentia. Promisso q̄ p̄ntem ordinā-
 tionē decretis statutis ordinatiōib⁹ et consuetudinib⁹ in p̄dicta sc̄ta sy-
 nodo Cōstan. editis et p̄mulgatis nō intendit al̄s in aliq̄ derogare
 in cōtrariū facientib⁹ nō obstant, quibuscūq̄.

sessio   xxvii

Sessio vicesimaseptima in causa Tridentin.

Anno a natiuitate domini

a ni M, cccc, xvij. indition. x. die po sabbati, xx. mēf Fe
briuarij fuit celebrata sessio generalis i maiori ecclesia
Constan. presidente in eadē Reuerendissimo pte dño Johē epō
Hostien. scē Roman. ecclie cardinali z vicecācellario. Fuitq; p
actū officiū misse p reuerēdissimū patrē dñm Johannē patriarchā
Anthiocenū, et ipō officio misse expleto legebāt letanie et alie de
uote orōnes more aliarū sessionū. His po pactis fuit accusata cō
tumacia Friderici ducis Austrie z alioz in monitorio noīatoz nō
curantiū audire relationē flendā p epōs cōmissarios dicte synodi
sup executiōis vastitudine. Et deinde reuerend⁹ pī dñs Martin⁹
ep⁹ Apertin⁹ vn⁹ ex cōmissarijs in hmōi causa legit qndā relatio
nis papiri cedulā tenoris infrascripti.

Relatio facta p cōmissarios in causa
Tridentin sup executione monitorij.

Sacrosancta ^{synodus Cōstan. deuoti cōmissarij}
nri in cā ecclie Tridentin dudū per
bāc sanctā synodū deputati vt se informent simplr z de plano ac
sine figura ac strepitu iudicij an monitoriū als p eadē sanctā syno
dum ptra illustre pncipē dñm Fridericū ducē Austriez alios q̄s
cūq; occupatores et detētores ecclie et ciuitatis Tridentin. necnon
oppidoz castroz terrarū et locoz ac bonoz et iurū ad dictā eccle
siā Tridentin. pntentiū decretū sit debite executū: et cum prāte ci
tandi dñm Fridericū ducē et alios q̄cūq; detētores z occu
patores supdictos p editū publicū in curia roman. in valis ec
clesiarū maioris, et scē Stephanī Cōstan. affigendū ad dicendū
et opponendū q̄cūq; voce vel in scriptis dñcere vel opponere vo
luerit ptra dicti monitorij executionē in dicta cur. et in pubo factā
ac etlā ppter nō apparitiōē hmōi monitorij ad videndū et audie
dum se declarari p dictā sanctā synodū i penas in dicto monito
rio ptentas incidisse, et postea p eandē sanctā synodū pmissū exi
tit q̄ pfati cōmissarij vel maior ps ipoz pmissa facerēt z exeqrent
et q̄ sup bis reperissent eidē scē synodo fidelit referret. Dicunt et

sessio XXVIII

referūt eidē sacre synodo q̄ corā ipsīs p̄ tribunali sedentibz vocato dicto dño duce et alijs, p̄ pte dicti dñi ep̄i instrumēta et alia p̄ba-
tionū genera dictarū executionū monitorij tā in hac ciuitate Cō-
stañ. q̄ in p̄sibz in oibz locis in ip̄o monitorio deputat̄ p̄dictuz
publicū cū p̄ster de nō tuto accessu fuerūt p̄ducta. Et seruatis ser-
uandis p̄ eos fm̄ formā eis traditā, auditoqz, p̄curatore et defen-
sore dicti dñi ducis ad singulos actus citato, et p̄stat eisde ex p̄du-
ctis dictas executiones et monitiones fuisse et esse debite in locis de-
bitis factas et executas fm̄ formā p̄dicti monitorij nō obstantibz
exceptiōibz p̄ pte aduersa p̄positis: et terminū in dicto monitorio
dicto dño duci et occupatoribz p̄dictis p̄stitutū dudū lapsū ēē: nec
eosde munitos docuisse satisfactū aut paritū monitiōi.

Sessio vicesima octaua in causa Tridentin.

De mercurij tertia men-

sis marcij fuit sessio generalis in maiori ecclia Cōstañ.
solēniter celebrata, p̄sidente in eadē dño Johāne ep̄o
Hostien. Suiqz celebratū in ea officiū misse: cū introitu. Cū san-
ctificat̄ fuero rē, p̄ Reuerendissimū patrē dñm Johē p̄iarchā
Antiochenū Et p̄dicto officio cōpleto supuenit ibidē serenissim⁹
p̄nceps dñs Sigismund⁹ Roman. et Hungarie rē, rex cū suis
nobilibz. Deinde p̄o legebat̄ letante et alie orōnes q̄ in sessionibz
legi solēt. Predictis p̄o pactis accusata p̄us p̄tumacia dñi Frīde-
rici ducis austrie: et alioz nō audiētū se declarari incidisse penas
cōtentas i monitorio, reuerend⁹ p̄r dñs Nicola⁹ ep̄s Wersebur-
gen. in p̄tumaciā dictoz ducis austrie et alioz p̄nūctauit eosde in-
cidisse in penas p̄tetas i monitorio, put in cedula quā legebat de
verbo ad p̄bū cui⁹ tenor ē inferi⁹ insertus p̄tinet. Et veniēdo i eā-
dem cedula ad insertionē monitorij, p̄r p̄licitatē et laborē dñs pe-
trus de lomburga, al̄s de polonia legebat monitoriū, al̄s decretū
et eo finito dñs Nicolaus ep̄s p̄fatus cōtinuauit sniam declarā-
tionis vsqz ad finem.

Declaratio in causa Tridentin.

Sacro sancta general' Cōstañ. synod⁹ ecclesiā cā-
tholicā rēp̄sentās in sp̄sctō legitime

Bessio   XXVIII

cōgregata ad futurā rei memoriā, Decet sanctā m̄ez ecclīaz eos q̄
 salutis monita obstinata elatiōe p̄temnūt nō dīmltere inco:rectos
 neq; simpioꝝ p̄teruā sine dīgna castigatiōe p̄terire, Sane cū dux
 dū de anno dñi. M. cccc. xv. et mēse augusti gūis q̄rela venerabi
 lis fratr̄s Georgij episcopi Tridentin̄, ad nos puenisset q̄ nobilif
 Frideric⁹ dux austrie ip̄m in canonica possessiōe ecclīe et ciuitatis
 Tridentin̄, ac oppidoꝝ castroꝝ terrarū villarū locoꝝ iuriū z alioꝝ
 bonoꝝ ad eandē ecclīā p̄tinentiū als. xvj. annis pacifice existiēz
 tem temere z de facto spoliasset, ac eadē p̄ nouē annos detinisset
 ac detineret indebite occupatā ac ip̄m cepisset in carceribz manci⁹
 patū pluribz grauibz violentijs affecisset, lrasq; q̄sdā, p̄missionis z
 iuramēta metu z imp̄ssionibz extorsisset. 3 sua z ecclesiasticā liber
 ratē ab eodē, Qxq; idē Frideric⁹ charissimo ecclīe filio Sigismū⁹
 do Ro. regi sp̄ augusto, cui sup hoc p̄ ip̄m Georgiū ep̄m fuerat de
 lata q̄rela vinculo iuramētī se astrinxisset elusdē serenissimī regis
 sup his stare p̄ceptis, dicōq; rege p̄ snīaz declarāte z p̄cipiēte eccle
 siā z bona spoliata p̄fata occupata eldē Georgio p̄ ip̄m ducē resti
 tuenda fore facere p̄termisit: notū piuriū manifeste incurres. Qua
 p̄ hec sc̄tā synod⁹ vocato dicto ducē q̄ tūc in dicta ciuitate Con
 stan̄, aderat, auditisq; suis defensionibz p̄ suos aduocatos z p̄cu
 ratores tā in sessionibz publicis q̄ alijs cōgregatiōibz statutis z des
 putatis ad eandē causam q̄ iura z munimēta p̄tū receperūt hincin
 de p̄ducta, Cū istaret dicit⁹ Georgi⁹ ep̄s p̄ lras monitorias: p̄fatū
 Fridericū ducē z alios occupatores z detētores: necnō vasallos
 nobiles capitaneos officiales z subditos ecclīe Tridentin̄, z ciuita
 tis et alioꝝ bonoꝝ p̄dictoꝝ sub penis snījs z p̄stitutiōibz diue me
 morie Karoli q̄rti 3 r̄les facinorosos z sacrilegos editis, et alijs q̄
 uisibz req̄ri et moneri, p̄ restitutōe dicte ecclīe z bonoꝝ p̄dictoꝝ:
 ac plenaria satisfactiōe, et als sibi de opportuno remedio, p̄fiteri,
 Quapropter eadē sacrosctā synod⁹ sup notorietatez alijs seruatis ser
 uandis i cā h̄mōi certiorata ad plenū eandē notorietatē z facti cul
 dētiā z alia i ip̄a cā agitata: attēdēs volēs idēntitatē ecclīe, p̄uidere,
 nec mīn⁹ aiāz saluti dicti ducis z alioꝝ occupatoꝝ z detētoꝝ, necnō
 vasalloꝝ nobiliū capitaneoz officarioꝝ z subditoꝝ p̄dictoꝝ cō
 sulere, Prehabita deliberatiōe matura, xj. kal. decembris sequētis
 eiusdē anni monitoriū decreuit, cui⁹ tenor sic icipit,

Decretum monitorij

Bessio   XXVIII

Sacrofancta generalis synod⁹ Cōstañ. vniuersa
et singulis xpī fidelib⁹ salutē zc. Gra
uem q̄relā venerabil⁹ fratris nrī epī Tridentīn. zc. Et sic finit lras
monitorias. Cōtra dictū Fridericū ducē z occupatores z detēto
res hī mōi p̄tib⁹ spī⁹ audit⁹ et seruatis seruādis p̄dict⁹ p̄tib⁹ ad h⁹ le
gitime citat⁹ decreuim⁹ fore pcedēdas: decreuim⁹ z pcedim⁹ i for
ma q̄ sequit⁹. q̄ qdē forma sic incipit.

Monitoriū decretum in forma.

Sacrofancta et generalis synod⁹ Cōstañ. vniuer
sos venerabiles frēs p̄iarchas ar
chiep̄os ep̄os zc. sic finit. Quib⁹ ē. cui⁹libet v̄m i p̄missis dabim⁹
plenā fidē. Datū Cōstañ. xj. kal. decēbris Anno a natuitate dñi
M. cccc. xv. aplica sede vacante.

Post hec de anno dñi. M. cccc. xvj. Cū tā dict⁹ Frideric⁹
dux pantea de hac ciuitate Constañ. recessisset ip̄a sy
nodo incōsulto. p̄fatūq⁹ monitoriū in el⁹ p̄ntia et suoz aduocatoz
z pcuratoz p̄ntia decretū p̄tē quendā tractatū p̄cordie quē spera
bat in actis cause plene p̄stare i el⁹ p̄sonā legitimā nō potuerit hīe
executiōz p̄dictū fm formā monitorij aūdicti. Et qz p eandē san
ctā synodū p̄stituti fuerūt p̄missarij tā de collegio reuerēdissimoz
patz dñoz sc̄tē Roman. ecclie cardinaliū: q̄s de natiōib⁹ singulis
ad cognoscendū vīdendū z examinandū an antedictū monitoriū
esset debite executū. Dictisq⁹ cōmissarijs referētib⁹ ex p̄ductis cō
stare dictū monitoriū fuisse debite z i locis deputat⁹ executū. Cō
stetq⁹ notorie dictū Fridericū ducē z alios occupatores z detēto
res. necnō vasallos nobīles capitaneos officarios z subditos sup̄
dictos nullaten⁹ recept⁹ i dicto monitorio p̄tētis p̄uisse. s; eundez
Fridericū ducē z alios occupatores z detētores sup̄dictos dictā
ecclīaz Triden. ciuitatē tras oppīda castra villas z alta iura z bōa
p̄dicta tenere īdebite z p̄sumacit⁹ occupatas z occupata p̄ sniam z
p̄ceptū serenissimi reg⁹ Ro. cui iureiurādo stare p̄misit. de q̄ z el⁹
obligatiōe cōstat public⁹ documētis. Ideo volēs p̄fata synodus
tantā inobediētiā z rebellīonē notoriā vlciscī cū ap̄lo ne tāti ma
li p̄uersitas trāseat p̄sumptorib⁹ in exēplū. p̄ hāc sententiā quam
fert in his scriptis p̄nunciat decernit et declarat dictum Fridericū
cum ducem Austrie anathematiz et sacrilegij v̄nculis innodatū
p̄suriq⁹ reatū. necnō penas p̄uatiōis z inhabilitatiōis i p̄stitutiōz

Bessio   XXVIII

karolina p̄dicta p̄tēas eundē Fridericū ducē et alios occupatores et detētores q̄s ecclesiasticos q̄s seculares, vasallos nobiles capitaneos officarios et subditos inobediētes et rebelles ecclie et ciuitatis Tridentinē, ac oppidorū castroꝝ terrarū villarū et locoꝝ necnō iuriū et bonoꝝ dicte ecclie, cuiuscūq; stat⁹ gradus p̄ditiōis dignitatis aut preeminētie. Etia si ducalis fuerint in penas snias et censuras alis in dicto monitorio cōprehensas et expressas incidisse. Ip̄sūq; Fridericū ducē Austrie et eoꝝ occupatoꝝ detentorū et alia loca q̄cūq; ecclesiastico supposita iterdicto. Un̄ eadē sacrosancta synod⁹ diuersos et singulos venerabiles fr̄es p̄sarchas archiep̄os ep̄os ac dilectos ecclie filios abbates p̄ores p̄positos decanos archidiaconos scolasticos cantores thesaurarios et canonicos tā cathedraliū q̄ collegiatarū parrochialiūq; ecclesiarū rectores et loca tenentes eorundē, ceterosq; plebanos curatos et nō curatos: clericos notarios et tabelliones publicos per italiā et alemāniā cōstitutos, et alis vbilibet et eoꝝ quēlibet insolidū ad quē vel ad q̄s p̄ntes l̄re puenerint tenore p̄ntium requirit atq; monet p̄mo sc̄do tertio et pemptorio terminis cōster et diuisim, eisq; eorum cuilibet in p̄tute sc̄te obediētie et sub excoicationis pena late snie districte p̄cipiendo mādat, q̄tinus statim visis p̄ntib; dictum Fridericū ducē Austrie anathemat⁹ et sacrilegij vinculis inmodatū p̄iurijq; reatū, necnō penas p̄uatiōis et inhabilitatiōis predictas, ac eundē et occupatores ac detentores vasallos nobiles capitaneos officarios et subditos inobediētes et rebelles predictas penas censuras et snias alis in dicto monitorio p̄ntas incidisse. singulis dieb; dñicis et festiuis in eoꝝ ecclesijs monasterijs et capellis infra missarū solēnia dum ibidē populi multitudo ad diuinā audientū aut alis p̄gregata fuerit. Etia alis vbi et q̄n et q̄iens expedies fuerit. Et postq; vigore p̄ntium sp̄i seu aliq̄s eoꝝ requisit fuerint seu fuerit requisit⁹ pulsatis campanis: cādelis accensis: et demū extinctis et in terrā p̄lectis publice denunciēt et euitēt: et ab alijs publice q̄ntū in eis erit denunciari et euitari ab oib; xp̄ifidelibus faciāt et p̄mittant. Et p̄ntem nr̄am declarationē seu sniam et oia et singula in eis p̄tēta publicēt insinuent et ad intellectū xp̄ifidelium astantiū exponāt et plenarie exequant⁹ donec et quisq; sup p̄missis absolutiōis b̄nificiū meruerint obtinere, et a p̄dictis rebel

sessio   XXIX

liōibz destiterint et debite satisfecerint: aut aliō a dicta sacrosctā sy-
nodo vel futuro summo pontifice habueritis in mandatis. Et qz
idē Frideric⁹ dux Austrie pharaonis imitat⁹ duricē more aspi-
dīs surde obturauit aures suas: huius scē synodī pces et monita
suorūqz amicoz. et p̄fati regis sniam et iusiurandū despiciēs tāta
exlgēte duricia cogit hec scā synodus de finalī remedio puidere.
cum nihil prosit snias ferre nisi sit q̄ eas debite executioni deman-
det. Cōmittit ergo p̄fata scā synod⁹ p̄fato charissimō ecclīe filio
defensori z aduocato Sigisimundo regi Romān. semp augusto.
cui⁹ spectālī interest ad req̄sitionē ecclīe p̄ritas z oppressas ecclīas
restaurare et ecclesiasticas psonas a violētīs et iniurijs defensare
et eandē sniam executioni demādare. et ceteris p̄ncipibz ac xp̄is-
delibz vt ad restitutionē dicte ecclīe et ciuitatis Tridentin. et oīm
bonoz z iurū sp̄ius: et ei⁹ integrā libertatē et indemnitatē seruans
dā p̄tra dictū Fridericū Austrie ducē et alios occupatores z de-
tentores p̄fatos: vt n̄m p̄fatu monitoriū realē executionē obis
neat brachiū ipendāt: fauorē z auxiliū gladij z potētie oīmōde se-
cularis. Decernit insuper hec sancta synod⁹ ad pleniorē executio-
nem habendā p̄cessum p̄tra oēs intrusos z intrudēdos ī dicta ec-
clesia z ciuitate Tridentin. ac castris oppidis terrs villis locis pos-
sessionibz iuribz z bonis eiusdē. Et p̄tra adherentes eidē duci Fri-
derico z occupatoribz z detentoribz. ac intrusis et intrudendis: ac
cōtra dantes auxiliū p̄ssiliū aut fauorē. Quē quidē p̄cessum etiam
oēs et singulos p̄cessus necessarios z opportunos cōmittit vene-
rabili Petro epō Tragurien. cū ptate subdelegandī z alijs clausu-
lis in forma debita et p̄sua. Supplēs qz eadē synodus oēs solē-
nitatis defectū. si q̄s forsan fuerit in p̄missis.

Lectis autē his reuerēdissim⁹ dñs ep̄s Hostien. cardinal' viua-
rien. iuxta p̄sensum z voluntatē oīm nationū z alē p̄pter discordiā
nationū q̄ ad ordinē respōdit. p̄ vice p̄nti p̄ verbū: placet.

Sessio vicesimanona.

Anno et iditōe quibus su-
pra. die p̄o lune. viij. mensis marcij. fuit celebrata sessio
generalis in ecclīa maiori Cōstān. p̄ accusatiōe p̄tima

cie dñi Petri de luna Benedicti. xliij. in sua obia nūcupati. in q̄ re-
uerend⁹ p̄r dñs Nicolaus eps Aqueñ. missam de spū sc̄to celebra-
uit. et reuerēdissim⁹ p̄r dñs Johes eps Hosti. sc̄tē Romā. ecclie
cardinal' z vicecācellari⁹ p̄fedit. letanijs aut alijsq̄ orōnib⁹ cū euā-
gelio. Dixit Iesus petro. Si peccaueris in te frater tu⁹ zc. cōpletis.
fuit seruatur⁹ iste ordo. Primo fuit lecta p̄ dñm Steffanū ep̄m Do-
leñ. cedula. cul⁹ tenor sequit in hūc modū.

Deputatio pcurator⁹ et notariozū in cau-
sa contra Petrum de luna.

Sacrosancta Cōstan. synod⁹ cōstituit z deputat
dilectos ecclie filios mḡros sohem
de scribant⁹. et Henricū de p̄ro z eoz quēlibet insolidū. ita q̄ nō
sit melior p̄ditio occupāti. p̄motores p̄secutores z mīstros cause
et p̄cessus inq̄sitiōis s̄ dñm benedictū. xliij. a sibi obedētib⁹ noīa-
rū. et insup oēs et singlōs se. aplice et alios nationū in eadē sc̄tā sy-
nodo existētiū notarios z eoz quēlibet insolidū notarios atq̄ scrī-
bas in causa et p̄cessu p̄dictis. Qua lecta dñs cardinal' p̄fides rñ-
dit p̄ toto p̄cilio: placet. Quo facto aduocat⁹ p̄sistorial' instantib⁹
dñis p̄secutorib⁹ z mīstis p̄posuit decretū citatiōis p̄ edictū z illi⁹
executionē ad dñe cētēsimū. q̄ illa die icidebat. et p̄duxit bullā de-
creti citatiōis z instrū executionis asserēs siḡ notariozū i instrū po-
sita eē signa illoz q̄z eē inscribūt i illis. Et accusauit p̄tumaciā di-
cti dñi petri z petijt illū alta voce vocari ad valuas ecclie. z ad h̄
deputari duos vltios cardiales diaconos. vlcz d̄ comitib⁹ et flo-
rentinū. duos se. aplice. et alios p̄ciliū notarios. et rñdit p̄fides p̄ to-
to p̄cilio: placet. Tūc dicti cardinales et notarij fuerūt ad valuas
ecclie z reuersi retulerūt p̄ cardinalē floren. illū vocasse trina vice
alta voce z neminē p̄paruisse. Et aduocat⁹ p̄sistorial' facta relatōe
petiuit iterū dñm petrū dictū reputari p̄tumacē. Tūc cardinal' p̄-
fides mādauit legi p̄ ep̄m Doleñ. cedula infra scriptu tenoris.

Ordinatio lecta sup p̄tumacta dñi Pe. de luna.

Hec sacrosancta synodus premissa p̄posita et
petita p̄ aduocatū p̄sistoria-
lem admittit si z inq̄ntū sint admittēda de iure z mādāt notarijs
eiusdē synodi z cāe p̄nti. p̄posita petita z p̄ducta hmōl atq̄ voca-
tionē z relationē p̄missas. Et q̄ idē dñs Benedict⁹ sic vocatus et

Sessionio xxx

sufficienter expectat⁹ minime cōparuit et cōparet redigi inter acta et de pmissis fieri publica infra q̄t̄ fuerint opportuna vt eadē synodus sup̄ p̄faciendū deliberet iudicet et decernat put de iure fuerit faciendū q̄n sibi visum fuerit opportunū.

Qua lecta idē dñs p̄sides p̄ toto p̄cilio r̄ndit. placet. Et q̄ vox p̄sidentis sit vox totius cōcilij q̄n p̄mo de p̄sensu oīm nationū cōstitit nāq; p̄pter discordiā nationū hispanie et anglie q̄ p̄or responderet p̄ toto p̄cilio placet. Et ad hoc sup̄ q̄libet actu fiendo haberet cōsensum cardinaliū: et cedula illius actus signatā p̄ notarios nationū et p̄ferret cū lectura q̄ fieret.

Sessionio tricesima in q̄ p̄ciliū approbat subtractionē obedientie factā per regem Aragonum ipsi Petro de luna.

De mercurij decima sessione

¶ Prædicti mensis martij fuit sessio generalis in maiori ecclesia Constan̄. solēniter celebrata. In q̄ quidē sessione Reuerend⁹ p̄r dñs Stephan⁹ eps̄ Stephaludens̄. officiū misse d̄ sp̄u sc̄to deuote decantauit. et Reuerēdisim⁹ in xpo p̄r dñs Johannes eps̄ Hostiens̄. sc̄tē Roman̄. ecclesie cardinalis et vicecancellarius h̄mōi sessioni p̄sedit. Interfuit etiā serenissim⁹ princeps dñs Sigismundus Roman̄. et Hungarie rex. cū sibi multis altatib; principib; Et lectis letanijs ac alijs deuotis orōnib; cum euangelio. Dixit iesus discipulis suis. Quoniā optet sp̄ orare vt nō deficiāt zc. Nunciij et oratores cōcilij q̄ fuerūt p̄ p̄ciliū ad hoc destinati fecerūt relationē p̄ organū dñi Bernardi de planca decretorum doctoris quō in castro panistole Dertusien̄. dioec̄. cū fauore auxilio illustrissimi principis dñi Alfonsi regis Aragonū fuerant et Petrū de luna Benedictū. xij. in sua obedientia nuncupatū in p̄pria p̄sona apprehenderāt. ac q̄ ipm̄ citauerāt iuxta formā et tenorem citatorij ab ipso cōcilio decreti. Ipseq; Petrus responsionem dederat: put hec et alia ī ip̄is instr̄is p̄ dictū dñm Bernardū exhibitis: ac de x̄bo ad x̄bū p̄lectis plen⁹ p̄tinent. Promotores p̄o cōcilij petierunt apud acta registrari. Post hoc autē venerabilis vir

Beſſio XXXI

dñs petrus de Lápurga in decretis licētatus quandam decretū
cedulā plegit tenoris subsequentis.

Conciliū approbat subtractionē obediē-
entie factam p regem Aragonum.

Sacrosancta Conſtan. ſyno-

dus generalis in ſpū ſancto legittime ꝑgregata quoniam iter alia
virtuoſa et laude digna que ple memorie quondam Ferdināduſ
rex Aragonū et Sicilie ꝑ extirpatiōe execrandi ſchiſmatis qđ ab
octo fere lustris citra nō ꝑmiſit eccliam catholicā ſub vno guber-
natore et paſtore dñoscit ꝑgiſſe ordinatiōe quādam aduerſus
idē ſchiſma et ꝑvniōne ecclie catholice feliciuſ ꝑſequenda eū ꝑꝑo-
mulgaſſe cognouiſm eadem ſacrosancta ſynodus Conſtatienſi cau-
ſis et motiuiſ in ꝑfata ordinatiōe expreſſis plene inſpectis et di-
ligēter examinatis de quorū veritate facta extitit eidē ſynodo ple-
na fides. et attento ꝑcipue tunc atq; nūc vniuerſalis ecclie ſtatu et
qꝫ ſine regla ꝑuſſione ꝑfata ꝑpetuandi ſchiſmatis iminebat et imi-
neret periculū ac ꝑſtabat et ꝑſtare ſacro ꝑfato cōcilio et ꝑſequen-
ter vniōni ecclie periculū manifeſtū. eo ꝑſertim qꝫ idem dñs Be-
nedictꝫ ſic in ſua obediētia noīatꝫ conabatꝫ ꝑ ſibi adhibita obedi-
entia iam dictū ꝑꝑꝫ multipliciter impedire et impediuſſe
ſe de facto ſi mādatiſ eiꝫ obtemperatū fuiſſet. qđ inter alia ex eo ſa-
tis apparet: qꝫ etia cū obediētia ſibi ſubtracta fuerat ꝑ lras ſuas ꝑ-
latiſ et capituliſ ne ad dictū ſacꝫ conciliū accederent inhiſbere ꝑ-
ſumpſit. Ideo eadē ſacrosancta ſynodus ex certa ſcientia et cauſa
debita cognita ad ꝑpetuā rei memoriā: et vt cūctis clareat veritas
bñ geſta: declarat ordinatiōe ꝑdictā a ꝑfato Ferdinādo quōdā
rege iuſte et legittime editā et ꝑmulgatam fuiſſe: et ꝑ eū ac illuſtrem
ꝑncipem dominiū Alfonſū eiꝫ domini Ferdinandi ꝑꝑꝫ
nitiū et regē modernū ſeruata ꝑꝑamqꝫ ꝑſenti decreto dictꝫ ex cau-
ſis approbat et ꝑfirmat decernitqꝫ illā ꝑ oīa debuſſe et debere ab
omnibꝫ fidelibꝫ obſervari iuxta ſꝑꝫ ſeriem et tenorē.

Conciliū reuocat quandam ꝑſtitutionem
Petri de Luna qꝫ incipit ad futuram.

Eadē quoqꝫ ſancta ſynodus Conſtatienſi. quandā
conſtitutionē dudum vt dictꝫ a dicto

k

Sessio

XXXI

dñio Benedicto sic in sua obediētia nūcupato editā: quē in cōple
Ad futurā rei memoriā in dierū successu crescente malicia sic vl-
demus mūdū rē. Et fuit Datū Barssille apud sanctū Victore
xiiij. kal. Junij. pōtificat⁹ nri anno. xiiij. declarat nullaten⁹ cōpre-
hēdere casū regle ordinatiōis p̄dicte psequēter reges ip̄os dīctā
ordinatiōē p̄dendo: p̄mulgando: obseruādo: vel obseruari faci-
endo: etiā alios obseruatores eiusdē p̄tra dīctam cōstitutiōē in
aliq̄ nō venisse. ip̄amq̄ sibi et inq̄tum regle ordinatiōis p̄fate in
casu p̄misso facite et p̄mulgate: aut obseruatorib⁹ ei⁹ quomodolib⁹
bet obularēt tāq̄ impeditiua in hac pte vniōis ecclie inueterat⁹
q̄ scismatis nutritiuam omniaq̄ inde secuta decernit: et p̄nūciat:
nullius fuisse aut esse roboris efficacie vel momenti. Post p̄di-
cta dictus reuerendissim⁹ dominus cardinalis vicecancellarius
noīe totius synodi respondit: placet.

Sessio tricesimaprīma.

De mercurij vltia supra

d
dicti mensis Martij in ecclia maiori Cōstantien. fuit
sessio generalis celebrata: et in eadē sessione fuit dictuz
officiū misse de spūsancto p̄ reuerēdissimū patrē dñm Martinū
ep̄m Aprutinesē. reuerēdissim⁹ p̄o p̄r dñs Johes ep̄s Hostien.
sancte romane ecclie cardinalis h̄mōi sessioni p̄sidebat. letanijs
aut̄ et alijs orationib⁹ p̄suetis expletis p̄ sp̄m dñm p̄sidentē more
solito p̄ōfiscalib⁹ indutū: legebant p̄ dñm Anthoniū ep̄m Con-
cordien. et petrū de Polonia successiue ea q̄ sequūtur.

Monitorij p̄tra comitē virtutum.

Sacro sancta generalis syno

dus Cōstantien. in spūsancto legitime cōgregata vniuersalē ec-
clesiam representās vniuersis christifidelib⁹ salutē et omnipoten-
tis dei b̄ndictiōē. Dudū cum ad audientia nostram puenirēt fa-
ma publica referente: q̄ nobilis vtr̄ Philippus comes virtutuz
nōnulliq̄ alij in hac pte cōmissarij et officiales sui p̄p̄s de man-
dato et assensu: ac ratum et gratū habēdo cōtra venerabilē fratres

Albertū ep̄m Asteñ. patrē et pastore aīaz suaz: cui obediētā et reuerētā deuotas facere tenebāt: et q̄ vna nobiscū in h̄ sacrosācto concilio generali onera humiliter supportauit: ac de speciali licētia n̄ra ad suā se trāstulit Asteñ. eccl̄iam: nulla sūpta occasione, iusta temerarie et iniuste i dictū dñm ep̄m vi armata ausu sacrilego manus iniiciētes violētas eūde ignominiose ad castrū qđ Ver^o dicitur ciuitatē Asteñ. pduxerūt. ibiqz carceribus māciparūt et detinuerūt. put detinēt etā incarcerationū de p̄nti sacrilegiū et excōcationē: aliasqz cēsuras eccl̄asticas et penas iuris et p̄stitutionis p̄uincie Mediolanē. eccl̄ie: cui⁹ dicta Asteñ. eccl̄ia suffraganea ep̄iscopatus sit circa h̄ editas et platas: et in p̄tibz p̄ ordinarios declaratas dā nabiliter incurrēdo. Nos de tātis tāqz grauibz excessibz vt supra ferē nob̄ relatis: q̄ inter cetera ad vniuersalis eccl̄ie reformationē sum⁹ h̄ congregati ad q̄s sup̄ q̄busdā questionibz si quas intentare volebat p̄tra ep̄m prefatum habere poterat recursū non īmerito dolentes: volentes sup̄ hīs inquirere veritatem ip̄so comite vt dicebatur pcurante per suos venerabilibus fratribus Papleñ. et Houarleñ. ep̄iscopis dari concessimus in mandatis vt sup̄ obiectis p̄ ip̄m comitem aduersus ip̄m ep̄m diligenter inquirerent veritatem: et vocatis prefato Philipo comite et qui forent euocandi de p̄missis omnibz et singulis ac eorum circūstantiis vniuersis simpliciter et de plano sine strepitu et figura iudicii se diligētius informarent. Et si dictū ep̄m in aliquo culpabilē reperirent ip̄m sub fida custodia retinerēt ac retineri facerent donec aliud a nobis seu romanū. futuro pontifice haberēt i mandatis. necnō in formationē h̄mōi i scriptis fideliter redactā sub eoz clausis sigillis ad n̄raz p̄sentā trāsmitterēt vt inde sup̄ hoc p̄sultius agere valerem⁹. Si h̄o p̄ informatiōez eandē dictū ep̄m minime culpabilem reperirēt ip̄m facerēt plena libertate gaudere. Cui⁹ qđē p̄cessionis mādātū tenorē hic haberi volum⁹ p̄ sufficienter exp̄ssio. Verū postmodū nōnullos fide dignos relatiō. p̄ceptū⁹ q̄ l̄re n̄re sup̄ h̄mōi cōcessionis mādato execute nō fuerūt. dictiqz ep̄i p̄pterea sup̄ p̄missis p̄cedere minime voluerūt. Nos igit̄ super p̄missis sūmaria informatiō. auctoritate n̄ra facta attendentes q̄ subditi in eoz platos et laici in clericos nullā habēt iurisdictionē et p̄tatez: et q̄ p̄missa i libertatē eccl̄astice et pastoralis dignitatis

vllspendū nō modicū z scādalum plurimoz redūdare dīnoscūf
 nolētes hmōi offēnsā sicut nec debem⁹ sub dissimulatiōē, trāsire
 z l3 ptra p̄dictos comitē eiusqz cōmissarios z officiales in p̄miss⁹
 sis possem⁹ iuris seueritatē exercere tñ ad eos magis p̄uincēdos
 m̄tius agere volentes cōmittim⁹ infrascriptis fratribus n̄ris v̄l
 eorūz alteri q̄ si p̄ sūmariam infor̄mationē q̄ ad ip̄m comitē eius
 qz cōmissarios z officiales tutus non pateat accessus constiterit:
 ne p̄pterea tantū tāqz graues excessus nostris cōsuetibz oculis
 remaneant impuniti per hoc p̄sens publicum edictum legendūz
 et publicandū in valis maioris Papien. z Nonariē. z Asten.
 ecclesiarū cathedraliūz affigendū: dictum Philippū comitē eius
 qz cōmissarios officiales z q̄scunqz alios q̄ culpabiles fuerint i
 p̄missis in eos z eorum quēlibet sub excom̄icationis z interdī
 ctī et in eisdem ecclesijs ciuitate Asten. ac terris locis dicte ciuita
 ti z eidē comiti subiectis quocūqz titulo pens quas ferim⁹ i his
 scriptis si monitiōi hmōi nō paruerint cū effectū p̄mo scdo ter
 tio requiratis z moneatis. quē z quos tenor p̄sentū requirimus z
 monem⁹ quaten⁹ infra. xij. dies post lectiōēz publicatiōēz z affixi
 onem p̄sentū vt supra faciēdas imēdiate sequētes quorū. xij. die
 dies p̄ tertio z pemptorio termino ac canonica monitiōē. p̄dicta:
 Philippo comiti eiusqz cōmissarijs z officialibus hmōi p̄fē
 gimus z assignauim⁹ p̄fatū ep̄m absqz quolibet cōtradictionis
 obstaculo infra tres menses a die relaxatiōis ip̄ius coram nobis
 p̄sonaliter accessurū z ibidē iuri p̄sturū libertati sue pristīne resti
 tuat: cum familiā vniuersisqz bonis suis absqz dīmīnutiōē aliq̄
 realiter z cū effectū offerentes dicto comiti z cuiūlibet p̄scētī bo
 num z breue iusticie cōplementū de p̄sona p̄fati ep̄i ministrare. q̄
 si forsan hmōi n̄re monitiōi z requisitiōi in dicto termīo pare
 re p̄tempserit ne p̄pter viāz discrimina dicti ep̄i Asten. differat li
 bertas: z vt parcat laboribz z expensis p̄fatis venerabilibz fratri
 bus Papien. z Nonariē. ep̄is stantibz p̄p̄e dictā ciuitatē Asten.
 ad duas dietas s̄m p̄suetudinē patrie cōmittim⁹ z mandam⁹ q̄te
 nus simul aut ip̄oz alter q̄ p̄mo fuerit requisitus post eiusdē ter
 minū lapsū auctoritate n̄ra eādē ciuitatē Asten. z terras dominia
 z loca ad dictā ciuitatē spectantia z p̄tinetia interdīcti sentērias icur
 risse: dictūqz comitē eiusqz cōmissarios officiales z ip̄ius p̄sonaz

Bessio   XXXI

excoꝛcationis suam eade auctoritate incluisse declarer. Ecclesia
vero ac etia ciuitate et comunitate: ac terras dominia et loca pꝛi-
ctas et pꝛiꝛta ecclesiastico subiacere interdicto iuxta constitutio-
nem Viennens. concilij q̄ incipit. Si quis suadente, vocatis euoꝛ
candis in eorūq; Papien. et Houariens. et alijs q̄buscunq; eccles-
sijs tam cathedralib; q̄ collegiatis vniuersis infra missarū solen-
nia alijs ecclesijs populo ibide ad diuina audiedū cōgregato: pu-
blice p se vel alios denuncient et euent: et ab alijs ita denunciari
et euitari faciāt z pmittāt tādū donec a nobis vel futuro romano
pontifice aliud delup habuerint in mandat. Et si qd absit pꝛi-
ctas penas interdicti et excoꝛcationis dictus Philipp⁹ comes ac
cōmissarij et officiales pꝛiꝛti animis sustinuerint incurat; ad oēs
alias penas spūales et tēporales auctoritate pꝛiꝛti pcedere va-
leant quibuscūq; alijs penis eis a iure vel ab homine occasione pꝛi-
dicta ibidem illatis z inferendis in suo robore pmanuris, nec ab
aliquo absolutionis beneficiū nisi a futuro Romano pontifice vel
a nobis pꝛiꝛt in mortis articulo valeant obtinere. Volentes nō
bilo minus et hac sacra synodali auctoritate decernētes q̄ bimōl
nostre lre mō et forma pmissis execute dictos sic requisitos z mo-
nitos: et quēlibet eorū arceant taliter et astringāt ac pinde valeant
plenāq; obtineant roboris firmitatē, ac si eisdē z eorū cuilibet in p-
pria psona lecte z insinuare fuerint ac pncipaliter publicate: non
obstantib; q̄ eidē Philippo comiti vel q̄busuis alijs cōster vel dī-
uisim a sede aplica indultū existat q̄ interdicti suspendi vel excoꝛ-
cari nō possint p lras aplicas nō faciētes plenā et expꝛtam: ac de
verbo adverbū de indulto hmoi mentionē, pꝛadictores censura
simili appellatōe postposita cōpescēdo, nō obstantib; etiā cōstitu-
tionib; seu alijs editis in pꝛiꝛtijs q̄buscūq; Datū Cōstañ. ij. kal.
Aprilis. Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xvij. Inditione decima
aplica sede vacante

Decretū sup reintegratiōe ecclesie Baronen.

Sacro sancta generalis Cōstañ. synod⁹ zc, atten-
dens ad reformationē z reintegra-
tionē vniuersal. ac etiā oīm cathedraliū ecclīaz q̄ scismate pꝛiꝛti du-
rante habebant vel habent epōs diuersarū obedientiarū p quos
ipse cathedrales ecclesie monstruose in capite et i membris vide

k 3

banť z vident gubernari ſtatuit z ordinat q̄ eccleſia Baroneñ. q̄
etiam duos ſimul per plures annos habuit epiſcopos. Et inter
alios bone memorie Petrum qui fuit de obedientia Balthaſar
tunc Johis pape. xxiij. in ſua obedientia nuncupati nouiter de
functi: z ſuperſtitem venerabilem fratrem Guillelmũ hic pſentem
qui fuit creatus p̄ Petrũ de luna. Benedictũ. xxiij. in eius obediē
tia nuncupatũ. deiceps p̄ eundẽ Guillelmũ ep̄m regat ac ver⁹ ep̄s
ipſius eccleſie necnō ep̄atus Baroneñ. vnicus cenſeat z illi clerus
z plius ciuitatis z dioceſ. Baroneñ. in om̄ibz p̄ſuetis licitis z ho
neſtis vt eoz vero ep̄o z paſtori obediāt: z ipſe eos benigne vice
uerſa ptractet: put ad eius pontificale officiũ p̄tinet de p̄ſuetudis
ne vl de iure. Inhibentes nihilominus venerabili caplo ipſi⁹ ec
cleſie ne ad electionẽ alicui⁹ loco ipſius defuncti ep̄i pcedant. Sz
in illa ſuſſedeāt put etiā iuxta q̄dā capla dudũ p̄ oratores n̄ros
ex vna z q̄ſdā alios tũc de p̄dicta obedientia p̄ſati Petri exiſtentis
in regno Aragonie fuit p̄cluſum: z q̄ quidẽ capla p̄ nos ſolēnter
approbata fuerit. Exq̄ etiā venerabilis frat̄ archiepiſcus Anxitan.
cui p̄dicta eccleſia metropolitā. iure ſubest ad p̄firmatiōz alicui⁹
electiōis forſitan facte vl fiende aut ad p̄uſſionẽ alicui⁹ in ep̄m ec
cleſie p̄dicte nō pcedat. Et q̄ etiā p̄dict⁹ Petrus ſeu Clemẽs. viij
etiā i eadẽ obediētia noiat⁹ ei⁹ p̄deceſſor q̄ttuor alijs de q̄ttuor ca
nonicatibz z p̄bēdis ei⁹dẽ eccleſie: licz in dicta eccleſia p̄ pte obediē
tie dicti Balthaſaris nūerus canonicoz ab antiq̄ inſtitutus cō
pletus fuiſſz. put etiā de p̄nti puidit. Quibz q̄dẽ dño Guillelmo
ep̄o z canonicz q̄ttuor aſſignauit q̄ bona imobilia necnō iura fru
ctus redditus puentus z emolimēta ad capitularẽ menſaz dicte
eccleſie p̄tinetia i caſtelle z Nauarre regnis ex̄ntia: illa etiā ad ſus
z p̄prietatẽ ipſius mēſe reducimus: ita q̄ ipi q̄ttuor canonici de in
ceps poſſint apud eandẽ eccleſiam p̄ſonalr reſidere ac horis p̄ſue
tis z diuinis officijs iteſſe ac ſtallũ in choro z locũ in caplo cũ
ipſis alijs canonicis dictis h̄i ac in oibz fructibz redditibz zẽ p̄di
cte mēſe vt veri canonici ipi⁹ eccleſie p̄ſcipare: dicto canonicoz nūe
ro nō obſtañ. q̄q̄ nullus in locũ alicui⁹ decedētis aut aliter cano
nicatus z p̄bēdis ſuas ipi⁹ eccleſie quolibz p̄terq̄s p̄ ſpontaneũ ceſ
ſum dimittentũ ipi⁹ eccleſie canonici apl̄ica vl ordinaria auctate
admittant q̄uſq̄ ad dictũ nūerũ ſit deuentũ. ac decernit dicta ſcra

Sessio XXXII

synodus irritum et inane si secus super his factum fuerit aut fieret in futurum.

Sessio tricesima secunda.

Inno et inditione quibus

a supra, die vero Jouis pma mēsis aplis Lōstān. in ecclesia maiori in loco sessionis solito platis existentibus in pluuiatibus et cum multis: fuit generalis huius sancte synodi Constantiensis sessio celebrata, per cuius introitu reuerendissimus pater dominus Johannes patriarcha Antiochenus missam de beata uirgine celebravit. Reuerendissimus pater dominus episcopus Hostiensis, sancte romanus, ecclesie cardinalis et vicecancellarius induit pontificaliibus huiusmodi sessioni presedit, ac demum letaniis et orationibus consuetis cum debita solennitate completis. Instantibus promotoribus concilii fuit accusata contumacia Petri de luna per dominum Ardecinum advocatum et iuxta petitionem ipsius dictus dominus episcopus Hostiensis, huiusmodi sessioni presidens nomine concilii deputavit reuerendissimos patres dominos Odonem de Columna, et Lucidum de comitibus diaconos cardinales tunc in ordine cardinalium postremos reuerendosque patres Feltrensem, et Werseburgensem, episcopos quibus dedit in mandatis ut ipsi unacum protonotariis et notariis atque scribis huius concilii cum cursore sedis apostolice dictum Petrum de luna ad valuas ecclesie iuxta mores antiquos vocaret et ipsi synodo vocatio referret. Qui quidem domini deputativi cum Jacobo Rodino et Thoma polten protonotariis apostolice sedis et huiusmodi concilii notariis, ac Francisco de mediolano apostolice sedis cursore locum sessionis exeuntes accesserunt ad valuas eiusdem ecclesie. Et prefatus Franciscus cursor ipsum Petrum de luna alta voce vocavit sub his verbis, Est ne hic dominus Petrus de luna benedictus, xij. in sua obia nuncupatus vel aliquis pro eo qui compareat responsurus coram sacro concilio in causa scismatis et heresis contra ipsum mota. Cumque nec ipse nec aliquis pro eo paratus esset aut responsum dedisset, dicta vocatio trina vice facta ipsi synodi promotores, et unacum eis benedictus de guidelot de perusia camere apostolice clericus nomine huius sancte synodi super huiusmodi vocatio et non comparitio et non responsio petierunt instrumentum et instrumenta. Quibus sic pactis cardinalis de colina unus ex deputatis premissis commissione eis facta a dicto concilio adimplevisse, dictumque Petrum de luna modo premissis per cursorem trina vice vocasse: nec ipsum Petrum vel aliquem pro eo ibidem comparuisse aut responsum dedisse dicte sancte synodo retulit, et deinde

k 4

Bessio   XXXII

Franciscus de mediolano cursor p̄fatus de p̄missa vocatiōe fecit relationē. His sic pactis dñs Ardecin⁹ aduocatus p̄dictus vocationē et relationē h̄mōl petijt inter acta h̄mōl cause registrari: et deinceps reproducta bulla citationis al̄s contra ipsum Petrum de luna decreta et executā dominus Bernard⁹ de planchea vnus de executorib⁹ dicte citatiōis p̄ conciliū deputatis de h̄is q̄ circa sepedicte citationis executionē fecisset fecit relationē dicens in effectu q̄ ab ip̄o p̄cilio receperāt ip̄e et college sui in mandat⁹ vt Petrū de luna Benedictū. xij. in sua obediētia nuncupatū citarent iuxta formā et tenorē l̄raz citatoriarū. Quas quidē l̄ras citatorias iā de nouo factas et i scriptis reprodixit adiungēs q̄ nuper vlgore illarū l̄raz ip̄e et egregius vīr Lampertus de stipite suus collega ad castrū panistole Dertusiē. dioc̄. et eūdē dñz Bndictum. xij. a sibi obediētib⁹ sic nominatū p̄sonaliter apprehensuz p̄nib⁹ plurib⁹ suis cardinalib⁹ et alijs p̄latis clericis. ac hominū multitudine copiosa fm̄ formā et tenorē l̄raz citatoriarū ad p̄sonam suā easdē de verbo ad verbū in sua p̄ntia legerunt. Ip̄asq̄ et cōtenta in eisdē executioni demandarūt put in quodā executionis instrumentio publico etlā die relationis al̄s p̄ eum et suos collegas facte exhibito dixit plenius cōtineri: qd̄ instrumentū facto reprodixit et depost publice idem executōis instrumentū fuit lectuz et sufficēter p̄ testes recognitū. Que oīa p̄missa dñs Ardecinus aduocatus petijt inter acta registrari: et p̄fati Petri de luna sic vt p̄mittitur citati cōtumaciā accusauit. Ip̄m̄q̄ tñ nec in p̄mo termino q̄ erat octaua die martij: nec etiam in p̄nti termino. cōparuit cōtumacem reputari et in causa h̄mōl ad vltiora p̄cedi p̄ ip̄az synodum instantissime postulauit. Istis successiue vt p̄mittitur fact⁹ Reuerendissim⁹ pater dñs Iohes episcop⁹ Hostien⁹. h̄mōl sessionis p̄sides fecit legi quoddā decretū p̄ reuerendū patrē dominum Steffanū ep̄m̄ Doleñ. tenoris sequētis.

Hec sacrosancta synodus auditis et cōsideratis relatis p̄positis p̄ductis et petitis p̄fati Benedictū sic in sua obediētia nuncupatū legitime citatū vocatū et expectatū nō cōpente: et q̄ in octaua martij ad quā etlā citatus extiterat nō cōparuit. p̄nunciat reputat et declarat cōtumacem: decernitq̄ in eius cōtumaciā eius absentia: dei

repleta pñtia nō obstañ, fore in causa hmōi alterius: etiam vsq; ad
diffinitiuā sniam inclusiue fore pcedendū. Volēs aut in eadē cau-
sa mature et cū summa grauitate pcedere: cōmittit dilectissimis
ecclesie filijs Builhelmo tit. sancti Marci p̄bytero, et Francis-
sco sc̄toꝝ Cosme et Damiani sancte Romanē. ecclesie cardinalibus,
atq; Johāni electo patriarche Cōstantinopolitañ. Reginō vene-
rabilib; fratribus Roberto Saristertē. Johāni Lichfeldē. et
Steffano Doleñ. ep̄is ac dilectis ecclesie filijs Builhelmo pulchri
nepotis Francie. Johāni de podemijs generali ordinis p̄dicato-
rū in obediētia Petri de luna Benedicti. xliij. nūcupati in sua obe-
dientia in sacra pagina. Michaele de nauers vtriusq; iuris Ara-
gonū. et Johe de ledena legū Nauarre regū illustriū oratorib;.
Jacobo electo p̄remeñ. Hermanno diuerch sedis aplice p̄tho-
notario. Roberti abbati Cluniacē. Nicolao woldis vtriusq; iu-
ris. Petro nardi. Henrico fleckel. decretoꝝ. sedis aplice capella-
nis et auditorib; causarū palaciū aplice. et Johāni rellis decretoꝝ
doctorib; q̄tin⁹ ipsi vel eoz maior ps examinēt articulos q̄s offer-
ri cōtigerit corā dicta synodo vel corā dictis cōmissarijs: et eis exa-
minatis sup illis q̄ ipsi vel eoz maiori pti admittendi videbunt.
De quoz articuloꝝ receptiōe et eorundē admissiōe p̄fara synod⁹
dictis cōmissarijs vel eoz maiori parti plenā cōfert et cōmittit po-
testatē. Ipsi aut duo ex eis ad mīnus sup articulis p̄dictis et alijs
offerendis et eozū veritate et notorietate testes et alia p̄bationū
genera recipiant: iurareq; faciāt et examinent diligēter. ita q̄ occu-
pantiū p̄dicto mellor nō existat. neq; p aliquozū inchoationē alio-
rum deroget potestati: sed duob; aut plurib; negociū hmōi exa-
minatiōis et receptiōis testū inchoantib; ceteri et q̄libet duo
sive bini ex illis etiā seorsum et separatim: ac eodē vel diuersis tēpo-
ribus testes et alia p̄bationū genera etiā sup articulis et alijs in-
choatis recipere examinare: ac mandatū hmōi exequi valeāt. tes-
tiumq; attestatiōes et p̄bationes alias vl eoz effectū eidē sacre sy-
nodo fideliter referāt vt exinde eadē sancta synodus sup p̄missis p-
cedat decernat et iudicet put fm deū iusticiā et equitatē fuerit fa-
ciendum. Vadat insup et cōmittit eadē sancta synod⁹ p̄fatis cō-
missarijs et duob; vt p̄mittitur ex illis quatin⁹ ad dies horas et
loca opportuna eundē Benedictū sic vt p̄mittit notatum citēt aut

Sessio XXXIII

citari faciāt pemptorie publice coram ip̄is in locis predicto ad videndum etiā recipi, p̄duci iurare testes et alia p̄batonū genera in causa h̄mōl: q̄t̄nus op̄ erit cū p̄tate citandū cogendū testes p̄fatos q̄scūq; si q̄ forsan a dicta depositiōe se subtraxerint, Protestat̄ etiā eadē sc̄tā synod⁹ q̄ p̄ q̄scūq; actus ordinē seu terminos iudiciarios seruatos vel seruādos in hac cā formā p̄cessus q̄ de iure seruanda ē aut seruari sufficit i notorijs renūciare nō intēdit neq; ad seruandū iudiciariū ordinē se obſuare astringit quouis modo.

Qua cedula lecta reuerēdissim⁹ p̄r dñs Hostien⁹, p̄sident noīe bul⁹ sancte synodī sup̄ dicta cedula et cōtēntis in ea respondit per verbum: placet.

Sessio tricesimatertia.

De no et inditiōe quibus

a sup̄ra, die vero mercurij, xij, mensis maij fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclia Cōstān. In q̄ reuerēdissim⁹ p̄r dñs Nicola⁹ archieps Snefneñ, missam celebrauit, Fuitq; p̄sides huic sessioni reuerēdissim⁹ p̄r dñs Johes eps Hostien⁹, vicecancellari⁹ sc̄tē Ro, ecclie cardinalis. Et intererat h̄mōl sessioni serenissim⁹ p̄nceps dñs Sigismund⁹ Roman⁹, et Hungarie rex, induit⁹ vestimētis imperialib; coronā in capite hñs, astātib; sibi reuerendissimis in xpo p̄sib; et dñis: dño Angelo Peneſtreñ, et Jordano Albanen⁹, ep̄is sc̄tē Roman⁹, ecclie cardinalib;, Illustrissimis p̄ncipib; Rudolpho Saxonie in Ense, Ludouico Bavarie duabus in p̄mo, et Friderico marchione Brandemburgen⁹, in sceptro et habitib; p̄suetis sibi seruicib;, demū lectis letanijs v̄nacū alijs deuotis orōnib; vt moris est ascenderūt ambonē deputatī et cōmissarij in cā heresis rē, cōtra Petrū de luna. In q̄ reuerendissim⁹ p̄r dñs Builhelm⁹ tit, sc̄ti marci sc̄tē roman⁹, ecclie p̄sbi cardinalis fecit relationē dicēs in effectu q̄ ip̄i cōmissarij p̄cessissent in causa ad ea q̄ eis fuissent cōmissa, quia p̄mo ip̄m Petrū de luna Benedicrū, xij, in sua obedientia noīatuz ad dandum et darī videndū articulos vocassent, Et deinde certos articulos p̄curatores cause oblatos; eosq; ad p̄bandum misissent; res

Bessio XXXIII

tesq; xxxviij. cardinales archiepos ep̄os prelatos doctores et alios sup̄ eisdē recepissent. iurareq; fecissent ac eos diligēter examīnassent. Insuper dicto Petro de luna sic sufficiēter vocato nonnulla iura p̄ procuratores producta in numero p̄bationem recepissent: eaq; p̄bati fecissent. oīa in registro ī hac cā p̄ eos fieri mādato plenius p̄tinet: synodus duxerit mandandū. Relatiōe autē hmoi facta accusabat p̄tumacia Petri de luna nō vidētis apiri dicta testium in hmoi causa p̄ductorū et p̄tumacia: petebat iterū in valuis maioris ecclie vocari ad vocandū aliq̄s deputari: atq; ex tunc reuerendissim⁹ p̄r dñs Jokes Hostien⁹, hmoi sessioni p̄sides noīe synodi deputavit reuerendissimos p̄res et dños ad vocandū prefatū Petrū de luna, vicz Odonē de colūna, Lucidū de comitib⁹ cardinalis, Viennēn⁹, archiepm̄, Feltrēn⁹, Tridentin⁹, et Lichfeldēn⁹, et Antoniū taxal generalē ordīs sc̄te marie de mercede, Thomam Posten⁹, et Jacobū Rodeñ, sedis aplice p̄thonotarios, vñacum p̄ntib⁹ cause scribis, et Frācisū de mediolano sc̄te aplice sedis cursozem. Qui deputati vocarūt et citarūt p̄fatum Benedictū p̄ cursore antedictū in hūc modū, Est hic Petrus de luna Benedictus xliij. in sua obediētia nuncupat⁹, vel aliq̄s p̄ eo q̄ cōpareat p̄ eo ad videndū aperiri dicta testium rē. Deinde dictis deputat⁹ de valuis reuertētib⁹ dñs Leonhard⁹ lucid⁹ cardinalis de comitib⁹ noīe cōdeputatoz retulit ip̄am vocationē p̄ cursore antedictū trina vice fuisse factā, neminēq; ibi cōparuisse aut aliq̄d p̄bū rñdisse. Quo facto dicta testium et dicēdi terminū ad dicendū p̄tra dicta hmoi reuerend⁹ p̄r et dñs dñs Steffan⁹ ep̄s Dolen⁹, legebat q̄ndā decretū papiri cedula tenoris subsequentis,

Decretū de publicatione attestationū et
citatione ad cōtra obijciendum.

Hec sacrosancta generalis synodus Petrū de luna Benedictū, xliij. in sua obediētia nūcupatū: vocatū legitime et nō cōparentē reputat p̄tumacē, et in illi⁹ p̄tumaciā testes attestatōes et dicta testium ī p̄nti causa inquisitiōis mota: et pendēte p̄ eundē Petrū de luna Bñdictū xliij. a nōnullis nūcupatū p̄ductorū examinatorū publicat ac pro publicatis hz et decernit, et eidē Petro de luna Benedicto copiam

Sessio XXXIII

dictarū attestatiōē et totius pñtis pcessus fieri. et assignat eidem Petro de luna terminū pemptoriū ad diem sabbati primū mane hora. viij. in pñti ecclia et loco supiori. ppe altare sessionis ad dicendum obijciendū et pponendum coram cōmissarijs nup ad testes recipiendos et. per eandē synodū deputatis quicqd dicere obijcere vel pponere voluerit ptra testes in hac causa pductos et eoz dīcta. necnon contra instrumenta registra talia quecūq. pducta: ac in tota spā causa. et ad hoc ipm pemptorie citat: pfatīq. cōmissarijs et eoz maiorī partī ceterisq. etiā minime impeditis audiendū et recipiendū oīa quicqd dicere obijcere et pponere voluerit et super illis cognoscendū. atq. oīa et singula faciendū q. ad causam et pcessum hmōi pñtēt et pñtēbūt vsq. ad sniam diffinituā exclusiue. ac sup eoz dependentib. emergētib. et cōnexis dat eadē sancta synodus plenā et liberā potestātē.

Protestat aut eadē scra synod⁹ q. p hūc pcessum aut aliū quēcūq. in futurū fiendū in hmōi causa a forma pcessus sup notorijs quā sufficit seruare de iure recedere nō intendit.

Qua itaq. decreti cedula lecta p Reuerendissimū in xpo patrē et dñm: dñm Johannē epīm Hostien. scē romā. ecclie cardinalē et vicecancellariū hmōi sessioni presidentem nomine synodi fuit responsum: placet.

Sessio tricesimaquarta.

De sabbati quinta men

dis Junij Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xvij. Indictione decima fuit sessio generalis per sacram synodum Constantien. in maiorī ecclesia Constā. solēniter celebrata. in q. Reuerendus pater dñs Thomas Curioniē. eps missam de tempore celebrauit. Presedit aut Reuerendissim⁹ dñs Johannes eps Hostien. cardinalis et vicecancellari⁹. dictis demū letarijs et orationibus cōsuetis: cū euangelio fm Lucā. Homo quidā fecit cenam magnā. Dñs cōmissarij in causa cōtra Petrū de luna ascenderūt ambonē et Reuerendissim⁹ pfr dñs Guilhelmus cardinalis sancti Marci de suozū collegarum consensu sibi assistentium pro

themate assumens. Tempus est ut veniat iudicium de domo dei et quod
pulchre deducens processum per ipsum et suos collegas contra petrum
de luna a quibusdam benedictum. xiiij. nuncupatum iuxta commissionem
etiam desuper factam habitam integre narrauit et recitauit vna cum p-
bationibus articuloz simpliciter in huiusmodi causa productis. Et facta
dicta relatio reuerendi patris domini Dolei. et Scheffeldi. episcopi: vide
licet summa probatione scripta super quolibet articulo discendo post le-
cturam articuli. Iste articulus de veritate et notorietate probatur per
tot testes et tales declarando dignitates et gradus testium. Et his
factis reuerendus pater dominus episcopus Concordien. legebat quod-
dam decretum cuius tenor sequitur.

Hec sacrosancta audita relatione. processus et
probationes et aliorum actorum in
causa inquisitionis pendente coram eadem sancta synodo contra petrum de
Luna: benedictum. xiiij. a nonnullis nuncupatum: super ferenda sententia et
alijs in causa huiusmodi flendis deliberabit: preterea autem alijs processum
commissarijs in dicta causa preterea ad citandum eundem petrum de Luna
ad audiendum sententiam per eandem synodum ferendam non intendit reuoca-
re. super qua citatione atque sententia nullas dictos commissarios vult
habere preterea. Super premissis dominus Johannes episcopus Hostien. hu-
iusmodi sessioni presidens nomine synodi respondit: placet.

Sessione tricesimaquinta unionis ambasia-
torum domini regis castelle et legionis.

De veneris decima men-

dis Junij supradicti sessio generalis in maiori ecclesia Co-
stantien. fuit solenniter celebrata cui interfuit serenissi-
mus princeps Sigismundus roman. et Hungarie et rex cum in
signijs regalibus et multis principibus sibi assistantibus et sibi ser-
uientibus. Et ante istius sessionis officium sine orationes solitas
placitum pluvialibus induci mitras capitibus imposuerunt. Cosequenter
reuerendi patres et domini nobiles et strenui viri serenissimi prin-
cipis domini Johannis regis castelle et legionis ambasiatores
ascenderunt: ac ipsi ambasiatores tria in effectu facere pro present

sessione pposuerūt videlz pmo pcellū Constan. puocare, scdo pre
sentū gregatiōl in Cōstan. se vntre, tertio subtraciōez obedie
factā in narbona iuxta capla ibidē pcordata approbare. Et dein
de petr^o de Lombor ga legit quoddā pcuratoriū regis Castelle:
quo lecto frater Ludouic^{us} de Valeolen vn^o de ambassatoribz di
cti regis de p̄sensu suoz ambassatorū: legit quandā cedulā cōuo
cationis vna cū bulla pcellū puocatoriā dñō regi castelle p̄dicto
p synodum missa iuxta capitula pcordata Narbone: cui^{us} cedule
puocationis tenor talis est.

Cedula conuocationis.

In nomine sacte et indiuidue

trinitatis, nos Didac^{us} Loncheñ. ep̄s. et Ferdinād^{us} de Arab ma
lor p̄fect^{us} Bnispustre serenissimū dñi regis Castelle p̄siliarij Jo
hānes ep̄s Paceñ. Martin^{us} Ferdinād^{us} domitcelloz p̄ses. Ferdi
nādus Martin^{us} de Danabū. Segobleñ. et Didac^{us} Fernād^{us} Pa
lentiñ. eccl̄iaz decant decretoz doctores. Frater Ludouicus de
Valeolen ordinis p̄dicatoz i theologia magister p̄sien. Johes
Ferdinād^{us} de Rupefloze decretoz doctor: oratores et pcuratores
p̄fati serenissimū dñi Johis regis Castelle et legionis: ac serenissi
me dñe regine Castelle: et oim qz itereit et iteresse pōt ad pacem et
vntionē sacte m̄ris eccl̄ie puris ac sinceris affectibz anhelātes vo
lētesqz et intēdētes adimplere puentiōez i Narbona iūtā. inter se
renissimū p̄ncipē et dñm: dñm Sigismūdū roman. et Hungarie
regē semp augustū: ac reuerēdos p̄ses pcuratores nūcios et lega
tos p̄sentis cōgregatiōis Constaten. ex vna. et oratores ac pro
curatores serenissimū p̄ncipis dñi Ferdinād^{us} clare memorie Ara
gonū et Sicille regis tā suo p̄p̄rio noie qz tanqz tutore et tutoris
nomie p̄fati serenissimū dñi regis n̄ri ac etiaz oratores et pcurato
res serenissimū dñi regis Nauarre: necnō illust^{is} p̄ncipis Johā
nis comitis Furi ex alia p̄tibz p̄sentam^{us} nos in hoc loco paterni
tatibz vestris offerētes nos ad exequendū dictam cōuentionē
ac omnia et singula in ea p̄tenta et sumus nūc attendentes qd i p̄l
mo caplo dicte puocationis cōtineat qz cōuocatio dictaz obedie
tiarū fiat p̄ platos ceterosqz v̄sros eccl̄iasticos huius cōgregati
ōis p̄ l̄ras directas ad reges p̄ncipēs platos ac alias p̄sonas

de obedientia dicti dñi Benedicti sic nūcupati vos p̄fatos dños p̄-
latos et ceteros de aggregatione p̄nti p̄ suos ambasciatores aut lito-
teras h̄ in Cōstātia p̄uocare. Et attēto etiā q̄ littere p̄uocatorie p̄
pte v̄ra dñi n̄ro rege Castelle tam p̄sentate fuerūt q̄s etiā ipe om-
nib⁹ p̄lati et alijs p̄sonis q̄b⁹ dir̄gebāt int̄marī fecit mō debito
put p̄ instrumenta inde p̄fecta patebit cuj fuerit opportunū: volu-
mus et nos satisfacere dicto capitulo cui⁹ tenor q̄ntuq̄ ad litteras
conuocatorias q̄ in eis est: talis est.

Miserationē, diuina ep̄i p̄sbyteri et dīaconi: cardinales patriar-
che archiep̄i ep̄i p̄lati et ceteri i Cōstātia. Magist̄r, puincia gre-
gati Illustri, p̄inci, put sup̄l p̄rines et c. Qua ad finē lecta idem
frater Ludouic⁹ legi vt seq̄t. Cui q̄dē caplo satisfacere volentes
p̄uocam⁹ vos oēs p̄latos et dños de hac aggregatione, iuxta teno-
rē dicti capli. His sic lectis reuerendissim⁹ p̄f et dñs archiep̄s
Magdeburgen̄, ascēdēs in ambonē legi in hec verba.

Cedula acceptationis p̄uocationis.

Nos miserationē diuina ep̄i p̄sbyteri et dīaco-
ni: cardinales patriarche ar-
chiep̄i ep̄i p̄lati et ceteri hic aggregatione dictā p̄uocatione accepta-
mus et offerim⁹ nos patos sine dilatiōe q̄cūq̄ p̄cedēdū ad vlt̄eri-
ora. Et insup̄ req̄rim⁹ vos oratores et p̄curatores p̄dictos q̄ten⁹
ad vnionē faciendā nobiscū procedatis iuxta tenorem tertij ca-
pituli cōuocationis p̄dictę que talis est. Tertio q̄ p̄fati de obe-
dientia dicti domini Benedicti, xij. p̄ quosdā et c. vt supra, cui⁹ ra-
tione totū tenorem legebat. Et ex post frater Ludouic⁹ de valle
Olet p̄fatus quo ad scōm p̄ncipale quandā vnionis cedulam
legebat in hec verba.

Cedula vnionis.

Nos oratores et p̄curatores p̄fati dicti nobis
vni⁹ nos vob iuxta tenorē capi-
tuli Harbonei, p̄dicti appbantes et laudātes oīa q̄ post vnionē
Aragonei, p̄tra dñm Benedictū agitata sūt et p̄cessa p̄ridē et eo-
dē modo ac si post hāc vnionē n̄raz ab hac synodo nobis iterce-
dentib⁹ facta foret: qua vnione facta p̄fatus dñs archiep̄s De-
diolaneus, legebat in hunc modum.

Cedula acceptationis vnionis.

Nos prelati et ceteri congregati ut sup[er] dicta vni[er]sione n[ost]ra acceptam[us] p[ro]fite[n]tes vos vice et no[m]i[n]e p[re]fati serenissim[us] d[omi]ni regis Castelle p[ro] o[mn]ia debitis m[od]o et forma act[us] p[re]sentis i[n] dicto cap[itu]lo tertio satisfecisse et ec[on]verso nos vob[is] oratorib[us] p[ro]curatorib[us] p[re]dictis dictis no[m]i[n]ib[us] iuxta tenore[m] eiusdem capituli vni[er]sionis. Quib[us] sic factis reuerendissim[us] p[ater] d[omi]nus Johannes e[pi]s[co]pus Hostien[sis] cardinalis et vicecancellarius nomine totius synodi respondit p[er] verbum placet.

Subsequenter oratores et p[ro]curatores illustrissim[us] d[omi]ni infantis Henrici ac ordinis sacre milicie sancti Jacobi de Spata generalis magistr[us] ambon[em] ascēdētes o[mn]iaq[ue] et singula facta et acta p[er] d[omi]nos ambasiatores et oratores regis Castelle p[re]dictos approbātes et laudātes: p[ro]uocatiōez fecerūt sibi m[od]o ut ip[s]i regis Castelle ambasiatores: et similiter se huic congregatiōi vni[er]serūt put sup[er] istis p[ro]uocatiōib[us] et vni[er]sion[em] frater Johannes de sancto Jacobo ordinis minorū vni[er]sionis de ambasiatorib[us] p[re]dictis de suoz coambasiatoz cōsensu quandam papiri cedula[m] publice legebat sub huiusmodi tenore.

Cedula p[ro]uocatiōis infantis Henrici.

Nos Vitalis de scoto miles cōmendator d[omi]ni Camata: frater Johannes de sancto Jacobo sacre pagine p[re]fessor: Barbias de Vergara miles: Johannes Alphonsi decretor[um] baccalarij: p[ro]curatores et oratores illustrissim[us] d[omi]ni infantis Henrici ac ordinis sacre marie sancti Jacobi d[omi]ni Spata generalis magistr[us] sibi modo p[ro]uocam[us] vos o[mn]es p[re]latos et ceteros d[omi]nos de hac congregatiōe iuxta tenore[m] dicti capituli. Deinde idem frater Johannes legit ut sequit[ur].

Cedula vni[er]sionis eiusdem.

Nos oratores sup[er]dicti dicto nom[in]e vni[er]sionis nos vob[is] iuxta tenore[m] capituli p[re]dicti. Sup[er] q[ui]bus o[mn]ib[us] et singulis p[ro]motores p[re]dicti petierūt instrumentū et instrumēta: et deposit[us] fuit cāratū Te deū laudam[us]. Quo finit[us] reuerendissim[us] p[ater] d[omi]nus Johannes e[pi]s[co]pus Hostien[sis] cardinalis ad p[re]sidēdu[m] fuit et officiū sessionis solite solēniter incipiebat. Et lect[us] letanijs alijsq[ue] p[re]sueris p[re]fatus archie[pi]s Mediolanē[sis] vna cū ambasiatorib[us] regis Castelle: ambon[em] ascēdit et legit cedula[m] sequentē: legēdo etia[m] illa capla p[ro]cordata Harbone: de q[ui]bus faciebat mētiōez que

Bessio   XXXV

superius inserta fuerunt ubi agebat de confirmatione eorum.

Confirmatio capitulorum.

Sacrosacta generalis Cōsta.

synodus in spiritu sancto legitime congregata, viso et considerato capitulo secundo ex capitulis Harbonen, iter charissimum ecclesie filium Sigismundum romanum et Hungarie regem illustre: et dilectos ipsius ecclesie filios promotores et nuncios dicte synodi ex una, et procuratores ac oratores charissimorum dicte ecclesie filiorum dominorum Ferdinandi clare memorie Aragonum et Sicilie regis tam suo proprio nomine quam tutoris et tutoris nomine Johannis Castelle et legationis, necnon oratores Flouarre: et regum illustrium et dilectorum eiusdem ecclesie filiorum Fuxi et Armentaci comitum primum ex altera concordatis: cum quidem capituli tenor sequitur sub his verbis. Secundo quatenus dicte congregationis etc. volens in omnibus observare dictum capitulum promittit ratum habet securat specialiter confirmat et noviter firmat et statuit et decernit in omnibus et per omnia: prout in dicto capitulo plene continetur, viso etiam quarto capitulo incipiente. Quarto quod predictum intendit scilicet etc. abolet tollit et irritat quoscunque processus suas sententias decreta ordinationis statuta et penas etc. ut in dicto capitulo continetur usque ibi, et quod statuit. Item statuit quod nunquam de cetero ratione vel occasione dicti scismatis aut adhesionis dicti domini Benedicti dicti et sui predecessoris domini Clementis: possit contra dictos dominos reges principes et alios de obedientia dicti domini Benedicti quomodolibet percedi in iudicio vel extra ut in fine dicti capituli continetur. Viso etiam quanto dictorum capitulorum incipiente quanto quod per dictum formandum scilicet etc. approbat: laudat: firmat: et meliori modo quo fieri potest plenissime confirmat omnes et singulas processiones, dispensationes: et gratias factas per dominum Benedictum predictum quibusvis personis sue obedientie de quibusvis dignitatibus etc. ut in dicto capitulo continetur. Viso etiam, xv. dictorum capitulorum: incipiente undecimo quod dominus rex romanus, etc. et attento quod de ibi: quod in prima sessione etc. dicta sacra synodus facit: preceperit: statuit et ordinat in omnibus et per omnia prout in dicto capitulo continetur. Quibus sic lectis et completis reuerendi patres Jacobus Bodmen, sedis apostolice protonotarius, et Johannes lraz apostolicarum corrector librorum euangeliorum a parte dextra, et a parte sinistra dominus Thomas Palten, dicte sedis protonotarius, et venerabilis dominus Jacobus Dorelm sacri palatii causarum

sessio XXXV

auditor tenēs librū scōz euangeliorū accesserunt ad dños ī hac sessione p̄sentes recipiētes ab eis iuramēta. Et p̄mo serenissimus dñs Sigisimūds romān. z Hungarie rex, Consequēter p̄o dñl cardinales archiepi epi ceteriq; p̄lati z ambasiatores oīa z singula capla Harbone p̄cordata ī oībo z p̄ oīa seruare iurauerunt, z q̄libet eoz iurauit ac ea q̄ntum ī eis fuit receperunt.

Quib; iuramentis sic p̄stitis Henricus de Piro p̄motor noīe p̄fati serenissimī p̄ncipis dñl Sigisimūdi surgēs publice dixit et īq̄siuit. Si aliq̄s esset ī p̄dicta sessione q̄ haberet mādātū suffi ciēs illustris p̄ncipis comit̄s armeniaci q̄ illud exhiberet. Cācel larius aut̄ studiū p̄sien. surgēs dixit Ambasiatores christianissimī regis Frācorum certa habuisse scripta q̄ dictus dñs comes seq̄ vellet vestigia p̄dicti dñi regis. Tūc dicit dñs Henric⁹ noīe q̄ sup̄ dixit: ex q̄ nō apparet mādātū sufficiēs p̄ ip̄o dño comite nullo mō p̄ iuramētū sup̄ eū p̄stitū ad obseruatōem dictoz caploz ī Harbona p̄cordatoz quo ad p̄fatū dñm comitē Armeniaci vellet arctari publice z solenniter p̄testatus.

His aut̄ sic pacis p̄fatus archieps Mediolanēn. legit quādā papiri cedula m tenoris subsequētis.

Item dñl cardinales patriarche archiepi epi z alij p̄lati ambasiatores dñoz regum z p̄ncipū z alij ī dicto p̄cilio existentes z singulares p̄sone ad hoc sufficiēter suffulce iurent put̄ sufficienter ī dicto .xj. caplo p̄tinetur.

Que p̄dicta omnia z singula intelligant̄ z locum habeant retē to tenore oīm z singuloz capituloz p̄ dictozum Harbone p̄cordatoz q̄bo z eozum singulis dicta synodus stare intendit nec ab eis vel eozū aliquo ī toto vel ī pte recedere.

Ad que omnia z singula domin⁹ Johānes eps Hostien. vice cancellari⁹ z huius sessionis p̄sidentis p̄fatus noīe totius p̄ciliij respondit p̄ verbum: placet.

Subsequenter dñs z frater Ludovic⁹ de valle Dieti predict⁹ existens ī ambone legit cedulā sequentem.

Cedula approbationis capituloz Harbone facite p̄ oratores regis Castelle.

Ros Didacus Conchen. episcopus, et Ferdinandus Petri de Ayala maior.

Beſſio XXXV

prefectus Buiſpiniq; ſereniſſimi domini regis Caſtelle conſilla-
rii Jobānis epiſcopus Paceñ. Martinus Ferdinādī domice-
lorū preſes, Ferdinād⁹ Martini de Claualos Segobieñ. & Di-
dacus Ferdinādī placentiū, eccleſiarū decanū decretorum docto-
res frater Ludouic⁹ de valle Oleti ordinis predicatorū in theoz
logia magiſter Pariſieñ. Johes Ferdinādī de Rupellore decre-
torum doctor, oratores & procuratores ſereniſſimi domini Jobā-
nis Caſtelle regis ac legionis: ac ſereniſſime domine regine ma-
tris & tutricis eiſdē regnorū gubernatricis hic preſentes & pſo-
naliter conſtituti dictis noib; q̄bus validi⁹ & efficaci⁹ poſſum⁹ iure
videlz forma mō vſa cauſa meliorib; oīaz ſingula decreta ſtatuta
preſtatōes p ſacroſanctā generalē ſynodū Conſtañ. nūc facta et
edita: & q̄ nūc ſūt ſerioſi⁹ lecta: ipa habētes p ſufficiēter expſis &
repetit⁹ ſolēniter vice & noīe regis & regine nōz prefatorum om-
nium regnorū & terrarū ſuarum acceptamus: approbam⁹: aſſen-
tūmus: & ſolēniter affirmam⁹. Et ſimiliter ſicut ipſa ſācta ſynod⁹
proteltata ē q̄ nō vellet recedere a caplis in dicta ciuitate Harbo-
neñ. concordatis: ita & nos dictis noib; ſolēniter preſtamur.

Ad q̄ tūc reuerēdiſſim⁹ p^r & dñs epus Hoſtieñ. hui⁹ ſeſſionis
pſidens noīe tot⁹ ſynodi reſpondit: placet. Et ſubſequēter prefa-
tus archieps Mediolaneñ. legit decretū tenoris infra ſcripti.

Non obſtantibus iuramentis licuit
ab eius obedientia recedere.

Sacroſancta generalis ſyno-
dus Conſtantiēñ. in ſpīritu ſācto legitime congregata p^{ro} bono
vñionis eccleſie ſacroſancte auctore deo feliciter cōſumādo con-
ſiderās q̄ p chariſſimā ecclie filiā Katherinā reginā illuſtrē cha-
riſſimū ipſius ecclie filiū Johis regis Caſtelle & legionis: matrem
atq; tutricē regnorū eīaz & gubernatricē atq; p nōnullos p̄latoſ
baroneſ & notabileſ pſonaſ regnorū & terraz regis p̄fatⁱ requiſita
& p̄ſtituta fecerūt iuramēta & p̄miſſiōes de nō recedēdo ab obedi-
ētia dñi petri & luna: Bñdicti. xiiij. a nōnullis ſic nūcupatū ſub cer-
tis formis de q̄bo in actis & inſtrumētis inde cōfectis lat⁹ p̄tineſ.
que q̄dē acta & inſtrumēta & alias q̄ſcūq; p̄batōes p̄dictoz p̄fata

Session XXXVI

synodus de ipsiis plene certificata vult hanc habere per sufficienter expressis, quod huiusmodi iuramenta et promissiones requisita et prestita fuerunt in pedimentum prefate unionis, propter quod et illa nulla et irrita esse censent: ac omnia et singula inde secuta fuisse et esse cassa irrita: et nulla nulliusque efficacie roboris vel momenti. Et nihilominus ad cautelam: quatenus de facto processerunt: ea relaxat et irritat: reuocat declarans prefatos ut promissis iurantes et promittentes ad observantiam predictorum minime teneri et obligari. Quo decreto lecto fuit per dictum dominum presidentem nomine totius synodi responsus per verbum placet. Et de post prefatus frater Ludouicus legit ut sequitur.

Cedula subtractionis obedientie confirmationis
primum de ambasciatoribus regis Castellae lecta.

Nos Didacus ^{et ambasciatores et procuratores prefate noie procuratoris quo}
super confirmamur et apphamus subtractionem obedientie dudum factam in par
pintano domino pape Benedicto, xliij. per felicis memorie dominum Ferdinandum
natum Aragonum et Sicilie regem noie serenissimi regis Castellae et
legionis domini nostri: et per suas litteras: sic in eisdem litteris continetur etiam ex super
abundantia cautela noie quam super de nouo facimus sic in dictis litteris continetur
et alio meliori et firmitiori modo quam fieri potest et debet: de quo offerimus
litteras prefate domini nostri regis et nostras in valida et expedienti forma datationis
nos. deinde dominus petrus de Brado unus etiam de ambasciatoribus regis
Castellae et legionis predictae quandam cedulam subtractionis obedientie
per prefatum regem dicto Benedicto in Castella factam in vulgari Castellano
scriptam publice legit: et quia multis non intelligebatur: presentibus igitur non est
inserta. Deinde frater Ludouicus prefatus solenniter fecit collationem: et
facta collatione per complementum huius sessionis reuerendissimus pater dominus
Johannes patriarcha antiochenus missam de spiritu sancto celebravit.

Session tricesima sexta.

Anno a natiuitate domini

^a ni. M. cccc. xliij. die vero iouis, xliij. mensis Julij fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constantinensi, per cuius intro
ductionem reuerendus pater episcopus Treuentinus, missam de sancto spiritu celebravit
presidebatque in eadem sessione dominus reuerendissimus pater Johannes episcopus

Beſſio XXXVI

Hoſtieſen. ſancte romaſen. eccleſie cardinalis ⁊ vicecancellarius ⁊ le-
ctis leranijs alijsq; deuotis orationib; ſolitis dominꝰ epīſcopus
Cōcordien. legit quādā citationē ſtra petrū de Luna factam ad
audiendū ſe priuari ⁊ ſnias ferri. cuius tenor ſequitꝰ.

Sacroſancta et generalis ſy-

nodus Conſtantien. venerabilibus fratribus Henrico ſeltrien.
Stephano Doleſen. Johāni Paceſen. Jacobo Placeſen. ⁊ patricio
Larhagen. epīſ. ſalutem ⁊ omnipotētis dei bñdī. Fruſtra iudi-
cium cognoscēdo gerit niſi qđ cognitum ē iudiciali calculo termi-
netur. Cum itaq; eadem ſancta ſynodus de meritis cauſe inquit
ſitionis pendētis coram eadem ſancta ſynodo contra Petrum de
Luna a quib;dam Benedictum. xliij. nūcupatū plene cognouerit
⁊ in eadem cauſa ad omnes actus ⁊ terminos requiſitos riſe ⁊ ca-
nonice pceſſerit. decernit ⁊ mandat eadez ſancta ſynodus eundē
petrum de Luna citari publice in valuis eccleſie Conſtantien. alta
⁊ intelligibili voce dñi in eadem eccleſia diuina celebrātur officia
⁊ cum afflictione pſentium litterarū eiſdem valuis cum de preſent
audientia litterarū cōtradictarum minime teneatur atq; citat pꝰ
emptorie ⁊ vno edicto pemptorio p omnibus ad diē lune. xxvj.
huius menſis Julij ad cōparendū in eccleſia Conſtantien. mane
hora qua dicta ſancta ſynodus ſedebit ⁊ ſedere cōſueuit ad audi-
endum ſus ⁊ diffinitiuā ſententiā p eandem ſynodum pferri ⁊ p-
nūciari in cauſis. Quo circa paternitatib; veſtris eadē ſancta ſy-
nodꝰ mandat et cōmittit quatenꝰ vos aut duo veſtrū vocatis ad
hoc aliquibus extra notarijs et ſcribis in dicta cauſa deputatꝰ vł
alijs pſentis citationis litteras in valuis eiſdem eccleſie p alterū
ex dictꝰ notarijs nobis aut duobus veſtrū pſentibus publice al-
ta voce ⁊ intelligibili legi faciatis ac eundem petrū de Luna Be-
neditum. xliij. vt pmittitur nūcupatū in forma pmiſſa citari litte-
raſq; pſentes eiſdē valuis affigi: ita qđ citatio huiusmodi veniat
in publicā vocatiōem eidem ſacre ſynodo tēpore ſeſſionis. pꝰime
future de geſtis p nos in pmiſſis faciatis relationem fidelē. Datū
Conſtan. pſata ſynodo ſedēte in dicta Conſtan. eccleſia. xj. kal. au-
guſti Anno natiuitatis dñice. M. cccc. vij.

Lecta autē pſcripta citationē. Idem dominus Anthonꝰ adhuc

Beſſio XXXVI

In ambone exiſtens de mandato ſancte ſynodi dixit in effectu ne
propter feſtum hodiernum quod tamē in corpore iuris minime repe-
ritur aliqui dubitarent preſentem diem feriataz eſſe: tunc ipa ſacta
ſynodus p̄dicta omnem in p̄miſſis ſupplet defectum ſi iterueniſ-
ſet. Sup̄ huiusmodi lectis et p̄poſitis domin⁹ Hoſtien⁹, huiusmo-
di ſeſſionis preſidens nomine cōcilij reſpōdit p̄ verbum: placet.

Quib⁹ ſic factis reuerēdi patres Stephan⁹ Doleñ, et Henric⁹
cus Feltreñ, ep̄i vna cum notarijs preſentis cauſe ad tres Ianuas
maioris eccleſie Conſtan⁹, acceſſerūt in ipſarum qualibet ſupradī-
ctam citatōnē infra miſſarū ſolēnia per Johem Bīnardi preſentis
cauſe notariū legi fecerūt, Dictūq; petrū de Luna B̄ndictū, xlii,
a q̄busdā nūcupatū ſupra tenorē citatōis citarūt et citari fecerūt.

Lecta vero huiusmodi citatōne vt premititur ipſi eandem ci-
tationem p̄ bullam triplicatā in qualibet dictarū portarū vnam
affigī p̄ eundē Johem Bīnardi fecerunt ſuper quibus lectiōe et
affixione ipſi cōmiſſarij petierūt fieri inſtrumētū ac inſtrumenta.

Deinde venerabilis vīr petr⁹ de Lōborga licētiat⁹ decretorū i
ambone ad h̄ ordinato exiſtens legi decretū ſequētis tenoris.

Decretū caſſationis penarū factarum p̄ petrum
de Luna vigore cuiusdam conſtitutionis p̄ am-
baſtatoribus regis Caſtelle.

Sacroſancta generalis ſyno-

dus Conſtan⁹, in ſpū ſancto legitime congregata vniuerſalē ecclīaz
representans, ex certis et iuſtiſſimis cauſis ad hoc eandē ſynodū
mouentibus et inducentibus annullat irritat atq; caſſat irritatasq;
nullas et caſſas eſſe decernit atq; declarat omnes p̄uationes ſiue
penas aut p̄riuationē ſiue penarū declarationes p̄ dñm Benedi-
ctum, xlii, in ſua obediētia nūcupatū a die nona menſis nouēbris
Anni a nativitate dñi, M. cccc. xlii, citra factas p̄mulgatas ful-
minatas ſeu p̄nūciatas tā p̄tute cuiusdā penſe p̄ſtitutionis p̄ eū
dem dñm B̄ndictū dudū p̄mulgate ſub dato maſſilie apud ſan-
ctum Victore, xlii, kl. Junij pontificat⁹ ſui anni, xlii, que incipit:
Benedictus ep̄us ſeruus ſervorū dei ad futuram et p̄petuam rei
memoriam in dierum ſucceſſus creſcente malicia ſic videm⁹ mun

dum zc. Et finit. datū Darſilie apud ſanctū victorē, xij. kl. Ju-
nii nri pōtifficat⁹ Anno, xliij. q̄s ex quacūq; alia cauſa occaſiōe co-
lore aut rōne ſiue p̄ſuatiōis pene aut declaratiōis p̄dicte fue-
rūt de beneficijs eccliaſticis dignitatibus feudis, ſurſibus ſtatibus
honoribus ſiue de quibuscūq; alijs reb⁹ tēporalibus ſiue ſpūalibus z de
quibuscūq; pſonis regularibus regibus ſiue p̄ncipibus archiepiſcopis
z alijs eccliaſiarū p̄latis magiſtris ordinū cōmunitatibus cōgregatio-
nibus collegijs vniuerſitatibus z quibuscūq; alijs pſonis laicis ſiue
eccliaſticis omneſq; alios p̄ceſſus excōſcatoriōis aut interditi ſi-
ue ſuſpenſiōis aut cuiuſcūq; tenoris ſentētiās ſup hui⁹ p̄ſuati-
ōnibus aut penis factos ſiue factas p̄mulgatas z oīa inde vl ob-
ſid ſecura vna cū eadē p̄ſtitutiōe, z eandē tanq̄ p̄tratiā z ſimpedit-
tiā vni⁹ ſancte matr⁹ ecclie ſimili modo irritat atq; caſſat et
irritas ſiue irritas eſſe decernit atq; declarat, etiaſ ſi ſuper p̄miſſis
vel aliquo p̄miſſorum appareant quecūq; littere ſiue bulle ſub
anteriori data que tamē ante diem p̄dictum non fuerūt plena-
rie executioni mandate. Et niſilomin⁹ ad cautelā abſoluſt et ab-
ſolutos decernit omneſ z ſingulos ſupradictos z quocūq; alios
a p̄dictis ſententijs excōmunicatiōis ſuſpenſiōis interditi ſeu
p̄ſuatiōis ſi quas v̄tute dicte cōſtitutiōis vel alias quouis
modo ex ſupradictis cauſis z alijs in p̄dicta cōſtitutione con-
tentiſ contraxerūt: necnō omneſ p̄ceſſus tam ſuper p̄prietate
q̄ p̄poſſeſſione p̄ſuatiōis etiaſ beneficiorū que poſſidebāt et
collatiōes de eiſdem alijs factas aut excōmunicatiōis ſuſpenſiō-
nis vel quacūq; alias ſententiās in ſeu cōtra venerabiles fra-
tres z dilectos ecclie filios Didacū Concheñ. ep̄m nobilē v̄rū
Ferdinādū petrū de Ayala militē chariſſimū ecclie filij Johis re-
gis Caſtelle z legioniſ p̄ſiliarios Johes ep̄m Paceñ. z martinū
Ferdinādū militē p̄poſitū domicelloz dñi reg⁹ Caſtelle z legio-
niſ. Et religioſū v̄rū fratrem Ferdinādū dñi Iſidori ordinis minoz
ei⁹ſdē reg⁹ p̄ſiliariū Ferdinādū martinū Segobieñ. z Didacū
Ferdinādū palatiū eccliaſiarū decanos z decretorū doctores. fratrem
Ludouicū de valle Olei in theologia magiſtrū Pariſien. z Jo-
hānē Ferdinādū de Rupeſtore decretorū doctore: ambatiatores z
p̄curatores p̄fati reg⁹ caſtelle. z petrū Ferdinādū archidiaconum
de Grado in ecclia Dñetē. ſp̄i⁹ regis ſecretariū: conſanguineos

Bessio   XXXVI

et familiares eorum a die prima mensis aprilis Anno domini. M^o cccc^o xv. citra factos et promulgatos irritat cassat irrita et cassa denunciat. ambasciatoresque et secretarium statuit et decernit necnon eorundem familiares et perinde ad statum pristinum reducendos ac priuationes collationes processus et minime fuissent late facte aut promulgate. etiam si super processibus priuationibus aut collationibus vel sententiis predictis alique littere vel bulle appareant sub antea data que tamen ante diem predictam non fuerint in partibus presentate et plenarie executi omni demeritate Eadez quoque sancta synodus omnes prouisiones promotiones et translationes de quibuscunque ecclesiis cathedralibus siue collegiatis seu ad quascunque ecclesias cathedrales siue collegiatas et generaliter omnes concessiones beneficiorum dignitatum quarumcunque etiam per priuationes cardinalium sancte romane ecclesie per prefatum dominum Benedictum sic ut premititur nuncupatum factas aut morte cessione vel quouis alio modo vacantium omnesque et singulas concessiones gratias et dispensationes tam super matrimoniis quam etiam super beneficiis et quibuscunque alijs regibus principibus aut prelatibus seu etiam quibuscunque alijs personis communitatibus collegiis et generaliter omnia alia per eundem Benedictum sic nuncupatum infra limites seu dominia aut terras prefati charissimi ecclesie filii Johannis regis Castelle subiectas aut subiecta usque ad diem xvij. mensis Junij tunc currentis acta concessa et dispensata que per presens decretum non sunt aut fuerint cassata cassave denunciata: et super quibus bulle seu quecunque alie littere ante diem predictum non fuerint confecte presentate et execute pro bono quietis et pacis laudat: approbat: et confirmat: approbataque esse declarat: ita tamen quod per approbationem seu confirmationem predictas nullum preiudicium fiat charissimo ecclesie filio Alfonso Aragonum regi illustri: nec ipsius regis matri uxori aut fratribus vel familiaribus siue consiliariis alicuius eorum nec contra eorum aliquem valeat in iudicio vel extra prefata confirmatio vel approbatio allegari. Vult etiam eadez sancta synodus atque statuit quod per premissa charissimo ecclesie filio Carolo nauarre regi liberisve eius aut magistro hospitalis et conuentui Rhodi nullum preiudicium generetur: hoc tamen declarato et intellecto quod si ab aliquibus prelatoris magistris

sessio XXXVII

seu magistratibus dignitatibus vel beneficijs quibuscumque durate scissmate fuerunt sepata vel al's disgregata aliqua membra castra ville seu alia bona redditus prouentus vel emolumenta ac responsiones camere vel alia iura quecumque de quibus fuerit aliquibus iam prouisum vel facta collatio vel infeudatio infra limites dominia seu terras prefati clarissimi ecclie filij regis Castelle super predictis constituta quoniam predicta ipsi prelati et magisterijs seu magistratibus dignitatibus vel beneficijs ut capiti restitui et reintegrari valeant per concilium ante dictum, et in quacumque parte possint iudicare et alius de cardinalibus sancte romane ecclesie dicta sancta synodus prouidebit ut melius expedire videbitur. Per premissa autem sancta synodus capitulis Harboni, non intendit in aliquo contrahere. Quo decreto lecto dominus presides nomine synodi respondit prebui placet.

Sessio tricesima septima.

De vicesimasexta supra

dicta mensis Julij Constantie in ecclesia maiori loco solito fuit publica sessio solenniter celebrata, pro cuius introductione reuerendissimus pater dominus Guilhelmus tituli sancti Marci sancte romane ecclesie cardinalis presbyter missas de spiritu sancto deuotissime celebrauit, sessioni autem interfuit serenissimus princeps dominus Sigismundus romanus et Hungarie rex cum insignijs regalibus et suis nobilibus in eisde sibi seruientibus presidebat sessioni huiusmodi pontificalibus insignitus reuerendissimus pater dominus Johannes episcopus Hostien. sancte romane ecclesie cardinalis et vicecancellarius, lectus deinde letanias alijque orationibus consuetis sermones cuius thema erat Iustum iudicium iudicate: per reuerendum patrem dominum electum in patriarcham Constantinopolitanum finito, contumacia fuit accusata petri de Luna non comparentis neque diffinitur sententiam audientis, et inde fiebat relatio executionis citationis: in ultima sessione decreta per dominum Henricum Seltren. episcopum unum de commissarijs deputatis pro executione citationis huiusmodi, facta autem relatione ac iterum contumacia ipsius dicti petri

Sessio XXXVII

de Luna fuit accusata, reuerendissimi patres dñi de comitibus et de fusto cardinales per sanctam synodum ad hoc specialiter deputati de eiusdem synodi mandato una cum protonotariis et presentis cause notariis et Johannes Snepper sedis apostolice curioze locum sessionis exeuntes accesserunt ad valuas ecclesie et ibidem per organum curiozis ante dicti prefatum petrum de Luna trina vice vocarunt dicendo, Est hic petrus de Luna Benedictus, xliij. nuncupatus: vel aliquis, pro eo qui compareat coram sancta synodo ad audiendum in scriptis ferri sententiam diffinitiuam in causa scismatis et heresis contra eum. Ipse autem nec aliquis pro eo comparuit ibidem aut respondit de quo fecerunt relationem. Facta autem relatione huiusmodi iterato accusabat contumacia ipsius petri de Luna per magistrum Henricum promotores concilii instantissime postulando ipsum reputari contumacem. Et tunc dominus Stephanus episcopus Doleus, quoddam decretum siue quandam cedula legi in hec verba.

Hec sacrosancta synodus petrum de Luna Benedictum, xliij. a nonnullis nuncupatum legitime citatum: vocatum: non comparentem: declarat et reputat contumacem: decernitque in eius absentia dei repleta presentia fore in presenti causa inquisitionis contra eum coram eadem pendere per eandem synodum ad diffinitiuam sententiam procedendum.

Ista cedula sic lecta reuerendissimus pater dominus Johannes episcopus Hostiensis, huiusmodi sessionis presidens: nomine ipsius synodi per verbum placet: respondit. Et ex tunc reuerendissimus pater dominus Gulielmus tituli sancti Marci presbyter cardinalis quandam diffinitive sententie cedulam legi huiusmodi sub tenore.

Sententia contra Benedictum papam tredecimum
in sua obedientia nuncupatum.

De vultu eius hoc iudicium prodeat qui sedet in throno et ex eius ore procedit gladius: bis acutus cuius statuta iusta sunt et equa sunt pondera. qui venturus est iudicare vivos et mortuos domini nostri iesu christi amen. Iustus est dominus et iusticias dilexit, equitatem vidit vultus eius: vultus quidem domini super facientes mala ut perdat de terra memoriam eorum, pereat (inquit sanctus prophetas) memoria illius qui non est rector

*disposuimus qd
in lunam xij
perimus lunam*

Bessio XXXVII

datus facere misericordiam: et qui persecutus est hominem inopem et medicum
 quanto magis pereat illi? qui omnes homines et ecclesiam universalem persecutus
 est: et perturbavit petrum de Luna Benedicti tredecim a nonnullis nunc
 patitur: qui quantum in ecclesia dei et universum populum christianum peccaverit
 scilicet et divisionem ecclesie fovens nutriendus atque continuas quantis quibusque
 frequentibus devotis et humilibus regum principum et platorum precibus ex
 hortationibus et requisitionibus charitatem iuxta doctrinam evangelicam
 admonitus fuit ut pacem daret ecclesie ut illius sanaret vulnera
 ac eius partes divisas in unam copaginem et corpus unum reficeret
 quemadmodum ipse iuraverat erat et diu fuit in sua potestate
 quos tamen charitativè corrigentes nullatenus voluit exaudire.
 Quot sunt postmodum testes adhibiti quibus etiam minime exau
 ditis necesse fuit secundum predictam christi evangelicam doctrinam dicere
 ecclesie, quare quia etiam non auduit habendus sit tamque ethnicus et publicanus:
 capitula in causa inquisitionis fidelis et scismatis coram presentibus
 sacra synodo generali super premissis et alijs cum eum edita ac eorum
 veritas et notorietas declarant manifeste super quibus rite ac ca
 nonice processu et omnibus rite actis et diligenter inspectis habi
 taque super illis deliberatione matura: eadem sacra synodus gene
 ralis universalem ecclesiam representans in dicta inquisitionis cau
 sa per tribunali sedens pronunciat decernit et declarat per hanc diffi
 nitivam sententiam in his scriptis eundem petrum de Luna Be
 nedictum, xij. ut permittitur nuncupatum fuisse et esse piurimum univer
 salis ecclesie scandalizantem fauctorem et nutritorem inueterati scisma
 tis et inueterate scissure et divisionis ecclesie sacre dei pacis et uni
 onis eiusdem ecclesie impedientem et turbantem scismaticum et he
 reticum a fide devium: et articuli fidei unam sanctam ecclesiam vio
 lantem pertinacem cum scandalo ecclesie dei incorrigibilem notori
 um et manifestum ac omni titulo gradu honore et dignitate se reddi
 disse indignum: a deo electum et prescriptum et omni iure eide in papatu et ro
 mano pontifici ac romano ecclesie quomodolibet competere ipso iure
 privatum et ab ecclesia catholica tamque membrum aridum prescriptum. Ipseque
 petrum quantum de facto papatus secundum se tenet eadem sancta synodus pa
 patu et summo ecclesie romano pontifici omni titulo gradu honore
 dignitate beneficiis et officiis quibuscumque ad omnes cautelam prout depo
 nit et obijcit: eidemque inhibet ne deinceps per papam aut romanum et

Sessio XXXVIII

summo pontifice se gerat. Omnesq; christicolas ab ei⁹ obediencia: et omniū debite obedientie ipsius atq; iuramentis et obligacionibus eidem quomodolibet pstitis absoluit et absolutos esse declarat ac omnib; et singulis christifidelibus inhiibet sub pena fauoris scismatici et heresis atq; priuationis omniū beneficiorū dignitatum et honorum ecclesiasticorū et mūdanozū et alijs penis iuris: etiam si episcopalis et patriarchalis cardinalatus regalis sit dignitatis aut imperialis quibus si contra hanc inhiibitionem fecerint sint auctoritate hui⁹ decreti ac sine ipso facto priuati et alias iuris incurrant penas: ne eidem petro de Luna scismatico et heretico incorrigibili notorio declarato et deposito tāq; pape obediant pareant vel intendant: aut eum quouis modo contra pmissa sustineāt vel receptent: sibiq; prestent auxilium consiliū vel fauorem. Declarat insup et decernit omnes et singulas inhiibitiones omnesq; processus et sententias constitutiones et censuras et alia quecūq; per ipm factos factas et facta que possent premissis obulare irritos irritas irrita atq; irritat reuocat et annullat: ceterisq; penis q̄s in premissis casibus iura statuunt semp saluis.

Hac cedula siue snia lecta p̄dict⁹ Stephan⁹ ep̄s Doleñ. ex p̄cepto ip̄i synodi dixit in effectu q̄uis in p̄cessu cause hmoi null⁹ posset defect⁹ allegari, tñ sacra synodus p̄dicta ad sup̄abundantē cautelam om̄es supplet defectus si q̄ iteruenissent. Ad que oia et singula dñs p̄siciens noīe toti⁹ cōciliij respondit: placet.

Sessio tricesimaoctaua.

De mercuriū .xxviii. su

d pradiet mēsis Julij Constā. in ecclia maiori fuit sessio publica solēniter celebrata, et reuerendus p̄r dñs Iohes ep̄s Hostien. sacre romane ecclie cardinalis et vicecancellarius hmoi sessioni p̄fedit et letantijs et alijs orationib; et solēnitatibus solitis lectis pactis venerabilis vir dñs petr⁹ de Lomburga legi quedā decreta tenoris subsequēntis.

Decretum irritans penas latis contra ambasiatores infantis Henrici.

sessio   XXXVIII

Sacro sancta generalis syno

dus Constantien. in spū sancto legitime congregata ex certis et ius-
tissimis causis eandē sanctā synodū mouētibz, nup omnes pces-
sus tam sup ppetate qz possessione, priuationes etiā beneficiorz
que possidebāt et collatiōes alias de eisdem factas aut excōlcati-
onis vel suspēnsionis: vel quascunqz alias sentēcias in seu ptra ve-
nerabiles fratres et dilectos ecclie filios ambasciatores et pcurato-
res charissimū ecclie filij Johis regis Castelle p sanguineos et fa-
miliares eoz: a die primo mēsis aprilis anni dñi. M. cccc. xvi. cō-
tra factas aut pmulgatas irritauit et cassauit irritaqz et cassa denū-
ciauit: statuitqz et decreuit ambasciatores predictos p sanguineos
vel familiares ipsoz p inde ad statū pristinū reducēdos: ac si pua-
tiones collationes pcessus et alie inie predictate late aut pmulgate
minime fuissent: etiā si sup pcessibz: puiisionibz: et collationibus
sentētijs pdictis aliq bulle siue lre appareāt sub anterio: data q
tū ante diē pdictā nō fuerāt in pibz ppetate et plenarie executiōi
demandate. Volēs itaqz eadez sancta synodus ex similibz causis
mota dilectos ecclie filios Vitale de scoto: cōmēdatorem de Ca-
ranaqua. et fratrē Johē de sancto Jacobo: ordinis fratrū mino-
rū i theologia magistrū. et Barsiam de Uergara militrē ordinis
sacri Jacobi de Spata. ac Johē alfonsi baccalarū in decretis
ambasciatores et pcuratores dilecti ecclie filij illustris Henrici in
sanctis Aragonie Sicilie rē. ac dicti ordinis sacri Jacobi de spa-
ta magistrī simili fauore psequi: ac eadem quo ad pmissa progari
ua gaudere statutū et decretū irritationes et cassationes pdictas
ac pfatos ambasciatores pdictorum infantis Henrici et magistrī et
ad p sanguineos et familiares ipsoz decreuit p inde extendi ac si i
sup pdicto decreto aut statuto fuissent vna cum pdictis ambasciato-
ribz regis Castelle specialiter nominati.

Decretū reuocationis vocum ambassa-
torum regis Aragonū concessarum.

Sacro sancta generalis syno

dus Constañ. cū nup in caplis Harbone pcordatis inter cetera
cautū fuerit q nō ordinarent statuerent vel fierēt aliq drecte vel

Indirecte ꝓcernētia aut tangētia dños reges ꝓncīpes ꝓelatos
 ⁊ alios de obediētia ꝓetri de Luna olīm Bñdicti. xij. nūcupatū
 vel aliquē ipsoꝝ: ⁊ ꝓost ꝓ hāc synodum cōcessum fuerit ambasia-
 toribus ⁊ oratoribꝫ charissimū ecclēie filiꝫ regis Aragonū ꝓsentibꝫ
 bus: tunc ⁊ aliꝫ venturꝫ etiā ꝓ modū ꝓventionis ⁊ ꝓacti ꝓ dicti
 oratores in natione Hispanica hoc durāte cōcilio haberēt vo cē
 tante virtutis ⁊ auctoritatis q̄nte essent voces omnīū ꝓelatorū
 ⁊ ecclesiasticarū personarū regnorū ⁊ terrarū dicti regis q̄ ꝓos-
 sident cītra ⁊ vltra mare quī ad generale conciliū sūt assuete voca-
 ri: cum ꝓtestatione tamē hincinde facta ꝓ ꝓremissa intelligeren-
 tur concessa sine ꝓiudicio dictorum capitulorum ꝓut in decreto
 desuper confecto latius continet. Verū cum ambasiatores cha-
 rissimū ecclēie filiꝫ regis Portugalie illustris ꝓublice concessione
 huiusmodi se opposuerint: ⁊ cum de huiusmodi ꝓcessionē tracta-
 retur ⁊ tūneret ꝓ adueniētibus ambasiatoribus charissimū ecclē-
 sie filiꝫ regis Castelle ipī verissimiliter de huiusmodi cōcessionē si-
 ue decreto turbarent ⁊ conquererent ꝓut tam super hoc grauem
 exposuere querelam asserentes huiusmodi concessione obserua-
 tiam in eorum tendere lesione. Et fore cōtra capitula ꝓredicta cō-
 cordata pendenteqꝫ huiusmodi tractatu ꝓrefatī ambasiatores re-
 gis Aragonū seꝓt in effectu dixerunt ⁊ asseruerunt ꝓ dictos am-
 basiatōres regis Castelle redderent cōtētos ⁊ cuꝫ eisdem super
 hoc bene cōcordarent et cōtra eorum voluntates dictis vocibus
 vti nollent. ꝓpter hoc ⁊ rationabiles alias causas attrēto etiā ꝓ ex
 hac questione agenda in hac synodo differri et impediri ꝓossent
 ꝓut hactenus nōnulla bonū vnionis ecclēie ꝓcernētia retarda-
 ta et dilata fuerunt. Eademqꝫ sancta synodus volens in omnibꝫ
 ⁊ ꝓer omnia eisdem capitulis inherere tynūquēqꝫ in sua iusticia
 confouere ꝓro bono ꝓacis ⁊ concordie partium ꝓredictarum: ac
 nationis hispanice ⁊ suppositoꝝ eiusdem ex certa scētia decer-
 nit ⁊ declarat ꝓ ambasiatores regis Aragonū ꝓredictꝫ vocibus
 ꝓlatorum et alioꝝ absentium qui ad conciliū consueuerunt
 euocari que eisdem concessē fuerunt extra hispaniā vt ꝓfertur vti
 nullo modo ꝓossint nec debeant in natione hispanica supꝓ dicta
 sed ꝓ singule ambasiatē regum castelle Aragonie Portugalis et
 Nauarre habeant ⁊ ꝓresentent in natione ꝓdicta voces omnīū

Sessio XXXIX

prelatorum et absentium qui consueverunt ad concilium euocari solum et regnorum duntaxat et dominiorum suorum que habent in hispania.

Quo lecto decreto sperans in deo vnus de ambasciatoribus regis Aragonum in medio surgens dictumque decretum in nationibus non fore positum allegans: de nullitate ipsius decreti fuit prestatum et ex post nationum quattuor presidetes expressse dixerunt et retulerunt huiusmodi decretum in nationibus fore lectum: et ipsis nationibus placuisset ut legeretur. Et tunc reuerendissimus pater dominus Johannes episcopus Hostienensis, huiusmodi sessionis presides nomine totius synodi super omnibus premissis placet respondit.

Sessio tricesimanona.

Inno a natiuitate domini

a ni. M, cccc, xvij. indictione decima, die vero sabbati nona mensis octobris Constantie in ecclesia maiori in loco solito fuit terta et celebrata sessio publica: in qua reuerendissimus pater dominus archiepiscopus Vienenensis, missa de spiritu sancto celebrauit, reuerendissimus vero pater et dominus dominus Johannes episcopus Hostienensis, sancte romanę ecclesie cardinalis et vicecancellarius huiusmodi sessioni presedit: lectisque letaniis et alijs deuotis orationibus legi solitis cum euangelio secundum Lucam. Estote misericordes sicut et pater vester misericors est, reuerendissimus pater dominus archiepiscopus mediolanensis, ambonem ascendit, legit et publicauit decreta que sequuntur.

De concilijs generalibus et prouisione erga futura scismata.

Frequens generalium conciliorum celebratio agrum dominice cultura precipue que reprensas et tribulos heresum et errorum et scismaticum extirpat: excelsus corrigit: deformata reformat et vineam domini ad frugem uberrime fertilitatis adducit. Illos vero neglectus premissa disseminat atque fouet hec preteritorum temporum recordatio et presentium consideratio animos nostros ponit ea, propter hoc edicto perpetuo sanctum decernimus et ordinamus ut amodo concilia generalia celebrentur ita quod primum a fine huius concilii in quinquensum immediate sequens, secundum vero a fine illius immediate sequentis concilii in septimum et

Sessio XXXIX

deinceps de decennio in decennium perpetuo celebrentur in locis quibus summus pontifex per mensem ante finem cuiuslibet concilii approbante et consentiente concilio vel in eius defectum ipsum concilium deputare et assignare teneatur ut sic per quandam continuationem semper aut concilium vigeat aut per terminum pendenti expectetur, quem terminum liceat summo pontifici de fratrum suorum sancte romane ecclesie cardinalium consilio ob emergentes forte casus abbreviare sed nullatenus progetur, locum autem pro futuro celebrando concilio deputatum absque eadem necessitate non mutet. Sed si forte casus aliquis occurreret quo necessarium videretur ipsum locum mutari, puta obsidionis guerrarum pestis aut similis: tunc liceat summo pontifici de predictorum fratrum suorum aut duarum partium ipsorum consensu atque subscriptione alium locum prius deputato loco viciniorum et aptum sub eadem tamen natione surrogare, nisi idem vel simile impedimentum per totam istam nationem vigeret tunc ad aliquem alium viciniorum locum alterius nationis aptum concilium poterit convocari: ad quem prelati et alii qui ad concilium solent convocari accedere teneantur ac si a principio locus ille fuisset deputatus, quam tamen loci mutationem vel terminum abbreviationem per annum ante prefatum terminum teneatur summus pontifex legitime et solenniter publicare et intimare: ut ad ipsum concilium celebrandum predicti possint statuto termino convenire.

Provisio adversus schisma futurum.

Si vero quod absit in futuro schisma oriri contingeret ita quod duo vel plures pro summis pontificibus se gererent, a die qua ipsi duo vel plures insignia pontificatus publice assumpserint seu administrare ceperint, intelligatur ipso iure terminus concilii tunc forte ultra annum pendens ad annum proximum abbreviatur. Ad quod omnes prelati et ceteri qui ad concilium ire tenentur sub penis iuris et alijs per concilium imponendis absque alia vocalione conveniant: necnon imperatores ceterosque reges et principes vel personaliter vel per solennes nuncios tamquam ad commune incendium extinguendum per viscera misericordie domini nostri iesu christi ex nunc exhortati concurrant: et quilibet ipsorum pro romano pontifice se gerentium infra mensem a die qua scientiam habere potuit alius vel alios assumpsisse papatus insignia

Bessio   XXXIX

vel in papatu administrasse teneatur sub interminatione maledictionis eterne et amissione iuris si quod forte sibi questus esset in papatu quam ipso facto incurrat et ultra hoc ad quolibet dignitates actiue et passiue sit inhabilis Concilium ipsum ad terminum anni predictum in loco deputato prius indicere et publicare celebrandum et per suas litteras competitori vel competitoribus ipsum vel ipsos per uocando ad causam et ceteris prelati ac principibus quantum in eo fuerit intimare, necnon termino prefixo sub penis predictis ad concilium locum personaliter se transferre nec inde discedere donec per concilium causa scismatis plenarie sit finita, hoc adiuncto quod nullus ipsorum contententium de papatu in ipso concilio ut papa presideat animo ut tanto liberius et citius unice et indubitato pastore gaudeat sint ipsi omnes de papatu contententes postquam ipsum concilium inceptum fuerit auctoritate huius synodi ipso iure ab administratione suspensi: nec eis aut eorum alteri donec causa ipsa per concilium terminata fuerit quomodolibet a quoque sub pena fauoris scismatis obediatur. Quod si forte electionem romanis pontificis per metum qui caderet in constantem virum seu impressionem de cetero fieri contingat ipsum decernimus nullius efficacie vel momenti nec posse persequentem consensum: etiam metu predicto cessante ratificari vel approbari: non tamen liceat cardinalibus ad electionem procedere nisi ille sic electus forte renunciet vel decedat donec per generale concilium de electione illa fuerit iudicatum. Et si procedant nulla sit electio ipso iure, sintque secundo eligentes et electus si ipse papatus se ingesserit omni dignitate et statu etiam cardinalatus et pontificali ipso iure priuati et inhabiles de cetero ad eosdem ac etiam ad papalem nec etiam in aliquo eisdem secundo electo ut pape sub pena fauoris scismatis obediatur quoquo modo, et eo casu concilium de electione pape provideat illa vice, sed liceat imo teneantur electores omnes: aut maior pars ipsorum quam cito sine personarum periculo poterunt etiam si periculum omnium bonorum imineat at transferre se ad locum tutum et metum predictum allegare coram notariis publicis notabilibus personis ac multitudine populi in loco insigni, ita tamen quod allegantes metum huiusmodi habeant in ipsius metus allegatione exprimere speciem et qualitatem dicti metus et iurare sollemniter quod metus taliter allegatus sit verus et cre-

dunt se ipsum posse probare et quod per maliciam seu calumniā huiusmodi metum non proponunt: nec ultra primum futurum concilium nullo modo possit differri allegatio dicti metus. Teneantur insuper postquam se trāstulerint et metum allegauerint modo predicto prouocare sic electum ad concilium, quod concilium si ultra annum pendeat a die prouocationis intelligatur ad annum ut supra ipso iure terminus breuiatus. Et nihilominus electus ipse sub penis predictis et cardinales prouocantes sub pena amissionis cardinalatus et omnium beneficiorum suorum quaz ipso facto incurrant infra mensem a die prouocationis concilium ipsum ut supra dictum indicere et publicare et quicquid poterunt intimare, ac cardinales ipsi ceterique electores ad locum concilii tempore conuenientis personam liter se transferre et usque ad finem cause expectare, teneantur quoque prelati ceterique ut supra ad conuocationem cardinalium tamen si forte sic electus conuocare cessaret accedere qui sic electus in concilio ipso non presideat quoniam sit a termino iniciandi concilii ipso iure ab omni administratione papae suspensus: nec sibi a quocumque sub pena fauoris scismatis quomodolibet obediat. Quod si infra annum ante diem in dicto concilio contingant supradicti casus videlicet quod plures gerant se pro papa vel quod unus per metum vel impressionem eligatur censeantur ipso iure tam se gerentes pro papa quam electus per metum seu impressionem, et cardinales ad dictum concilium prouocati teneantque in ipso concilio comparere personaliter causam exponere: et iudicium concilii expectare. Sed si dictis casibus occurrentibus contingat forte casus aliquis quo necessarium sit locum concilii mutare: ut obsidionis guerre aut pestis vel similis, teneantur nihilominus tam omnes supradicti quam omnes prelati ceterique qui ad concilium ire tenentur ad locum proximiorum rem ut premittit qui sit habilis ad concilium conuenire. Possitque maior pars prelatorum qui infra mensem ad locum certum declinauerint illum sibi et alijs pro loco concilii deputare. Concilium autem ut prefertur conuocatum et congregatum de huiusmodi scismatis causa cognoscens: et in contumacia electorum seu gerentium se pro papa vel cardinalium si forte venire neglexerint licet dirimat atque causam diffinit ac culpabiles in scismate procurando seu nutriendo vel in administrando seu obediendo et administrantibus fauens

do seu contra interdictum superius eligendo: vel calūniose allegando: metum etiam ultra predictas penas cuiuscūq; status gradus aut preeminentie existant ecclesiastice vel mundane sic puniat ut vindex rigo luceat ceteris in exemplū. Ut autē metus seu impressiois molestia in electione pape eo formidolosi⁹ eūte⁹ quo totī christianitati lamentabilius eorum incussio seu factio perpetratur ultra predicta durimus specialiter statuendū qd si quis huiusmodi metum vel impressionem aut violentiā electorib⁹ ipis aut aliis cui ipsorū in electione pape intulerit seu fecerit aut fieri procurauerit: vel factum ratum habuerit: aut in hoc consiliū dederit vel fauorē, facientes scelerē receptauerit vel defensauerit: aut negligēs in executione penarum inferius nominatarū extiterit: cuiuscūq; status gradus aut preeminentie fuerit, etiam si imperiali regali pontificali vel alia quauis ecclesiastica aut seculari pfulgeat dignitate: illas penas ipso facto incurrat qd in institutione felicis recordatiois Bonifacii pape octauī qd incipit felicis, continēt illisq; effectualiter puniat. Quistas hō qd absit etiam si vrbis romanū fuerit seu alia quauis vniuersitas qd talia facientis auxilliū vel consiliū dederit aut fauorē vel infra mēsem saltē taliter delinquentē put tantū facinoris enormitas exegerit et facultas ei affuerit nō duxerit puniendū eo ipso ecclesiastico subiaceat interdicto. Et nihilomin⁹ ppter dictam vrbē pontificali ut sup̄ eo sit dignitate priuat⁹ non obstat, priuilegijs qbuscūq;. Volumus insup qd i fine cuiuscūq; generalis concilij hoc decretū solēniter publice necnō quādocūq; et vbicūq; romanū, pontificis electio iminebit faciēda ante ingressum clausū legat⁹ et publice intimetur.

Forma de professione pape faciēda.

Quāto romanus pontifex eminēti⁹ inter mortales fungitur potestate: tanto clari⁹ ib⁹ ipm decet fulgēre vinculis et sacramentorū ecclesiasticorū obseruadis ritib⁹ alligari: ea ppter vt in futurum romanū, pontificibus in sue creationis primordijs et singulari splendore luceat plena fides: statuimus et ordinamus qd deinceps quilibet in romanū, pontificem eligēdus anteq̄ sua electio publice coram suis electorib⁹ publice cōfessionem et professionem faciat infra scriptas.

ml 2

Beſſio XXXIX

In nomine ſacte et indiuidue

trinitatis patris et filij et ſpiritus ſancti amē. Anno a nativitate do-
mini. M. ccc. Ego. H. electus in papam omnipotenti deo cul' ec-
clesiam ſuo pſidio regendam ſuſcipio: et beato petro apoſtolorum
principi: corde et ore profiteor q̄d in hac fragili vltā conſtitut'
fuero me firmiter credere et tenere ſancā fidem catholicā ſm tra-
diſiones apoſtolorum generalium conciliorum et aliorum ſanctorum
patrum: maxime autem ſanctorum octo conciliorum vniuerſalium vi-
delicet primi Niceni, ſecundi Conſtantinopolitanum, tertij Epheſini,
quarti Calcedonenſis, quinti et ſexti Conſtantinopolitanum, ſeptimi
item Niceni, octavi quoq; Conſtantinopolitanum, necnō Lateranum,
Lugdunenſis, et Vienenſis, generalium etiam conciliorum. Et illam fidē
uſq; ad vnam apicem imutilatā ſeruare, et uſq; ad animam et ſan-
guinē defendere et predicare, ritum quoq; pariter et ſacramentorum
catholice eccleſie traditum canonice omnimode pſequi et obſeruare.
Hāc autē pfeſſionē et pfeſſionē meā p notarium ſcripſarum ſancte ro-
mane eccleſie me iubente ſcriptam, propria manu ſubſcripſi et tibi om-
nipotenti deo pura mente et deuota ſclētia ſup tali altari rē, ſin-
ceriter offero in pſentia talium rē, Datū rē.

Ne prelati tranſſerantur inuiti.

Cū ex prelatorum ^{translatiōibus eccleſie ipſe de}
^{quibus tranſſerunt plerunq;}
grauibus in ſpūalibus ſubſtaceant diſpendijs et ſacturis. Prela-
ti quoq; nōnunq; iura et libertates eccleſiarum ſuarum tranſlatiōis for-
māne non adeo ſolenter vt alias proſequant ne ad importunita-
tem quorundam que ſua et non que ſeſu chriſti querentium romanum,
pontifex forſan vt homo facti neſcius in huiusmodi circūuentat
aut alias leuiter inclinetur pſentibus: ſtatūmus et ordinamus in-
uitorum epiſcoporum et ſuperiorum tranſlationes abſq; magna et ra-
tionabili cauſa que vocata pte cognita fuerit et decisa de concilio
ſancte romane eccleſie cardinalium vel maioris ptis eorumde et cū
ſubſcriptione de cetero fieri nō debere, inferiores ſo vt abbates
aliq; perpetuo beneficiati inuiti abſq; iuſta et rationabili cauſa cog-
nita inuiti amoueri ſeu priuari non debeāt. Ad iſcētes q; in mu-
tationibus abbatum ſubſcriptio cardinalium interueniat ſicut in

sessio XXXIX

ep̄ls est p̄missum salutis constitutiōibz consuetudinibz et p̄sulo
legijs ecclesiāz monasteriorum et ordinū quorūcūqz.

De spolijs et pcurationibus.

Cum per papam facta reservatio et exactio et pceptio
pcurationū ordinarijs et alijs inferioribus
platis debitaz ratione visitationis necnō et spoliū decessentū
prelatorum aliorūqz clericorum graua ecclesijs monasterijs et
alijs beneficijs ecclesiasticisqz psonis afferat detrimēta, p̄senti de
claramus edicto rationi fore cōsentaneū et reipublice accōmodū
tales per papam reservatiōes ac p collectores et alios auctorita-
te aplicā deputatos siue deputandos exactiones seu pceptiōes
et de cetero nullo modo fieri seu attēptari q̄nimo pcuratiōes hu-
iusmodi ac quorūcūqz platorum cardinalium etiam vel ip̄i pa-
pe familiarium officialium et aliorum quorūvis clericorū in cu-
ria romanā vel extra vbiqz et quādocūqz decessentū spolia seu
bona eorū mortis tēpore reperta plene et libere p̄tineant illis et p
illos recipiant quibus alias p̄fatis reservatiōibus mādaris et
exactionibus cessantibus competerent et p̄tinere deberent platis
etiam inferioribz et alijs huiusmodi spoliū exactiones p̄ter et cō-
suetudinis formā fieri interdiciunt. Constitutiōe tñ felcis re-
cordationis Bonifacij pape octauī que incipit p̄senti, sup hoc
edita specialiter in suo robore duratura.

Post hec autem venerabilis vir magister Petr⁹ de Lombur-
ga legit decretum tenoris subsequētis.

Potestas diffinendi possessorū
cause episcopatus Cuman.

Sacro sancta et generalis syn-
odus Constā. vniuersalem dei ecclesiā representans venerabi-
libus fratribus Placen. Pistorien. et Lauren. episcopis quos
alias ad audiendū causam et causas ac querelas ad nos deuolu-
tas seu deductas et deuoluendas seu deducendas deputauimus
etiā ecclesiāz cathedraliū vsqz ad diffinitiuā sententiāz exclusiue
quā in causis ip̄az ecclesiāz cathedraliū nobis reservauim⁹ vt
causam sup possessorio iudicio ecclesie Cuman. et p̄ncipibus ad
eandem inter venerabiles fratres Anthoniū episcopū Cuman.

m 3

sessio

XL

agentem ex una et dilectos ecclesie filios canonicos et capitulos
et fratrem Franciscum de Crinellis ordinis minorum pro electo di
cte ecclesie se gerentem defendentes partibus coram altera quam cor
ram ipsis pendet indecisa habentes statum cause huiusmodi pro
sufficenter expresse ac non valentes diuersis occupati negociis fina
li decisioni eiusdem intrudere finali sententia vocatis secum aliqui
bus terminare valeant plenam concedimus facultatem.

Quibus sic lectis dominus Johannes episcopus Hostien. presides no
mine totius concilii respondit per verbum: placet.

Sessio quadragesima.

De sabbati. xxx. supradi.

Acti mensis octobris fuit celebrata generalis sessio in ma
iori ecclesia Constan. Pro cuius quidem sessionis introdu
ctione reuerendissimus pater dominus Jordanus episcopus Alba. sancte ro
mane ecclesie cardinalis de Ursinis vulgariter nuncupatus missam
de ipsius sancto celebravit. Reuerendissimus vero dominus Johannes episco
pus Hostien. sancte romane ecclesie cardinalis et vicecellarius
pontificalibus indutus huiusmodi sessioni presedit. Lectis quoque letanias et
alijs orationibus in sessionibus legi solitis reuerendissimus pater dominus
Guilhelmus tituli sancti Marci cardinalis quedam decreta pu
blice legi sub his verbis.

Reformationes fiende per papam una cum
concilio antequam concilium dissoluatur.

Sacrosancta generalis syno

dus Constan. in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiam
representans statuit et decernit quod futurus roman. pontifex per dei gra
tiam de primo assumendus cum hoc sacro concilio vel deputatis per
singulas nationes debeat reformare ecclesiam in capite et curiam
romanam secundum equitatem et bonum regimen ecclesie antequam hoc con
cilium dissoluatur super materijs articuloꝝ alias per nationes in re
formatorio ablatoꝝ qui sequunt. Primo de numero qualitate et na
tione dominorum cardinalium. Item de reservationibus sedis aplice.

Item de annatis cōmunibz seruitijs z minutis. Itē de collationibz beneficiorz z gratijs expectatulis. Itē de p̄firmationibz electionū. Itē de causis in romanā curia tractādīs vel nō. Itē de appellationibz ad romanā curiā. Itē de officijs cācellarie et penitētiarie. Itē de exemptionibz z incorporationibz tpe scismatis factis. Itē de cōmendis. Itē de fructibz medijs tps. Itē de non alienandīs bonis romane ecclie. Item ppter q̄ z quō papa possit corrigi et deponi. Item de extirpatione symonie. Item de dispensationibz. Itē de pulsione pape z cardinalium. Itē de indulgētijs. Item de declinis. Hoc adiecto q̄ facta p̄ nationes deputatiōe p̄dicta liceat alijs de licentia pape libere ad p̄p̄ia remeare.

Ex p̄cedat ad electionē romanī pontificis absentia cardinalium Petri de luna non obstā.

Sacrofancta generalis syno

dus Constantien. attendens ea q̄ iam dudum Harbone p̄uioz ne ecclesie de admittendis in eadem synodo cardinalibus obedientie petri de Luna olim Benedicti. xij. in sua obedientia nūciis p̄p̄iis concordata fuerūt. q̄q̄ p̄ notoriā electionē dicti petri d̄ Luna p̄fati cardinales dudum fm̄ eadem concordata ante electionem huiusmodi vocati infra tres menses et amplius a die electionis p̄dictę expectati non venerūt. statuit z decernit fore ad electionē romanī pontificis iuxta decernēda p̄ eandem synodum eiusdem synodi auctoritate p̄cedendum. ipsorū absentia non obstante: q̄s si ante consummatam electionem futuri summi p̄tifficis venerint et eidē p̄cilio adheferint iuxta dispositionē iuris z decernenda p̄ p̄ciliū vna cū alijs ad electionē p̄dictā admittēdos esse declarat.

De modo z forma eligendi papam.

Ad laudem gloriā et honorem omnipotētis dei z ad pacem z vniōnē vniuersalis ecclesie ac toti p̄p̄i christiani vt electio futuri romanī z summi p̄tifficis p̄p̄ie celebrāda firmiter auctoritate z plurimū roborē assensu et ne attento statu ecclesie super dicta electione in posterum vlla retractio vlliusve scrupulus in mētibus hoīm resideat: s̄ ex illa sequat̄ vnto certa vera plenissima z p̄fecta fidelius sacrosancta synodus Constantiē. cōmuni vtilitate pensata de speciali z exp̄presso cōsensu

Bessio

XL

et voluntate concordie sancte romane ecclesie cardinalium in eadem synodo personaliter existentium et collegii eorundem ac omnium nationum presentis concilii ordinat: statuit: et decernit: quod hac vice duntaxat ad eligendum romanum et summum pontificem una cum cardinalibus sex prelati vel alie honorabiles persone ecclesiastice in sacris ordinibus constitute de qualibet natione in eadem synodo presentibus existentes quos seu quas quilibet ipsarum nationum pro se ad hoc infra decem dies duxerit eligendas ipsis cardinalibus adiungantur. Quibus omnibus eadem synodus eligendi romanum pontificem secundum formam hinc expressam quatenus opus est tribuit potestatem videlicet quod ille absque ulla exceptione ab universali ecclesia romanum pontifex habeatur qui a duabus partibus cardinalium in conclavi existentium: et a cuiuslibet nationis duabus partibus electis eadem cardinalibus adiungendorum: et tunc adiunctorum electus fuerit et receptus. quodque non valeat electio: nec electus pro summo pontifice habeatur nisi due partes cum cardinalibus ad eligendum adiungendorum et tunc adiunctorum consentiant et consenserint in romanum pontificem eligendum. Statuit insuper ordinat et decernit quod vota quorumcumque in electione huiusmodi emittenda sint nulla nisi si ut premititur due partes cardinalium et due partes cuiuslibet nationis adiungendorum et nunc adiunctorum predictorum presentibus aliter seu per accessionem in unum concurrant. Hoc etiam adiecto quod prelati et alij cum cardinalibus ipsis ad electionem huiusmodi adiungendi: et tunc adiuncti omnes et singulas constitutiones apostolicas etiam penales circa electionem romani pontificis editas atque consuetudines observari consuevas quemadmodum ipsi cardinales observare teneantur: et ad illorum observantiam astringantur. Teneantur insuper iurare: et iurent dicti electores et cardinales et alij ante quam ad electionem procedant quod in huiusmodi electionis negocio attendant quid eis iminebit cum de creatione agitur vicarii iesu christi successoris beati Petri universalis rectoris ecclesie gregi dominici directoris puris et sinceris mentibus et quantum credant publice utilitati universalis ecclesie perficere officium cuiuscunque nationis persone vel alio inordinato affectu odio gratia vel favore abiectionis procedent. ut eorum ministerio de vris et idoneo universali ecclesie pastore provideat. Ordinat insuper statuit et decernit eadem sancta synodus.

Sessio   **XLI**

nodus q̄ infra decem dies ex nunc continue numerādos q̄s de
cem dies omnibus ⁊ singulis sancte romane ecclesie cardinalib⁹
p̄sentibus ⁊ absentibus ac ceteris electoribus supradictis attēta
romane ecclesie notoria vacatione ad intrandum conclauē i hac
ciuitate Constantien. in maiori domo cōmunitatis eiusdē ciuita-
tis ad hoc iam ordinata p̄figit ⁊ assignat prefati electores cardī-
nales ⁊ alij supradicti intrent ipm conclauē ad electionem huius
modi celebrandā ceteraq; faciendum obseruandū ⁊ psequendū
quēadmodum in ceteris p̄ter premissa de cardinalibus ⁊ alijs in
electione romani pontificis iura statuunt ⁊ decernunt que omnia
premissis obseruatis vult eadez sancta synodus in suo roboze p̄
manere. Hāc autem formā ⁊ hunc modum electionis approbat
ordinat statuit ac decernit pro hac vice ⁊ ad oēm scrupulum sub-
mouendum eadem sancta synodus omnes ⁊ singulas in eadē sy-
nodo p̄sentes ⁊ venturos qui eidem synodo adhibebūt ad omnes
actus legitimos in eadem synodo agendos actiue ⁊ passiue qua-
tenus opus ē habilitat ⁊ habiles esse declarat: ceteris eiusdem cō-
cilij decretis semp saluis, supplens omnes defectus si qui forsan
interuenerint in p̄missis ap̄licis: etiam ⁊ generalib⁹ concilijs edi-
tis ⁊ alijs constitutionibus non obstañ. quibuscunq;.

Quibus decretis sic lectis domīn⁹ Hostien. hmoi sessionis p̄-
sidentis ip̄ius synodi nomine respondit: placet.

Sessio quadragésima prima.

Inno a natiuitate domi-

a ni. D. cccc. xviij. indictione decima: die x̄o lune octaua
mensis nouemb̄ris fuit tenta sessio generalis in maiori
ecclesia Constanti. p̄ cuius sessionis introductiōe reuerendissim⁹
pater domīn⁹ Guilhelm⁹ t̄r. sancti Marci sancte romane eccle-
się p̄byter cardinalis missam d̄ spū sancto: serenissimo p̄ncipe do-
minno Sigisimūdo romani. rege cum insignijs regalib⁹ interuentis
ente deuote celebrauit. Et missa finita domīn⁹ Jacobus episcopus
Lauden. solennē fecit sermonem ad synoduz assumens pro
thematē **Eligite meliorem.** reuerendissimus x̄o pater dominus

Johannes episcopus Hostien. sancte romane ecclesie cardinas
lis huius sessioni presedit. Letanijs igitur lectis alijsq; in sessione
bus legi solitis cu euangelio fm Johanne. Si diligitis me ma
data mea seruate. dominus Petrus de Lomburga licetclatus i de
cretis stans in ambone solito quandam constitutione felix re
cordationis clementis pape sexti et alia que sequuntur legit huius
modi sub tenore.

Constitutio Clementis pape sexti sup modo et forma ten
nedis sup vidualib; cardinali in conclau existentium.

Clemens episcopus seruus seruorum dei ad
petuam rei memoriam
Licet a constitutione a fe. re. gregorio papa decimo pdecessore no
stro sup electione romani pontificis edita in concilio Lugdunensi.
inter cetera caueatur expresse q si eundem pontificem in ciuitate i
qua cum sua curia residebit diem claudere contingat extremum
cardinales in palacio in quo idem pontifex habitabat omnes co
uentant: et in eo singuli singulis tantummodo nisi illi quibus ex pa
renti necessitate duo pmittuntur haberi contenti seruientib; cler
icis vel laicis put elegerint: vnum conclau nullo intermedio pa
risse vel alio velamine inhabitent in comuni. Et q diebus certis
non facta puisione de pastore decursis: panis vinum et aqua tm
eisdem cardinalibus donec subsequenter prouiso ministret: quia
tamen sicut frequet multoz assertione et in cardinalatu constituto
rum pcepimus: nonnulli ex cardinalibus in obseruatione consti
tutionis ipsius grauati al's nimis. existerunt multisq; ex ipsis duos in
conclau pdicto habuerint seruientes no absq; scrupulo coincidentie
ppter ambiguitatem dictorum verboru videlicet quibus ex pate
ti necessitate duo pmittunt haberi in dicta constitutione vt pnt
titur contentorum nos prouidere super his cupientes ex his et cer
tis alijs causis rationabilib; que nostruz ad id animu induperunt
rigorem constitutionis ipsius: et itaq; ad fratru nostroru supplica
tionem in his puimus reuerandū auctoritate aplice statuētes
q cardinales postq; conclau huius seu clausurā p dicti celebra
electione itrauerint singuli duo seruientes tm clericos vl laicos
put duxerint eligendos ac etia singulis pter panes vinu et aqua
in prandio vinum et in cena: dūtaxat vnum ferculum carnu vni

ne speciet tātūmodo aut piscium seu ouorū curz vno potagio de piscibz vel carnibz pncipaliter nō cōfectis z decentibz salisamētis habere valeāt vltra carnes salitas z herbas crudas: ac caseū: fructus siue electuaria ex qbus tñ nullū specialiter ferculum p̄ficiat nisi ad p̄dīmētū fieret vel sapore: nullus p̄ eoꝝ de alteri⁹ ferculo vesci possit. Liceat etiā eis ex decētia honestatis habere in clausura hmoi cū in lectis causa quiescēdi vel dormiendi esse voluerint dūtātaxat intermedia seu velamina simplicia tātūmodo cortinarū. p̄dicta z fellicis recordatōis clemētis pape q̄nti p̄decessoris n̄rīz alijs p̄stitutionibz ap̄licis p̄trarijs q̄bz p̄ h̄ in alijs derogare nolumus nō obstañ. q̄buscūqz Nulli ḡ omnino liceat hāc paginā n̄re p̄stitutionis z volūtatis infringere vel ei ausu temerario p̄trahere. Si q̄s autē h̄ attēptare p̄sūpserit indignatiōez omnipotentis dei z beatorum petri z pauli ap̄loꝝ ei⁹ se nouerit incurfurū. Datum Aulōn. vij. idus decēbris pontificat⁹ nostri anno decimo.

Capitula iuranda p̄ electores romanū.
pontificis z custodes conclaus.

Ista sunt que cardinales z alijs electores romanī p̄ pontificis in cōcilio generali Constañ. obseruare z custodes iurare z facere obseruari tenent z ad q̄ non vltra compelli possint p̄ custodes conclaus.

Primo q̄ infra decem dies a die iam lati p̄ concillium decreti intrent conclauē: videlicet hodie die lune octaua mensis nouēbris infra occasum solis.

Secūdo q̄ q̄libet non habeat vltra duos seruantes clericos vltimos quos duxerit eligendos. z similiter p̄mittant duos habere p̄ p̄stitutionem clemētis. vj. l. in cōstitutione vbi maius nō liceret habere duos nisi ex patenti necessitate.

Tertio q̄ in cōclauī simul inhabitent nullo medio pariete vel alio velamine nisi qñ dormient vel quiescent z tūc licet habere intermedia seu velamina dumtaxat simplicium cortinarū: que cortine p̄cedunt p̄ dictam p̄stitutionem clemētis. vj.

Quarto ita claudatur conclauē reservato aditu ad secretam cameram q̄ null⁹ postq̄ inclusi fuerint intrare valeat vel exte nullo ad eosdem electores aditus pateat vel facultas secrete loquē

di aliquem cum eis: nec ipsi aliquos ad se venientes admittant nisi de consensu omnium aliqui per his que ad electiones pertinent vocarent.

Quinto quod nulli liceat ad ipsos electores nuncium vel scripturam mittere.

Sexto quod in ipso conclave competens sit fenestra per quam electoribus et servitoribus vite necessaria ministrantur per quam tamen nulli patere possit accessus.

Septimo quod in singulis diebus postquam conclave intraverit propter panem vinum et aquam in prandio unum dumtaxat carnum unius speciei tamen aut piscium seu ovorum cum uno potagio de piscibus seu carnibus principaliter non confectis et decentibus salsamentis habere valeant ultra carnes solitas et herbas crudas ac caseum fructus seu electuaria ex quibus nullus specialiter ferculum conficiatur nisi ad condimentum fieret vel ad saporem. Et in istis cibis restringitur per de. vi. Constitutio ubi maius pro tribus primis diebus quibus nulla ciborum erat limitatio et per sequentibus moderatur.

Octavo quod est de mente constitutionis ubi maius per clementinas ne romanorum quod nullus intrare compellitur conclave nisi omnes recusarent: quia tunc cogendi sunt.

Nono quod volentibus exire permittitur: sed si omnes exirent papa non electo reintrare compellantur nisi quos excusat infirmitas. sed qui sine causa infirmitatis exierit amplius non admittitur nisi omnes ut permittitur exirent.

Decimo quod exiens pro causa infirmitatis ac etiam absentes si supervenerint re integra videlicet antequam de papa sit provisum admittantur in conclave in statu in quo erit electionis.

Custodes conclavis iurent quod premissa omnia sine fraude et dolo inviolabiliter faciant observari neque cardinales et alios electores ultra premissa coartabunt nec permittent per alios coartari.

Item quod eadem die omnes custodes et maxime qui adduntur ultra illos quibus de iure competit nominari deputent per consilium ut iurent premissa.

Item videtur quod si dominus rex est presens: debeat pro sue maiestatis reverentia ab eodem sedente in sede sua per dominos cardinales recipi iuramentum.

Homina iurandorum.

Fridericus marchio Brandenburgen. Aulshelmus comes de bennenberg. Philippus magister Hordt. Bronorns de Lasala. dominus veronen. miles. Johannes ratmudi Floch comes de Cardona. Ferdinandus petri de Ayala miles de Castella. Martinus Ferdinandus miles Raymundus Ayfmar miles Bertholdus comes de Ursinis. Guntherus comes de Schwarzburg. Ludovicus comes de Oeting. Humbertus de Sabaudia bastardus miles. Hugo comes de hawghenberg Sauci miles Stanislav miles ambasiatores regis polonie. Quibus omnibus sic lectis venerabilis et egregius vir dominus Petrus claringer decretorum doctor omnibus et singulis personis supradictis presentibus et intelligentibus alta voce capitula supradicta per eos iuranda de verbo ad verbum in teutonico sermone ad intellectum exposuit. Quibus capitulis sic ad intellecta expositis duo ex reuerendissimis dominis cardinalibus per ordinem natum fuerat ad serenissimum principem dominum Sigismundum romanum regem in sede sua regna existentem una cum libro euangeliorum et cruce sancta accesserunt. Ipseque dominus Sigismundus romanus rex tactis cruce et euangelio predictis in manibus dictorum dominorum cardinalium predicta capitula observare iuravit. Quo iuramento prestituto omnes et singuli predicti singillatim ad pedes dicti domini presidentis accesserunt. ibique tactis corporaliter et cruce et euangelis in manibus eiusdem presidentis ut premititur dicta capitula firmiter observare iurarunt. Deinde reuerendus pater dominus Anthonius episcopus Concordien. et Ludovicus de palude Abbas Treuorchien. pro collegio cardinalium. Pandolfus prothonotarius de Albiano. pro italia. Theobaldus archiepiscopus Bifuntin. pro galicana. Nicolaus episcopus Werseburgen. pro germanica. Petrus episcopus Olorien. pro anglicana. decanus Segobien. pro hispanica nationibus. pro custodia conclavis deputati in manibus dicti presidentis tactis cruce et euangelis predictis ut premititur iurauerunt. Quibus iuramentis sic ut premititur prestitis et receptis reuerendus pater dominus Bartholomeus archiepiscopus Mediolanen. legens sequens decretum sub his verbis.

Beſſio

XLI

Decretum de electoribus romanis pontificis pro hac vice.

Sacrosancta generalis synodus

Conſtañ, exequēdo eiūſdē ſynodī ordinationē decretū ⁊ ſtatutū nup̄ edita ſup̄ modo ⁊ forma electiōis hacyſce roman̄, pōtificis ad elīgēdū eadē vice romanū pōtificem adūgit reuerēdiſſimis i xpo patribz ſācte romane ecclie cardinalibz ex eoz volūtate ⁊ cōſenſu expreſſis venerabiles p̄ſes Joheꝝ patriarchā Cōſtantiopolitan̄, Johem Rigeñ, germanice, Guilhelmū Altiriceñ, gallicane, Nicolaū Bineꝝneñ, germanice Bartholomeū mediolaneñ, italice, Jacobū Turoneñ gallicane archiepoſ Richardū Lodenieñ, Nicolaū Batonſeñ, anglicane, Didacum Concheñ, Joheꝝ Paceñ, hyſpanice Johem Bebenneñ, Gallicane Frāciſcū Welſeñ, Henricū Feltreñ, italice, Nicolaū Aqueñ, hyſpanice, Simonē Trahurleñ, germanice Johem Lipſherdeñ, Johannē Horneiteñ, anglicane ep̄iſ ac dilectos ecclie filios Jacobū Penneñ, electuz italice, Robertū Cluntaceñ, gallicane Thomā ſācte marie Eboraceñ, anglicane, monaſteriorū abbates Leonhardum generalē ordinis p̄dicatoꝝ ſacre pagine italice, Thomā decanū Eboraceñ, ſed̄iſ aplice notariū anglicane, Panthalpū de malateſus archidiaconū Bononieñ, italice, waltherum graſſi p̄ioꝝ rhedi decretoꝝ, gallicane, Philippū de madaliſ archidiaconū peniteñ, in ecclia Barchimoneñ, ſacre pagine hyſpanice, Lambertum de Sūp̄ſte p̄ioꝝ Berkenyo decretoꝝ, walaſchum Petri vtriuſq; iuris hyſpanice, Nicolaū d̄ Dinkeſpubel, Conradū d̄ Suſato ſacre pagine doctozes germanice nationū p̄dictaz i eadē ſynodo exiſtētiū ⁊ noiatoꝝ: ⁊ p̄ eadē natiōes quēlibet p̄ ſe ad electoꝝ p̄ſat̄q; ſic vt p̄mūti electis ⁊ adiunctis elīgendi cū ip̄iſ cardinalibz de eoz volūtate et conſenſu expreſſis roman̄, ⁊ ſummū pontificē ſm̄ formā ordinationis et decreti p̄miſſoꝝ tribuit p̄tateꝝ Supplens omnē defectum ſi quīſ forſan in electione p̄dictoꝝ adiunctoꝝ interuenerit.

Quo decreto lecto idem dom̄n⁹ Bartholome⁹ archiepoſ mediolaneñ, cōtinuauit ſub hiſ verbis.

Decretū de nō ſpoliādo elīgēdū in papam.

Bessio XLI

Sacrosancta generalis syno

dus Constā. ad ppetuā rei memoriā. Dis etas ab adolescentia
 sua prona ē ad malū ad id p̄sertim ad qđ cupiditatē z avaricie stl
 mul⁹ incitat. sūt autē z facte sūt leges vt eaz metu hūana refrene
 tur audacia: tutaq; sit iter imp̄obos innocētia: z refreneſcēt licētia
 nocēdi facultas. Eū itaq; nōnunq; euenisse compim⁹ qđ electo ro
 mano pōtifice nōnulli sub p̄textu cuiusdam abusiue licētie res et
 bona sic electi q̄si culmē diuitiarū adepti falso p̄tēdētes occupāt
 p̄cedi ne dū illi sic electi imo aliqñ nōnullos q̄s electos eē men
 dacter p̄fingūt domos res z bona illoz necnō z aliqñ bona car
 dinaliū aut electoz romanū. pōtificis z aliorum in loco cōclaus
 existētiū etiā violēter inuadūt recipiūt occupāt z trāspōrtant. Lu
 crifacta existimantes ex q̄bo si p̄mitterent plura p̄scula scādala ra
 pine: furti: z nōnūq; homicidia sequerēt. Nos igit tam scelerate
 temeritatis z audacie vīā p̄cludere z h̄mōi p̄iculis z scādalis ob
 uiare volentes p̄fatū damnātes sceleratūz abusum talia fieri hoc
 edicto phibemus. Statuētes qđ q̄cunq; cuiuscūq; status aut cō
 ditionis existat cōtra hoc p̄sūperit attēptare: aut ad hoc auxiliū
 cōsiliū vel fauorem p̄bere p̄ter penas quas iniuiolentos rapto
 res z occupatores h̄mōi iura atq; apostolice z implales constitu
 tiones statuūt eo ip̄o excomunicatiōis sententiāz incurrat a qua
 nisi p̄ istā sanctā synodū aut futurū romanū. pōtificē p̄terq; ī mor
 tis articulo: z facta satisfactiōe absoluti nequeāt et omni officio
 beneficio p̄iullegiis ac dignitate ecclesiastica z mundana feudis
 q; et rebus alijs si que aut quas in romanū. vel alijs ecclesijs ob
 nebit sit priuatus z instabilis actiue z passiue existat. Civitas
 p̄o que in p̄missis culpabilis fuerit: ecclesiastico subiaceat iter
 dicto huic adiiciētes sanctionē vt domini temporales rectoresq;
 z officiales ciuitatis vel loci vbi electionē romanū. pontificis cō
 tingerit celebrari illa imminente p̄missa fieri sub grauioribus pe
 nis publice z realiter phibeāt: z phibitiōez diligēter faciāt obser
 uari ceteris p̄stitutiōib; circa talia editis in suo robore duraturis.

Decretū annullatiōis p̄testatiōnū z p̄uertiōnū
 necnō suspēsiōis causaz z audiētie litū.

Sacrofancta generalis syno

cus Constantienſis. vt puriſſimi ſinceriſſi & liberiſſi ad electiōes romani pontificis prime celebrandā pcedat omnes & ſingulas pteſtationes q puritati ſinceritati libertati & efficacie electionis hmoi obuiare necnō cōuentiones pactiōes promiſſiones obligatiōes iuramenta condita & intendimēta circa materiā electiōis huiusmodi factas & facta fiēdas & fiēda ex abundantī damnat reprobat & annullat. execratur. put etiā de iure ſunt nulla: mandās ſub obſtatione diuini iudicii & ſub excoſcationis pena quā in ptraſiū faciētes vult & ſtatuit eo ſpo incurrere & pceptis ne qſ ſi quis forſitā talia fecerit illis vtaſ aut illas vel illa obſuet cum pl deo placeāt taliū trāſgreſſores qſ obſeruatores. illoſq ab illoz & illaz obſeruatiōe abſoluit & liberat ac liberos & abſolutos cēdeclarat.

Preterea vt ad tam neceſſariū et ſalubre electionis negociū attentius procedatur audientiam & omnes cauſarum & litū expiū in eadem ſancta ſynodo & illius auctoritate conſtitutam et conſtitutum preter audientiam curie camere apoſtolice vſq ad aſſumptionem romani pontificis incluſiue ſuſpendit et prohibet irritū decernēs & inane quicquid in contrarium fuerit attēptatū.

Quibz decretis lectis ac oibz & ſingulis vt pmiſiſſi lectis & pactis dñs pſidēs totiſſi pſilij nomie p verbum placet: reſpondit. Deinde po de mādato ſacre ſynodi idē reuerendiſſim⁹ dñs pſidēs voluit habere decretū de ſecuritate pntis ciuitatis Conſtantię ſtatutū & ordinatū p lecto & repetito in eadē ſeſſione.

Introitus conclauis.

Eadē die hora tertiā vlt qſi poſt meridiē reuerendiſſim⁹ reuerendiſq pſes & dñi ſācte romani ecclie cardinales patriarcha Conſtantiopolitan⁹ archiepiſ abbates venerabilesq dñi pſores: decant: archidiaconi: doctores. ceteriq electores pdicti dñi cōmunitatis ciuitatis Conſtantię p conclauē paratam p electiōe romani pontificis celebrāda more ſolito intrauerūt.

Electio pape.

Die iouis in feſto ſancti pōtſifici martini epi vndeſima ſupdicti menſis nouēbris reuerendiſſimi reuerendiſq pſes & dñi ſācte romane ecclie cardiales pſarcha

Sessio XLII

archiepiscopi episcopi abbates alijque electores predicti in palatio predicto existeres reuerendissimum in christo patrem et dominum dominum Odonem de columna sancti Gregorii ad velum aureum diaconum cardinalem de columna vulgariter nuncupatum natione Romanum, recordis in Romanam, pontificem elegerunt quem Martinus papa quantum nominari voluit. Et sic per serenissimum et illustrissimum principem dominum Sigismundum Romanum regem, unacum sancta synodo apud predictam ecclesiam maiorem huius civitatis Constantinensem, maximis cum solennitatibus et leticia fuit intronizatus.

Coronatio pape.

Pontificatus sanctissimi in christo patris et domini nostri Martini divina providentia pape quantum. Anno primo, die dominica, xxj. supradicti mensis Novembris. Idem sanctissimus dominus noster more solito et in coronationibus Romanam, pontificum hactenus observari consuetum fuit apud ecclesiam Constantinensem, honorifice coronatus et demum per dominos sacrosancte Romane ecclesie cardinales patriarchas archiepiscopos episcopos abbates aliosque platos ambasiatores et Romane curie officiales in sancta synodo predicta presentes necnon illustrissimum principem dominum Sigismundum Romanum regem et a dextero et illustrissimum principem dominum Fridericum marchionem Brandeburgensem, sacri Romani imperii archicamerarium et electorem a sinistro lateribus eiusdem domini nostri pape dextros per equum frenum in quo sedebat unacum populo multa multitudo processionaliter ab ecclesia Constantinensi, predicta usque ad monasterium sancti Augustini conductus et per circuitum ad Constantinensem ecclesiam predictam fuit solennissime reductus.

Sessio, XLIII.

Anno domini M. cccc. xvij. Indictione, xj. die vero Martis, xxvij. mensis Decembris, pontificatus sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Martini divina providentia pape, v. anno primo, fuit sessio generalis in ecclesia maiori Constantinensi, sanctissimo domino nostro papa predicto personaliter presente ibidem et presidente. In qua reuerendissimus pater dominus Anthonius episcopus Concordienensis, missam de sanctis Innocentibus deuote

celebrauit, qua celebrata reuerendissimus pater dñs Builhelm⁹
et sancti marci sancte Romane ecclie p̄sbyter cardinalis de man⁹
dato sanctissimi dñi nostri ac sancte synodi p̄dictorū in ambone so
lito stans quandā bullā infra scripti tenoris publice legi,

Bulla liberationis facte dño impatori de cu
stodia olīm Johis pape, xliij. et traditōe dño
nostro pape factis.

Martinus ep̄s seruus seruorū dei charissimo in xpo
filio Sigismundo regi Roma. illustri
salutem et apl̄icam b̄ndictionē. Dudū p̄ns generale cōcilium Cō
stān. p̄sonā Balthasaris coſsa olīm Johis pape, xliij. in sua obe
dientia nuncupati post illius a papatu p̄ diffinitiuā sententiam
eiusdem concilij canonicam depositionem per eandem senter
tiam ad standum et morandū in aliquo bono et honesto loco sub
custodia tuta nomine dicti sacri concilij q̄d in eodem sacro con
cilio p̄ bono vnionis ecclesie dei vlderet p̄demnauit, quem huc
usq̄ fideliter et diligenter tam p̄ te q̄ dilectū filiū nobilem vīrum
Ludouicū ducem Bavarie et comitem Palatinū rhēnī tuo noīe
sub fida et tuta custodia honeste et debite tanq̄ vnionis et pacis
zelator deuotus p̄seruasti. Cum autem nup̄ nos et nōnullos na
tionū in eodem cōcilio existentū deputatos instanter et sepe requi
sueris q̄tenus p̄sonā dicti Balthasaris p̄dictā de tua custodia re
cipere teq̄ et eundē ducē de eiusdē Balthasaris p̄dicta custodia li
berare et exonerare vellemus. Nos attendentes quantis laborib⁹
et studijs vnionē ecclesie dei fueris p̄secutus satisq̄ esse q̄ tu onus
dicte custodie tam p̄ biennīū et pene p̄ sex menses laboriose quod
p̄ magno habemus beneficio subiisti: dolentes te ac eundem du
cem et sustum est ab oī onere liberare eodem sacro approbante cō
cilio decernimus et ordinamus p̄sonam eandem dicti Balthasa
ris nobis aut deputandis a nobis fore tradendū et assignandum
decernentes et declarantes ac volentes eodem sacro approbante
cōcilio p̄ traditionem et assignationē h̄mōi deputandis a nobis p̄
te aut dictuz ducem vel alium seu alios tuo noīe faciendū eoſp̄o
q̄ illos fieri contingeret te et ducem eundē ab omni onere debito et
obligatōe dicte custodie et alias occasiōe illius contractus apud
nos et idem sacrum conciliū ac ecclesiam vniuersalem esse ac p̄

sessio

XLIII

petio remanere liberos solutos penitus et imunes. Si quis autem hanc paginam decreti ordinationis et voluntatis nostre infringere presumpserit aut ei ausu temerario contraire: indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datū Constan. in concilio generali. v. kal. Januarij pontificatus nostri Anno primo.

Quo decreto lecto dominus Johannes episcopus Hostien. sancte Romane ecclesie cardinalis et vicecancellarius totius synodi nomine per verbum placet respondit.

sessio. XLIII.

Anno et Indictione quibus super die vero lune. xxi. mensis Martij pontificatus sanctissimi in christo patris et domini nostri Martini divina providentia pape quinti. anno primo Constantie in ecclesia maiori fuit tentata et celebrata ipsius sacrosancte et universalis synodi Constant. sessio publica sanctissimo domino nostro papa predicto presidente. per cuius sessionis introductionem reuerendissimus pater dominus Guillelmus et sancti Martini sancte Roma. ecclesie cardinalis missam de spiritu sancto celebravit. Et iuxta ritum solitum letanias et alios devotis orationibus lectis idem reuerendissimus pater dominus Guillelmus cardinalis: nonnulla decreta siue statuta per dominum nostrum papam ac synodum eosdem facta publice perlegit sub his verbis.

De exemptionibus.

Martinus Episcopus servus servorum dei attendentes quod a tempore obitus felicis recordationis Gregorii pape. xj. predecessoris nostri nonnulli Romani pontifices aut pro Romano pontifice se gerentes et in suis diversis obedientiis reputati per suam voluntatem aut per importunitatem penitentium nonnullas ecclesias monasteria capitula conventus parvas beneficia loca et personas a iurisdictionibus ordinarioz tempore dicti Greg. nullatenus exceptos vel exempta de novo a dictorum ordinarioz iurisdictionibus eximerent in gravem ipsorum ordinarioz prejudicium. nos volentes omnino prejudicio obviare omnes exemptiones ecclesiarum cathedralium monasterioz caploz conventuum parvas beneficiorum locorum personarum quicumque etiam si ex predictis aliquid quod monasterium fuit exemptum et postea subiectum monasterio diversimodum habitus vel colorum a tempore obitus dicti Gregorii. xj. per quascunque

p' Roman. pontificibz se gerētes: etiā si p nos forsan approba-
te fuerint ex certa scientia vel innouata pte nō vocata de nouo fa-
ctas que tñ ante exemptionē hmoi nulla exemptione gaudebant
sed simpliciter subijciebant ordinariē iurisdictioni nullūq; ante il-
lud tempus habuerūt inītiū exemptis: etiā exemptionibz que vni-
tōtī ordinī 7 que ecclesijs monasterijs caplis cōuentibus benefi-
cijs siue locis a p'dicto tpe sub exemptionis modo aut cōditiōne
feudatis aut p'templatiōne noue feudatōis seu vniuersitatibz su-
diorū generalium aut collegijs scholarium aut p modū cōfirmatiōis
augmentī aut additiōis facte fuerint aut p'cesse: aut sup qbz pñ-
tibz 7 auditis quoz intererat auctoritate cōpetente ordinatum
fuit seu in quibz ordinarij p'senserint 7 oēs exemptiones ppetuas
inferiores a papa factas sacro approbāte p'cilio reuocamus, etiā
si sup ipsis lis pendeat indecisa ipsam penitus extinguētes eccle-
sias monasteria 7 alia loca p'dicta in p'stinam ordinarioz iurisdic-
tionē reducimus. Ceterū aut exemptionibz ante obitū dicti Gre-
gorij habitis vel p'cessis nullū volumus p hoc p'iudiciū genera-
ri. Insup nō intendimus exemptiones de cetero facere nisi causa
cognita 7 vocatis quoz interest.

De vnionibus.

Martinus epus seruus seruoz dei vniones 7 incor-
poratiōes a tpe obitus Gregorij. xj. factas
seu p'cessas cū certa regula dari nō possit ad querelas eoz quoz ū
interest: nisi fuerint impetrātes beneficia sic vnita si nō ex rōnabi-
libus causis 7 veris factis fuerint: licz aplice sedis auctoritas in-
teruenit reuocabimus iusticia mediante.

De fructibus p'cipiendis.

Martinus rē. fructus 7 puentus eccl'iarū monaste-
riorū beneficioz vacationis tpe obuēni-
entes iuris 7 p'suetudinis vel p'uillegij dispositiōi relinquimus il-
losq; nobis vel aplice camere p'hibemus applicari.

De Symonia.

Martinus rē. multe p'tra symoniacā p'auitatem ab
olūm facte sunt p'stitutiōes quibz mor-
bus ille nō potuit cōpetenter extirpari: nos volentes de cetero vt
possumus attentius p'uidere sacro approbante p'cilio declaram⁹

Bessio   XLIII

q̄ ordinatū symoniacē ab executione suorū ordinū sint eo ipso sus-
penſi. Electiones autē postulationes p̄firmationes ⁊ quecūq; p̄-
uisiones symoniacē ecclesiarū monasteriorū dignitatū personarū
officiorū ⁊ b̄nficiorū ecclesiasticorū quorūcūq; deinceps facte nul-
le sint ipso iure nullūq; p̄ illas ius cuiq; acquirat: nec p̄moti con-
firmati aut p̄uisti faciant fructus suos sed ad illoz restitutionē tan-
q̄ inique ablatorū p̄cipientes teneant. Statuentes insup q̄ dan-
tes ⁊ recipientes ipso facto sniam excommunicationis incurrant et-
am si pontificali aut cardinalatus p̄fulgeant dignitate.

De dispensationibus.

Martinus zc. Quoniam beneficia propter officia
conceduntur reputamus absurdum: vt
q̄ beneficia obtinent reculent aut negligant officiū exercere. Nos
igit̄ sacro approbante p̄cilio om̄s dispensationes a quibuscūq; p̄
Roma. pontificib; se gerentib; concessas quibuscūq; electis p̄fir-
matis seu p̄uistis ad ecclesias monasteria p̄oratus p̄uentualis de-
canatus archidiaconatus ⁊ alia quecūq; beneficia quib; certus
ordo debet̄ est vel annexus aut de illis ne munus p̄secratis ep̄i
siue benedictionē abbatis aut ceteros debitos aut annexos ordi-
nes suscipiant p̄ter illos que s̄m formā p̄stitutionis Bonifacii. viij
que incipit. Cū ex eo facte sint reuocamus statuētes vt q̄ de p̄nti
illos vel illa obtinent infra sex menses a die publicationis h̄mōi
constitutionis nostre ⁊ qui in posterū obtinebūt infra terminū su-
ris se faciant p̄secrari aut benedicti seu ad aliū debitū ordinem p̄-
moueri. alioq̄n sint ipsis monasterijs ecclesijs dignitatib; perio-
natibus officijs ⁊ beneficijs p̄ ipso iure p̄uati: ⁊ alijs libere con-
ferant̄ aut p̄uideat̄ de illis ceteris cōstitutionib; circa hoc editis
in suo robore duraturis.

i De decimis ⁊ alijs onerib; ecclesiasticis.

Martinus zc. Precipimus ⁊ mandamus iura q̄ p̄-
hibent inferiorib; a papa decimas ⁊ alia
onera ecclesijs ⁊ personis ecclesiasticis imponi districtius obser-
uari. Per nos autem nullatenus imponantur generaliter super
totum clez nisi ex magna ⁊ ardua cā ⁊ utilitate vlem ecclesiam con-
cernente: ⁊ de p̄cilio ⁊ p̄sensu ⁊ subscriptione fratrum n̄roz sancte
Ro. eccleie cardinaliū ⁊ p̄latorū q̄z p̄ciliū cōmode haberi poterit.

nec specialiter in aliquo regno vel puincia consultijs prelatijs ipsius regni vel prouincie et ipsis non consentientibus vel eorum maiori parte et eo casu per personas ecclesiasticas: et auctoritate apostolica durat lenentur.

De vita et honestate clericorum.

Martinus etc. Inter ceteros prelatorum et clericorum excessus hoc maxime inoleuit quod sprete in vestibus forma honestatis plurimi delectantur esse deformes et cupiunt laicis conformari, quodque mente gerunt habitu confitentem. Unde propter cetera que circa vestes tonsuram et habitus clericorum tam in formis quam in coloribus atque comam seu capillos vitamque et honestatem clericorum iura statuunt: et que nimium collapsa tam in secularibus quam in regularibus sacro approbante concilio innouamus et precipimus diligentius observari, illum specialiter abusum eodem approbante concilio decernimus penitus abolendum quod in quibusdam partibus nonnulli clerici et persone ecclesiastice seculares et regulares, etiam quod magis execramur prelati ecclesiarum manicas ad cubitum pendentes et longas cum magna sumptuosa superfluitate, vestes etiam fissas retro: et in lateribus cum fodiatibus ultra oram excedentibus etiam in fissuris deferunt: et cum talibus in ecclesijs cum supplicibus ac alijs vestibus ad cultum et officium ecclesiasticum ordinatis, etiam intra ecclesias ipsas in quibus beneficiati existunt non verentur diuinis officijs interesse. Hanc vestium deformitatem in quibuscumque personis ecclesiasticis reprobamus ac usum talium inhibemus, contrarium autem facientes ut transgressores canonum puniantur specialiter statuentes: ut quicumque beneficiatus aut officium in ecclesia gerens in habitu huiusmodi diuinis officijs presumpserit interesse per qualibet vice a participatione prouentuum ecclesiasticorum per mensum nouerit se suspensum fructusque illi fabricae illius ecclesie applicentur.

Martinus etc. Decernimus et declaramus sacro approbante concilio per decreta statuta et ordinata tam lecta in presenti sessione quam concordata cum singulis nationibus eiusdem concilij et que in nostra cancellaria pontifici volumus et litteras in forma publica sub sigillo vicecancellarij vo-

Sessio XLIII

lentibus litteras confici atq; tradi huic sacro concilio sup articulis contentis in decreto sup reformatione fienda die sabbati, xxx. mensis Octobris, prime preteriti promulgato fuisse et esse iam satisfactum. Quibus decretis ac statutis sic ut pmissi lectis reuerendissimus pater dñs Iohes episcopus Hostien. sancte Romanæ ecclesiæ cardinalis et vicecancellarius de voluntate nationū ac ipsius synodi et eorū noīb; ut asseruit respondit in hunc modū. De mandato nationū respondeo q; placet nationibus decreta recitata et cuilibet nationi placet concordia cum ipsa p dñm nostrū facta, et p pmissa fatentur dicto decreto iam esse satisfactum nō intendentes pterea q; concordata cum vna natione in aliquo alteri nationi afferant p̄iudiciū.

Sessio XLIII.

Inno inditione et ponti

a ficatu quib; supra die vero Martis, xix. mensis Aprilis Constañ. predicto sanctissimo dño nostro papa Martino p̄sidente more solito publica sessio soleniter celebrata serenissimo p̄ncipe dño Sigismūdo Roman. et c. rege, insignijs regalib; induto interessente, p̄ cuius sessionis introductione. R. p. dñs Nicolaus assisinateñ. missam de sp̄s sancto celebrauit et h̄mōi missa finita lectisq; letanijs et alijs orationib; legi consuetis debite peractis Reuerendissimus pater cardinalis de calanso vulgariter nūcupat? quoddā decretū sine statutū alta voce legi in hec verb a.

Decretū de loco futuri cōcilij prime celebrandi.

Martinus epus suus suoz del ad futurā rei mēorā cupientes ac volētes decreto huius gñalis cōcilij satisfacere inr̄ alia disponenti q; oīmodo gñalia cōcilija celebrant in loco quē sūmus p̄t̄fex p̄ mēsem ante finē huius cōcilij approbāte et p̄sentente cōcilio deputare et assignare teneat. p̄ loco prime futuri cōcilij celebrandi sup̄dicti eodē p̄sentēte et approbāte cōcilio ciuitatē papieñ. tenore p̄ntiū deputam? et etiā assignam? statuētes et etiā decernētes q; p̄lati et etiā alij q; ad gñalia cōcilija debēt vocari tpe p̄dicto ciuitatē ip̄az papie. accedereteneat Illi g; oīno hoīm liceat hāc paginā n̄re deputatōis et etiā assignationis

Sessio XLV

statuti decreti et constitutionis infringere vel ei ausu temerario contrare. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnium potentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum se noverit incursum. Datum et actum Constantiæ in loco sessionis publice, xiiij. kal. Maii Pontificatus nostri anno primo. Quo decreto lecto dominus episcopus Hostienensis cardinalis viuarieus nomine totius synodi respondit. Placeat. Et subsequenter dominus Ardetinus de nouaria ex parte serenissimi principis Sigismundi Romæ regis, ibidem presentis et eius nomine idem decretum approbavit et laudavit. Et subsequenter dominus Augustinus de lance de pisces legum doctor sacri consistorii aduocatus nomine domini nostri pape dictum locum siue ciuitatem papalem approbavit laudavit et ad prelium hominum celebrandum habilem esse dixit.

Sessio XLV. et vltima de dissolutione Concilij. **De veneris nicesimase**

cūda supradicti Aprilis fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constantiæ, scriptissimo in christo patre et domino nostro domino Martino diuina prouidentia papa, v. in eadem presidere, serenissimoque principe domino Sigismundo Romanorum regi, insignis imperialibus induto interessente, per cuius introductionem sessionis Reuerendissimus pater dominus Athonius et sancte Romanæ ecclesie presbyter cardinalis aquilegiensis, vulgariter nuncupatus missam de spiritu sancto deuotissime celebrauit. Qua finita et letanij cum solitis orationibus finitis et pacis reuerendissimus pater dominus Umbaldus in seratione diuina et sancti viti in macello diaconus cardinalis ob mandato ipsius domini nostri totiusque sacri concilij put assensu alta et intelligibilis voce pronuntiavit hec verba vices,

Absolutio concilij.

Domini Ire in pace. Et rursus fuit perstantes Amen. Quo facto reuerendus pater Johannes de podio mitis Episcopus Cathanensis, frater ordinis predicatorum sacre theologie professor de mandato domini nostri pape et consensu sacri concilij ut assensu: ambonem ascendit. Anteque autem ad altare diuerteret seu prederet ambasiatores serenissimi principis wladislai polonie regis: et illustrissimi principis domini Alexandri albi Arstoldi magni ducis litwa.

ne petierūt noīe dictoz dñoz quēdā libellū z in eo p̄tenta aīuſ
dā fratris Johis Falckenberg notozle crudeliſſimos errores z
hereses vt dixerūt p̄tinetē z rīte dānatū tāq̄ hereticū p̄ deputatos
in cā fidei ac etiā p̄ oēs natōes p̄cilij ac p̄ collegiū cardinaliū cō
clufum put dixerūt p̄ſtare publicis inſtrumētis in ſeſſione publi
ca p̄ ſacrū p̄cilij dānatū ſeu publice dānatū p̄nūciari aīq̄ p̄is p̄cl
liū diſſoluere ſcīſſimo dño n̄ro pape p̄fato hūiliter ſupplicarunt
Allo q̄n noīe q̄ ſup̄ preſtabant de gūamine z de appellando ad fu
turū p̄cilij. Quibz ſic factis ſanctiſſimus dñs n̄r papa dixit
rīdendo ad predicta q̄ oīa z ſingula determinata p̄cluſa z decre
ta in materijs fidei p̄ p̄is p̄cilij p̄claliter tenere z inuolabiliter ob
ſeruare volebat z nūq̄ p̄traire quoq̄ mō. Ipſaq̄ ſi p̄claliter fa
cta approbat z ratificat z nō aliter nec alio mō: z illud ſidez iterato
fecit dici p̄ organū dñi Auguſtini de p̄iſis ſiſcalis z ſacri p̄ſtorij
aduocatī p̄dicti q̄ noīe pape a p̄thonotarijs z notarijs ad ſcribē
dū acta p̄cilij ordinatis z deputatis petijt inſtrumenta publica fi
eri. Et extunc p̄libatus dñs epus Catanienſis fecit collationē ſolen
nē aſſumendo p̄ themate hec v̄ba vīcz. Vos nūc trīſticiā habetis.
Iterū aut vīdebo vos z gaudebit cor v̄m. Qua q̄dez facta colla
tōe reuerēdiſſim⁹ p̄r z dñs: dñs Anthoni⁹ et. ſcē cecilie ſcē Ro. ec
cleſie p̄ſbyter z cardinalis de chalaneo vulgariter nūcupatus de
mandato ipſius dñi n̄ri pape z volūtate p̄cilij vt aſſeruit q̄dā de
creta publice legūt huius tenoris.

Martinus Ep̄s ſeruus ſuoz dei ad p̄petuā rei mēo
riā hoc etiā req̄renti p̄nti ſacro p̄cilio. ex
certis z rōnabiliſſis ac iuſtis cauſis ipm p̄cilij abſoluim⁹ oībusq̄
z ſingulis in eo exiſtibz ad p̄p̄ia remeanda ipſo approbante p̄cilio
licentiā ipartimur. Itē aūte dei oīpotētis z b̄toz Petri z Pauli
ap̄loz ei⁹ z n̄ra p̄cedimus oībz z ſingulis q̄ in h̄ ſacro p̄cilio z cā
ipſius interfuerūt abſolutiōz plenariā ſcē in vīta. Ita q̄ q̄libet de
p̄dictis infra duos menſes poſtq̄ ad ei⁹ notiā p̄ceſſam h̄mōi. p̄
uenerit poſſit dictū b̄nificiū abſolutiōis aſſeq̄ in forma ſilem p̄ceſ
ſione facimus in mortis articulo z intelligimus tā de dñis q̄ de fa
miliariſſis eozūdē: ſic tñ q̄ a die notiāe p̄ntiū p̄ abſolutione in vīta
ſeſumēt p̄ annū ſexta feria z p̄ abſolutiōe in mortis articulo p̄ aliū
annū niſi legītime fuerint ipediti q̄ caſu habeāt alia p̄ſetatis opa

Errores io. wiclef et io. hus

pagere. Post secundū vero annū debeant etiā vsq; ad finē vite feri
ria sexta ieiunare vel alia aliqua opa pietatis pagere. Nulli ergo
oīno hoīm liceat hāc paginā nre absolutionis et pcessionis infrin
gere vel ei ausu temerario p̄trare. Si quis aut hoc attentare p̄
sumpserit indignationē omnipotentis dei et beatorū Petri et Pauli
ap̄loz eius se noverit incurfurū. Datū et actum Cōstantie in loco
sessiōis publice dicti scilij. x. kal. Junij. Pontificatū nri anno. j.

Quibz decretis et statutis et alijs vt p̄mittit lectis et pactis reue
rendissimus in christo pater et dñs: dñs Jobes miseratione diuī
na ep̄s Hostien̄, sancte Roma, ecclesie cardinalis et vīcecancel
arius vīuarien̄, vulgariter nūcupatus noīe sacri concilij p̄dicti si
cut asseruit respondit. Placet. Et p̄ dñm Augustinū de lance de
p̄sis aduocatū sacri consistorij fisci q; et p̄dicti noīe pape et scilij
vt asseruit petītum instrumenta publica fieri ad ppetuam rei me
morā a p̄thonotarijs sedis ap̄lice et notarijs ac scribis dicti sa
cri generalis concilij.

Errores Johis wickleff de anglia et Johis
hus de Bohemia damnati in hoc sacro gene
rali Constañ. concilio.

Artinus episcopus ser

mius fuoz del. venerabilibz fratribz archiep̄is et ep̄is
ac inq̄sitoribz heretice p̄uitatis vbilibet p̄stitutis ad
q̄s lre p̄ntes puenierint Salutē et ap̄licam b̄ndictio
nē. Inter cūctas pastoralis cure solitudines q̄bz p̄mit̄ incessane
illa potissime fortius nos angit vt hereticis de finibz christicola
rū expulsis suisq; falsis doctrinis et erroribz pueris penitus q̄ntū
nobis ex alto p̄cedit extirpatis orthodoxa et catholica fides inte
gra et illibata p̄maneat ac p̄lus christianus eiusdē fidelis sincerita
te q̄libet obscuratōis semoto velamine imobilis et inuolatus p
sistat. Sane dudum a q̄ p̄libz retroactis t̄pibz in nōnullis orbis
regiōibz et dñijs p̄sertim in regno Bohemie et marchionatu Mo
raue ac locz et districtibz illis vicinis aduersas fides catholice do
ginata et sc̄te m̄is eccl̄ie traditiōes nō solū p̄ vnū: q̄nimo p̄ pla

Dānati in cōcilio Cōstā.

fidel catholice dogmata insurrexerūt qdā heresiarche circūcellio-
nes scismatici z seductosi luciferina supbia z rabie lupina euecti: de
monioꝝ fraudibꝫ illusi de vanitate in id ipm līc forēt de diuersis
mūdi pꝛibꝫ oriūdi cōueniētes z caudas colligatas hñtes dānate
vīz mēorie Johes wicleff de anglia Johes hufs d Bohemia z
Hieronymus de Praga q vtinā alios secū ad infidelitatē interitū
nō traxissent. Nā vbi hmoi pestilentes psone puerfa dogmata p
tina cter semiabāt in sue doctrie pestifere pmozdio plati z alij iur-
diciane ptātis regimīa exercentes tanqꝫ canes muti nō volentes
latrare: nec vlāscientes cū aplo in pꝛmptu oēm inobedientiā here-
siarchas ipsos pestiferos z dolosos eoꝝ lupinā rabie truculentā
statim vt astricti fuerāt canonice coercere, eosqꝫ de domo dñi cor-
paliter eicere nō curarūt sed sacrilegā falsam z pñciosā ipoz do-
ctrinā p longas moras negligentē pualere pmiserūt, ploꝝ multū
tudo illoꝝ opinionibꝫ falsis decepta p verū accepit q diu mēdactē
z pñciosē ac dānabilr seminauerūt eisdēqꝫ credēdo a recta fide ce-
cidit turba mltā z errore deuto iuoluit pchdolor paganoz adeo
q p diuersa illaz eisqꝫ pñciosaz ptū climata oues xpi catholical
heresiarche ipi successiue infecerūt z in stercore mendacioꝝ fecerūt
putrescere. Quapropter gñalis Constañ. synodus tantā fidelū
z fidel orthodore plagā z ruinā exclamare ppulsa est cū Augusti-
no. Quid faciet ecclie medicīna salutē oīm materna charitate cō-
quiescens tanqꝫ inf freneticos z letargicos estuās nunqd desistere
dz, certe nō fm eūdē: imo vtriusqꝫ si necesse est molesta sit q neutz
est inimica. Nā z molestus est medicus furētī frenetico z pꝛ indī-
sciplinato filio, ille ligādo iste cedēdo sz ābo diligēdo. Si aut ne-
gligāt z eos pire pmittāt inqꝫ Augustin? Ista māsuetudo porī
falsa crudelitas ē. Proinde synodus pfata ad oīpotentē dei gliaz
ipsiusqꝫ catholice fidei ac christiane religiōis pseruatiōz z augmē-
tū z aīaz salutē z pseruationē. Eisdē Johem wicleff z Johem
hufs z Hieronymū q inter cetera d sacro eucharistie sacro z alijs
sacris ecclie z articulos fidei aliter qꝫ sancta Roma. ecclia credit
z tenet z pdicat z docet qꝫ plurima temere z dānabiliter credere ac
tenere pdicare atqꝫ docere pñciaciter attentabāt vclut hereticos
z pñciaces ac obitīnatos iā a cōsione fidelū sepatos de domo dñi
corpaliter eiecit: z spūalr electos declarauit, Et als nōnulla circa

Errores ioh. wiclef et ioh. hus

pmiffa vtilia et falubria ftatuit et decreuit per que alij qui caufanz
tibi heretiarchis eorumq; falſis doctrinis hmoi ſpūaliter de doo
mo dei exierūt p vias canonicas reducent ad ſemitas veritatis.
Et qz ſicut dolent accepimus nō ſolū in regno Bohemie et mar
chionatu dñys et locis ſupdictis verū etiā in qbusdā ptibz et pūnz
cijs pūgulis ſeu vicinis eiūſdē etiā nōnulli ex ſectoribz et ſeqcibz
heretum ac error heretiarchaz pdictoz timore diuino et pudore
hūano prius abiectis nec de ipſoz pſertim Johis hus et Hiero
nimi interitu miſerabili ſumētes puerſionis et penitētie fructū ſed
tāq; in pfundū preſſi pctōz dñm deū blaſphemare nō ceſſant: du
centes in irritū nomen quoz mentes p mendaciū ſic damnabiliter
excecavit vt pdictos libros codices et opuscula hereses et errores
ptinentes ſeu ptinentia dudū etiā p ſynodū pfatam damnatos et
damnata: ac ignibus concremanda: deputata et concremata: le
gunt ſtudent ac ex eis in ſui et multoz ſupplicū et pſculuz: nedum
contra ſtatuta decreta et ordinata in ſynodo ſupradicta: ſed etiā
contra canonicas ſanctiones dogmatizare pſumūt in animaz pe
riculū ac puritatis fidelis denigrationē et ſcandalū plimozū. Vos
igitur attendentes qz error cui nō reſiſtit approbari videt ac malis
et pnicioſis erroribus huiusmodi reſiſtere ac eos de medio chriſti
fidelium et pſertim de ſupradictis Bohemie et Morauie dñys et
diſtrictibus ac confinibus et vicinis eorum ne amplius et latius
ſe extendant funditus euellere cupientes diſtrictioni vſtre ſacro
approbante concilio Conſtan. p apoſtolica ſcripta cōmittimus
et mandamus quatenus vos archiepiſcopi et epi ac electi et quilibet
veſtrum p ſe ſeu alium vel alios quos graues et idoneas per
ſonas ſpūalem iuriſdictionem habentes eſſe volumus omnes et
ſingulos cuiuſcūq; dignitatis officiū p eminentie ſtatus vel p diſ
tinctionis exiſtant et quibuſcūq; noibz cenſeant qui de pexcelſo ſalutiſe
ro et ſupmirabili ſacramento corporis et ſanguis dñi nrī ieſu chri
ſti: vel de baptiſmate ſeu peccatoz confeſſione penitētie p pec
catis iniunctione vel reliquis eccleſiaſticis ſacramētis ſeu fidei ar
ticulis aliter ſentire aut docere qz ſacroſancta Romana eccleſia et
vniuerſalis docet pdicat et obſeruat aut articulos ſeu libros et do
ctrinas pfatoz heretiarcharum Johis wickleff et Johis hus et
Hieronymi p eandem Conſtan. ſynodum cum ſuis auctoribus:

Dānati in cōcilio Cōstā.

ut p̄dicis damnatos et dānatos tenere et dogmatizare ac vite finē
īp̄oz heresiarchaz publice v̄l occulte p̄tinacit̄ quōlibet laudare
vel approbare p̄sūperint: eorūq; receptatores defensores et fauto
res quoslibet etiam p̄templatione p̄dictoz errorz necnō creden
tes et adherentes eisdē tāq; hereticos iudicetis et velut hereticos
seculari curie relinquatis. Receptatoresq; fautores et defensores
h̄mōi pestiferarū p̄sonarū q̄ errorib; īp̄sis crediderint nec fauore
aut p̄tēplatione errorz īp̄soz, sed forte carnalis amoris cā vel oc
casionē alia h̄mōi p̄sonas pestíferas receptauerint p̄ter penas ab
v̄troq; iure talib; īflictas p̄ iudices p̄petentes tanta seueritate pe
naz in tam enor̄mī scelere vltionē accipiant qđ cedat ceteris cras
santib; in exemplū, ut quos dēi timor a malo nō renocat saltē co
herceat seueritas discipline. Cū reliquis p̄o h̄mōi secta dānabilī
quōlibet infectis q̄ post competentē monitionē a p̄dictis errorib;
et secta noluerint resipiscere et ad gremiū vnitatēq; sancte m̄ris ec
clesie ac fidem catholicā plene recognoscere et p̄fiteri iusticie seue
ritas put facti poposcerit qualitas dulcoris misericordie tpetur.
Et nihilominus om̄s christiane et catholice fidei possessores, im
peratores reges duces p̄ncipes marchiones comites barones mi
lites p̄tates rectores p̄sules p̄cōsules scabīnos cōstates et vniuer
sitates regnoz puīnciarū ciuitatū oppidoz castroz villaz terrarū
aliozūq; locoz h̄mōi necnō ceteros iurisdictionē t̄palē exercētes:
iuxta iuris formā et exigentiā auctoritate apl̄ica exhortando mo
neatis et requiratis ut de regnis puīnciis ciuitatibus oppidis ca
stris villis terris et locis alijs ac dominijs sup̄dictis oēs et singu
los hereticos h̄mōi f̄m tenore Lateranē, p̄ciliū. qđ incipit sicut
ait ad instar irretitoz crimine vsuraz q̄s publice vel manifeste p̄
facti euidentia cognouerint esse tales tanq; onus morbidas gre
gem dñi inficiētes expellant donec et quousq; a nobis seu vobis
vel alijs iudicib; ecclesiasticis vel īq̄sitorib; fidem et cōsonē Ro
mane eccl̄ie tenentib; aliud recipiant in mandatis nec eosdē in su
is districtib; p̄dicare domicilia tenere larē fouere cōtractus ītre
negociationes et mercancias quoslibet exercere aut h̄ūanitatē so
lacia cū christifidelib; h̄ie p̄mittant. Et si tales heretici publici ac
manifesti licet nōdū p̄ eccl̄iam declarati in hoc tam graui crimine
decesserint ecclesiastica careant sepultura nec oblationes fiat aut

Errores io. wiclef et io. hus

recipiant p eisdem, bona tñ ipoz a tpe cōmissi criminis fm cano-
nicas sanctiones p̄fiscata nō occupent p illos ad q̄s alias p̄tine-
rent donec p hmōi iudices eccl̄iasticos sup hoc prātē hñtes sn̄a
declaratoria sup ipso heresis crimine fuerint p̄mulgata. Qui autē d
heresi p iudicē cōpetentē eccl̄iasticū inuenti fuerint sola suspiciōe
notati seu suspecti nisi iuxta p̄siderationē z exigentiā suspiciōis
q̄litatez p̄sone ad arbitriū iudicis hmōi p̄p̄iā innocentia z gr̄ua
deuotione monstrauerit in purgatione eis canonice indicta defici-
entes z se canonice purgare nō valētes aut p hmōi purgatione
facienda obstinatiōe damnabili iurare renuētes tanq̄ heretici cō-
demnent. Qui vero dictam innocentia monstrare ex quadā negli-
gentia seu desidia z purgationē hmōi facere omiserint anathema-
tis gladio feriāt z vsq; ad satisfactiōē p̄dignam ab omnib; euiz
sent. ita q̄ si p annū in excoicatione hmōi p̄stiterint, extunc velut
heretici p̄demnēt. Si quis p̄o sup aliquo sepe dicte pestifere do-
ctrine heresiarchaz p̄dictoz vel aliquib; articulis dūtaxat scan-
dalosis temerarijs seditiosis vel p̄larū aurū offensiuīs culpabil
reptus fuerit canonice punit. Si vero p̄pter infamia aut suspi-
tionē dictoz articuloz vel alicuius ipsoz qui reptus fuerit sus-
pectus z in purgatiōe canonica p̄pter hoc sibi indicta deficeret p
p̄ulcto habeat z tanq̄ canonice p̄uictus punit. Et insup felicis
recordationis Bonifacii pape, viij. p̄decessoris nostri que incipit
vt inquisitionis negociū renouātes z etiā exequētes vniuersos po-
testates z dños tpales z iudices antedictos quibuscūq; dignita-
tibus vel officijs seu noib; censeant exhortādo requirimus z mā-
damus eisdem vt sicut reputari cupiūt z haberi fideles ac filij ec-
clesie nūcupari z in christi noīe gloriari, ita p defensione fidei vos
bis Archiep̄is ep̄is z electis ac inquisitoribus heretice p̄austra-
tis z alijs iudicibus seu personis eccl̄iasticis p nos ad hoc vt p
mittit deputādis fidem z cōmunionē sancte matris ecclesie tuen-
tibus pareant z intendant: p̄beantq; auxiliū z fauorem in hereticoz
nechō credentium fautoz receptatoz z defensoz ipsoz inue-
stigatione captione custodia diligenti cum ab eisdem fuerint res-
quisiti vt p̄fatas p̄sonas pestiferas: alios secū p̄dere molientes in
potestate seu carcerē p vos archiep̄iscopos ep̄iscopos electos
z inquisitores p̄dictos aut deputandos a vobis vel ad locum

Dānati in cōcilio Cōstā.

de quo vos vel ipsi mandabitis infra eorūdem dñorū potestatem rectorum seu iudicum districtum ducant vel duci faciant sine mora: vel per viros catholicos a vobis archiepiscopis vel episcopis electis seu inquisitoribus seu deputandis personis huiusmodi vel vestrum aliquo deputatos sub acta et diligenti custodia ne fugiant, ponendo eos etiam in compedibus et maniciis ferreis teneant donec eorū negocium per ecclesie iudiciū terminetur, et quod de heresi a iudice ecclesiastico competentī qui fidem et cōmunionē dicte sancte Romane ecclesie teneat condemnent prefati dñi temporales seu rectores: iudices vel eorum officiales seu nunciū sibi relictos recipiant indilate animaduersione debita puniendos. Verum ne in p̄iudiciū et scandalum prefate fidei orthodoxe religionis christiane pretextu ignorantie quēq; in hoc circūueniri aut versutos hoīes sub frivole excusationis velamine in hac materia pallescere p̄tingat. Et ut de convincendis seu cognoscendis hereticis receptatoribus defensoribus fautoribus credentibus et adherentibus, necnon de heresi suspectis et alijs huiusmodi perversa doctrina quomodolibet maculatis plenior habeatur in futurum instructio tā ad regnum Bohemie et conuicinas illi q̄ alias qualibet partes in quibus hec supersticiosa doctrina pullulauerit articulos infra scriptos sectam dictorum heresiarcharū concernente p̄ directione dicte fidei decernimus transmittendos et etiam destinandos, sup̄ quibus vobis et alijs omnib; archiepiscopis episcopis et electis ac cōmissarijs et inquisitoribus in virtute sancte obediencie p̄cipimus et mādamus ut quilibet eorū infra līmites et loca sue iurisdictionis necnō regno et marchionatu et locis eis vicinis p̄dictis, etiam si loca ipsa extra iurisdictionem eandem ultra duas distas cōsistant circa extirpationem et correctionem errorū ac heresū et huiusmodi secte pestifere in fauorem ipsius fidei orthodoxe diligenter inuigilent et om̄s infamatos seu suspectos de tam pestifera labe sub p̄fessati criminis excoīcatiōis suspensiōis interdicti aut alia formidabili pena canōica vel legali p̄ut qñ et quēadmodū eis videat̄ expedire et facti requireret qualitas ad singulos huiusmodi articulos per iuramentū corporaliter p̄stitum tactis sacrosanctis euangelijs seu sanctorum reliquijs imagine crucifixi fm quorūdam locorum obseruantiam iuxta infra scripta interrogatoria ad

Errores ioh. wiclef et io. hus

quolibet articulum convenientia respondere compellat. Nos enim pro omnes et singulos archiepiscopos episcopos et electos et inquirentes qui super extirpando heretice prauitatis fermentum et expurgando suum territorium districtum seu locum de talibus malis et sceleratis hominibus negligentes fuerint seu remissius que ad purgationem seu depositionem pontificalis dignitatis procedere intendimus et procedimus ac procedi faciemus aliosque loco illorum substituemus qui prauitatem hereticam possint et valeant perfundere et ad alias penas contra tales a iure inflictas et alias grauiiores si expediat infligendas procedimus procedique faciemus iuxta iuris et facti exigentiam ac hominum culpe et criminis federtatem. Tenores vero eorundem articuloz seu capituloz de quibus super fit mentio sequuntur per ordinem in hec verba. Et primo sequitur tenor articuloz Johis wicleff. Substantia panis materialis et similiter substantia vini materialis remanet in sacramento altaris. Accidens panis non manet sine subiecto in eodem sacramento. Christus non est in eodem sacramento idemplice et realiter in propria personam corporali. Si episcopus vel sacerdos existat in peccato mortali non ordinat: non consecrat: non consecrat: non baptizat. Non est fundatum in euangelio quod christus missam ordinauerit. Deus debet obedire diabolo. Si homo fuerit debite contritus omnis confessio exterior est sibi superflua et inutilis. Si papa sit peccator et malus: et persequens membra diaboli non habet potestatem super fideles ab aliquo sibi datam nisi forte a cesare. Post urbanum sextum non est aliquis recipiendus in papam. sed videndum est more grecorum sub legibus propriis. Contra scripturam sacramentum est quod viri ecclesiastici habeant possessiones. Nullus prelatus debet aliquem excommunicare nisi prius sciat eum excommunicatum a deo. et qui sic excommunicatus sit ex hoc hereticus. Prelatus excommunicans clericum qui appellauit ad regem vel ad consilium regni eo ipso traditor est regis et regni. Illi qui dimittunt predicare siue audire verbum dei propter excommunicationem hominum sunt excommunicati et in dei iudicio traditores christi habebunt. Licet aliquis diacono vel presbytero predicare verbum dei absque auctoritate sedis apostolice siue episcopi catholici. Nullus est dominus civilis: nullus est prelatus: nullus est episcopus dum est in mortali peccato. Dominus temporalis potest ad arbitrium suum auferre bona temporalia ab ecclesia possessionis habitus aliter delinquentibus. id est ex habitu non solum actu delinquentibus. Populi res pertinent ad suum arbitrium dominos delinquentes corrigere. Decime

Danati in concilio Constā.

sūt pure elemosine: et possunt pro christiani propter peccata suorum platonum ad libitum suum eas auferre. Speciales orationes applicate uni persone per platonos vel religiosos non plus possunt eidem quam generales ceteris paribus. Conferens elemosinam fratribus est excommunicatus eo facto. Si aliquis ingreditur religionem puatam qualicumque tam possessio natorum quam medicamentum reddit ineprior et inhabilior ad observationem mandatorum dei. Sancti instituentes religiones puatas sic instituendo peccauerunt. Religiosi viuētes in religionibus puatis: non sunt de religione christiana. Fratres tenent per labores manuum victum acquirere et non per mendicitatem. Prima pars est scandalosa et presumptuosa per quāto sic generaliter et indistincte loquitur. Et secunda erronea per quāto asserit mendicitatem fratribus non licere. Omnes sunt symoniaci qui se obligant orare per alios eis in temporalibus subuenientibus. Oratio prescripta nulli valet. Omnia de necessitate absoluta euentur. Confirmatio iuuenum, clericorum ordinatio: locorum consecratio, reservantia pape et episcopis propter cupiditatem lucris temporalis et honoris. Vniuersitates studia, collegia, graduationes. et magisteria in eisdem sunt vana gentilitate introducta et tantum possunt ecclesie sicut diabolus. Excommunicatio pape vel cuiuscunque plati non est timenda: quia est censura antichristi. Peccant fundantes claustra et ingredientes sunt vtriusque aboliti. Ditare clerum est contra regulam christi. Silvester papa et Constantinus imperator errauerunt ecclesiam dotando. Omnes de ordine mendicantium sunt heretici et dantes eis elemosinam sunt excommunicati. Ingredientes religionem aut aliquem ordinem eo ipso inhabiles sunt ad obseruandum diuina precepta et persequens pueniendum ad regnum celorum nisi apostatauerint ab eisdem. Papa cum omnibus clericis suis possessionem habentibus sunt heretici eo quod possessiones habent et presentētes eis omnes: videlicet domini seculares et laici ceteri. Ecclesia Roma, est synagoga sathane: nec propter est, propter et immediate vicarius christi et apostolorum. Decretales epistolae sunt apocriphe et seducunt a fide christi et clerici sunt stulti qui student eas. Imperator et domini seculares fuerunt seducti a diabolo ut ecclesiam dotarent bonis temporalibus. Electio pape a cardinalibus et a diabolo est introducta. Non est de necessitate salutis credere Romanam ecclesiam esse supremam inter alias ecclesias. Error si per Romanam ecclesiam intelligatur vniuersalis ecclesia aut concilium generale aut per quāto negaret primatum summi pontificis super alias ecclesias particulares.

Errores io. wiclef et io. hus

Fatuū est credere indulgentias pape et epoz. Juramenta illicita sunt que fiūt ad corroborandū hūanos tractat et cōmercia ciuilia Augustinus Benedictus Bernhardus damnati sunt: nisi penituerint de his que habuerūt possessiones et instituerūt et intrauerunt religiones et sic a papa vsq; ad vltimū religiosum omnes sunt heretici. Omnes religiones indifferenter introducte sunt a diabolo

Tenor aut articuloz Johis hus sequitur et est talis. Antea ē sancta vniuersalis ecclesia que est pdestinator vniuersitas et infra sequitur. Vniuersalis sancta ecclesia tm̄ est vna. sicut tm̄ vnus est numerus oīm pdestinator. Paulus nūq; fuit membz diaboli. licet fecerit quosdam actus actibus ecclesie malignantium con similes. Presciti nō sunt partes ecclesie cum nulla pars eius finaliter excidit ab ea. eo q; pdestinationis charitas que ipsam ligat nō excidit. Due nature diuinitas et humanitas sūt vnus christus. Prescitus et si aliquando est in gratia fm̄ presentem iusticiam: tm̄ nūq; est pars sancte ecclesie et pdestinatus semper manet membrum ecclesie licet aliquando excidat a gratia aduenticia: sed non a gratia pdestinationis sumendo ecclesiam p cōuocatione pdestinator siue fuerit in gratia siue nō fm̄ p̄sentem iusticiam: isto modo ecclesia est articulus fidel. Petrus nō est nec fuit caput sancte ecclesie catholice. Sacerdotes quolibet criminosi vsuētes sacerdotij pollunt potestatem. et sic vt filij infideles sentiunt infideliter de septem sacramentis ecclesie: de clauibus officijs censuris ceremonijs et sacris rebus ecclesie. veneratione reliquiarum indulgentijs et ordinibus. Papalis dignitas a cesare inoleuit et pape pfectio et institutio a cesaris potentia emanauit. Nullus sine reuelatione assereret rationabiliter de se vel alio q; esset caput ecclesie particularis: nec Romanus pontifex est caput Romane ecclesie. Non oportet credere q; iste quicūq; est Romanus pontifex sit caput cuiuscūq; particularis ecclesie sancte nisi deus eum pdestinauerit. Nemo gerit vicem christi vel Petri nisi sequatur eum in moribus cum nulla alia sequela sit pertinentior: nec aliter recipiat a deo pcuratoriam potestatem: quia ad illud officium viciarius requirit et morum conformitas et instituciō. auctoritas. Papa nō est verus et manifestus successor aploz pncipis Petri si viuūt moribus contrarijs Petro. Et si querit auariciā tunc est vica

Danati in concilio Costā.

rius Jude scarioth. Et pari euidentia cardinales nō sunt veri et manifesti successores collegij alioꝝ aploꝝ xpī nisi vixerint more apostolorum seruantes mandata et consilia dñi nostri iesu christi Doctores ponentes q̄ aliquis p censuram ecclesiasticā emendādius si corrigi noluerit seclari iudicio est tradendus. p certo sequitur in hoc pontifices scribas et phariseos qui christum nō volent eis obedire in omnibz dicentes. nobis nō licet interficere quēq̄ ipsi seclari iudicio tradiderūt et q̄ tales sunt homicide grauiiores q̄ pylatus. Obedientia ecclesiastica est obedientia fm adinuētiōnem sacerdotum ecclesie preter expressam auctoritatem scripture. Diuisio imediata humanoz operū est q̄ sunt vl virtuosā vel vl ciosa: quia si hō est victosus et agat quicq̄ tunc agit victose. et si est virtuosus et agit quicq̄ tunc agit virtuose. qz sicut viciū qd̄ crimen dī seu mortale peccatū inficit vl̄ actus hoīs victosi. sic virt⁹ viuificat om̄s actus hoīs virtuosi. Sacerdotes christi viuentes fm legem eius habentes scripture noticiā et affectū ad edificandū pplm debent p̄dicare nō obstante p̄tensa excōicatione. et infra: q̄ si papa vel aliquis p̄latus mandat sacerdoti sic disposito nō p̄dicare nō debet subditus obedire. Quilibet p̄dicantis officiū de mandato accipit q̄ ad sacerdotiū accedit: et illud mandatū debet exequi p̄tensa excōicatione nō obstante. Per censuras ecclesiasticas excōicationis suspensionis et interdicti ad sui exaltatōez cler⁹ pplm laicale sibi supeditat: auariciā multiplicat: maliciā p̄tegit et viā p̄parat anti xpō. Signū autē euidentis est q̄ ab anti xpō tales p̄cedūt censure q̄s vocant in suis p̄cessibz fulminatōes. q̄bz cler⁹ p̄ncipalissime p̄cedit p̄ illos q̄ denudant nequiciā anti xpī. q̄ cler⁹ rū p se maxime vsurpabit. Si papa est malus et p̄sertim si est p̄scitus: tunc vt Judas apl⁹ est diabolus fur et fili⁹ p̄ditionis: et nō est caput sancte militantis ecclie cū nec sit mēbz eius. Gra p̄desti nationis est vinculū quo corpus ecclesie et quodlibet eius mēbzū iungit christo capiti insolubiliter. Papa vel p̄latus malus et p̄scitus est equiuoce pastor et vere fur et latro. Papa nō debet dici sanctissimus fm officiū: qz al⁹ rex deberet etiam dici sanctissimus fm officiū. et tortores et p̄cones dicerentur sancti. imo etiam diabolus deberet dici sanctus cum sit officarius dei. Si papa viuūt christo contrarie: etiam si ascenderet per rectā et legitimā

Errores io. wiclef et io. hus

electionē fm pstitutionē hūanā vulgam tñ aliūde descenderet q̄
p christū, dato etiā q̄ intraret p electionem a deo pncipalr facta;
Nam iudas scharioth rite z legitime est electus a deo christo seu
ad ep̄atum, z tñ ascendit aliunde in ouile oulū. Condemnatio.
xlv. articuloz Johis wiclef p doctores facta est irrōnabil' z iniq̄
z malefacta z ficta ē causa p eos allegata, vlcz q̄ null' ex eis est ca
tholicus, sed q̄libet eoz aut est hereticus aut erroneus aut scan
dalosus, Non eo ipso quo electores vel maior ps eoz cōsenserit
vīua voce fm ritus hoīm in psonā aliquā eo ipso illa psona est le
gitime electa vel q̄ ex eo ipso est verus z manifestus successor vel
vicarius Petri apli vel alterius apli in officio eccl'astico, vnde si
ue electores bene siue male elegerint opibz electi debemus crede
re, nam eo ipso q̄ q̄s copiosius opatur meritorie ad pfectū eccl'ie
habet a dō ad hoc copiosius potestātē. Non est scintilla appare
tie q̄ oporteat esse vñū caput in spūalibz regens eccl'iam qd semp
cū ipsa eccl'ia militāte pseruet z puerfet, Christus sine talibz mon
struosis capitibz p suos veraces discipulos sparsos p orbem terz
rarū melius suā eccl'iam regularet, Apli z fideles sacerdotes dñi
strenue in necessarijs ad salutē regularūt ecclesiā anteq̄ pape offi
cium fuerit introductū sic fatentē deficiente p sūme possib' ille papa
vsqz ad diē iudicij. Nullus est dñs ciuills, nullus est p̄latus, nul
lus est ep̄s dñi est in peccato mortali. Sup̄is pmissis aut articu
lis quilibet de eis suspectus: seu in eoz assertiōe dep̄bensus iuxta
modū interroget infra scriptū. In p̄mis vtrū cognouerit Jo
hannē wiclef de Anglia Johem hus de Bohemia z Hierony
mū de Praga seu aliquē eoz: z vnde habuerit eoz noticiā z vtrū
cū eis vel eoz aliquo dū vīuerent p̄uersationē vel amicitia habu
erit, Item vtrū sciens ipsos seu aliquē ipsoz excōscatos scienter p
ticipauerit cū illis reputans z dicens talem p̄ticipationē nō esse
peccatū, Item vtrū post mortē eoz p eisdem seu aliquo eoz ora
uerit: z publice vel occulte opa p̄latis exercuerit asserens eos fo
re brōs z saluos, Itē vtrū eos vel aliquē eoz sanctos reputauerit
z dixerit z eis venerationes velut sanctis exhibuerit, Itē vtrū cre
dat teneat z asserat q̄ q̄libet p̄cellū gñale z etiā Constañ. vlem
eccl'iam rep̄senter, Item vtrū credat q̄ illud qd sacrum p̄cellū Con
stañ. vlem eccl'iam rep̄ntans approbauit z approbat in fauorē f̄z

Dānati in concilio Consta.

dei et ad salutem animarū q̄ hoc est ab vniuersis christifidelibz ap-
probandū et tenendū. Et qđ dēdēnauit et condemnat esse fidelē et
bonis moribz p̄stratū hoc ab eisdem esse tenendū p̄ dēdēna-
to credendum et asserendū. Itē vtz credat q̄ dēdēnatio Johis
wicleff Johis hūs: et Hieronymi de praga sc̄e de p̄sonis eoz lī-
bris et documentis p̄ sacre ḡnāle Constañ. cōciliū fuit rite et iuste
facte et a quolibet catholico p̄ talibz tenende et asserende. Itē vtz
credat teneat et asserat Johem wicleff de Anglia. Johem hūs
de Bohemia et Hieronymū de praga fuisse hereticos: et p̄ hereti-
cis noīandos ac libros et doctrinas eoz fuisse et eē puerios p̄pter
q̄s et quas et eoz p̄uicias p̄ sacri cōcilii Constañ. p̄ hereticis
sunt dēdēnati. Item vtrū habeat in sua p̄tate aliquos tractatus
opuscula eplās vel quēcūq; alia scripta in quocūq; idiomate per
Johem wicleff Johem hūs et Hieronymū hereticos seu eorum
pseudo discipulos et sequaces editos vel translato edita vel tras-
lata q̄ illos vel illa ordinario loci vel eius cōmissario seu inquisi-
tori sub iuramento p̄ntent. Q̄ si apud se scripta h̄mōi h̄re nō co-
gnōrit: sed alibi quod iuret illa circa suū ordinariū vel alios su-
pra dictos infra certū terminū sibi p̄figendū deponere. Itē vtrū
sciat aliquē vel aliquos habē. p̄fatorū tractatus opuscula eplās
vel quēcūq; alia scripta in quocūq; idiomate cōposita siue trasla-
ta q̄ illū vel illos detegat v̄l manifestet p̄ purificatione fidelis siue
executione iusticie. Itē specialr l̄ratus interroget vtrū credat sen-
tentia sacri Cōstañ. cōcilij sup. xlv. Jo. wicleff. et Jo. hūs. xxx. ar-
ticulis sup̄ius descriptis lata fore veram et catholicā sc̄z q̄ sup̄ d̄l-
cti. xlv. articuli Johis wicleff. et Johis hūs. xxx. nō sunt catholi-
ci: sed q̄dam ex eis sunt notorie heretici: q̄dam erronei: alij blas-
phemi: alij temerarij et sediciosi: alij p̄lar auriū offensiui. Itē vtz
credat et asserat q̄ in nullo casu sit licitū iurare. Item vtrū credat
q̄ ad mandatū iudicis iuramentū de veritate dicenda vel quod-
libet aliud ad casum opportunū etiam p̄ purificatione infamie fa-
ciendum sit licitū. Item vtrum credat q̄ p̄iurium sc̄lenter com-
missum ex quacūq; causa vel occasione p̄seruatione vite corpo-
ralis p̄prie vel alterius: etiam in fauorē fidelis sit mortale peccatum.
Item vtrum deliberato animo p̄temnens r̄stū ecclesie ceremoni-
as exorcismi et cathecismi et aque baptismatis consecrate peccet

Errores io. wiclef et io. hus

mortaliter. Vtrū credat q post psecrationem sacerdotis in sacra-
mento altaris sub elemēto sanctorū panis et vini nō sit panis ma-
terialis et vinū materiale, sed idem p omnia christus qui fuit in cru-
ce passus et sedens ad dexteram patris. Item vtrum credat q fa-
cta consecratione per sacerdotem sub sola specie panis tm et pter
speciem vini sit vera caro christi et sanguis et anima et deitas et to-
tus christus ac idem corpus absolute et sub vna qualibet illarum
specierum singulariter. Item vtrum credat q consuetudo cōmu-
nicandi personas laicales sub specie panis tm ab ecclesia vniver-
sali obseruata et per sacrum conciliū Constā. approbata sit seruā-
da: sic q nō liceat eam reprobare aut sine ecclesie auctoritate p li-
bito imutare. Et q dicētes pūaciter oppositum pmissorū tanq̃
heretici vel sapientes heresim sint arcendi et puniendi. Item vtrū
credat q christianus ptemnens susceptionem sacramentorū p̃fir-
mationis vel extreme unctionis aut solennisationis matrimonij
peccent mortaliter. Item vtrū credat q christianus vltra p̃ritio-
nem cordis habita copia sacerdotis idonei soli sacerdoti de ne-
cessitate salutis p̃fiteri teneat et nō laico seu laicis qntūcūq̃ bōis
et deuotis. Item vtrū credat q sacerdos in casibus sibi p̃missis
possit peccatōre p̃fessum et p̃ritum a peccatis absolueri et sibi pe-
nitentiā inūgere. Itē vtrum credat q malus sacerdos cū debita
materia et forma: et cū intentione faciēdi qd facit ecclia vere p̃ficiat
vere absoluat et vere p̃ferat alia sacramenta. Item vtrū credat q
beatus Petrus fuerat vicarius christi habens potestatem ligandi
et soluendi sup̃ terram. Item vtrū credat q papa canonice elec-
tus qui p̃ tempe fuerit eius noīe p̃p̃lo expresso sit successor beati
Petri habens sup̃emā auctoritatē in ecclesia dei. Item vtrū cre-
dat auctoritatem iurisdictionis pape archiep̃i et ep̃i in soluendo et
ligando esse maiore auctoritate simplicis sacerdotis etiam si cu-
ram animarū habeat. Item vtrum credat q papa omibz christia-
nis vere p̃ritis et p̃fessis ex causa pia et iusta possit p̃cedere indul-
gentias in remissionē peccatorū maxie pia loca visitantibz et ip̃is
manus suas porrigentibz adiutrices. Et vtrū credat q ex tali cō-
cessione visitationū ecclias ipsas et manus adiutrices eis porrigē-
tes hmoi indulgentias p̃sequi possint. Item vtrū credat q singu-
li ep̃i suis subditis fm limitationē sacrorū canonū hmoi indulgē-

Canati in cōcilio Cōstā.

tlas pcedere possint. Item vtrū credat z asserat licitū esse sanctorū reliquias z imagies a christifidelibz venerari. Item vtz credat religiones ab ecclesia approbatas a sanctis patribz rite z rōnabiliter introductas. Itē vtrū credat q papa vel alius patus ppijs nois bus pape p tpe expressis vel ipoz vicarij possint suū subditū ecclesiasticū inue secularē ppter inobedientiā siue p̄tūmaciā excōlicare: ita q talis p excōlicato sit hñdus. Item vtrū credat q inobedientia siue p̄tūmacia excōlicatoz crescente p̄lati vel eoz vicarij in spūalibz habeāt ptatē agguandī z reagguandī iterdictū ponēdū z brachiū seclare inuocādū: z q illis censur p̄ inferiores sit obedie dū. Itē vtrū credat q papa vel alij p̄lati z eoz vicarij in spūalibz habeant potestātē sacerdotes z laicos inobedientes z p̄tūmaces excōlicandi ab officio beneficio ingressū ecclesie z administratiōe ecclesiasticoz sacramētoz suspendendū. Itē vtrū credat q liceat psonis ecclesiasticis absqz pctō hñe possessiōes z bona t̄palia. Itē vtrū credat q laicis ipsa ab eis auferre: ptatē p̄p̄ia nō liceat: imo q sic auferētes tollentes z inuadentes bona ipsa ecclesiastica sint tanqz sacrilegi puniendī. etiā si male viuerent p̄sone ecclesiastice bona hñmōi possidentes. Item vtrū credat q hñmōi ablatio z inuasio cuiūqz sacerdoti etiā male viuenti temere vel violenter facta vel illicita inducāt sacrilegiū. Itē vtrū credat q liceat laicis vtriusqz sexus v̄ris scz z mulieribz libere p̄dicare verbū dei. Item vtrum credat q singulis sacerdotibz libere liceat p̄dicare verbū dei vbi cūqz quicūqz z qbuscūqz placuerūt etiā si nō sint missi. Itē vtz credat q om̄ia peccata mortalia z specialiter manifesta sint publice corrigenda z extirpanda. Volumus insup ac statuimus z decernimus q si q̄s p secretā informationē p vos recipiendā vl' alias reptus fuerit infamatus seu suspectus de q̄cūqz sp̄e heresis pestifere secte vel doctrine pestilentii Johis wicleff Jo. husi z Hie ronymi de praga heresiarchaz p̄dictoz aut de fouēdo receptādo defendendo p̄fatos damnatos hoīes dū viuerent in hūanis vel ipsoz p̄fidos seq̄ces z p̄fendo discipulos aut ipoz erroribz credēdo p̄ ipis defūctis vl' aliq̄ ipoz p^o obitū orādo vl' int̄ catholicos noīando z defendēdo vel ipos vt sc̄tōs colendo p̄dicādo vl' adorandovl' al's circa eos suspecte agēdo citet p vos seu alterz v̄m p sonaliter corā vobis seu altero v̄ro p̄p̄aturus semotis p̄curatore

Errores io. wiclef et io. hus

z aduocato responsurus medio iuramento p ipm sic vt pdictum est corporaliter prestitum de plena z mera voluntate discenda sup pdictis articulis seu eoz singulis vel alijs opportunis fm exigentiaz casus z occurrentium circūstantiarū ad arbitrium vestrum: z put vobis seu alteri vestrum videbit expedire vel alias ptra eosdem z ipsoz singulos put p̄sentibus exp̄m̄: vel alias canonice pcedatis, necnō p̄sentes litteras exclusis articulis z interrogatorijs supius positis atq; obmissis in ciuitatib; dioc̄, terris z locis alijs vbi tute fieri poterit auctoritate nostra solēniter publiceris z publicari faciatis ac om̄s z singulos hereticos hmōi: necnō sectatores ipsoz heresum z errorū vtriusq; sexus tenentes: z etiam defendentes eosdem aut hereticis ip̄s quolibet publice vel occulte in diuinis vel alias p̄cipantes, etiā si patriarchali archiep̄ali ep̄ali regali reginali ducali aut alia quāvis eccl̄astica vel mūdana p̄fulgeant dignitate, necnō aduocatos z procuratores quoslibet q̄ hereticos hmōi aut eoz credentes sequaces fautores defensores z receptatores sup crimine heresis aut crudelitatis sequele fautorie defensionis z receptionis hmōi defenderint excōicatos singulis dieb; dñicis z festiuis in p̄ntia ppli nūctetis z p alios nūctari faciatis. Et nihilominus ptra eosdem oēs z singulos vtriusq; sexus hmōi errores tenentes approbantes defendentes dogmatizantes z receptatores z quolibet ipsoz cuiuscūq; dignitatis status p̄minentie gradus ordinis vel p̄dictionis vt p̄ferri existant auctoritate nostra diligenter inq̄rere studeatis, z eos q̄s p inquisitionē hmōi diffamatos vel p p̄fessionē eoz seu p facti euidentia v̄l alias hmōi heresis z erroris labe resptos reperetis auctoritate p̄dicta, etiā p excōicationis suspensionis z interdicti: necnō puationis dignitatu p̄sonatuū z officioz aliozūq; beneficioz eccl̄asticoz ac feudoz que a quibuscūq; ecclesijs monasterijs ac alijs locis ecclesiasticis obtinent ac etiam bonoz z dignitatu seculariū ac graduum scientiaz quarūcūq; facultatu z p alias penas sn̄as z censuras eccl̄asticas ac v̄las z modos q̄s ad hoc expedire seu opportunos videritis etiam p captiones z incarcerationes p̄sonaz z alias penas corporales quib; heretici puniunt̄ seu puniri iubent̄ aut solent iuxta canonicas sanctiones. Similiter z clericos ip̄sos z eccl̄asticas p̄sonas vsq; ad degradationē inclusiue si eoz culpa ac p̄inas

Dānati in cōcilio Cōstā

cia vl' rebellio id exigit aut requirat corrigatis et puniatis ac diligēter corrigi et puniri faciatis, necnō p̄tra eosdē ip̄os laicorūq; bona s̄m canonicas sanctiōes et legales p̄tra hereticos et eorū sequaces editos quibus eosdem sectatores siue sequaces subiacere decernimus animose p̄surgat̄ iuxta modū et formaz sup̄dict̄, Et q̄ de p̄missis heresib; vel articulis vel aliquo p̄missorū infamati fuerint ad arbitriū v̄m se purgare teneant̄, Alij vero q̄ p̄ testes seu p̄ priam confessionē vel alias legittimas p̄bationes cōuicti fuerint de p̄dictis heresib; vel articulis vel aliquo p̄missorū: eosdem articulos et errores solenniter et publice reuocare abjurare penitentia condignam etiā ad imurationē si delictum exegerit subire cogantur: necnō q̄ errores et hereses huiusmodi cuiuscūq; generis vel speciei censeant̄ decetero verbo nūtu vel facto nō fovebunt seu alios ad credendū illis verbo vel facto publice vel occulte directe vel indirecte aut alio quouis modo inducēt sufficientem et idoneam cautionem p̄stare teneant̄, Q̄ si forsan eosdem articulos solenniter et publice reuocare et abjurare et penitentiam condignā: etiā ad imurationem p̄petuam vel temporālē iuxta vestre discretiōis arbitrium sine dilatione subire ac sufficientē cautionem q̄ errores et hereses ipsas decetero nō tenebunt nec fovebūt nec alios ad credendum vel verbo vel facto publice vel occulte directe vel indirecte vel quouis quesito colore iudicent prestare seu aliquid p̄missorū facere voluerint: extunc p̄tra ipsos iuxta qualitātē errorū ac delictorū suorū etiā si expedit tanq̄ p̄tra hereticos aut heretica labe respersos auctoritate nostra iuxta canonicas et legales sanctiōes sūmarie et simpliciter ac de plano sine strepitu et figura iudicij, etiam ex officio appellatiōis seu appellatiōib; q̄buscūq; cessantib; p̄cedatis: ac ipsos iuxta easdē canonicas traditiōes puniatis etiam si opus fuerit curie seculari relinquēdo, Contradictores p̄ censuram ecclesiasticā appellatiōe postposita compescendo: inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio eiusdem brachij secularis, non obstante tam felicis recordatiōis Bonifacij pape octauī p̄decessoris nostri qua cauet̄ ne quis extra ciuitatem et dioc̄, suam nisi in certis exceptis casibus et in illis vltra vnam dictam a fine sue dioc̄, ad iudiciū euocet̄: seu ne iudices a sede apostolica deputati extra ciuitatem et dioc̄, in quibus deputati fuerint contra

quoscumq; pcedere siue alij vel alijs vices suas cōmittere aut alia
quos vltra vnā dietā a fine diocē, eorūdem trahere psumāt: et
de duabus dietis in p̄cilio generalī q̄s alijs quibuscūq; p̄stituen-
tibus Romā, pontificum tam de iudicijs delegatis q̄s persos
nis vltra certū numerū ad iudiciū nō vocandis aut alijs editis
qui possent in hac pte vestre iurisdictioni aut potestati eiusq; libe-
rō exercitio quolibet obuiare: seu si aliquib; cōiter vlt' diuissim ab
eadē sit sede indultū q̄ interdici suspendi vlt' excōicari seu vltra vlt'
extra loca ad iudiciū euocari nō possint p̄ lras aplīcas n̄ faciētes
plenā et exp̄ssam ac de verbo ad verbū de indulto hmoi et eorū p-
sonis locis et ordinib; et noib; p̄p̄ijs mentionē et q̄libet alia dicte
sedis indulgentia generalī vel specialī cuiuscūq; tenoris existat p
quā p̄sentib; nō exp̄ssam vel totaliter nō insertā nostre iurisdictioni
exp̄licatio in hac pte valeat quolibet impediri. et de q̄ cuiusq;
toto tenore de verbo ad verbū in nostris litteris habenda sit mē-
tio specialis. Datū Constañ, viij, kal. Martij. Pontificatus nos-
tri Anno pmo.

Sequit̄ modus obseruandus in publica sessio-
ne concilioꝝ generalium practicus et obserua-
tus in concilio generalī Constañ.

Rimo in loco vbi tenet sessio celebrabit̄
missa solennis de sp̄sancto q̄
cūq; tpe p cardinales vel alium p̄latū ad hoc depu-
tatū. Qua missa durante om̄s p̄lati suis habitib; cō-
suetis sunt induti et sedent in loco dicte sessionis fm
suas dignitates et p̄rogatiuas. P̄dicta aut̄ missa finitā om̄s p̄la-
ti in eadem sessione existentes induūt se pluualib; et hñt mitras
albas, solo p̄sidente vel celebrante in p̄cilio excepto q̄ habz mitrā
aurifrigiatā et gemmatā ac notabiliter ornatā. Qui quidē p̄sides
vel celebrans associatus diacono et subdiacono ac alijs mltis in
habitibus ecclesiasticis sedet in cathedra in medio chori habēs
dorsum ad altare et vultū ad alios p̄latos. P̄lati igit sic induti
et ornati cantores cantāt antiphonā. Exaudi nos dñe qm̄ benig-
na est misericordia tua fm mltitudinē miserationū tuarū respice
nos dñe, p̄. Saluū me fac dñe qm̄ intrauerūt aque vsq; ad animā

meā. Gloria patri rē. Qua antiphona cantata diaconus clamat
alta voce. Orate. Quo dicto omēs plati flectūt genua et p aliquod
intervallum orant sub silentio fin deuotiones suas. et postq in il
la oratione p aliquod competens intervallum steterūt Idez dia
conus iterum clamat alta voce Erigite vos. et tunc omnibus pla
tis surgentibus et stantibus erectis: ipse presidens vel celebrans.
etiam hanc dicit orationem alta voce. Oremus. Oratio

Adsumus dñe sancte spūs adsumus peccati quidez imanitas
te detenti sed in noie tuo specialiter aggregati: veni ad nos et esto
nobiscum et dignare illabi cordibz nostris. et doce nos quid agā
mus quo gradiamur. et ostēde quid efficere debeamus vt te auxi
liante tibi in omnibus complacere valeamus. Esto solus sugge
stor et effector iudicioz nostrorū qui solus cum deo patre et eius fi
lio nomen possides gloriosum qui sumā diligis iniquitatē. nō in
sinistram nos ignorantia trahat: nō fauor inflectat: non acceptio
muneris vel persone corrūpat. sed iunge nos tibi efficaciter soli
tue gratie dono vt simus in te vnum: et in nullo deuitemus a ve
ro. quatenus in noie tuo collecti sic in cunctis teneamus cum mo
deramine pietatis iusticiam: vt hīc a te nō dissentiat sententia nos
tra et in futuro p bene gestis psequimur p̄mia sempiterna. Amen.

Predicta vero oratione finita: iterum diaconus dicit alta voce
Orate. Quo dicto omēs vt pmissum est flexis genibus orant. et fa
cto paruo intervallo diaconus iterū dicit alta voce Erigite vos
Tunc omībus erectis presidens vel celebrans dicit iterum hanc
orationem. Oremus. Oratio.

Ventibz nrīs q̄sumus dñe spūm̄sc̄m̄ benignus infunde: q̄tes
nus in noie tuo collecti sic in cūctis teneamus cū moderamēe pie
tatis iusticiā vt hīc a te in nullo dissentiat voluntas nra: s; sp̄ rōnabi
lia meditantes q̄ tibi sunt placita exequimur in factis. Per dñm rē.
Quibz sic pactis: oēs flectant genua: et diaconus et subdiacon⁹ v
alij duo deputati ante altare stantes incipiūt letaniā. cantoribz et
alijs rñdentibz. Et qñ veni ad illū locū. vt dñm aplicū: p̄sident
vel celebrans q̄ cū alijs stabat flexis genibz surgit et vertens se ad
congregationē et dando benedictionē cantando dicit: vt hāc san
ctam synodum et omēs gradus ecclesiasticos benedicere regere et
conservare digneris. cantoribus respondentibus qualibet vice
predicta Te rogamus audi nos. Cōpleta vero letania p̄sident

vel celebrans dicit Oremus, quo dicto diaconus dicit, flectamus
genus, et subdiaconus dicit leuate. Deinde celebrans dicit hanc
orationem. Da quesumus ecclesie tue misericors deus ut spūs
sancto cōgregata hostili nullatenus incursione turbet. p do. nrm.
His vero completis diaconus habens librum supra pulpetum
int̄ altare et celebrantes dispositum accensis cereis circa spm pul
petū incipit euangelium qd ad legendū sibi est ordinatum. Quo
euangelio perlecto celebrans primo facit collationem exhortan
do omnes et singulos ad sollicitam meditatioem et curam de et sup
omnibus causis ppter quas sacrosancta synodus ē cōgregata. De
inde flexis genibus incipit alta voce hymnū. Veni creator spīris
tus, quē hymnū cantant alternatim exstēti, in sessione cum cano
toribus, quo hymno solenniter et deuote decantato dñi clerici in
ducti suppellicijs et astantes p̄sidenti dicunt versiculuz. Emitte spī
ritum tuum et creabuntur. Rñ. et renouabis faciem terre. Postea
celebrans dicit hanc orationem. Oremus.

Deus q̄ corda fidelium sancti spīritus illustratione docuisti da
nobis in eodem spīritu recta sapere et de eius semp consolatione
gaudere. p dñm nostrum iesum christum rē.

Postmodū duo p̄dicti clerici vel diaconus et subdiaconus di
cūt Benedicamus dño. Rñ. Deo gratias.

His autē omnibus completis idem p̄sidentis vel celebrans et om
nes alij prelati sedent et ponūt mītras in capitibus suis. Et tunc
vnus p̄latus ad hoc deputatus legīt decreta in illa sessione expe
dienda. Et in eodē ambone cum dicto prelato legente ipsa decre
ta erant p̄sidentes nationum tempore cōcilij Constā. et respō
debat quilibet p̄sidentis. placet. pro natione sua. P̄sidentis vero
generalis in dicta sessione respondebat etiam placet. etiam pro sa
cro concilio et collegio generali. Decretis vero perlectis et respō
so placet. Et dicto Te deum laudamus: cū oratione de spīritu san
cto omnes depositis pluuiaslibus et mītris sumunt habitus suos
consecutos et recedunt.

Hos igitur p̄inserta gesta ac decreta ne cuiusuis impugnatio
nis laculis subiaceant tpe pcedente auctoritate v̄lis ecclie volu
mus statuimus ac decernimus et mandamus q̄tenus p̄fatis de
cretis gestis sup̄ius insertis in iudicijs et extra v̄bicūq; pducta ex

habetque fuerint vel ostensa in omnibus et per omnia stetur ac fides plenaria. Nihilque perinde ac si bulla eiusdem Constantiensis synodi bullata forent nec ad illorum probationem aliud adminiculum quolibet requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre voluntatis statuti decreti et mandati infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et eiusdem ecclesie se noverit incursurum. Datū Basilee pridie nonas Februarii. Anno a natiuitate domini. M. cccc. xlii.

Subscripta gesta et decreta sacri concilii Constantiensis. concordes datis cum volumine et tenore sub bulla sacri concilii Basiliensis. plumbea bullatis et manibus propriis dictorum domini deutorum deputatorum subscriptis facta collatione per me Michaelem galteri notarium ipsius sacri concilii Basiliensis. redacta in nonaginta octo cartis seu folijs presenti in numero huiusmodi computato.

Ego Johannes huober ex Jnderdorff quā alias vllam bassam vocant Brixnen. diocesis. artium liberalium magister et sacre theologie baccalarius. sessiones et decreta sacrosancti magni et generalis concilii Constantiensis. prescripta ab exemplari autentico collationato et bulla plumbea pendente in cordula sericea roburato: in uno missionis spiritus sancti in specie colūbe: in altero vero lateribus horum verborum sacrosancta generalis synodus Basiliensis. sculpturas super in principio depictas continente et prefata cordula sericea per omnes cartas inferioris marginis transcurrente manu propria descripsi atque presumavi. x. kal. Julij. Anno a natiuitate domini. M. cccc. xc.

Concordant sessiones et decreta superscripta sacri generalis concilii Constantiensis. cum exemplari de pergamento bulla plumbea sacre generalis synodi Basiliensis. modo forma et notario quibus super bullato et auctoritate facta vna cum prefato magistro Johanne super scriptorum scriptore collatione diligenti per me Mathiam Strimbach clericum Eisteten. diocesis. publicum sacra apostolica auctoritate notarium subscriptum rogatum et requisitum in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum redacta in centum viginti tribus folijs presenti in numero computato quod pretestor manu et signo solito meo propriis.

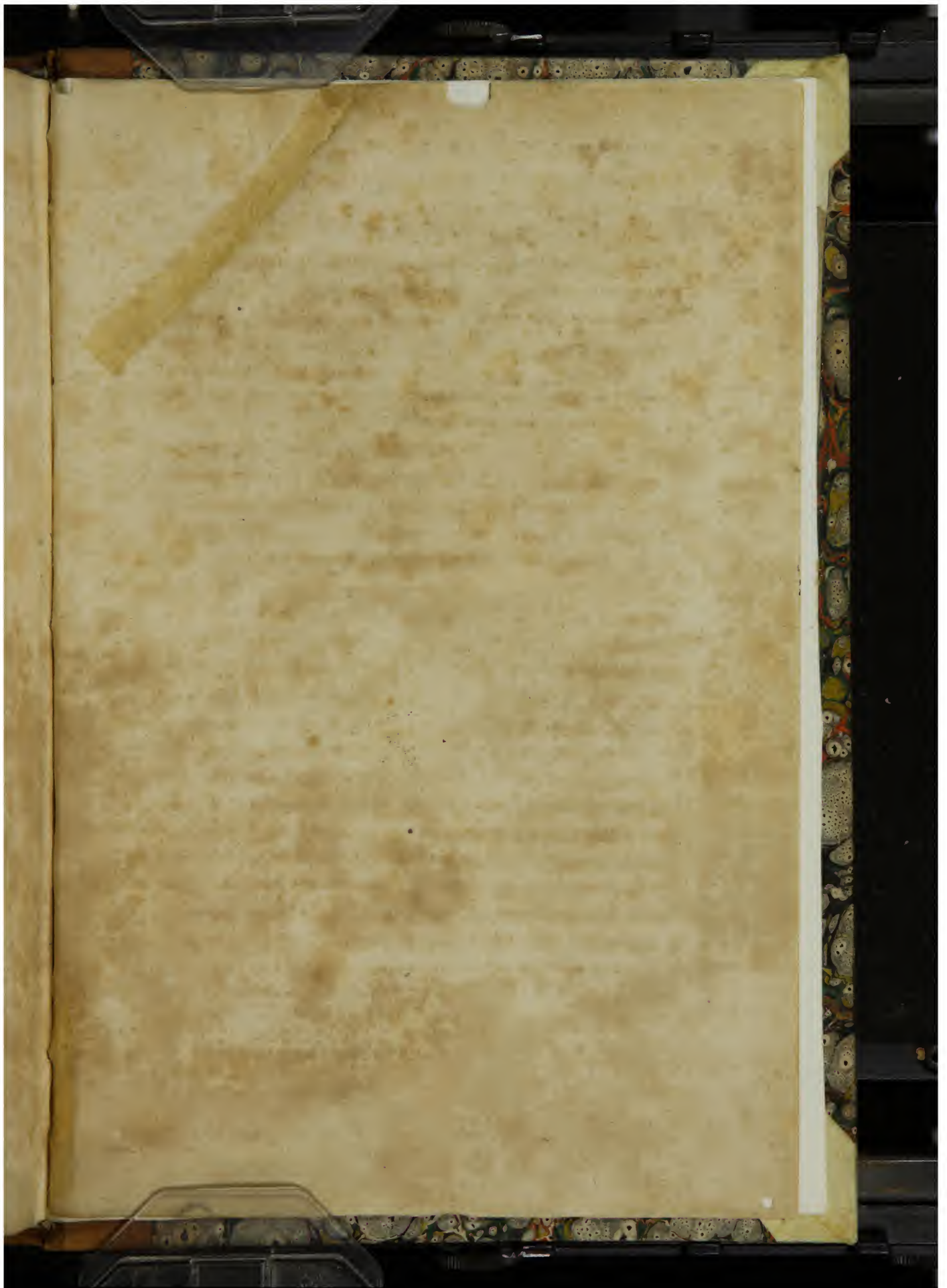
Philomusi Elogium ad Constantiam

Fausta tuis meritis constantia plaude: triumphas:
In te spem fidam Maximilianus habet,
Cesareas tutare vices constantia: fauni
Nil tibi cornigeri: monticoleq; nocent,
Tuta sacris aquilis constantia bella manebis:
Pauonis caudam conspice mirificam:
Concilio quondam sacro tua tecta dedisti:
Templum recta fides incoluitq; tuum,
Fausta tuis gestis constantia: plaude: triumphas:
Tu culmen regis: imperijq; decus,

Acta et decreta generalis Scellij Constani. diligenter
elaborata et impressa in imperiali oppido Hagenow
per industriū Henricum Bran inibi incolam, Expē
sis puidi viri Johis Rynman. Finiunt feliciter
Anno salutis nostre Millesimo quingentesimo, die
x. mensis Aprilis,

Handwritten text in a medieval script, likely Latin or a Romance language. The text is arranged in several lines, with some words appearing to be in a different script or dialect. The ink is dark and the parchment is aged and stained.

Handwritten text in a medieval script, likely Latin or a Romance language. The text is arranged in several lines, with some words appearing to be in a different script or dialect. The ink is dark and the parchment is aged and stained.

